

BIBLIOGRAPHY

- Adams, D. (2010). *Things May Not Be What They Seem- The "biscuits at the train station" story*. <https://gekko78.blogspot.com/>
- Aggarwal, J. C. (2001). *Principles, methods & techniques of teaching* (2nd Ed.). Vikash Publishing House Pvt Ltd, Noida.
- Aggarwal, J. C. (2005). *Education for Values, Environment and Human Rights*. Shipra publications, Delhi.
- Aggarwal, J. C. & Husain, N. (2016). *Socio-philosophical perspectives of education*. Shipra Publications, Delhi.
- Akyeampong, A. S. (2018). *Promoting creativity and critical thinking through digital storytelling: Perception of undergraduate students*. In Hokanson, B., Clinton, G., Kaminski, K. (2018). *Educational Technology and Narrative*. pp. 271-282. <https://www.researchgate.net/publication/321715678>
- Alkaaf, F. (2017). Perspectives of learners and teachers on implementing the storytelling strategy as a way to develop story writing skills among middle school students. *Cogent Education*, 4(1). DOI: 10.1080/2331186X.2017.1348315
- Alsaleh, N. J. (2020). Teaching critical thinking skills: Literature review. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 19 (1), pp. 21-39.
- Alterio, M. & McDurry, J. (2004). *Learning through storytelling in higher education- using reflection and experience to improve learning* (2nd ed.). Taylor & Francis e-Library, USA
- Amar Chitra Katha. (2018). *Amar Chitra Katha: The Complete Mythology Collection* (Original work published 1972). ISBN 978-81-8482-106-2. <https://www.amarchitrakatha.com>
- Andrews, S. V. & Martin, D. (1995). *Value education in elementary school: A practical application of research*. <https://eric.ed.gov/?id=ED382379>
- Aneja, N. (2014). The importance of value education in the present education system and role of teacher. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 2 (3), pp. 230-233.

- Bagchi, J. P. & Teckchandani, V. (2005). *Values education (the return of fourth 'R' revival of commitments)* (1st Ed., Vol.1). University Book House (P) Ltd. Jaipur
- Balakrisnan, V & Thambu, N (2017). Using moral and ethical stories to inculcate values among preschoolers. *International Journal for Studies on Children, Women, Elderly and Disabled*, 2, pp. 8-14.
- Barak, M., David, B. C. & Uri, Z. (2007). Purposely teaching for the promotion of higher-order thinking skills: A case of critical thinking. *Research in Science Education*, 37 (4), pp. 353-369.
- Barrett, H. (2006). Researching and evaluating digital storytelling as a deep learning tool. *Society for Information Technology & Teacher education International Conference*, 1, pp. 647-654.
- Belet, D. & Dal, S. (2010). The use of storytelling to develop the primary school students' critical reading skill: the primary education pre-service teachers' opinions. *Procedia Social and Behavioural Science*, 9, pp.1830-1834.
- Bell, L. A. (2009). The story of the storytelling project: An arts-based race and social justice curriculum, *An Interdisciplinary Journal of Storytelling Studies*, 5(2), pp.107-118. DOI:10.1080/15505340902837374
- Best, W. J. & Kahn, J.V. (2014). *Research in Education* (10th ed.). Pearson Education Inc, New Jersey, USA.
- Bhangaonkar, S., Sharon, L. C. & Francis, Q. (2016). *Thinking in stories: Narrative-based design for higher level thinking*. <https://www.researchgate.net/publication/302074199>
- Bhagawati, B. (1999). *Comparative analysis of value-orientation in two school system*. <http://hdl.handle.net/10603/66351>
- Bhardwaj, D., Tyagi, H. K. & Ameta, D. (2015). A study on the role of school curriculum and teachers in inculcation of values among elementary school students. *Journal of Education and Practice*, 6 (31).
- Bishop, R. & Glynn, T (1999). *Culture counts: Changing power relations in education*, in Alterio, M. & McDurry, J. (2004). *Learning through storytelling in higher education-*

- using reflection and experience to improve learning* (2nd ed.). Taylor & Francis e-Library, USA
- Blakey, A. J. (2015). *Cultivating students thinking and values in medical education*. <http://ourarchive.otago.ac.nz/handle/10523/6496>
- Bond, R. (2011). *Great stories for children*. Rupa Publications, New Delhi.
- BookBox Hindi. (2018). *Dr. Abdul Kalam stories* [Video]. YouTube. <https://youtu.be/GniyXhuncMc8?si=vtZ5bck5NAfPUxpC>
- Borah, A. K. (2014). A comparative study on need for value-based education an opinion survey among schoolteachers. *International Journal of Humanities & Social Science Studies*.1(1).
- Bruner, E. (1986). Ethnography as narrative, in Alterio, M. & McDurry, J. (2004). *Learning through storytelling in higher education- using reflection and experience to improve learning* (2nd Ed.). Taylor & Francis e-Library, USA
- Burton, W. H., Kimball, R. B. & Wing, R. L. (1960). *Education for effective thinking*. Appleton Century Crofts, INC, New York, USA.
- Central Advisory Board of Education (CABE) (1943). *Report of the committee appointed by Central Advisory Board of Education (1943-1946)*. Government of India, Delhi.
- Central Advisory Board of Education (CABE) (1959). *Report of the committee on Religious and Moral Education*. Government of India, Delhi.
- Central Board of Secondary Education (CBSE). (2012). *Value education: A handbook for teachers (Value education Kits)* (1st ed.). Central Board of Secondary Education, community Centre, Delhi.
- CAG (2014). *Report of the comptroller and Auditor General of India- General and Social Sector Government of Odisha*. www.indiaenvironmentportal.org.in
- Casagrand, J & Semsar, K. (2017). Redesigning a course to help students achieve higher-order cognitive thinking skill: from goals and mechanics to student outcomes. *Advances in Physiology Education*, 41(2), pp. 194-202.

- Central Board of Secondary Education (CBSE) (2013). *Teacher's Manual-Life Skills for Class-VI* (1st Ed.). Central Board of Secondary Education, Shiksha Kendra, 2, Community Centre, Delhi.
- Chand, J. (2011). *Value Education* (3rd Ed). Anshah Publishing House, Delhi.
- Chand, B. (2017). *Education in contemporary Indian society (Contemporary India and education)* (1st Ed., Vol.2). Neelkamal Publications Pvt. Ltd, New Delhi.
- Chorro, E. G., Fernandez, M. A. M., Corbi, R. G. (2017). Happiness and values in the formation of personal identity in students of the fifth and sixth grade at primary school. *Universal Journal of Educational Research*, 5 (5), pp. 881-890.
- Collins, F. (1999). The use of traditional storytelling in education to learning of literacy skills. *Early childhood development and care*, 152(1), 77-108.
- Combariza, G., Milena, C., Chapeton, R., Ximena, M., Rincon, R. & Alejandra, V. (2013). Social values reflections through the use of EFL storytelling: An action research with primary students. *HOW*, 20 (1), 73-89.
- Corporate Bytes. (2020). *Bhagwan Aur Allah* [Video]. Facebook. <https://fb.watch/e3SceA5dZ2>
- Creswell, J. W. (2012). *Educational Research- Planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (4th ed). Pearson Education.
- Das, S. K. (2015). *Influence of socio-economic status on the values level of aspiration and personality trait of adolescents studying in higher secondary level with special reference to Nalbari district of Assam*. <http://hdl.handle.net/10603/124682>
- Dash, B. N. (2004). *Teacher and education in the emerging Indian society* (3rd ed. Vol. 1) Neelkamal Publications Pvt. Ltd.
- Dash, D. (2015). Effectiveness of storytelling approach in inculcating values identified by NCERT among the 6th grade learners of Odisha state. *Scholarly Research Journal for Interdisciplinary Studies*, 3(16), pp. 2583-2590.
- Delano, J. S. (1977). *Effects of storytelling on language development*. <http://files.eric.ed.gov>

- Demic. (2019). The Crack Pot. Facebook
<https://www.facebook.com/watch/?v=589998108242871>
- Department of School and Mass education (2010). *Report on the activities of the school and mass education department*. Government of Odisha. <https://sme.odisha.gov.in>
- Desai, S. (2019, September 27). Smart women and Army Soldier. Sneh Desai-Motivational Story Facebook <https://www.facebook.com/watch/?v=681897795648303>
- Dewey, J. (1933). *How we think*. Buffalo, N Y: Prometheus Books in Rodgers, C. (2002). Defining Reflection: Another Look at John Dewey and Reflective Thinking. *Teachers College Record*, 104 (4), pp 842-866. 10.1111/1467-9620.00181.
- Dhingra, K. (2011). *Effect of cuento storytelling technique on social maturity and moral values in students*. <http://shodganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/240352>
- Dragana, G. (2015). Stories in different domains of child development. *Research in Pedagogy*, 5 (1). DOI: 10.17810/2015.07
- Durdukoca, Ş. F. (2019). Identifying the attitudes and views of social sciences teachers toward values education in Turkey. *World Journal of Education*, 9 (1), pp. 103-117.
- Elif, A. (2018). Investigating the reflective thinking skills of students for problem solving. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1, pp. 774-780.
- Eman, M. A. & Hasnaa, S.A. (2014). Using digital storytelling and weblogs instruction to enhance EFL narrative writing and critical thinking skills among EFL majors at faculty of education. *Educational Research*, 5 (1).
- English for Students. (2020). *Fables: Animal stories: Short stories*. <https://www.english-for-students.com>
- Fahyuni, E. F. & Bandonno, A (2017). The use of value clarification technique-based-picture story media as an alternative media to value education in primary school. *Journal of Arts Research and Education*, 17 (1), pp. 68-74.
- Galotti, K. M. (2004). *Cognitive Psychology in and out of the Laboratory* (3rd ed.). Thomson Learning Inc, Wadsworth.

- Garrett, H. E. (1968). *General Psychology*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Gay, L. R. (2000). *Educational research: competencies for analysis and application* (6th ed). Prentice-Hall, Inc. Pearson education, Upper Saddle River. New Jersey 07458.
- Gay, L. R, Geoffrey, E. M. & Peter W. A (2012). *Educational research: competencies for analysis and application* (10th ed.). Pearson Education Ltd.
- George, K. M. (2016). *Impact of play, brainstorming and storyline on creativity among middle school children*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/201002>
- George, L. (2016). The role of story in enhancing critical thinking and group discussion skills. *IUP Journal of soft skills; Hyderabad, 10(1)*. <https://search.proquest.com/docview/1781343432/E6F064BABAD24E7APQ/14?accountid=144497>
- Gilmer, B. V. (1970). *Psychology*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Gobel, P. & Kano, M. (2016). *The complexities of digital storytelling: factors affecting performance, production, and project completion*. International Conference e-Learning. ISBN 978-989-8533-51-7.
- Godbole, A. Y. (1988). *Storytelling a way for developing child's personality*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/150660>
- Goel, A. & Goel S. L. (2005). *Human Values and Education*. Deep & Deep Publications Pvt. Ltd, New Delhi
- Gold, J., Holman, D & Thrope, R. (2002). Argument analysis and storytelling in facilitating critical thinking. *Management Learning, 33(3), 371-388*. <https://search.proquest.com/docview/209868716/F90D89F7B7D046DDPQ/3?accountid=144497>
- Gora, S. (2018). Please be patient- Patience Story-20. <https://www.linkedin.com/pulse/patience-story-20-sanjay-gora?articleId=6399474092076036096>

- Goswami, R. (2015). *Assessing the need of value-based education- a study of Sonitpur District*.
<http://www.academia.edu/23170568>
- Govt. of India (1992). *Report of core group on value orientation of education*. Planning Commission, New Delhi
- Guevarra, J. D., Marquez, J. A. & Pecson, R. R. (2017). Development of students' critical thinking skills at public secondary schools, Dinalupihan district: an assessment. *International Journal of Advanced Research and Innovative Ideas in Education (IJARIE)*, 3(2), pp. 1450-1458.
- Gunawardena, M., & Brown, B. (2021). Fostering Values Through Authentic Storytelling. *Australian Journal of Teacher Education*, 46(6), pp. 36-53.
- Güngör, S. K. & Güzel, D. B. (2017). The education of developing responsibility value. *Journal of Education and Training Studies*, 5 (2).
- Hasan, R., Lukitasai, M., Utami, S. and Anizar (2019). The activeness, critical, and creative thinking skills of students in the lesson study-based inquiry and cooperative learning. *Jurnal Pendidikan Biologi Indonesia (JPBI)*, 5 (1).
- Halil, T. & Muhammet, B. M. (2019). The impact of biography-based values education on 4th grade elementary school students' attitude towards tolerance values. *International Journal of Progressive Education*, 15.
- Hibbin, R. (2016). The psycho-social benefits of oral storytelling in school: developing identity and empathy through narrative. *Postural Care in Education- An international Journal of Personal, social and emotional development*, 34(4).
- Hilda, M. M. (2016). *A study on the attitudes towards values of teachers in East Godavari district*. <http://hdl.handle.net/10603/124090>
- Hindi Kahaniya (2020). Alasi Ladka- A Lazy Boy.
<https://www.facebook.com/trendinghindikahaniya>
- Hunter, C & Eder, D. (2010). The role of storytelling in understanding children's moral/ethic decision-making. *Multicultural Perspectives*, 12 (4), pp. 223-228. DOI: 10.1080/15210960.2010.527593

- Ichsan, I. Z., Sigit, D. V., Miarsyah, M., Ali, A., Arif, W. P., Prayinto, T. A. (2019). HOTS-AEP: Higher order thinking skills from elementary to master students in environmental learning. *European Journal of Educational Research*, 8 (4), pp. 935-942.
- Imran (2021) *Two Precious Dimond*. Inspiring Storys, Stories which inspire. <https://inspiringstorys.com/>
- Inhelder, B. & Piaget, J. (1958). *The Growth of Logical Thinking from childhood to Adolescence*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Izzah, L. & Mutiarani, M. (2015). *The power of storytelling in teaching English to young learners* [Conference Paper], 1. <https://doi.org/10.5281/zenodo.1214962>
- Isbell, R., Sobol, J., Lindauer, L. and Lowrance, A. (2004). The effect of storytelling and story reading on the oral language complexity and story comprehension of young children. *Early childhood Education Journal*, 32(3), pp. 157-163.
- Johnson, A. P. (2010). *Making connections in elementary and middle school social studies* (2nd ed.). SAGE Publishing.
- Jones, S. L. & Sanguedolce, P. (2013). *Developing higher order thinking skills through story gathering*. <https://www.researchgate.net/publication/281116300>
- Joshi, M. (1968). *Bharatiya Sanskriti Kosh*, in Godbole, A. Y. (1988). *Storytelling a way for developing child's personality*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/150660>
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2011). *Models of Teaching* (8th Ed.). PHI Learning Private Limited, New Delhi – 110001.
- Joyce, B., Weil, M. & Calhoun, E. (2015). *Models of Teaching* (8th ed.). Pearson India Education Service Pvt.Ltd.
- Kartik, RJ. (2019). *Khwab jinke unche aur mast hote hain intihan bhi unke jabardast hote hain-self-worth* [Video]. YouTube. <https://youtu.be/F2HttmiycCU?si=X2oQbN0BkaMZPVtc>
- Kaul, L. (2009). *Methodology of educational research* (4th ed.). Vikash Publishing House Pvt Ltd, Noida.

- Kirloskar, F. (2021, March 15). *What you choose makes a big difference—Cleanliness* [Video]. Facebook. Kirloskar Vasundhara International Film Festivals. <https://www.facebook.com/share/v/1FGSHUKic6/>
- Kohlberg, L. (1964). *The development of moral character and moral ideology*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed.). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Kumari, S. (2014). *Effectiveness of six thinking hats strategy on the development of parallel thinking, lateral thinking and general creativity in high school students*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/76504>
- Kiran, D. (2024). Teaching Tales- Storytelling in Education. *Brainfeed Magazine, June 2024 edition*.
- Kirsch, C. (2016). Using storytelling to teach vocabulary in language lessons: does it work? *The Language Learning Journal*, 44 (1), pp. 33-51. <http://dx.doi.org/10.1080/09571736.2012.733404>
- Krulik, N. E. (2002). *Katei Kazoo, Switcheroo Series*. https://www.katiekazoo.com/KK_FiveEssentialElements.pdf
- Labov, W. (1972). *Language in the inner city*, in Godbole, A. Y. (1988). *Storytelling a way for developing child's personality*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/150660>
- Ledden, L., Kalafatis, S. P. & Samouel, P. (2007). The relationship between personal values and perceived value of education. *Journal of Business Research*, 60, pp. 965-974.
- Lee, C. S & Ooi, E. H. (2020). Design to encourage reframing and transformations through digital storytelling and analogical thinking. *International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering*, 9 (1.3), pp. 64-70.
- Lipman, M. (2003). *Thinking in education* (2nd ed.). Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom.
- Locke, J. (nd). *The Conduct of the understanding*, in Burton, W. H., Kimball, R. B. & Wing, R. L. (1960). *Education for effective thinking*. Appleton Century Crofts, INC, New York, USA.

- MacLean, L. & Tuite, E. (2016). Stories and their value: Exploring the role of storytelling in social care practice. *Scottish Journal of Residential Child Care*, 15 (2).
- Mahajan, G. (2022). *Life Skills Education* (1st Ed). Shipra Publications, Delhi
- Maheshwari, S. (2019). *Powerful motivation story- Two farmers in the heaven* [Video]. Sandeep Maheswari Fan's Facebook. <https://fb.watch/e3N6KsiZgj>
- Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Manwani, R. K. & Guruprasad, B. G. (2022). An empirical study on using storytelling as a learning tool for online and offline education. *Journal of Positive School Psychology*, 6 (3), pp. 7442-7450.
- Marcela, K. (2015). *Sharing scientific knowledge through telling stories and digital storytelling*. <https://search.proquest.com/docview/1728409070/B617234C0EE34A3CPQ/1?accountid=144497>
- Martin, G. (2011). The role of stories in the development of values and wisdom as expression of spirituality. *Journal of Spirituality, Leadership and Management*, 5 (1), pp. 14-24. <https://www.academia.edu/12356507>
- McDonald, S. D. (2017). Enhanced critical thinking skills through problem-solving games in secondary schools. *Interdisciplinary Journal of E-Skills and Lifelong Learning (IJELL)*, 13, 79-96. <http://www.informingscience.org/Publications/3711>
- McLean, L & Tuite, E. (2016). Stories and their value: Exploring the role of storytelling in social care practice. *Scottish Journal of Residential Child Care*, 15 (2), pp. 29-45.
- Meghani, A. (1999). A study of effectiveness of teaching-learning strategy to develop critical thinking in students of std. XI use Psychology as content. *Ph.D. thesis (Edu.)*, The M. S. University, Baroda, Vadodara.
- Mehala, R. (2016). Value Education. *National Conference on "Value Education Through Teacher Education"*, 1 (2).
- Meena, K. & Chaudhary, R. J. (2019). A study of value education patterns and quality teaching among elementary teacher education trainees. *International Research Journal of Management Sociology & Humanities (IRJMSH)*, 10 (4), pp. 660-665.

- Ministry of Human Resource (1949). *Report of University Education Commission*. Government of India.
- Ministry of Human Resource (1966), *Report of The Education Commission (1964-66)*. Government of India.
- Mitchell, H. J. (2005). Knowledge sharing- The value of storytelling. *International Journal of Organization Behaviour*, 9 (5), pp. 632-641.
- Mohajer, S. (2005). Value education through comics and short stories. *Journal of value education* (January and July). National Council of Educational Research and Training (NCERT).
- Mokhter, N. H., Abdul, M. F. & Kamarulzaman, S. Z. (2011). The effectiveness of storytelling in enhancing communicative skills. *Procedia Social and Behavioural Sciences*, 18, pp. 163-169.
- Mondal, B. C (2017). Inculcating human values among school students through effective teaching. *Journal of Social Science*, 13 (2), pp. 102-107. DOI: 10.3844/jssp.2017.102.107
- Monkey's Sad Story (2022). Ek bandar ko udasi ke karan marne ki ichha hui. https://youtu.be/4el_T4wTH0c?si=gYlyXieiOK7vAq2N
- Mohapatra, P. K. & Panigrahy, S. K. (2015). Effectiveness of storytelling approach in inculcating spiritual values among 9th grade learners. *Pedagogy of Learning (International Journal of Education)*, 1 (3), pp. 36-47.
- Muhammed, A. I. (2016). The impact of storytelling on young ages. *European Journal of Language and Literature Studies*, 2 (3).
- Nachimuthu, P. (2007). *Stories as an effective teaching-learning tool* (1st ed.). Neelkamal Publication Pvt. Ltd. Hyderabad
- Nakra, C. (2005). Comparative and futuristic value-based programme. *Journal of value education*. pp. 82-89. <https://indianvalueeducation.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/05/two-1-5.pdf>

- Napier, J. (2010). A case study of the use of storytelling as a pedagogical tool for teaching interpreting students. *The interpreter and Translator Trainer*, 4 (1), pp. 1-32.
- Nassim, S. (2018). Digital storytelling: an active learning tool for improving students' language skills. *Pupil: International Journal of Teaching, Education and Learning*.2 (1), pp. 14-29.
- NCERT (1975). *The curriculum for the ten years school- A framework*. National Council of Educational Research and Training, New Delhi.
- NCERT (1979). *Documents on Social, Moral and Spiritual Values in Education*. NCER & T Publication. in Chand, J. (2011). *Value Education* (3rd Ed). Anshah Publishing House, Delhi.
- NCERT. (2005). *Education for values in schools- A framework*. Department of Educational Psychology and Foundations of Education. NCERT, New Delhi.
- NCFSE. (2000). *National Curriculum Framework for School education (NCFSE)*. National Council of Educational Research and Training (NCERT), New Delhi
- NCF. (2005). *National Curriculum Framework (NCF)*. National Council of Educational Research and Training (NCERT), New Delhi.
<http://www.ncert.nic.in/rightside/link/pdf/framework/english/2012005.pdf>
- Neelam, G. (2019). Study of value education programme in a school. *Students' Journal of Education and Development*, (5), pp. 57-70.
- NEP. (2020). *National Education Policy (NEP)*. Ministry of Human Resource Development, Government of India.
- NPE (1986). *National Policy on Education (NPE) 1986*. Ministry of Human Resource Development New Delhi: NCERT.
- Ojha, S. S. (2018). Development of Critical Thinking Skills in History. *Journal Of Indian Education*, 43 (4), pp. 7-24.
- Parliamentary standing committee (1999). *The 81st report on value-based education* in Bagchi, J. P. & Teckchandani, V. (2005). *Values education (the return of fourth 'R' revival of commitments)* (1st Ed.) VOL I. University Book House (P) Ltd. Jaipur

- Patel, R. (2010). Development of an instructional strategy for primary school teachers to teach creative and critical thinking skills. *Ph.D thesis, CASE, The Maharaja Sayajirao Univesrity of Baroda, Vadodara, Gujarat.*
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods* (2nd Ed). SAGE Publications, Inc, USA
- Pedro, R., Carlos J. N., Paula, M., Sonia, F., Clendilene, M. and Kyle, B. (2019). Improving college students' critical thinking through the use of a story tool for self-regulated learning training. *Routledge*, pp. 193-205. <https://www.academia.edu/77503186>
- Piaget, J. (1948). *The Moral Development of the Child*. New York: Free Press
- Prevention of diseases. (2022). *A message to the whole world- Prevention of diseases* [Video]. Facebook. https://fb.watch/ooou_i1UFWD/?mibextid=Nif5oz
- Programme of Action (PoA) (1992). *National Policy on Education 1986, modified in 1992*. Government of India, Delhi.
- Rai, R. (2014). Inculcation of values: A necessity today. *International Journal of Educational Research and technology*, 5 (1), pp. 30-32.
- Rajabi, S. & Kodabakhshi, M. (2018). The effect of storytelling on enhanced creativity of preschool students in Iran. *Journal of Poetry Therapy*, 31(4), pp. 244-255.
- Rao, P (2012). *Development of Elementary Education in India- Issues and Challenges* (1st Ed). The Associated Publishers, Ambala City, India.
- Rath, L. E., Jonas, A., Rothstein, A. & Wassermann, S. (1967). *Teaching for thinking- Theory and Application*. Charles E. Merrill publishing company, Columbus, Ohio
- Raven, J. C. (1956). *Standard Progressive Matrices, Sets A B C D & E*. H.K Lewis and Co. Ltd., London, and Printed at the Press, Cambridge
- Ritchhart, R., & Perkins, D. N. (2008). Making thinking visible. *Educational Leadership*, 65(5), pp. 57-61.
- Ritter, S. M. & Mostert, N. (2017). Enhancement of creative thinking skills using a cognitive-based creativity training. *Journal of Cognitive Enhancement*, 1, pp. 243-253.

- Robin, B. R. (2008). Digital storytelling: a powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory into Practice*, 47 (3), pp. 220-228.
- Robin, B. R. (2011). *The educational uses of digital storytelling*. <https://www.researchgate.net/publication/228342171>
- Rohidekar, S. R. (nd). Inculcation of values- How? In Venkataiah, N. (2007). *Value Education*. APH Publishing Corporation, New Delhi.
- Ross, J. S. (1951). *Groundwork of Educational Psychology*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Roy, S. (2014). A study on value orientation among secondary school students. *Ph.D thesis, Gauhati University, Guwahati*.
- RTE (2009). *Right of Children to Free and Compulsory Education Act*. Government of India.
- Sachdeva, R. (2017, October 8). *Fifteen Soldiers & the Tea Shop*. Rajan Sachdeva's Diary. <https://rajansachdev.blogspot.com/2017/10/fifteen-soldiers-tea-shop.html>
- Samagra Shiksha (2023). *Annual Report of Samagra Shiksha Odisha 2022-2023*. Odisha School Education Programme Authority (OSEPA) Department of School and Mass Education Government of Odisha. <https://osepa.odisha.gov.in/>
- Santrock, J. W. (2006). *Educational Psychology: classroom update: Preparing for PRAXIS and Practice* (2nd ed). McGraw-Hill companies.
- Şahin, Ü. (2019). Values and values education as perceived by primary school teacher candidates. *International Journal of Progressive education*, 15.
- Say "No" to Sold Media. (2018). *How India opened doors to Poland when the world refused to help them* [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/share/v/1AM5EudXDN/>
- Sharma, J. N. (2005). Minimum programme on value education in schools. *Journal of value education*, pp. 122-128. <https://indianvalueeducation.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/05/two-1-5.pdf>
- Sharma, S. & Rai, A. (2017). A Study of the Value among Prospective Teachers (B. Ed Students) *Educational Quest: An Int. J. of Education and Applied Social Science*, 8(1), pp. 1-6.

- Sharma, S. (2019). *Aap jaise hain Sarva Shresth hain- Comparison is the Thief of Joy*. [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/share/v/1GoumjKCke/>
- Shedlock, M. L. (1951). *The art of the story-teller*. Dover Publications, USA.
- Setyarini, Ahmad, B. M., Dwi, R., Issy, Y. and Yanuarius, M. (2018). Thinking critically while storytelling: Improving Childrens' HOTS and English oral competence. *Indonesia Journal of Applied Linguistic*, 8 (1), pp. 189-197.
- Shedlock, M. L. (1951). *The art of the story-teller*. Dover Publications, INC. USA
- Sheela, S. (1987). *Change in teaching behaviour as a function of inculcation of value predicting teachers effectiveness*. <http://hdl.handle.net/10603/87027>
- Sheu, H. C. (2008). The value of English picture story books. *English Language Teaching (ELT) Journal*, 62 (1), pp. 47-55.
- Shrestha, P. R. (2024). Storytelling as a Pedagogy to Scaffold Critical Thinking Skills: A Thematic Review. *Journal of NELTA Koshi (JoNK)*, 2 (1).
- Shuyi, C. (2017). Storytelling in the social studies classroom. *National Institute of Education, Singapore, HSSE Online*, 6(2), pp. 79-87. <https://www.researchgate.net/publication/320552534>
- Siegel, S. (1956). *Nonparametric statistics for the behavioural sciences*. McGraw- Hill Kogakusha Ltd. USA.
- Simon, B. (1971). *Intelligence, Psychology and Education- a Marxist Critique*. Lawrence & Wishart, London.
- Srivastava. P. (2017). *The need for moral education*. New Delhi Times. <https://www.newdelhitimes.com/the-need-for-moral-education/>
- Stories in English. (2024). *Enlightening story by Dr. APJ Abdul Kalam- Burnt Roti*. <https://www.4to40.com/stories-for-kids/stories-in-english/enlightening-story-by-dr-apj-abdul-kalam-burnt-roti/>
- Sugathan & Kalid (2009). An exploratory study of storytelling approach as an instructional tool from educators' perspective. *International Conference on Computer Technology and Development*. <https://www.researchgate.net/publication/232615692>

- Sykes, J.B. (1977). *The concise Oxford Dictionary*, in Godbole A. Y. (1988). *Storytelling a way for developing child's personality*. <https://shodhganga.inflibnet.ac.in/handle/10603/150660>
- Tang, K. N., Nair, S & Prachak, B. (2014). Developing instruments to measure thinking skills and problem-solving skills among Malaysian primary school pupils. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 116, pp. 3760 – 3764.
- Tawai, B. (2012). *Development and tryout of instruction package for enhancing of thinking skills of primary school students*. <https://shodhganga.inflibnet.in/handle/10603/40087>
- The Hindu (2024, November 11). Odisha BJP Government announces implementation of NEP-2020 in higher education.
- Ommcom News (2025, March 19). Odisha set to implement Nep-2020 from 2025-2026 academic session.
- The jamovi project (2024). *jamovi*. (Version 2.5) [Computer Software]. <https://www.jamovi.org>.
- The Kindness Story. (2019). *A ticket without a sit. powerful clips: a ticket without a sit / the real kindness still exists*. https://www.youtube.com/watch?v=h6_IPm6veNw&ab_channel=PrinceJibreel
- Tran, V. Doan & Bui, T. Q. (2023). Difficulties encountered by teachers in using storytelling to teach very young learners. *HCMCOUJS-Social Sciences*, 13(1), pp. 106-116.
- UNESCO (2000). *Statistical yearbook, various years*, in Chand, B. (2017). *Education in contemporary Indian society (Contemporary India and education)* (1st ed., Vol.2). Neelkamal Publications Pvt. Ltd, New Delhi.
- UNESCO (2005). *Learning to do: Values for learning and working together in a globalized world: An integrated approach to incorporating values education in technical and vocational education and training*. UNESCO-UNEVOC International Centre for Technical and Vocational Education and Training, Bonn, Germany. UNESCO-APNIEVE Sourcebook, No.3. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED495380.pdf>

- UNESCO (2010). *Teaching and learning for a sustainable future*, Module 2. http://www.unesco.org/education/tlsf/docs/tlsf_doclist.html
- Upreti, K. (2012). *Teaching short stories: Challenges and Issues*. Thesis from Department of English Education, Tribhuvan University, Kirtipur, Kathmandu, Nepal.
- Valentine, C. W. (1965). *Psychology and its Bearing on Education*, in Mangal, S. K. (2014). *Advanced Educational psychology* (2nd ed). Published by PHI Learning Private Limited. Delhi.
- Venkataiah, N. (2007). *Value Education*. APH Publishing Corporation, New Delhi.
- Vilas, S. (2023). *Pandit Vishnu Sharma's Panchatantra for children- Retold by Subha Vilas*. Wonder House Books
- Wardhani, I. P., Chandra, N. K. & Febriyanti, E. R. (2020). Students' challenges in performing storytelling extracurricular activities. *Lingua Educatia Journal*, 2 (3), pp. 181-195.
- Yadav, S. (2007). *Value and education: problems and prospects; a philosophical reflection with reference to Thomas Babington Macaulay and Sri Aurobindo*. <http://hdl.handle.net/10603/29373>.
- Yang, J. (2011). Storytelling as a teaching method in ESL classrooms. *Applied Linguistics*, 2, pp. 159-169.
- Yang, Y. C. & Wu, W. C. (2012). Digital storytelling for enhancing student academic achievement, critical thinking, and learning motivation: A year-long experimental study. *Computer & Education*, 59 (2), pp. 339-352. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.12.012>
- Yazdanpanah, Z. (2012). The effect of explicit teaching of story structure on EFL learners' use of communication strategy. *Procedia- Social and Behavioural Science*, 32, pp. 391-398. DOI: 10.1016/j.sbspro.2012.01.059
- Ying Li, C. & Paul, S. (2010). Classroom interaction in Story-Based lessons with young learners. *The Asian EFL Journal*, 12 (2).
- Yunis, S. & Özge, K. (2013). Elementary School Teachers' views on value education. *Procedia- Social and Behavioural Sciences*, 93, pp. 116-120.

APPENDIX I

Permission Letter for Experimental Group

Date: 08/04/2023

To,
Head
Badmal U.P School, Badmal, Po- Bhatli, District -Bargarh
State- Odisha, 768030

Subject- Permission to collect data from 6th class Students of your school.

Dear Sir/Madam,

I, Laxmi Meher (UGC-SRF) research scholar from Department of Education [CASE], The Maharaja Sayajirao University of Baroda, Vadodara, Gujarat (390002), doing a study on "Enhancement of Values and Thinking through Stories among Elementary School Children of Odisha", under the guidance of Prof. Ashutosh Biswal. Objectives of my Ph.D. study are as following:

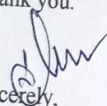
1. Compilation of stories to enhance values and thinking among elementary school children.
2. To implement the compiled stories for the enhancement of values and thinking among elementary school children.
3. To find out the effectiveness of stories in terms of enhancement of values among elementary school children.
4. To find out the effectiveness of stories in terms of enhancement of thinking among elementary school children.
5. To find out the effectiveness of stories in terms of the reaction of elementary school students.

I need to collect data regarding this study by taking your 6th class students as my sample of study. Please grant me permission to collect data from your students for the same.

Your support and cooperation in this will be highly appreciated.

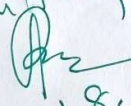
Thank you.

Sincerely,

Laxmi Meher
(Research
Scholar, SRF)

Ph.D. Guide
(Prof. Ashutosh Biswal)

Head
Department of Education, MSU, Baroda
(Prof. Ashutosh Biswal)

18.04.2023
Headmaster
Govt. High School
Badmal

Head
Centre of Advanced Studies in Education
Faculty of Education & Psychology
The Maharaja Sayajirao University of Baroda,
Vadodara.

APPENDIX II

Permission Letter for Control Group

Date: 08/04/2023

To,
Head
Sukuda U.P. School, Sukuda, Po- Bhatli, District-Bargarh
State- Odisha, 768030

Subject- Permission to collect data from 6th class Students of your school.

Dear Sir/Madam,

I, Laxmi Meher (UGC-SRF) research scholar from Department of Education [CASE], The Maharaja Sayajirao University of Baroda, Vadodara, Gujarat (390002), doing a study on "Enhancement of Values and Thinking through Stories among Elementary School Children of Odisha", under the guidance of Prof. Ashutosh Biswal. Objectives of my Ph.D. study are as following:

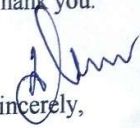
1. Compilation of stories to enhance values and thinking among elementary school children.
2. To implement the compiled stories for the enhancement of values and thinking among elementary school children.
3. To find out the effectiveness of stories in terms of enhancement of values among elementary school children.
4. To find out the effectiveness of stories in terms of enhancement of thinking among elementary school children.
5. To find out the effectiveness of stories in terms of the reaction of elementary school students.

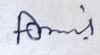
I need to collect data regarding this study by taking your 6th class students as my sample of study. Please grant me permission to collect data from your students for the same.

Your support and cooperation in this will be highly appreciated.

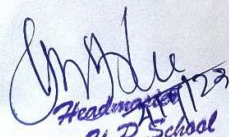
Thank you.

Sincerely,

Laxmi Meher
(Research
Scholar, SRF)

Ph.D. Guide
(Prof. Ashutosh Biswal)

Head
Department of Education, MSU, Baroda
(Prof. Ashutosh Biswal)

Head
Sukuda U.P. School

Head
Centre of Advanced Studies in Education
Faculty of Education & Psychology
The Maharaja Sayajirao University of Baroda,
Vadodara.

APPENDIX III

VALUES KNOWLEDGE TEST

There are 45 questions related to the values you have taught through story sessions. Please answer the following questions with best of your knowledge. The answer can be provided withing 3-4 lines. Try to answer all the questions and do not try to copy others.

1. What is the meaning of Honesty?
2. Give an example of Honesty through a situation.
3. Why should honesty be there, in human life?
4. What is the meaning of cleanliness?
5. Give an example of cleanliness through a situation.
6. Why should cleanliness be there, in our home?
7. What does Punctuality mean?
8. Give an example of Punctuality through a situation.
9. Why is Punctuality needed?
10. What does Self-confidence mean?
11. Give an example of Self-confidence through a situation.
12. Why Self-confidence should be there, in any work?
13. What does Discipline mean?
14. Give an example of Discipline through a situation.
15. What is the importance of discipline?
16. What do you mean by Teamwork?
17. Give an example of Teamwork through a situation.
18. What is the importance of Teamwork in our daily life?
19. What do you mean by Unity?

20. Give an example of Unity ability through a situation.
21. Why is Unity important in society?
22. What does Kindness mean, from your perspective?
23. Give an example of Kindness ability through a situation.
24. What is the importance of kindness in life?
25. What do you mean by Co-operation?
26. Give an example of Co-operation ability through a situation.
27. What is the importance of Co-operation?
28. What do you mean by Leadership?
29. Give an example of Leadership quality.
30. What is the importance of Leadership in school?
31. What do you understand by “Love for each other”?
32. Give an example of Love of mother.
33. Why love is important in a child’s life.
34. What do you understand by Respect?
35. Give an example of Respect, through a situation.
36. Why should we show Respect to our senior?
37. What do you understand by Helpfulness?
38. Give an example of Helpfulness, through a situation.
39. Why being helpful is important?
40. What do you understand by Equality?
41. Give an example of Equality, through a situation.
42. Why is Equality important to live?
43. What is the meaning of the “feeling of Brotherhood”?
44. Give an example of Brotherhood, through a situation.

45. What is the importance of Brotherhood in life?

ମୂଲ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ପରୀକ୍ଷା

ଏଠାରେ କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଆପଣ ଶିଖାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ 45 ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି | ଦୟାକରି ତୁମର ଜ୍ଞାନ ଅନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ। ଏହାର ଉତ୍ତର ୩-୪ ଲାଇନ୍ ରେ ଦିଆଯାଇପାରିବ। ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ଏବଂ ଅନ୍ୟକୁ କପି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ।

1. ସଚ୍ଚୋଟତାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
2. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ସଚ୍ଚୋଟତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
3. ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ସଚ୍ଚୋଟତା କାହିଁକି ରହିବା ଦରକାର?
4. ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
5. ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
6. ଆମ ଘରେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା କାହିଁକି ରହିବା ଦରକାର?
7. ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
8. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
9. ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତା କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ?
10. ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
11. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
12. କୌଣସି କାମରେ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ କାହିଁକି ରହିବା ଦରକାର?
13. ଶୃଙ୍ଖଳାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
14. ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ଶୃଙ୍ଖଳାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
15. ଶୃଙ୍ଖଳାର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ?
16. ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଟିମ୍ ଖାର୍ଜ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
17. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ରେ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
18. ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟର ମହତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
19. ଏକତା ର ଅର୍ଥ କ'ଣ?

20. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ଏକତା କ୍ଷମତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
21. ସମାଜରେ ଏକତା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?
22. ତୁମର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦୟାର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
23. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ଦୟା କ୍ଷମତାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
24. ଜୀବନରେ ଦୟାର ମହତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
25. ସହଯୋଗ ର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
26. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ରେ ସହଯୋଗ କ୍ଷମତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।
27. ସହଯୋଗର ମହତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?
28. ନେତୃତ୍ୱ ର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
29. ନେତୃତ୍ୱର ଗୁଣବତ୍ତାର ଏକ ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
30. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନେତୃତ୍ୱର ଗୁରୁତ୍ୱ କ'ଣ?
31. "ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ପ୍ରେମ" କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
32. ମା' ପ୍ରେମର ଉଦାହରଣ ଦିଅନ୍ତୁ।
33. ଶିଶୁ ଜୀବନରେ ପ୍ରେମ କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।
34. ସମ୍ମାନ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
35. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ମାନର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
36. ଆମେ କାହିଁକି ଆମର ବରିଷ୍ଠଙ୍କ ପ୍ରତି ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ୍?
37. ତୁମେ 'ସହାୟତା' କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ?
38. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ରେ ସାହାଯ୍ୟ/ ସହାୟତା ର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
39. ସହାୟକ ହେବା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?
40. ସମାନତା ଦ୍ୱାରା ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
41. ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ସମାନତାର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
42. 'ସମାନତା' ବଞ୍ଚିବା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?
43. " ଭାଇତାରା ର ଅନୁଭବ" କରିବା ର ଅର୍ଥ କ'ଣ?
44. ପରିସ୍ଥିତି ମାଧ୍ୟମରେ ଭାଇତାରା ର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।
45. ଜୀବନରେ ଭାଇତାରା ର ମହତ୍ତ୍ୱ କ'ଣ?

APPENDIX IV
VALUES PERCEPTION TEST

Here, series of situation have been given below related to Values, Personal Values, Social Values and Universal Values. Please respond to each statement by putting tick mark (✓) in the proper option, best represents what you think and believe about yourself in a particular given situation. There are no right or wrong answers, so response which is your first thought on it. The responses will be kept confidential.

PART A (Personal Values)

Honesty

1. You are appearing an exam, and you are not able to solve one question. One of your friends showing you answer from his answer sheet. What would you do, in that situation?
 - a. I will not see it and after completion of exam, you advise your friend to not do the chit again.
 - b. I will refuse and at that moment and tell my friend to not to do this.
 - c. I will refuse and warned him/her that I will inform to teacher about it.
 - d. I will see the answer but would not copy.

2. Your friend stolen a pencil from another student & you have seen that incident. Now what would you do?
 - a. Secretly tell your friend to return that pencil and not to do stealing again.
 - b. Tell your friend to return the pencil in front of all and tell him to say sorry to the person from which pencil has been stolen.
 - c. Simply tell your friend to return it.
 - d. Only show him displeasure expression.

3. It was a unit test of your class; teacher check all the papers and return it to all the students. After that all students said to check their scores. Your friend finds that, the teacher gives him more score than the actual by mistake. Now what will your friend do?

- a. Will immediately inform to the teacher for recheck.
- b. Inform the teacher but will request not to cut the mark again.
- c. He can tell other friends secretly about this.
- d. He should keep quiet and should not tell anybody.

Cleanliness

4. This is the lunch break of school; you see one of your friends throws chips packet inside the classroom. What will be your reaction?

- a. I will take the chips packet and put that in the dustbin and tell others to not to do it again.
- b. Advise my friend to throw the packet into the dustbin only.
- c. Just tell my friend not to throw waste inside classroom.
- d. I will just stare at my friend.

5. You just wake up in the morning and see that tasty food ready for you. What will you do first?

- a. Brush your teeth and wash hand, then take the food.
- b. Hurriedly brush my teeth and take the food.
- c. After doing mouth wash only.
- d. Only wash my hand and eat.

6. It's a cold day. You woke up late and now you have to take bath, as you have to go to school soon. How you want to manage time?

- a. Do bath and be ready for punishment at school.
- b. Sponging body with wet cloth.
- c. Quickly do bath and skip taking food.
- d. Skip bathing that day.

Punctuality

7. Suppose you need to do many activities in a day, like doing homework, doing yoga, playing with peer group, buying stuff for family and all. How will you want to complete all the activities?

- a. Making a schedule for daily activities.
- b. By providing a separate and equal time to each.
- c. By skipping few activities.
- d. Try finish many works at together if possible.

8. Your need to attend a program at sharp 9am, as instructed by your class teacher. But you met your old friends in the way while coming to the school, so you are getting delayed. Now what is your decision will be?

- a. Greet friends and tell them to meet later after school time.
- b. Ignore your friends and go straight as you were late.
- c. I will spend some time with your friends and will go to school fast.
- d. Have a good discussion with friends though you are late.

9. You got ready earlier for school after completing all the work you still have one hour left. How you want to spend that one hour?

- a. Revise the homework.
- b. Doing some hobby work.
- c. Helping family member in some household activities.
- d. Only pass the time without doing anything.

Self-Confidence

10. During the exam you have finished studying with all the lessons very well. But one day before your friend informed me that this time the pattern of questioning has changed. What will your reaction be in this regard?

- a. Because I have studied well, I will make it right.
- b. I will be able to do it despite fear.

- c. Study further to fulfil the criteria of new patterns.
 - d. Get nervous but will try fulfilling the criteria.
11. You have a little misunderstanding with your close friend. How will you resolve it?
- a. Clear doubt by directly talking to each other.
 - b. Taking help from other friends.
 - c. Continue friendship with that misunderstanding.
 - d. I Will break the friendship.
12. A new student joins your class, and he is blind, what would be your attitude?
- a. Help him to adjust in the class.
 - b. Tell my friend to help him.
 - c. Help him whenever he needs.
 - d. Let him manage things by himself.

Discipline

13. If someone is behaving very rudely with you without any reason, what your reaction will be?
- a. Behave politely deal with the person.
 - b. Avoid the situation.
 - c. Use some trick to make him calm down.
 - d. Behave the same way rudely with that person.
14. your Parents has to attend a social function but it's the exam next day. So, the parents leave you alone at home. Now how will you want to spend the time?
- a. Devoted to study.
 - b. Do study along with some recreational activity.
 - c. Study less and will do rest others time.
 - d. Involve in entertainment activity only, cause my parents did not take me with them.
15. You found your classmate unhappy with the result of recent examination. What your suggestion in this concern?
- a. Try to make him happy and tell him to try do best in next time.

- b. It is ok to be unhappy but focus on next exam.
- c. I am with you, don't worry.
- d. I will make him realize he himself is the responsible for his result.

PART B (Social Values)

Teamwork

16. A small portion of the way to the school gate is damaged and teachers want help to repair it immediately. What is your view on it?
- a. Everybody will join and act together.
 - b. As it is compulsory, all will do this work.
 - c. Volunteer students only will join.
 - d. That work should be done by the labour from outside.
17. One day, while doing a project work in your team, one of the members was feeling sick and he is unable to join the team. What would be the reaction of your teammates?
- a. Everybody will manage the project together by sharing the work portion of sick one.
 - b. Only volunteer members can do the work portion of him.
 - c. The work will be completed by all without including that person.
 - d. The work will be completed by all, but by leaving the portion for him.
18. In your peer group everybody is supposed to have lunch together. One day, one of your friends is already 10 minutes late. What would be the reaction of your group?
- a. I will wait for him, no matter whatever the time is.
 - b. I will wait for 5 minutes, if he does not come, I can take lunch.
 - c. Only those who want to wait may wait.
 - d. Will take the lunch without waiting for him.

Unity

19. What will your friend do, if a student from other caste asked for some help.
- a. He/she will help the student at any cost.
 - b. He/she will help if that student is from her caste only.
 - c. He/she will ask others from the same caste of that student to help.

- d. He/she will not help as that student is from some other caste.
20. A chocolate box was rewarded to your friend by his/her relative. What will He/she do?
- a. He/she will share the information with all the classmates.
 - b. He/she will inform it to some of her close friends.
 - c. He/she will inform it to her best friend only.
 - d. He/she will hide it from everyone.
21. Your school arrange a program on the occasion of 'Janamastami'. What will your friend think about the students to be included in this program?
- a. All the students respecting the festival should be included.
 - b. Only Hindu students should be included.
 - c. Students respecting Hinduism should be included.
 - d. Students from other religions should be forced to join this celebration.

Kindness

22. (Understand the miserable condition of others) In your school, one day you found an old lady is sick and has the duty to clean your classroom. What will be your reaction on it?
- a. Little help from you can be offer to her in cleaning.
 - b. I can help her in providing some food or medicines.
 - c. I will request school principal to release her today because she is sick.
 - d. I will ignore that old lady.
23. One of your friends is feeling sick at school and wanted to go home. What will be the reaction of you in this concern?
- a. Help to let him reach home by providing all necessary help.
 - b. Request teacher to leave that boy for today class.
 - c. I will ask some other friends to help him.
 - d. I can show care towards him with some instruction.

24. While travelling to school, you saw a child is begging for food, what will be your reaction?

- a. I will offer my tiffin to him.
- b. Give some of own saving money and tell him to purchase some food.
- c. Help the child by taking help of other people around.
- d. I will tell him to ask others for food and will pass.

Co-operation

25. (Supporting each other in group) One of your friends invited all classmates in his birthday party. You and some of your friend reach her house while she was decorating alone. What will you do in that situation?

- a. With all friends you will join the decoration work.
- b. Me myself help that friend to complete decoration work.
- c. I will wait until that friend is completing the decoration work.
- d. I and other friends will show displeasure as shed has not complete decoration work.

26. All your classmates went for a picnic. There, one of your friends is partially disabled and unable to participate properly in picnic activities. What will be your reaction?

- a. All the students together will help him/her in such a way that she will not feel separated.
- b. Instruct every student to help him/her anytime she needs.
- c. I will personally advise her how to deal with situations easily.
- d. He/she should leave to manage things by herself.

27. In the school when your group of classmates is playing, some of the junior students came and wanted to play with your group. What can be the reaction of your group?

- a. Quickly allow junior to play with them.
- b. Will take time to discuss it with themselves, and then they can allow.
- c. Will select only the students of some selected disciplines.
- d. They should select students who are good at study only.

Leadership

28. (Influence behaviour of other) You need support from your friends relating to a developmental work. What will you do to convince them?

- a. Logically try to convince them.
- b. Emotionally influenced them.
- c. Assuring them some gifts.
- d. Forcing them to involve in work.

29. A game is being playing. There is fear of losing the game in your group. What can be suggestion of you in this regard?

- a. Try to increase the strength of the group with hope of winning.
- b. Stay positive, irrespective of strength of the group.
- c. Influence the organizer of the game.
- d. Fight with opposite group.

30. Teacher assigns you with a work and said to share the work within group. Some members in your group find it difficult to complete the work in time. As a leader of that work, what will be your decision?

- a. Share their work with you.
- b. Help them by sharing their work with others.
- c. You will encourage them to complete the work.
- d. Take advice from others and observe their work though they are late

PART C (Universal Values)**Love**

31. One of your friends is in problem and need your help. What will be your reaction in this case?

- a. Help him without taking your time and condition into mind.
- b. If the time and condition permit, help him.

- c. If it helpful to you also, then help him.
 - d. I will focus on my own work.
32. You saw a child selling pens on the street and that child approached you to purchase some, but you don't need pens at that time. What will be your reaction in that case.
- a. Purchase some and tell your friends to purchase too.
 - b. Purchase the pens and motivate that child.
 - c. Give the cost of some pen as a donation, but don't take the pens.
 - d. Advise my friends to buy from that child.
33. While going home back from school, you found a bird which leg got hurt and its unable to fly. How are you going to deal with this?
- a. Take the bird with me and take care of it, until it recovered.
 - b. Give some first aid to the bird and leave the place.
 - c. Handover it to an organization.
 - d. Ask nearby people to help the bird.

Respect

34. What can be the response of your friend, when someone repeatedly asking for extra geometrical scale, which he/she doesn't have?
- a. Politely respond that she did not have.
 - b. He/she can help to borrow from someone else.
 - c. He/she will suggest him to buy a new one as soon as possible.
 - d. He/she will not respond to him.
35. What can be the reaction of your friend, when someone younger to his/her suggest her on a matter?
- a. He/she will consider his suggestion freely.
 - b. He/she will consider his suggestion with doubt.
 - c. He/she will only listen his suggestion and will ignore it.
 - d. He/she will be advised to grow up then give suggestions.

36. During a morning assembly, your friend is late and, on the way, to reach assembly place. What will he/she do if the National Anthem started?

- a. He/she will stand there and will sing National Anthem.
- b. He/she will stand there till the completion of National Anthem
- c. He/she will be quick to reach the assembly place.
- d. He/she will ignore it and will go to her class directly.

Helpfulness

37. Your class-teacher is doing some shifting work of with the help of peon of school. What will be on your mind?

- a. All the students should help the teacher in shifting work.
- b. Those who are interested should help the teacher.
- c. Some students will help if the teacher asks for.
- d. Students should not be involved in this work.

38. You went to school by bicycle and saw an old lady waiting to cross the road. What will be your action?

- a. Stop and help the old lady to cross the road.
- b. Ask people around to help her.
- c. I will help the lady if it is not your school time.
- d. I will just avoid the situation.

39. A new student joins your class, who is little introvert in nature. How will you help him?

- a. I will be friendly with him and try to make him comfortable with the new environment.
- b. I will be friends with him and guide him whenever he needs.
- c. I will inform my friends about it and seek help from everyone.
- d. I will let him consolidate by himself.

Equality

40. What will your friend do if she was asked to scrutiny students for a cultural fair in your school?

- a. Students having interest and ability will be selected.

- b. Girls will be given preference.
 - c. Student having good merits.
 - d. Good looking students will be given preference.
41. What will your friend think about a physically challenged student present in your class?
- a. Respecting and treating her like others.
 - b. Considering her equal in the class by helping her in need.
 - c. Considering her special in the class and helping her.
 - d. Sympathise for her.
42. When there is selection for drama in the school, according to your friend, which types of students have to be selected by the Drama teacher?
- a. All the students having talent have to be provided opportunity.
 - b. Only experienced students should be selected.
 - c. Students close to the teacher should be selected.
 - d. Good looking students should be selected.

Brotherhood

43. What will be the reaction of all the students, when school principal order all to plant tree inside the school campus for saving the environment?
- a. All the students should be involved.
 - b. Little help can be taken from students as it is a school development activity.
 - c. Only students who are interested can be involved.
 - d. Only physically strong students need be involved.
44. There is quarrel among students in the school. According to your friend, how your principal would deal with the situation?
- a. He/she will make all calm and make all understood about importance of peace.
 - b. He/she can give some suggestion to resolve the problem.
 - c. He/she will manage it by discussion with each group.
 - d. He/she will use punishment to solve the problem.

45. There is a meeting of students in your school to discuss about school progress. Who need to be involved in the meeting according to your friend?

- All the interested students.
- Only experienced students in school development.
- A specific group of students with specific social status.
- students those are good at study.

ମୂଲ୍ୟ ଧାରଣା ପରୀକ୍ଷା

ଏଠାରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ, ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ, ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରିସ୍ଥିତିର ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଦୟାକରି ଉପଯୁକ୍ତ ବିକଳରେ ଚିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଲଗାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିବୃତିର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦିଅ, ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ ନିଜ ବିଷୟରେ କ'ଣ ଭାବ ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ କର ତାହାକୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କର। କୌଣସି ସଠିକ୍ କିମ୍ବା ଭୁଲ ଉତ୍ତର ନାହିଁ, ତେଣୁ ଏହା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଉପରେ ତୁମେ ତୁମର ପ୍ରଥମ ଚିନ୍ତାଧାରା କୁ ରଖିବ ।

ଭାଗ A (ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ)

ସଙ୍କୋଚନା

- ତୁମେ ଏକ ପରୀକ୍ଷା ଦେଉଛ, ଏବଂ ତୁମେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ନୁହଁ। ତୁମର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ତୁମକୁ ଉତ୍ତର ଖାତାରୁ ଉତ୍ତର ଦେଖାଉଛନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?
 - ମୁଁ ମନା କରିଦେବି ଏବଂ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଏପରି ନ କରିବାକୁ କହିବି । 3
 - ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଖିବି କିନ୍ତୁ କପି କରିବି ନାହିଁ। 1
 - ମୁଁ ଏହା ଦେଖିବି ନାହିଁ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ପରେ ମୁଁ ମୋର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଆଉ ଚିତ୍ ନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବି । 4
 - ମୁଁ ମନା କରିଦେବି ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଚେତାବନୀ ଦେବି ଯେ ମୁଁ ଏ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଜଣାଇବି। 2
- ତୁମ ବନ୍ଧୁ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଛାତ୍ର ଠାରୁ ଏକ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ଚୋରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ତୁମେ ସେହି ଘଟଣା ଦେଖୁଛ । ଏବେ ତୁମ କ'ଣ କରିବ?

- a. ମୁଁ ବନ୍ଧୁକୁ ଏହାକୁ ଫେରାଇବାକୁ କେବଳ କହିବି । 2
- b. ଗୁପ୍ତଭାବରେ ମୋର ବନ୍ଧୁକୁ ସେହି ପେନ୍‌ସିଲ ଫେରାଇବାକୁ ଏବଂ ଆଉ ଚୋରି ନକରିବା ପାଇଁ କହିବି । 4
- c. ତାଙ୍କୁ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିବ କେବଳ । 1
ମୋ ସାଙ୍ଗକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ପେନ୍‌ସିଲ ଫେରାଇବାକୁ କହିବି ଏବଂ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ପେନ୍‌ସିଲ ଚୋରି ହୋଇଛି ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା ମାଗିବାକୁ କହିବି । 3
3. ତୁମର ଶ୍ରେଣୀର ଏକ ପରୀକ୍ଷା ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସମସ୍ତ କାରକପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରି ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଏହାପରେ ସେ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନିଜର ମାର୍କ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ, ଶିକ୍ଷକ ତାକୁ ଭୁଲରେ ବାସ୍ତବ ଠାରୁ ଅଧିକ ମାର୍କ ଦେଇଛନ୍ତି । ତୁମର ସାଙ୍ଗ ଏବେ କ'ଣ କରିବ?
- a. ତୁରନ୍ତ ପୁନଃ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଜଣାଇବ । 4
- b. ଏ ବିଷୟରେ ସେ ଅନ୍ୟ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଗୁପ୍ତରେ କହିପାରିବ । 2
- c. ସେ ତୁମ୍ଭ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ କାହାକୁ କହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । 1
- d. ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବ କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଥରେ ମାର୍କ ନ କାଟିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବ । 3

ସ୍ମରଣ

4. ଏହା ହେଉଛି ସ୍କୁଲର ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ବିରତି; ତୁମେ ଦେଖିବ ଯେ ତୁମର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ କ୍ଲାସ୍‌ରୁମ୍ ଭିତରେ ଚିପ୍ସ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଫିଙ୍ଗିଛନ୍ତି । ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?
- a. କେବଳ ନିଜ ସାଙ୍ଗକୁ କହିବି କ୍ଲାସ୍‌ରୁମ୍ ଭିତରେ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନ ଫିଙ୍ଗିବା ପାଇଁ । 2
- b. କେବଳ ମୁଁ ମୋର ସାଙ୍ଗଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିବି । 1
- c. ମୁଁ ଚିପ୍ସ ପ୍ୟାକେଟ୍ ନେଇ ଏହାକୁ ଡଷ୍ଟବିନ୍ ରେ ରଖିବି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏମିତି ଆଉ ନ କରିବାକୁ କହିବି । 4
- d. ମୋର ବନ୍ଧୁକୁ କେବଳ ପ୍ୟାକେଟ୍ କୁ ଡଷ୍ଟବିନ୍ ରେ ଫିଙ୍ଗିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବି । 3
5. ତୁମେ ସକାଳୁ ଉଠି ଦେଖିଲ ଯେ ସ୍ବାଦିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ତୁମେ ପ୍ରଥମେ କ'ଣ କରିବ?
- a. ଚରବରିଆ ଭାବେ ଦାନ୍ତ ଘଷି ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବି । 3
- b. କେବଳ ପାଟି ଧୋଇ ଦେଇ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବି । 2
- c. ଦାନ୍ତ ବ୍ରଶ କରି ହାତ ଧୋଇ, ତା'ପରେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବି । 4
- d. କେବଳ ହାତ ଧୋଇ ଖାଇବି । 1

6. ଥଣ୍ଡା ଦିନ ତୁମେ ବିଳମ୍ବରେ ଉଠିଥିଲ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମକୁ ଗାଧୋଇବା ଅଛି, ଯେହେତୁ ତୁମକୁ ଶୀଘ୍ର ସ୍କୁଲଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । | ତୁମେ କିପରି ସମୟ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଚାହଁବ?

- ଗାଧୋଇ, ସ୍କୁଲରେ ଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବି । 4
- ସେଦିନ ଗାଧୋଇବା ଛାଡ଼ି ଦେବି । 1
- ଓଦା କପଡ଼ାରେ ଶରୀରକୁ ପୋଛି ଦେବି । 3
- ଶୀଘ୍ର ସ୍ନାନ କରିବ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବିନି । 2

ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତା

7. ଧରିନିଅ, ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ, ଯେପରିକି ହୋମୱାର୍କ କରିବା, ଯୋଗାଣ କରିବା, ପିୟର ଗୁପ୍ତ ସହିତ ଖେଳିବା, ପରିବାର ପାଇଁ ଜିନିଷ କିଣିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସବୁ। ତୁମେ କିପରି ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଚାହଁବ?

- ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି । 4
- କିଛି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇ । 2
- ସମ୍ଭବ ହେଲେ ଅନେକ କାମ ଏକାଠି ଶେଷ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି । 1
- ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ଅଲଗା ଏବଂ ସମାନ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରି । 3

8. ତୁମର ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସକାଳ ୯ଟାରେ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗ ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ତୁମେ ନିଜ ପୁରୁଣା ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ବାଟରେ ଭେଟିଥିଲେ, ଏବଂ ତୁମେ ବିଳମ୍ବିତ ଅଛ । ଏବେ ଏଠି ତୁମର ନିଷ୍ପତ୍ତି କ'ଣ ହେବ?

- ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହ କିଛି ସମୟ ବିତାଇବି ଏବଂ ଶୀଘ୍ର ସ୍କୁଲଯିବି । 2
- ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇବା ସହ ସ୍କୁଲ ସମୟ ପରେ ଭେଟିବାକୁ କହିବି । 4
- ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଅଣଦେଖା କରି ବିଳମ୍ବ ହେବା ରୁ ସିଧା ସ୍କୁଲକୁ ଯିବି । 3
- ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହ ଭଲ ଆଲୋଚନା କରିବି । 1

9. ତୁମେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲ । ତୁମ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଘଣ୍ଟା ବାକିଅଛି ସମସ୍ତ କାମ ସମାପ୍ତ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ । ତୁମେ ସେହି ଏକ ଘଣ୍ଟା କିପରି ବିତାଇବାକୁ ଚାହଁବ?

- କିଛି ନକରି କେବଳ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରିବି । 1
- ହୋମୱାର୍କ ସଂଶୋଧନ କରିବି । 4
- କିଛି ସୌଖ (Hobby) କାମ କରିବି । 3

d. ପରିବାର ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଘରର କିଛି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 2

ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ

10. ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ତୁମେ ସମସ୍ତ ପାଠ ବନ୍ଧୁତ ଭଲ ଭାବରେ ଅଧ୍ୟୟନ ଶେଷ କରିଛ । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ତୁମର ବନ୍ଧୁ ସୂଚନା ଦେଲେ ଯେ, ଏଥର ପଚରାଉଚରାର (Questioning Technique) ଢାଞ୍ଚା ବଦଳିଯାଇଛି। ଏହି ଚିତ୍ରରେ ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ଯେହେତୁ ଭଲ ପାଠ ପଢ଼ିଛି, ମୁଁ ଏହାକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ କରିବି । 4
- ନୂତନ ଢାଞ୍ଚାର ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବି । 2
- ଭୟଭୀତ ହେବି କିନ୍ତୁ ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 1
- ଭୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ଏହା କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବି । 3

11. ତୁମର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହିତ ତୁମ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ ବୁଝାମଣା ଅଛି । ତୁମେ ଏହାକୁ କିପରି ସମାଧାନ କରିବ?

- ଅନ୍ୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 3
- ପରସ୍ପର ସହ ସିଧାସଳଖ କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରି ସମେହ ଦୂର କରିବି । 4
- ସେହି ଭୁଲ ବୁଝାମଣା ସହ ବନ୍ଧୁତା ଜାରି ରଖିବି । 2
- ବନ୍ଧୁତା ଭାଙ୍ଗିଦେବି । 1

12. ତୁମର କ୍ଲାସରେ ଜଣେ ନୂଆ ଛାତ୍ର ଯୋଗ ଦିଏ ଏବଂ ସେ ଜଣେ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ, ତୁମର ମନୋଭାବ କ'ଣ ହେବ?

- କ୍ଲାସରେ ଆଡ଼ଜଷ୍ଟ ହେବାକୁ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 4
- ଯେତେବେଳେ ବି ତାଙ୍କୁ ଦରକାର ପଡ଼େ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 2
- ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କହିବି । 3
- ତାଙ୍କୁ ନିଜେ ନିଜ ଜିନିଷ ପରିଚାଳନା କରିବାକୁ ଦେବି । 1

ଶୃଙ୍ଖଳା

13. ଯଦି କେହି ବିନା କାରଣରେ ତୁମ ସହ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସଦାଚରଣ କରୁଛନ୍ତି, ତା'ହେଲେ ତୁମ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଦୂରେଇ ରହିବି । 3
- ତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କିଛି କୌଶଳ ଅବଲମ୍ବନ କରିବି । 2
- ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ନମ୍ରତାର ସହ ବ୍ୟବହାର କରିବି । 4
- ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସେହି ସମାନ ଆଚରଣ କରିବି । 1

14. ତୁମର ପିତାମାତାଙ୍କୁ ଏକ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ତୁମର ପରଦିନ ପରୀକ୍ଷା । ତେଣୁ ପିତାମାତା ତୁମକୁ ଘରେ ଏକ୍ସିଟିଆ ଛାଡି ଦିଅନ୍ତି । ଏବେ ତୁମେ କେମିତି ସମୟ ବିତାଇବାକୁ ଚାହଁବ?

- ଅଧ୍ୟୟନ ରେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ହେବି । 4
- କେବଳ ମନୋରଞ୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବି, କାରଣ ମୋର ପିତାମାତା ମୋତେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ନେଇ ନଥିଲେ । 1
- କିଛି ମନୋରଞ୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ପାଠ ପଢିବି । 3
- କମ୍ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ଅନ୍ୟ ସମୟ ବିଶ୍ରାମ କରିବି । 2

15. ନିକଟରେ ହୋଇଥିବା ପରୀକ୍ଷା ଫଳାଫଳକୁ ନେଇ ତୁମେ ତୁମର ସହପାଠୀଙ୍କୁ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ପାଇଥିଲ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ତୁମର ପରାମର୍ଶ କ'ଣ ହେବ?

- ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେବା ଠିକ୍ କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅ । 3
- ମୁଁ ତୁମ ସହିତ ଅଛି, ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ । 2
- ତାଙ୍କୁ ଖୁସି କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ କହିବି । 4
- ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଅନୁଭବ କରାଇବି ଯେ ସେ ନିଜେ ତାଙ୍କ ଫଳାଫଳ ପାଇଁ ଦାୟୀ । 1

ଭାଗ B (ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ)

ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ

16. ସ୍କୁଲ ଗେଟ୍ ରାସ୍ତାର ଏକ ଛୋଟ ଅଂଶ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହାକୁ ତୁରନ୍ତ ମରାମତି କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସହାୟତା ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏହା ଉପରେ ତୁମର ମତ କ'ଣ?

- ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । 4
- କେବଳ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଯୋଗ ଦେବେ । 2
- ଏହା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହୋଇଥିବାରୁ ସମସ୍ତେ ଏହି କାମ କରିବେ । 3
- ସେହି କାମ ବାହାରୁ ଆସିଥିବା ଶ୍ରମିକମାନେ କରିବା ଉଚିତ୍ । 1

17. ଦିନେ, ତୁମର ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଏକ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ କାମ କରୁଥିବା ବେଳେ, ଜଣେ ସଦସ୍ୟ ଅସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଦଳରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ । ତୁମର ସାଥୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହୋଇପାରେ?

- କେବଳ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଦସ୍ୟ ହିଁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ କରିପାରିବେ । 3

- b. ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସାମିଲ ନକରି ସମସ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ । 2
- c. ଏହି କାମ ସମସ୍ତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଅଂଶ ଛାଡ଼ି ଦେବେ । 1
- d. ସମସ୍ତେ ମିଶି ଅସୁସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶ ଅଂଶୀଦାର କରି ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା କରିବେ । 4

18. ତୁମର ଗ୍ରୁପ୍ ରେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କରିବା କଥା ଦିନେ, ତୁମର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ 10 ମିନିଟ୍ ବିଳମ୍ବରେ ଆସୁଛନ୍ତି । ତୁମର ଗୋଷ୍ଠୀର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ ?

- a. ସମୟ ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ । 4
- b. ଯେଉଁମାନେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହିଁ ଅପେକ୍ଷା କରିପାରିବେ । 2
- c. ୫ ମିନିଟ୍ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ, ସେ ନ ଆସିଲେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ନେଇପାରିବେ । 3
- d. ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ନେବେ । 1

ଏକତା

19. ସ୍କୁଲରେ ଯଦି ଅନ୍ୟ ଜାତିର ଜଣେ ଛାତ୍ର କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିବେ ତେବେ ତୁମର ବନ୍ଧୁ କ'ଣ କରିବ ?

- a. ସେ ଯେକୌଣସି ମୂଲ୍ୟରେ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । 4
- b. ସେ ସେହି ଛାତ୍ରଙ୍କ ସମାନ ଜାତିର ଅନ୍ୟଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କହିବ । 2
- c. ସେହି ଛାତ୍ର ଜଣକ ଅନ୍ୟ ଜାତିର ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ନାହିଁ । 1
- d. ଯଦି ସେହି ଛାତ୍ର ଜଣକ କେବଳ ତାଙ୍କ ଜାତିର ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ସେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । 3

20. ତୁମର ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏକ ଚକୋଲେଟ୍ ବସ୍ତୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ସେ କ'ଣ କରିବ ?

- a. ସେ ଏହା କେବଳ ତାଙ୍କ ବେଷ୍ଟ ଫ୍ରେଣ୍ଡଙ୍କୁ ଜଣାଇବ । 2
- b. ସେ ଏହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଲୁଚାଇ ରଖିବ । 1
- c. ସେ ସମସ୍ତ ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଏହି ସୂଚନା ବାଣ୍ଟିବ । 4
- d. ଏ ନେଇ ସେ ତାଙ୍କର କିଛି ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଜଣାଇବ । 3

21. 'ଜନ୍ମାଷ୍ଟମୀ' ଅବସରରେ ତୁମର ସ୍କୁଲ ପକ୍ଷରୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରାଯାଏ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତୁମର ବନ୍ଧୁ କ'ଣ ଭାବିବେ ?

- a. ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯିବା ଉଚିତ । 2
- b. ଅନ୍ୟ ଧର୍ମର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ସାମିଲ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । 1
- c. ମହୋତ୍ସବକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଉଥିବା ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯିବା ଉଚିତ । 4
- d. ଏଥିରେ କେବଳ ହିନ୍ଦୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସାମିଲ କରାଯିବା ଉଚିତ । 3

ଦୟା

22. ତୁମର ସ୍କୁଲରେ ତୁମେ ଦିନେ ଦେଖିଲ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧା ଅସୁସ୍ଥ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତୁମର ଶ୍ରେଣୀଗୃହସଫା କରିବା ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା ଉପରେ ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ମୁଁ ସେହି ବୃଦ୍ଧାଙ୍କୁ ଅଣଦେଖା କରିବି । 1
- ସଫା କରିବାରେ ମୋଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିପାରେ । 4
- ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ କିମ୍ବା ଔଷଧ ଯୋଗାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବି । 3
- ମୁଁ ସ୍କୁଲ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବି ଯେ ସେ ଅସୁସ୍ଥ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଆଜି ଛାଡି ଦିଅନ୍ତୁ । 2

23. ତୁମର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ସ୍କୁଲରେ ଅସୁସ୍ଥ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଏବଂ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏହି ଚିନ୍ତାରେ ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ମୁଁ ଅନ୍ୟ କିଛି ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କହିବି । 2
- ମୁଁ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ତାଙ୍କ ଯତ୍ନ କରିପାରିବି । 1
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରିବି ଯେ ସେହି ବାଳକଙ୍କୁ ଆଜିର କ୍ଲାସ ପାଇଁ ଛାଡି ଦେବେ । 3
- ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ତାଙ୍କୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 4

24. ସ୍କୁଲ ଯିବା ସମୟରେ ତୁମେ ଦେଖିଲ ଜଣେ ପିଲା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଭିକ ମାଗୁଛି, ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ମାଗିବାକୁ କହି ଚାଲିଯିବି । 1
- ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ଶିଶୁଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 2
- ନିଜର କିଛି ସଞ୍ଚୟ ଟଙ୍କା ଦେଇ କିଛି ଖାଦ୍ୟ କିଣିବାକୁ କହିବି । 3
- ମୁଁ ମୋର ଟିଫିନ୍ ତାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିବି । 4

ସହଯୋଗ

25. ତୁମର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମଦିନ ପାର୍ଟିରେ ସମସ୍ତ ସହପାଠୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ସେ ଏକାକୀ ସଜାଡ଼ିଥିବା ବେଳେ ତୁମେ ଏବଂ ତୁମର କିଛି ସାଙ୍ଗ ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଯାଆନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?

- ସେହି ବନ୍ଧୁ ସଜା କାମ ସମାପ୍ତ ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବି । 2
- ସାଜସଜ୍ଜା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇନଥିବାରୁ ମୁଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବନ୍ଧୁମାନେ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିବୁ । 1
- ସମସ୍ତ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ସାଜସଜ୍ଜା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେବି । 4
- ମୁଁ ନିଜେ ସେହି ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସାଜସଜ୍ଜା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 3

26. ତୁମର ସମସ୍ତ ସହଯାଠୀ ପିକନିକ୍ କରିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ। ସେଠାରେ, ତୁମର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଆଂଶିକ ଅକ୍ଷମ ଏବଂ ପିକନିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ। ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

- ସେ ନିଜେ ନିଜ ଜିନିଷ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଚିତ୍ । 1
- ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବି ଯେ କିପରି ସହଜରେ ପରିସ୍ଥିତିର ମୁକାବିଲା କରିବେ । 2
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବି । 3
- ସମସ୍ତ ଛାତ୍ର ମିଶି ତାଙ୍କୁ ଏପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ ଯେ ସେ ଅଲଗା ଅନୁଭବ କରିବେ ନାହିଁ । 4

27. ସ୍କୁଲରେ ଯେତେବେଳେ ତୁମର ସହଯାଠୀମାନେ ଖେଳୁଛନ୍ତି, କିଛି କନିଷ୍ଠ ଛାତ୍ର ଆସି ତୁମର ଗୁପ୍ତ ସହ ଖୋଲିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ତୁମର ଗୋଷ୍ଠୀର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହୋଇପାରେ?

- ତୁରନ୍ତ ଜୁନିୟରଙ୍କୁ ଖୋଲିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ । 4
- ସେମାନେ କେବଳ ପାଠପଢ଼ାରେ ଭଲ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବା ଉଚିତ୍ । 1
- ନିଜ ଗୁପ୍ତ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ସମୟ ଲଗାଇବେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସେମାନେ ଅନୁମତି ଦେଇପାରିବେ। 3
- କେବଳ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭାଗର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବେ। 2

ନେତୃତ୍ୱ

28. ଉଚ୍ଚମାନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ତୁମକୁ କିଛି ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହଯୋଗ ଦରକାର । ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?

- ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି। 4
- ସେମାନଙ୍କୁ ଭାବପ୍ରବଣ ଭାବେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବି। 3
- ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଉପହାର ଦେବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବି। 2
- ସେମାନଙ୍କୁ କାମରେ ନିୟୋଜିତ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବି। 1

29. ଏକ ଖେଳ ଚାଲିଛି ଏବଂ ତୁମର ଗୁପ୍ତ ରେ ଗେମ୍ ହାରିବାର ଭୟ ରହିଛି। ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତୁମର କ'ଣ ପରାମର୍ଶ ହୋଇପାରେ?

- ବିଜୟ ଆଶାରେ ଗୋଷ୍ଠୀର ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି। 4
- ଗୋଷ୍ଠୀର ଶକ୍ତି ସକାରାତ୍ମକ ରହିବ ଯାହା ବି ହେଉ । 3

- c. ବିପରୀତ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ଝଗଡ଼ା କରିବ । 1
- d. ଖେଳର ଆୟୋଜକଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ । 2

30. ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ତୁମକୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଂଶୀଦାର କରିବାକୁ କହିଲେ। ତୁମ ଗୁପ୍ତ ର କିଛି ସଦସ୍ୟ କାମ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଶେଷ କରିବା କଷ୍ଟକର ମନେ କରନ୍ତି। ସେହି କାର୍ଯ୍ୟର ଜଣେ ନେତା ହିସାବରେ ତୁମ ନିଷ୍ପତ୍ତି କ'ଣ ହେବ?

- a. ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବି । 2
- b. ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପରାମର୍ଶ ନେବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବି । 1
- c. ସେମାନଙ୍କ କାମକୁ ମୋ ସହ ସେୟାର କରିବି । 4
- d. ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ନିଜର କାମ ବାଣ୍ଟି ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 3

ଭାଗ C (ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ)

ପ୍ରେମ

31. ତୁମର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ଅସୁବିଧାରେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ତୁମ ସାହାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରନ୍ତି | ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ରହିବ?

- a. ମୋ ସମୟ ଏବଂ ଅବସ୍ଥାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ନ ନେଇ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 4
- b. ମୁଁ ମୋ ନିଜ କାମରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବି । 1
- c. ଯଦି ସମୟ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 3
- d. ଯଦି ଏହା ମୋ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସହାୟକ ହୁଏ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 2

32. ତୁମେ ଦେଖିଲ ଯେ ଜଣେ ପିଲା ରାସ୍ତାରେ କଲମ ବିକ୍ରି କରୁଛି ଏବଂ ସେହି ପିଲାଟି କିଛି କିଣିବା ପାଇଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ ତୁମକୁ କଲମର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ତୁମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ରହିବ।

- a. କଲମ କିଣି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେବି । 3
- b. କଲମ ନେବି ନାହିଁ କିନ୍ତୁ କିଛି କଲମର ମୂଲ୍ୟ ଦାନ ଭାବରେ ଦେବି । 2
- c. ମୋ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କିଣିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବି । 1
- d. କିଛି କିଣି ମୋର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କିଣିବାକୁ କହିବି । 4

33. ତୁମେ ସ୍କୁଲରୁ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବା ବେଳେ ଦେଖିଲ ଯେ ଏକ ପକ୍ଷୀ ଯାହାର ଗୋଡ଼ରେ ଆଘାତ ଲାଗିଛି ଏବଂ ସେ ଉଡ଼ିପାରୁନାହିଁ । ତୁମେ ଏମିତି ପରିସ୍ଥିତିର କିପରି ମୁକାବିଲା କରିବ?

- ଏହାକୁ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବି । 2
- ପକ୍ଷୀଟି ସୁସ୍ଥ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜ ସହିତ ରଖିବି ଏବଂ ଏହାର ଯତ୍ନ ନେବି । 4
- ପକ୍ଷୀକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଆଖପାଖ ଲୋକଙ୍କୁ କହିବି । 1
- ପକ୍ଷୀକୁ କିଛି ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଦେବି ଏବଂ ସେହି ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ିଯିବି । 3

ସମ୍ମାନ ଦେବା

34. ଯେତେବେଳେ କେହି ବାରମ୍ବାର ଅତିରିକ୍ତ ଜ୍ୟୋତିତ୍ତିକ ଷ୍ଟେଲ ମାଗୁଛନ୍ତି, ଯାହା ତୁମର ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହୋଇପାରେ?

- ସେ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଜବାବ ଦେବେ ନାହିଁ । 1
- ନମ୍ରତାର ସହ ଉତ୍ତର ଦେବ ଯେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନାହିଁ । 4
- ସେ ଅନ୍ୟ କାହାଠାରୁ ନେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ । 3
- ଯଥାଶୀଘ୍ର ନୂଆ କିଣିବାକୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବେ । 2

35. ତୁମ ସାଙ୍ଗର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହୋଇପାରେ, ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଠାରୁ ସାନ କେହି ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତି?

- ସେ କେବଳ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଶୁଣିବେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବେ । 2
- ତାଙ୍କୁ ବଡ଼ ହେଲେଯାଇ ପରାମର୍ଶ ଦେବାକୁ କୁହାଯିବ । 1
- ସେ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବେ । 4
- ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ ସେ ସନ୍ଦେହ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବିଚାର କରିବେ । 3

36. ସକାଳ ସଭା ସମୟରେ, ତୁମ ବନ୍ଧୁ ବିଳମ୍ବରେ ସଭା ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ବାଟରେ ଥାଆନ୍ତି । ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଆରମ୍ଭ ହେଲେ ସେ କ'ଣ କରିବେ?

- ସେ ଶୀଘ୍ର ସଭା ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିବେ । 2
- ସେ ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଗାନ କରିବେ । 4
- ସେ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବେ ଏବଂ ସିଧାସଳଖ ତାଙ୍କ କ୍ଲାସକୁ ଯିବେ । 1
- ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସେଠାରେ ଠିଆ ହେବେ । 3

ସହାୟକତା

37. ତୁମ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକ ସ୍କୁଲର ପିଅନଙ୍କ ସହାୟତାରେ କିଛି ସାମାଜିକ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏଠି ତୁମ ମନରେ କ'ଣ ରହିବ?

- ଯେଉଁମାନେ ଆଗ୍ରହୀ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । 3
- ଶିକ୍ଷକ ଚାହଁଲେ ଯାଇ କିଛି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । 2
- ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାମିଲ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । 1
- ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ କାମ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । 4

38. ତୁମେ ସାଇକେଲରେ ସ୍କୁଲ ଯାଉଛ ଏବଂ ଦେଖିଲ ଯେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧା ରାସ୍ତା ପାର ହେବାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ତୁମ କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ହେବ?

- ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କହିବି । 3
- ମୁଁ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଦୂରେଇ ରହିବି । 1
- ଅଟକି ବୃଦ୍ଧାକୁ ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । 4
- ଯଦି ଏହା ମୋର ସ୍କୁଲ ସମୟ ନଥାନ୍ତା ତେବେ ମହିଳାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଥାନ୍ତା । 2

39. ତୁମର କ୍ଲାସରେ ଏକ ନୂତନ ଛାତ୍ର ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି, ଯିଏ କି ପ୍ରକୃତିରେ ଟିକିଏ ଅନ୍ତର୍ଯୁଗୀ ଅଟନ୍ତି । ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିବ?

- ନିଜ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ଜଣାଇବି ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିବି । 2
- ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ନିଜେ ସୁଦୃଢ଼ ହେବାକୁ ଦେବି । 1
- ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହ ବନ୍ଧୁତା କରିବି ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ବି ତାଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିବ ସେତେବେଳେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ କରିବି । 3
- ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ବନ୍ଧୁତାପୂର୍ଣ୍ଣ ରହି ତାଙ୍କୁ ନୂତନ ପରିବେଶ ସହିତ ମିଶିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4

ସମାନ୍ତରା

40. ଯଦି ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏକ ସାଂସ୍କୃତିକ ମେଳା ପାଇଁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବାକୁ କୁହାଯାଏ ତେବେ ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କ'ଣ କରାଯିବ?

- ଆଗ୍ରହ ଓ ଦକ୍ଷତା ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯିବ । 4
- ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକ ଛାତ୍ର ଚୟନ କରିବେ । 2
- ଭଲ ଯୋଗ୍ୟତା ଥିବା ଛାତ୍ର ଚୟନ କରାଯିବ । 3

d. ତାଙ୍କ ଜାତିରୁ ଅଧିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଚୟନ କରିବେ । 1

41. ତୁମ ବନ୍ଧୁ କ୍ଲବରେ ଥିବା ଜଣେ ଶାରୀରିକ ଭିନ୍ନତା ଛାତ୍ରଙ୍କ ବିଷୟରେ କ'ଣ ଭାବିବେ?

a. ତାଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଶ୍ରେଣୀରେ ତାଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ବିଚାର କରିବା । 3

b. ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ବ୍ୟବହାର କରିବା । 4

c. କ୍ଲବରେ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱେଶାଳ ଭାବି ତାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା । 2

d. ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସମବେଦନା ଜଣାଇବା । 1

42. ସ୍କୁଲରେ ନାଟକ ପାଇଁ ଚୟନ ହେଲେ ତୁମ ବନ୍ଧୁଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ନାଟକ ଶିକ୍ଷକ କେଉଁ ପ୍ରକାର ର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବେ?

a. ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିକଟତର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଉ । 2

b. ଭଲ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯିବ । ଉଚିତ । 1

c. ପ୍ରତିଭା ଥିବା ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ । 4

d. କେବଳ ଅଭିଜ୍ଞ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯିବ । 3

ଭାଇଚାରା

43. ପରିବେଶ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସ୍କୁଲ ପରିସରରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରିବାକୁ ସ୍କୁଲ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପରେ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ହେବ?

a. କେବଳ ଶାରୀରିକ-ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯିବ । 1

b. ଏଥିରେ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ସାମିଲ ହେବା ଦରକାର । 4

c. ଏହା ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ସାମାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ନେବା ।

3

d. କେବଳ ଆଗ୍ରହୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ । 2

44. ସ୍କୁଲରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ଲାଗି ରହିଛି । ତୁମ ବନ୍ଧୁଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ତୁମ ପ୍ରିନ୍ସିପାଲ ପରିସ୍ଥିତିର କିପରି ମୁକାବିଲା କରିବେ?

a. ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ କରିବେ ଏବଂ ଶାନ୍ତିର ମହତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇବେ । 4

b. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ସେ ଏହାକୁ ପରିଚାଳନା କରିବେ । 2

c. ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସେ ଦଣ୍ଡର ବ୍ୟବହାର କରିବେ । 1

d. ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସେ କିଛି ପରାମର୍ଶ ଦେଇପାରନ୍ତି । 3

45. ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଗ୍ରଗତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଏକ ବୈଠକ ଅଛି ।

ତୁମ ବନ୍ଧୁଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ବୈଠକରେ କିଏ ସାମିଲ ହେବ?

- a. ବିଦ୍ୟାଳୟ ବିକାଶରେ କେବଳ ଅଭିଜ୍ଞ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ । 3
- b. ଯେଉଁ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଅଧ୍ୟୟନରେ ଭଲ ଅଟନ୍ତି । 1
- c. ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମାଜିକ ସ୍ଵାଗତ ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ । 2
- d. ସମସ୍ତ ଆଗ୍ରହୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ । 4

APPENDIX V

THINKING SCALE

Here, a series of situations have been given below related to thinking ability. Please respond to each statement by putting tick mark (✓) in the proper option, best represents what you think and believe about yourself in that 'particular situation'. There are no right or wrong answers, so response which is your first thought on it. The responses will be kept confidential.

PART A (Critical Thinking)

1. When you find yourself difficult in any situation, what do you do first?
 - a. Quickly analyzing the situation in a different way.
 - b. Take time to understand the situation clearly.
 - c. I will take some time for a better solution.
 - d. Direct go for easy solution suggested by any random person.
2. Your school made a trip to visit a museum, what first things will you do at the museum?
 - a. Exploring new things by yourself and note it.
 - b. Gain knowledge from teachers.
 - c. Noticing the decoration.
 - d. Focus on all attractive things.
3. When the teacher asked you a question, which answer can be the somehow lengthy one. What do you do in that situation?
 - a. Try to complete it in one line.
 - b. Explained it in a short way.
 - c. Associate answers with different examples.
 - d. Make it lengthy as it is.
4. A task has been provided by headmaster which has been previously described by your class teacher. What do you think you would do?
 - a. Do it accurately as describe by the class teacher.
 - b. Take it normal, do it but not with perfection.
 - c. Collaborate with friends for perfection of the work.
 - d. Do it at your own convenience.

5. If you are in a situation like, you are walking alone and suddenly somebody offers a chocolate to you, then what will be your reaction?
 - a. Observe the person in various ways and then you take.
 - b. I will ask the person for his introduction, then take it.
 - c. Take the chocolate but don't eat.
 - d. I don't take it.
6. When two of your friends are fighting over something, what can you do?
 - a. Wait and observe the situation by yourself.
 - b. First, ask the reason behind it.
 - c. Try to stop them and make them calm.
 - d. Take an action without knowing.
7. When class teacher asked a question, which answer not known by you but other students in the class responding it in different way. What will you do in that situation?
 - a. I will observe right and wrong responses from others answer.
 - b. At the end, by observing all responses, I can get proper ideas to respond.
 - c. I can only assume the answer and speak.
 - d. The answer is not known, so I will observe the other responses only.
8. You are going on a picnic with friends, you need to decide about what are the things to be needed for travel. How are you going to pack your bag?
 - a. I'm totally aware about which things are necessary to put inside a bag.
 - b. Use the idea from previous experiences.
 - c. Take help from your mom/Dad to what to keep in bag.
 - d. I don't have any idea how to pack a bag by myself.
9. When a problem arises in your peer group, how do you resolve it?
 - a. Create and apply a new rule inside peer group, relating to the current situation.
 - b. I know how to apply previously learned techniques.
 - c. Think about and suggest a permanent solution for the group.
 - d. I should not interfere in that situation.
10. You are facing problems in completing school assignments, there are talented students in your classroom. How are you going to get help from them.
 - a. Try harder and solve it step by step.
 - b. I will only need a little help for extra improvement.

- c. Take some suggestions from them.
- d. Take full help from them to complete the assignment.

PART B (Creative Thinking)

11. While starting any work, which is more preferable to you at first?
 - a. Make it quickly and perfectly.
 - b. Thinking of an alternative way.
 - c. Spend more time on it for clear understanding.
 - d. Directly apply previously earned knowledge.
12. The teacher assigned you with drawing of a peacock and colouring it. How do you manage to do it?
 - a. I have an idea about the perfect peacock colour.
 - b. Ask someone to suggest to you some colour which is suitable to give a look to a peacock.
 - c. I will decorate it differently to make it innovative.
 - d. I will pick randomly any colour.
13. While deciding something relating to your own life like about your career, what is an important thing to be considered, do you think?
 - a. Either it will affect anyone emotionally or socially.
 - b. Think about whether it is useful or not.
 - c. Think several times about its pros and cons.
 - d. Copy decision from another person.
14. Your class teacher always teaches his lessons in a creative way by associating topics with real life. What is your reaction to this?
 - a. I'm always curious to learn something new.
 - b. I give importance to real examples only.
 - c. Topic is more understandable than normal method.
 - d. I don't like intervein of other's topic in one lesson.
15. When there is a discussion going on between your friends on general knowledge relating to world matters. What reaction do you show?
 - a. Involve in the discussion, by giving your own opinion with proper explanation.
 - b. I need justification for any statements before involving them in discussion.

- c. I will support my favorite idol anyway.
 - d. I don't have interest in discussion.
16. In your peer group everybody is expressing their own ideas, how to decorate the school and make cleaning there. How do you want to express your ideas?
- a. Express your own idea after with proper explanation.
 - b. Collect information from internet sources.
 - c. Take ideas from experienced seniors.
 - d. Straightly follow group ideas.
17. In a drawing competition, it is said to draw something beautiful. Some of your friends are drawing the same drawing. You are also the participant, and you informed about that, what will you do in that situation?
- a. Try different drawings than your friends.
 - b. Try the same drawing in a different way.
 - c. I will also draw the same as friends.
 - d. Cancel your participation, as you don't find it interesting.
18. When someone informs you about a new thing, how do you react?
- a. Understand my gap of knowledge and try it.
 - b. Do some research on that information.
 - c. Don't trust anyone's idea unless I experiment by myself.
 - d. Simply accept the idea as informed by him.
19. A new topic taught by your class teacher, little unknown to all students. What will your reaction be here?
- a. Try to integrate it with previously learned topic or any similar topic.
 - b. Try to correlate it with different real-life situations and games.
 - c. I will ask the teacher for a better explanation.
 - d. Avoid the topic in examination.
20. A task given to you to identify and categorize different animals and birds painted on a wall. What do you think about it?
- a. First integrate and correlate so that I can identify it easily.
 - b. With the help of my friend, I will try to differentiate it.
 - c. Randomly find similarities and don't waste much energy on it.
 - d. It's difficult for me to see the differences.

PART C (Reflective Thinking)

21. Homework has been given to you, having 10 questions in it. How you want to get it done?
- Answer each question systematically in a clean way.
 - Only try to answer all questions systematically.
 - First, answer a question which is well known to you.
 - Randomly pick any question and answer.
22. Random letters are there on blackboard, teachers ask any students to come by their wish and make a word from those letters which is a vegetable name. What is your reaction to it?
- Go without taking time as you are confident you make proper word.
 - Because I'm in doubt, I will wait for other students to respond and then go.
 - I can complete some of the vegetables' words and the rest of the part leave it for others.
 - I don't know all vegetables names, still I would like to try.
23. Whenever you are assigned work, you only deny doing that work if it is-
- Not justifiable.
 - Hard and difficult.
 - Not useful to you.
 - Not convenient.
24. Teacher asked you to select some of your classmates for the next school activities for annual function, how are you going to deal with this?
- I can distribute the activities among your classmates according to their ability.
 - I will take a view from all and distribute duties according to students' own interest.
 - I will get help from seniors to select activities as suggested by the teacher.
 - I will allow everybody to choose activities as per their own convenience.
25. While someone is talking to you and explaining to you, his problem. What reaction do you show?
- When you already know the person, you think logically about the situation.
 - Take time to analyze the situation first, though you know the person.

- c. I will try to identify the truth by using your mind, after listening to your friend.
 - d. I just need to listen to him without interfering with your mental solution.
26. Suppose you have a limited amount of money and friends are organizing a party, where everybody has to contribute something. Now how will you manage this situation?
- a. Only a few amounts of money you contribute.
 - b. Avoid the party, as you want to save money.
 - c. I will borrow money from friends.
 - d. I can request other friends to contribute from your side also.
27. When you are not successful in doing something, what will your plan of action be?
- a. Identify the mistakes which can be makeover and realize your own strength.
 - b. Add more energy and do the next several attempts until get success.
 - c. Take help from others.
 - d. Stop the work.
28. When you find yourself encountering a mistake, what kind of reaction would you show?
- a. Try to work on that mistake.
 - b. Take time to accept your own mistakes.
 - c. I will give personal excuses.
 - d. I will blame others for it.
29. When someone is helping you for his own profit, how do you get an idea about it?
- a. Easily identify the person's intention but you ignore it.
 - b. Always try to find out the intention behind the work.
 - c. I don't have anything to do with people's intention or personal profit.
 - d. I usually don't have any idea about people bad/good intentions.
30. Suppose you visit an unknown place someday; how do you manage there?
- a. Interrogate with people there, for direction and then find a solution by self.
 - b. Identify few trusted people only, then ask them.
 - c. Try to establish relationships with people.
 - d. Follow what I have already said to you before coming to that place.

PART D (Moral Thinking)

31. Teacher asked a question to students in the classroom, that your present/current activity should be based on what? What is your answer?
- Always improve your previous one.
 - Correction of previous activity.
 - Relating to the present situation.
 - Affected by social and emotional statements.
32. The time of school is the early morning. But your friends decided to go late because you have planned to visit a new food stall. What will you do in that situation?
- I don't miss reaching school timely no matter what.
 - Make understand other friends that they should reach school timely and plan this activity after school.
 - Visit the stall but try to hurry for school.
 - Go together with them, in order to support them.
33. In the school there are guidelines that whenever students find difficulty in understanding a lesson, questions should be raised by students. You have a doubt relating to a lesson of science, what formula you will adopt to make it clear?
- Quickly asked the teacher, who taught the lesson.
 - At the end of the lesson, make my doubt clear from the teacher.
 - Take time to think about it and try to find the right answer by myself.
 - Take the help of seniors.
34. There is the sport period in the school. How you spend that period.
- By being involved in sports.
 - Be engaged in any co-curricular activities.
 - Completing the remaining assignment.
 - Not to involve in any of the activities.
35. When someone describes an incidence, in order to believe that incidence, how you reflect upon it?
- Deciding and making a mental map of the incident.
 - Think of the incidence in right and wrong perspective.
 - Imagine the situation as if you are inside of that incident.
 - Listen to incidence from another person to believe it.

36. The teacher told a story and concluded by saying not to hurt anyone and always tries to help others. What do you think- why does she say this?
- Making a society better and promoting brotherhood.
 - Because all together can be able to accomplish a single goal.
 - As human beings we have the responsibility to think about it.
 - Because people whom we help will help us back when we need.
37. While solving any new problem, what things do you think to take into consideration?
- Previous feedback.
 - Focus on important parts of the problem.
 - Previous mistakes.
 - Suggestions of teachers/ friends.
38. You have always a fear about something in school, how will you manage it?
- I will try to overcome it by myself.
 - Speak about it to teachers.
 - Just face it with confidence.
 - Just ignore it and do not think about it much.
39. You answer a question rightly, but none of your friends agree with your answer, what will you do in that situation.
- Show evidence to prove my point.
 - Peacefully try to make all understand, my point.
 - Make an argument with them.
 - Simply avoid them.
40. You, with your peer group, have been provided with a project work, related to science subject. How are you going to deal with this?
- By assigning a role to everyone in the group.
 - Collaborating with each person withing group.
 - Dividing the work according to interest and ability of others.
 - I'm only aware of my own role in the group.

ଚିନ୍ତାଧାରା ଷ୍ଟେଲ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ଚାରିଟି ବିକଳ୍ପ ସହିତ ଆପଣଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ଦକ୍ଷତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନେକ ପରିସ୍ଥିତି ଏଠାରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଦୟାକରି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଧ୍ୟାନ ସହ ପଢନ୍ତୁ ଏବଂ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହା ଉପରେ ଏକ ଚିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଲଗାନ୍ତୁ । କୌଣସି ସଠିକ୍ କିମ୍ବା ଭୁଲ ଉତ୍ତର ନାହିଁ, ଆପଣ ଚୟନ କରିଥିବା ବିକଳ୍ପ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ଆପଣଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରା ଦେଖାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପରିସ୍ଥିତିର ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ।

ଭାଗ A (ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା)

1. ଏକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନିଜକୁ କଷ୍ଟକର ମନେ କରନ୍ତି । ତୁମେ ପ୍ରଥମେ କ'ଣ କରିବ?
 - a. ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବୁଝିବାକୁ ସମୟ ନେବି । 3
 - b. ଅନ୍ୟ କାହାଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗିବି । 2
 - c. ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ପରିସ୍ଥିତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବି । 4
 - d. ସମାଧାନ ପାଇବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ପରୀକ୍ଷଣ କରିବି । 1
2. ତୁମେ ଏକ ସଂଗ୍ରହକର୍ତ୍ତା ଭ୍ରମଣରେ ଅଛା । ତୁମେ ସେଠାରେ ପ୍ରଥମେ କ'ଣ କରିବ?
 - a. ସବୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଜିନିଷ ଦେଖିବି । 1
 - b. ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ଏହାକୁ ନୋଟ୍ କରିବି । 4
 - c. ଜ୍ଞାନ ପାଇବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବି । 3
 - d. ସେଠାରେ ନୂଆ ଜିନିଷ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବି । 2
3. ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ଶୀଘ୍ର ଏବଂ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉତ୍ତର ପଚାରିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଉତ୍ତର ବହୁତ ଲମ୍ବା ଅଟେ । ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?
 - a. ଉତ୍ତରର ଅଧା କହିବି । 2
 - b. ଲମ୍ବା ଉତ୍ତର ଯେମିତି ଅଛି ସେମିତି କହିବି । 1
 - c. ଏହାର ଉତ୍ତରକୁ ବୁଝି ଅତି କମ୍ ଉପାୟରେ କହିବି । 4
 - d. ଉତ୍ତରର କେବଳ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ କହିବି । 3

4. ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକ କ୍ ଦ୍ଵାରା ବର୍ଷନା କରାଯାଇଛି । ଆପଣ ଏହା ଉପରେ ତୁମ ଚିନ୍ତାଧାରା କ'ଣ?
- ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଷନା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କରିବି । 4
 - କାର୍ଯ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପାଇଁ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହଯୋଗ ମାଗିବି । 2
 - ଏହାକୁ ସ୍ଵାଭାବିକ ଭାବି ପୂର୍ଣ୍ଣତାର ସହ କରିବି ନାହିଁ । 3
 - ଏହାକୁ ନିଜ ସୁବିଧା ଅନୁଯାୟୀ କରିବି । 1
5. ସ୍କୁଲରୁ ଘରକୁ ଫେରୁଥିବା ବେଳେ କେହି ଜଣେ ତୁମ ଚକୋଲେଟ୍ ଦେଇଥିଲେ। ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?
- ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଚାରିବି ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ନେଇପାରିବି । 3
 - ଚକୋଲେଟ ନେବି କିନ୍ତୁ ଖାଇବି ନାହିଁ । 2
 - ଏହାକୁ ନେବି ନାହିଁ । 1
 - ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି, ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ନେଇପାରିବି । 4
6. ତୁମର ଦୁଇ ସାଙ୍ଗ ଲଢ଼େଇ କରୁଛନ୍ତି। ତୁମେ କ'ଣ କରିପାରିବ?
- ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ଶାନ୍ତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3
 - ପରିସ୍ଥିତି ନ ଜାଣି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବି । 2
 - ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖି ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
 - କିଛି କରିବି ନାହିଁ । 1
7. ଯେତେବେଳେ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ, ଯାହାର ଉତ୍ତର ତୁମେ ଜାଣିନଥିବେ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରମାନେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?
- ସମସ୍ତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି, ଶେଷରେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଧାରଣା ପାଇପାରିବି । 3
 - ମୁଁ ଅନ୍ୟର ଉତ୍ତରରୁ ସଠିକ୍ ଏବଂ ଭୁଲ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖିପାରିବି । 4
 - ମୁଁ କେବଳ ଉତ୍ତର ଅନୁମାନ କରି କହିପାରିବି । 2
 - ଏହାର ଉତ୍ତର ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ, ତେଣୁ ମୁଁ କେବଳ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବି । 1
8. ତୁମେ ଏକ ସପ୍ତାହ ପାଇଁ ପିକନିକ୍ ରେ ଯାଉଛା ପିକନିକ୍ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜିନିଷ ବିଷୟରେ ତୁମକୁ ନିଜେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁମେ ବ୍ୟାଗ୍ କିପରି ପ୍ୟାକ୍ କରିବ?

- a. ସ୍ଥାନ, ପାଣିପାଗ ଏବଂ ଯାତ୍ରା ପଦ୍ଧତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପ୍ୟାକିଂ କରିବାକୁ ଥିବା ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ମୁଁ ଅବଗତ ଅଛି । 4
- b. ବ୍ୟାଗ୍ ପ୍ୟାକିଂ କରିବା ସମୟରେ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 1
- c. ପୂର୍ବ ପିକ୍‌ଅପ୍ ରେ ଯେଉଁ ଜିନିଷ ପ୍ୟାକିଂ କରିଥିଲ, ସେହି ଭଳି ଜିନିଷ ନେବି । 3
- d. ମମା/ବାପାଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା ରୁ ବ୍ୟାଗ୍ ପ୍ୟାକ୍ କରିବାକୁ କହିବି । 2
9. ତୁମ ସହକର୍ମୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଉପୁଜିଥିବା ଏକ ସମସ୍ୟାକୁ ତୁମେ କିପରି ସମାଧାନ କରିବ?
- a. ଏଭଳି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ସନ୍ଧାନ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବି । 2
- b. ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ କହିବି । 1
- c. ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ମତାମତକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ପରିସ୍ଥିତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବି । 4
- d. ଏଭଳି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅଭିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 3
10. ତୁମର ସ୍କୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି । ଏଭଳି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କେମିତି କରିବ?
- a. ଏହି ସମସ୍ୟାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବି ଏବଂ ଏହାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅଧିକ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- b. ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ କାମ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବି । 2
- c. ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ମୋ ଡରଫରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବି । 1
- d. ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ନେଇ ନିଜ ଉଦ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବି । 3

ଭାଗ B (ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା)

11. କୌଣସି କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ସମୟରେ, କେଉଁଟି ପ୍ରଥମେ ତୁମ ପାଇଁ ଅଧିକ ଉତ୍ତମ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କର?
- a. ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାମଣା ପାଇଁ ଏଥିରେ ଅଧିକ ସମୟ ନେବି । 2
- b. ଏହାକୁ ଶୀଘ୍ର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବି । 4
- c. ଏକ ବିକଳ୍ପ ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରିବି । 3
- d. ପୂର୍ବରୁ ଅର୍ଜିତ ଜ୍ଞାନକୁ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରୟୋଗ କରିବି । 1
12. ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ମୟୂରର ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ନ କରି ତାକୁ ରଙ୍ଗ କରିବାକୁ କହିଥାନ୍ତି। ତୁମେ ଏହାକୁ କିପରି କରିପାରିବ?
- a. ମୋତେ ପର୍ଯ୍ୟେକ୍ତ ମୟୂର ର ରଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଅଛି । 4
- b. ଯେକୌଣସି ରଙ୍ଗ ଚୟନ କରିବି । 1

- c. କାହା ଠାରୁ ପରାମର୍ଶ ନେବି ମୟୂରକୁ ପାଇଁ ଯାହା ଉପଯୁକ୍ତ ରଙ୍ଗ ଅଟେ । 3
- d. ଏହାକୁ ଅଭିନବ କରିବା ପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଢଙ୍ଗରେ ସଜାଇବି । 2

13. ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିତ କିଛି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ବେଳେ ଯେମିତି କି ନିଜ କେରିଅର (career) ବିଷୟରେ, ତୁମ

ମତରେ କ'ଣ ବିଚାର କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?

- a. ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କପି କରିବି । 1
- b. ଏହା ଉପଯୋଗୀ କି ନୁହେଁ ଚିନ୍ତା କରିବି । 3
- c. ଏହା କାହାକୁ ଭାବନାତ୍ମକ କିମ୍ବା ସାମାଜିକ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ କି । 4
- d. ଏହାର ଭଲ ମନ୍ଦ ବିଷୟରେ ଅନେକ ଥର ଚିନ୍ତା କରି । 2

14. ତୁମ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକ ସର୍ବଦା ବିଷୟକୁ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ସୃଜନଶୀଳ ଉପାୟରେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି ।

ଏଥିରେ ତୁମ ଚିନ୍ତାଧାରା କ'ଣ ରହିବ?

- a. ବିଷୟ ସାଧାରଣ ପଦ୍ଧତି ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ବୁଝିବା ଯୋଗ୍ୟ । 2
- b. ମୁଁ ସବୁବେଳେ କିଛି ନୁଆ ଶିଖିବା ପାଇଁ ଉତ୍ସୁକ ରହେ । 4
- c. ମୁଁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରକୃତ ଉଦାହରଣକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଏ । 3
- d. ମୁଁ ଗୋଟିଏ ପାଠରେ ଅନ୍ୟର ବିଷୟର ଇଣ୍ଟରଭିନ୍ ପସନ୍ଦ କରେ ନାହିଁ । 1

15. ଯେତେବେଳେ ତୁମ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସାଧାରଣ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥାଏ ।

ତୁମେ କ'ଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇବ?

- a. ଆଲୋଚନାରେ ସାମିଲ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ଆବଶ୍ୟକ ରହିବ । 3
- b. ମୁଁ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ମୋର ପ୍ରିୟ ଆଦର୍ଶ (idol) କୁ ସମର୍ଥନ କରିବି । 2
- c. ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କର ସହିତ ନିଜର ମତାମତ ଦେଇ ଆଲୋଚନାରେ ସାମିଲ ହେବି । 4
- d. ଆଲୋଚନା ପ୍ରତି ମୋ ଆଗ୍ରହ ନଥାଏ । 1

16. ତୁମେ ସହକର୍ମୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଧାରଣା ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି, କିପରି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ସଜାଇବେ ଏବଂ

ସେଠାରେ ସଫେଇ କରିବେ । ତୁମେ କିପରି ନିଜର ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଚାହଁବ?

- a. ଅଭିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ମତକୁ ବିଚାରକୁ କରିବି । 2
- b. ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କର ସହିତ ନିଜର ଧାରଣା ପ୍ରକାଶ କରିବି । 4
- c. ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଉତ୍ସରୁ ସୂଚନା ସଂଗ୍ରହ କରିବି । 3
- d. ସିଧାସଳଖ ଗୋଷ୍ଠୀ ଧାରଣା ଅନୁସରଣ କରିବି । 1

17. ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ କିଛି ସୁନ୍ଦର ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ତୁମର କିଛି ବନ୍ଧୁ ସମାନ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିଛନ୍ତି ।

ତୁମେ ମଧ୍ୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ଅଟ ଏବଂ ସେ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପାଇଛ, ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?

- ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ପରି ସମାନ ଚିତ୍ର କରିବି । 2
- ଅଂଶଗ୍ରହଣ ବାତିଲ କରିବ, କାରଣ ଏହାକୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ମନେ କରେ ନାହିଁ । 1
- ସମାନ ଚିତ୍ରକୁ ଭିନ୍ନ ଉପାୟରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3

18. ଯେତେବେଳେ କେହି ତୁମକୁ ଏକ ନୂତନ ଜିନିଷ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତି, ତୁମ ଚିନ୍ତାଧାରା କ'ଣ ରହିବ?

- ନିଜର ଜ୍ଞାନର ବ୍ୟବଧାନକୁ ବୁଝିବା କୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- ସେହି ସୂଚନା ଉପରେ କିଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବି । 3
- ତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଧାରଣାକୁ କେବଳ ଗ୍ରହଣ କରିବି । 1
- ପରୀକ୍ଷଣ ନକଲେ କାହାର ଧାରଣା ଉପରେ ବିଶ୍ଵାସ କରେ ନାହିଁ । 2

19. ତୁମ ଶ୍ରେଣୀ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପଢ଼ାଯାଇଥିବା ଏକ ନୂତନ ବିଷୟ, ଯାହା ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅଜଣା ଅଟେ ।

ଏଠାରେ ତୁମ ଚିନ୍ତାଧାରା କ'ଣ ରହିବ?

- ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଶିଖିଥିବା ବିଷୟ କିମ୍ବା କୌଣସି ସମାନ ବିଷୟ ସହିତ ସମନ୍ୱିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- ଉନ୍ନତ ସ୍ତରୀକରଣ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ କହିବି । 2
- ପରୀକ୍ଷାରେ ବିଷୟଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବି । 1
- ଏହାକୁ ବିଭିନ୍ନ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ପରିସ୍ଥିତି ଏବଂ ଖେଳ ସହିତ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3

20. କାଳ୍ପରେ ଚିତ୍ରିତ ବିଭିନ୍ନ ପଶୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଏବଂ ବର୍ଗୀକରଣ କରିବା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ତୁମର ଚିନ୍ତାଧାରା କ'ଣ ରହିବ?

- ନିଜ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଁ ଏହାକୁ ଅଲଗା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3
- ଆକର୍ଷକ ଭାବରେ ସମାନତା ଖୋଜ କରି ଏଥିରେ ଅଧିକ ଶକ୍ତି ନଷ୍ଟ କରିବି ନାହିଁ । 2
- ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖିବା ମୋ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର । 1
- ପ୍ରଥମେ ଏକାକୃତ ଏବଂ ସଂଯୋଜିତ କରିବି ଯାହା ସହଜରେ ଚିହ୍ନିପାରିବି । 4

ଭାଗ C (ପ୍ରତିଫଳିତ ଚିନ୍ତାଧାରା)

21. ତୁମକୁ ହୋମୱାର୍କ ଦିଆଯାଇଛି, ଏଥିରେ ୧୦ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ରହିଛି । ତୁମେ ଏହାକୁ କିପରି କରିବାକୁ ଚାହଁବ?
- ପ୍ରଥମେ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବି, ଯାହା ମୋତେ ଭଲ ଭାବରେ ଜଣା । 2
 - ଯେକୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଚୟନ କରିବି । 1
 - ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଉତ୍ତର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଦେବି । 4
 - କେବଳ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3
22. କଲା ପଟା ରେ କିଛି ଅକ୍ଷର ଲେଖା ରହିଛି, ଶିକ୍ଷକ ଯେକୌଣସି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ଆସି ପନିପରିବା ନାମ ଥିବା ଅକ୍ଷରରୁ ଶବ୍ଦ କରିବାକୁ କୁହନ୍ତି । ଏହା ଉପରେ ତୁମ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ?
- ପନିପରିବାର କିଛି ଶବ୍ଦ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଏହା କିଛି ଅଂଶ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦେବି । 2
 - ସମୟ ନ ନେଇ ଉତ୍ତର ଦେବି କାରଣ ମୁଁ ସଠିକ କଥା ଜଣା ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ । 4
 - ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ରହିବି କାରଣ ମୁଁ ସନ୍ଦେହରେ ରହେ । 3
 - ମୁଁ ସମସ୍ତ ପନିପରିବା ନାମ ଜାଣ ନାହିଁ, ତଥାପି ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ଚାହଁବି । 1
23. ଯେତେବେଳେ ବି ତୁମେ କୌଣସି କାମରେ ନିୟୋଜିତ ହୁଅ, ସେହି କାମ କରିବାକୁ କେବଳ ସେତେବେଳେ ମନା କରିଦିଅ ଯଦି ତାହା -
- ମୋ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ । 2
 - ସୁବିଧାର ନୁହେଁ । 1
 - ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ । 4
 - କଠିନ ଏବଂ କଷ୍ଟକର । 3
24. ଶିକ୍ଷକ ତୁମକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ତୁମର କିଛି ସହଯୋଗୀ ଚୟନ କରିବାକୁ କହିଲେ, ତୁମେ ଏହାର କିପରି ମୁକାବିଲା କରିବ?
- ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଦୃଷ୍ଟି ନେଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ ତୁମ୍ଭେ ବଣ୍ଟନ କରି । 3
 - ମୁଁ ନିଜ ସହଯୋଗୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବଣ୍ଟନ କରିପାରିବି । 4
 - ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ବରିଷ୍ଠଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଚୟନିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 2
 - ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିଜ ସୁବିଧା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଚୟନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବି । 1

25. ଯେତେବେଳେ କେହି ତୁମ ସହ କଥା ବାଞ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମସ୍ୟା ବିଷୟରେ ବୁଝାଉଛନ୍ତି । ତୁମ କ'ଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇବ?

- ବନ୍ଧୁକ କଥା ଶୁଣିବା ପରେ ମନରେ ସତ୍ୟକୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 2
- ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୂର୍ବରୁ ଜାଣନ୍ତି, ମୁଁ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରୁ । 4
- ପ୍ରଥମେ ପରିସ୍ଥିତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାକୁ ସମୟ ନିଏ, ଯଦିଓ ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଜାଣେ । 3
- ନିଜର ମାନସିକ ସମାଧାନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନକରି କେବଳ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବା ଦରକାର । 1

26. ଧରିନିଅ, ତୁମ ପାଖରେ ସୀମିତ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଅଛି ଏବଂ ବନ୍ଧୁମାନେ ଏକ ପାର୍ଟି ଆୟୋଜନ କରୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କିଛି ନା କିଛି ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ କିପରି ପରିଚାଳନା କରିବ?

- ମୁଁ କେବଳ କିଛି ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଯୋଗଦାନ କରିବି । 4
- ବନ୍ଧୁଙ୍କଠାରୁ ଟଙ୍କା ଉଧାର କରିବି । 2
- ମୁଁ ଅନ୍ୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୋ ଡରଫରୁ ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିପାରିବି । 1
- ପାର୍ଟିରୁ ଦୂରେଇ ରୁହେ, କାରଣ ମୁଁ ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚୟ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । 3

27. ଯେତେବେଳେ ତୁମେ କିଛି କରିବାରେ ସଫଳ ନହୁଅ, ତେବେ ତୁମ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା କ'ଣ ହେବ?

- ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଯୋଡ଼ି ସଫଳତା ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନେକ ପ୍ରୟାସ କରିବି । 3
- ଯେଉଁ ଭୁଲଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଓଭର ହୋଇପାରେ ତାହାକୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ନିଜ ଶକ୍ତିକୁ ଅନୁଭବ କରିବି । 4
- ଅନ୍ୟର ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 2
- କାମ ବନ୍ଦ କଦେରିବି । 1

28. ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ନିଜକୁ ଏକ ଭୁଲର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ଅନୁଭବ କର, ତୁମେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାଇବ?

- ନିଜ ଭୁଲକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ସମୟ ନେବି । 3
- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବାହାନା ଦେବି । 2
- ସେହି ଭୁଲ ଉପରେ କାମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- ଏଥିପାଇଁ ମୁଁ ଅନ୍ୟକୁ ଦୋଷ ଦେବି । 1

29. ଯେତେବେଳେ କେହି ନିଜ ଲାଭ ପାଇଁ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ତୁମେ ଏହା ବିଷୟରେ କିପରି ଧାରଣା ପାଇବ?

- a. ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ସହଜରେ ଚିହ୍ନିପାର କିନ୍ତୁ, ମୁଁ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରିବି । 4
- b. ଲୋକଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କିମ୍ବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଲାଭ ସହିତ ମୋର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । 2
- c. ସାଧାରଣତଃ ଖରାପ/ଭଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ବିଷୟରେ ମୋର ଧାରଣା ନଥାଏ । 1
- d. ସବୁବେଳେ କାମ ପଛର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । 3

30. ଧରିନିଅ, ତୁମେ ଦିନେ ଏକ ଅଜଣା ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଛ, ତୁମେ ସେଠାରେ କିପରି ପରିଚାଳନା କହିପାରିବ?

- a. ଲୋକଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 2
- b. ଦିଗବର୍ଣ୍ଣନ ପାଇଁ, ସେଠାକାର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହ ପଚରାଉଚରା କରି ତା'ପରେ ନିଜେ ସମାଧାନ ଖୋଜିବି । 4
- c. ଅଳ୍ପ କିଛି ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବି, ତା'ପରେ ପଚାରିବି । 3
- d. ସେହି ସ୍ଥାନକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ ଯାହା କୁହାଯାଇଥିଲା ତାହା ଅନୁସରଣ କରିବି । 1

ଭାଗ D (ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା)

31. ଶିକ୍ଷକ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ, ତୁମ ବର୍ତ୍ତମାନ/ସାମ୍ପ୍ରତିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କ'ଣ

ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବା ଉଚିତ? ତୁମ ଉତ୍ତର କ'ଣ ହେବ?

- a. ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସଂଶୋଧନ ଉପରେ । 3
- b. ସାମ୍ପ୍ରତିକ ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଧାରିତ । 2
- c. ସାମାଜିକ ଏବଂ ଭାବପ୍ରବଣ ବୟାନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ଉପରେ । 1
- d. ସର୍ବଦା ମୋ ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ର ଉନ୍ନତି ଉପରେ ଆଧାରିତ । 4

32. ସକାଳୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ର ସମୟ ହେଉଛି, କିନ୍ତୁ ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନେ ବିଳମ୍ବରେ ଯିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି କାରଣ ଏକ

ନୂତନ ଖାଦ୍ୟ ଦୋକାନପରିଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରିଛନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ?

- a. ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକି ଠିକ୍ ସମୟରେ ସ୍କୁଲରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଭୁଲିବି ନାହିଁ । 4
- b. ସ୍କୁଲକୁ ଯିବ କିନ୍ତୁ ସ୍କୁଲପାଇଁ ଚରବରିଆ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 2
- c. ସେମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ଯିବି । 1
- d. ଅନ୍ୟ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବି ଯେ ସେମାନେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଉଚିତ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଜନା କରିବା ଉଚିତ୍ । 3

33. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗାଇଡଲାଇନ୍ ରହିଛି ଯେ ଯେତେବେଳେ ବି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପାଠ ବୁଝିବାରେ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବା ଉଚିତ୍ । ବିଜ୍ଞାନର ଶିକ୍ଷା କୁ ନେଇ ତୁମର ସନ୍ଦେହ ଅଛି, ଏହାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ତୁମେ କେଉଁ ସୂତ୍ର ଆପଣାଇବ?

- ପାଠ ପଢ଼ାଉଥିବା ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ତୁରନ୍ତ ପଚାରିବି । 4
- ବରିଷ୍ଠଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେବି । 1
- ପାଠ ଶେଷରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଠାରୁ ନିଜର ସନ୍ଦେହ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବି । 3
- ଏହା ଉପରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ସମୟ ନେବି ଏବଂ ନିଜେ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଖୋଜିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।

2

34. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କ୍ରୀଡ଼ା ଅବଧି ଚାଲୁଅଛି । ତୁମେ ସେହି ସମୟକୁ କେମିତି ବିତାଇବ ।

- କ୍ରୀଡ଼ାରେ ସାମିଲ ହୋଇ । 4
- ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି । 2
- କୌଣସି ସହପାଠ୍ୟକ୍ରମକାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ରହି । 3
- କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସମ୍ମୁଖ ହେବି ନାହିଁ । 1

35. ଯେତେବେଳେ କେହି ତୁମକୁ ଏକ ଘଟଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି, ସେହି ଘଟଣାକୁ ବିଶ୍ଳାସ କରିବା ପାଇଁ, ତୁମ ଏହା ଉପରେ କି ଚିନ୍ତା ରହିବ?

- ପରିସ୍ଥିତିକୁ କଳ୍ପନା କରିବି କାରଣ ମୁଁ ସେହି ଘଟଣାରେ ଅଛି । 2
- ଏହାକୁ ବିଶ୍ଳାସ କରିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣିବି । 1
- ଘଟଣାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ମାନସିକ ମାନଚିତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବି । 4
- ଘଟଣାକୁ ଠିକ୍ ଓ ଭୁଲ୍ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କରିବି । 3

36. ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏକ କାହାଣୀ କହିଲେ ଏବଂ କାହା ର କ୍ଷତି ନକରନ୍ତୁ ଏବଂ ସର୍ବଦା ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ, ସେ କାହିଁକି ଏପରି କହିଲେ?

- କାରଣ ଆମେ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବୁ ସେମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ପଡ଼ିଲେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । 1
- ସମାଜକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ଏବଂ ଭାଇଚାରାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ । 4
- କାରଣ ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବେ । 3
- ମଣିଷ ହିସାବରେ ଏହା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ଆମର ଦାୟିତ୍ଵ । 2

37. କୌଣସି ନୂତନ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ସମୟରେ, ତୁମକୁ କେଉଁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ ଚିନ୍ତା କର?

- ପୂର୍ବ ମତାମତା 4
- ଶିକ୍ଷକ/ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରାମର୍ଶ । 1
- ସମସ୍ୟାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଏ । 3
- ପୂର୍ବ ଭୁଲକୁ ଦେଖି । 2

38. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି କଥାକୁ ନେଇ ସବୁବେଳେ ଭୟ ରହିଥାଏ, ତାକୁ କେମିତି ପରିଚାଳନା କରିବ?

- କେବଳ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଏହା ଉପରେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତା କରିବି ନାହିଁ । 1
- ଏହାକୁ ନିଜେ ଦୂର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 4
- ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବି । 3
- କେବଳ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହ ଏହାର ମୁକାବିଲା କରିବି । 2

39. ତୁମେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନର ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦିଅ, କିନ୍ତୁ ତୁମର କୌଣସି ସାଙ୍ଗ ତୁମ ଉତ୍ତର ସହିତ ସହମତ ନୁହଁନ୍ତି, ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ।

- ସେମାନଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରିବି । 2
- କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଡ଼ାଇ ଦେବି । 1
- ମୋ କଥାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଇବି । 4
- ମୋର କଥାକୁ, ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । 3

40. ତୁମର ସହକର୍ମୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ତୁମକୁ ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି। ତୁମେ ଏହାର କିପରି ମୁକାବିଲା କରିବ?

- ଗ୍ରୁପ୍ ରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଏକ ଭୂମିକା ପ୍ରଦାନ କରି। 4
- ଅନ୍ୟର ଆଗ୍ରହ ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ କାମକୁ ବିଭାଜନ କରି। 2
- କେବଳ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ନିଜ ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ରହି । 1
- ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହ ସହଯୋଗ କରିବି। 3

APPENDIX VI

REACTION SCALE

There are some statements regarding your reaction to the stories presented to you by two sessions in a week from at the starting of the academic year. The statements are given with Five- point scale viz. **Strongly Agree (SA), Agree(A), Undecided (U), Disagree (D), Strongly Disagree (SD)**. Tick mark (✓) in the appropriate box against the statements. Kindly respond to the set of statements according to the instructions which is true to you. Your response might be different from your friends, so do not copy.

Sr. No.	Statements	SA	A	U	D	SD
1.	Stories were helpful and relatable to my life.					
2.	Stories helped me in enhancing my thinking capacity.					
3.	Through stories, difficult things can be understood easily.					
4.	I got to know about different types of values through the stories.					
5.	Topic when related to a story, it becomes understandable.					
6.	I liked the way of story presentation.					
7.	Stories were related to our academic subjects.					
8.	The session based on stories was enjoyable.					
9.	These sessions made me feel relief from boredom.					
10.	I found all the stories interesting.					
11.	These sessions helped me with my self-expression.					
12.	The story sessions make active participation of students.					
13.	It helped me in using new words and sentences, at the right moment.					
14.	I like the activities related to values inside a story.					

15.	I enjoyed the activities related to thinking inside a story.					
16.	Stories are useful to understand real life problems also.					
17.	I understood what the morals of the stories were.					
18.	Through the story sessions, I was able to know about the things where I was wrong.					
19.	I feel some changes in my mindset after story sessions.					
20.	Through this, I able to understand that 'how to be a good human being'.					
21.	I wish my teacher also will use stories to make us understand different topics.					
22.	After this session, I was able to build my personality correctly.					
23.	By the end of sessions, I learned many different words.					
24.	It is the best method to grasp a topic than the simple lecture method.					
25.	I will use the values, teaches though stories sessions in my real life.					

ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଷ୍ଟେଲ

ଚଳିତ ଶିକ୍ଷାବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ସପ୍ତାହକୁ ଦୁଇଟି ଅଧିବେଶନରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ବିବୃତ୍ତି ଅଛି । ବିବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପାଞ୍ଚ ପଏଣ୍ଟ ଷ୍ଟେଲ ସହିତ ଦିଆଯାଇଛି ଯଥା । ଦୃଢ଼ ସହମତ (1), ସହମତ (2), ଅନିଶ୍ଚିତ (3), ଅସହମତ (4), ଦୃଢ଼ ଅସହମତ (5) । ବିବୃତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ଚିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) । ଦୟାକରି ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ ସତ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିବୃତିର ସେଟ୍ କୁ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ । ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଭିନ୍ନ ହୋଇପାରେ, ତେଣୁ କପି କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

ନ.	ବିବୃତି	1	2	3	4	5
1.	ମୁଁ କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲି ।					
2.	ମୋତେ କାହାଣୀ ଭିତରେ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସହ ଜଡ଼ିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ପସନ୍ଦ ଲାଗିଲା ।					
3.	ମୁଁ ଏକ କାହାଣୀ ଭିତରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ସହିତ ଜଡ଼ିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଉପଭୋଗ କଲି ।					
4.	କାହାଣୀ ମୋତେ ମୋର ଚିନ୍ତା ଧାରା ବୁଝି କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ।					
5.	ମୁଁ କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ପରେ ମୋର ମାନସିକତାରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁଭବ କରୁଛି ।					
6.	କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା ଶୈଳୀ ମୋତେ ପସନ୍ଦ ଆସିଲା ।					
7.	କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ।					
8.	କାହାଣୀ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏହି ଅଧିବେଶନ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଥିଲା ।					
9.	ଏହି ଅଧିବେଶନଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ବିରକ୍ତିରୁ ଆଶୁଷ୍ଟି ଅନୁଭବ କଲା ।					
10.	ମୋତେ ସମସ୍ତ କାହାଣୀ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲାଗିଲା ।					
11.	ଏହି ଅଧିବେଶନଗୁଡ଼ିକ ମୋତେ ମୋର ଆତ୍ମ-ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା ।					
12.	କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକ ଆମର ଶୈକ୍ଷିକ ବିଷୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଥିଲା ।					

13.	ଏହା ମୋତେ ସଠିକ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ।				
14.	ବାସ୍ତବ ଜୀବନର ସମସ୍ୟା କୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ କାହାଣୀ ଉପଯୋଗୀ ଅଟେ ।				
15.	କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଜୀବନ ସହ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଏବଂ ସହାୟକ ଥିଲା ।				
16.	କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ କଠିନ କଥାକୁ ସହଜରେ ବୁଝି ହୁଏ ।				
17.	କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକର ନୈତିକତା କ'ଣ ତାହା ମୁଁ ବୁଝିପାରିଛି ।				
18.	ଏହି କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ମାଧ୍ୟମରେ, ମୁଁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲି, କେଉଁ ଠାରେ ମୁଁ ଭୁଲ୍ କରୁଥିଲି ।				
19.	କାହାଣୀ ସହ ଯେବେ ଅନ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟ ଜଡ଼ିତ ହୁଏ ତାହା ଭଲ ବୁଝାପଡ଼େ ।				
20.	ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁଛି ଯେ 'କିପରି ଜଣେ ଭଲ ମଣିଷ ହୋଇପାରିବି' ।				
21.	ମୁଁ ଚାହେଁ, ମୋ ର ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ବୁଝିବା ପାଇଁ କାହାଣୀବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।				
22.	ଏହି ଅଧିବେଶନ ପରେ, ମୁଁ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ତ୍ୱକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଲି ।				
23.	ମୁଁ ଜୀବନରେ ଅନେକ ଧାରଣା ବ୍ୟବହାର କଲି, ଯାହା କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିଥିଲି ।				
24.	କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଚରିତ୍ର ବିକାଶ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉପଯୋଗୀ ଥିଲା ।				
25.	ମୁଁ ମୋ ବାସ୍ତବ ଜୀବନରେ କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଖିଥିବା ମୂଲ୍ୟବୋଧବ୍ୟବହାର କରିବି ।				

APPENDIX VII

STORY MODEL FOR VALUES AND THINKING

ENHANCEMENT

Introduction

In present society, there is the need that people should adapt with the rapidly changing pace of advancement. And to sustain this pace of advancement, we need to face new challenges and to respond to them with self-confidence, with new ways, and with the other abilities we have. This will help in making people successful in the advanced society. This is only possible through the proper and updated education. Education is a potent instrument of our learning process in which the knowledge, skills, values, beliefs, and habits of the children are shaped as per the requirement of the society from primary level to higher levels. Many national commissions and policies suggest the development of thinking ability and different types of values at elementary stage of education. The Kothari Commission (1966) and National Policy of Education (1986) stressed the value education of students. The National Education Policy (2020) stressed cognitive capacity thinking ability of students. At present the major role and goal of education is not to enable a child to acquire knowledge but also to equip him or her with the 'ability to think' and to make him understand that 'what is good and what is bad'. Education must provide the means and the opportunities to enhance the child's creative expression and the capacity for aesthetic appreciation (NCF, 2005). There is the requirement of such teaching method which can be helpful to enhance values among students and thinking enhancement. Values are the fundamental to giving any kind of instruction at school level. The students' ability to think through any instructional procedure must be promoted. This could be fulfilled through a technique derived from Story in teaching-learning.

Story as an Instructional Technique

A story is carrying some information inside it, which develops a better perceptive among audiences. A story is a narrative that sends a message to people by describing a situation or some connected occurrences, whether they are real or fiction, and involving multiple characters, events, and happenings. Story allows students to understand themselves, what they are. Story is that medium which allows students to think in their own way (Shuyi, 2017).

Story has the transforming power, but it is based on the effort of the teacher or the storyteller. Storytelling can take many different forms and propose a range of teaching frameworks. The

storytelling can provide different structures of teaching (Gunawardena & Brown, 2021). Students' ethical awareness and involvement with moral quandaries and situations can also be enhanced through the use of narrative techniques. The teacher needs a proper plan or a story structure for presenting the story before the students. A story structure that will engage students in thinking activities like imagining, doubting, judging good or bad, observing, analyzing and questioning.

Concept of Values and Thinking

The purpose of the education system is to develop good human beings capable of rational thought and action, possessing compassion and empathy, courage and resilience, scientific temper and creative imagination, with sound ethical moorings and values. It aims at producing engaged, productive, and contributing citizens for building an equitable, inclusive, and plural society as envisaged by our Constitution (NEP 2020). So, both the 'thinking ability' and 'ethical values' have a crucial place in our education system. Thinking and values both are considered as an important component in the 21st century curriculum. These two help learners to well adapted to their environment. Thinking helps in reasoning, problem-solving and decision making. It involves various mental operations in different forms like critical, creative, reflective and moral. In another side, values are nothing but the ideals and beliefs that an individual follows in order to live a healthy life under the society. It can be of different types like personal, social, and Universal values.

Values and Thinking through Stories

The development of values and thinking through stories will be a good platform for students. Stories help children know the difference between knowing well and doing well. It makes them strong morally and emotionally. It has also importance in developing- physical, emotional and spiritual fields of child. Research shows that story as a method improves engagement, critical thinking, and creativity, and it's a good way to impart values.

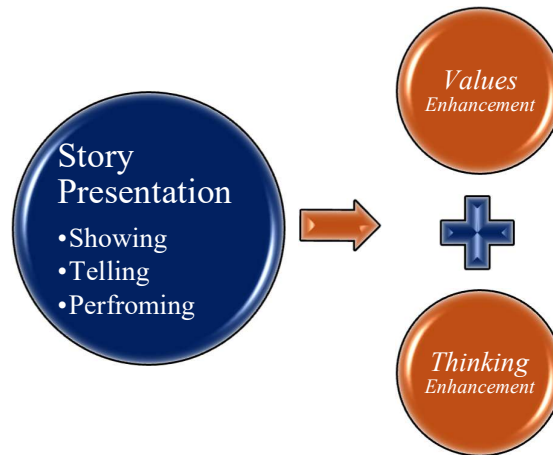

Figure 2. Story's relation

Story has been the very important part in a child's education that every school needs to promote. It is one of the easiest and most convenient ways to inculcate values and virtues within a child and a potent way to develop thinking. It is helpful in communicating positive messages in an integrated and implicit manner. Many people are unaware of the importance of stories, but the truth is that they directly influence the way a child thinks, a child talks and the way a child behaves. Stories related to nation develop patriotic feelings. Stories related to different activities help students to solve their day-to-day life problems. It makes them force to think about something. There are also funny stories that entertain children by carrying some messages in them. Overall, it influences the entire life of a child. So not only stories give information and messages but also make children aware of many things in an entertaining and enjoyable way. It can be presented in many different styles like pictures and video showing, performing and playing or simply telling. And in this way stories can be helpful in enhancing both thinking and values among students.

The cognitive and affective domain of children is related to each other. According to experts, there are different sequences of development that a human has to go through.

Experts Views on Values and Thinking

Kohlberg's Moral Development

In Kohlberg's six stages of moral development (1964), there are three distinct levels of moral reasoning. The development of morality follows a sequential process. At the level of pre-conventional children learn moral behaviour from the referred social group. In the

conventional or moral level, the moral behaviour of child is based on norms of society and rights of people. The last level post conventional level which is autonomous is the most advanced level where moral problems are approached by applying universal principles by individual. Kohlberg suggests that there's different moral behaviour we can observe in these three levels of development having six stages inside it.

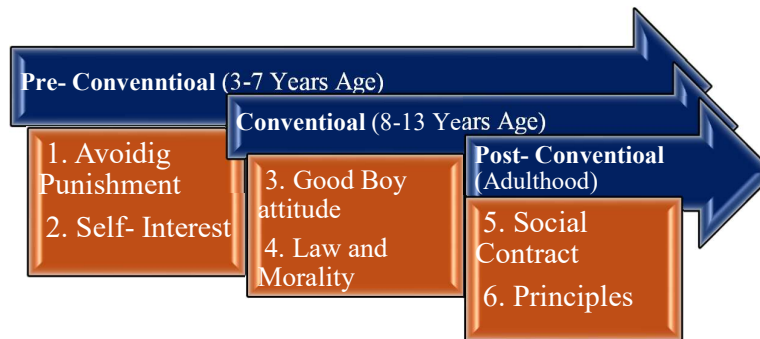

Figure 3. Stages of Moral Development

Moral development stages are structural and cognitive in nature which is the result of interaction of organism with the environment. Moral maturity is related to the chronological age. At the pre-conventional level, the first stage says moral behaviour is reward-based and self-involved to avoid punishment. At the 2nd stage, moral behaviour depends on the desire of an individual. In level 2, third stage the individual develops empathy and at stage four moral activity becomes a function by applying rules. In level 3, at fifth stage, noble principles like human dignity and equality have given importance. And at the last stage is the orientation of universal ethical principles which is self-generated.

From this theory it can be interpreted that there are mainly three important periods in human life where values can be inculcated in different ways. But the conventional period is more important where the child is conscious about moral character development. This will be the right time to teach values to them. This theory also states that our ethical behaviour is raised from the ability to reason we have with us. It means cognitive development is necessary for moral development.

Piaget's Cognitive Development

Jean Piaget (1958) has given theory of cognitive development. He maintains that cognitive development takes place when there is interaction between a child's innate capacities and his environment. He provided 4 stages of cognitive development which a child used to pass by.

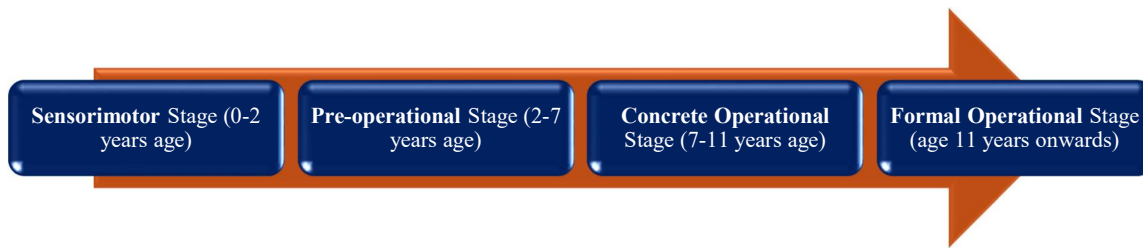

Figure 4. Stages of Cognitive Development

In the sensory motor stage, the concept of object permanence evolves. At the pre-operational stage with the help of language learning the child develops thinking. Child progress towards formations of concept, but the thinking and reasoning is illogical here as he is ego-centric in thinking. From four to seven years of age, the child could format a more advanced level of concepts. At the concrete operational stage, the thinking of students becomes systematic and logical. The child at this stage can tackle the concrete problem but not the abstract one. At the last stage, that is formal operational stage, the child becomes capable of framing rules and generalization. Child begins to explore solutions and solve the problems in many ways. This pattern of development is universal and constant. This theory suggests that the formal stage is the right stage for shaping and enhancing the thinking ability of students.

Theories related to Values and Thinking

Different theories are there which are helpful in enhancing values and thinking among students. A theory of value and a theory for thinking can be provided here. Two important theories have been discussed here.

Value Clarification

The concept value clarification was coined in 1966 by Rath, Harmin and Simon. Value clarification strategy is an attempt at explaining the process of acquisition of values of children (Chand, 2011). It is a method whereby a person can discover his/her own values by exploring, assessing and determining what truly values at a time. This attempt is to create an environment in which children construct meaningful moral system in

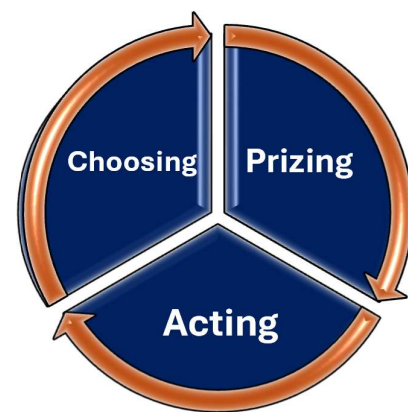
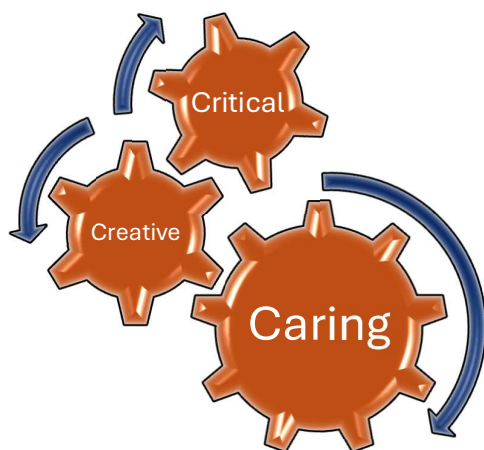

Figure 5. Steps of Value Clarification

their personality as they are free to explore their own value (Bagchi & Teckchandani, 2005). “Values Clarification is used for problematic situation, with conflicting alternatives or equally competing values. This strategy allows one to choose one out of the two, reflect on what is chosen and what is valued by the person” (CBSE, 2012). Theory of value clarification includes a process of three steps i.e., *Choosing, Prizing and Acting* (Chand, 2011). Choosing is a cognitive process which includes choosing of beliefs freely after considering alternatives. Prizing comes under the affective domain where chosen beliefs are prized. Acting is presented as behaviour which incorporates one’s behaviour. The teacher may adopt one or more of the several ways to assist the learners clarify their value.

Multi-Dimensional Thinking

Lipman (2003), suggested a three-dimensional model of complex thinking at all levels of education. This includes *Critical, Creative and Caring*. School should be committed to eliciting from each student an equilibrium among these three dimensions of thinking. Critical involves evaluation, problem and solution. Creative refers to new that is different

Figure 6. Dimensions of Thinking

from exiting pattern and Caring related to the ethical value and responsibilities, which comes under the affective domain. Caring also is the subject matter concerned about one’s manner of thinking. By combining these three ways of thinking helps in construction of the learning task.

Based on the above discussed theories, views of experts the current model of teaching can be designed.

MODEL OF TEACHING

Models should be comfortable, adaptable, and efficient in educational settings and classrooms. Models of teaching help the students acquire information, ideas, skills, values, way of thinking, and means of expressing themselves. This also helps them, that how to learn something (Joyce et al., 2011). This model is nothing but a good try to help the teacher in the teaching-learning process for enhancement of the values and thinking of his/her students specifically at the

elementary level through stories only. The Story Model can be explained by the headings of: Focus, Syntax, Social System and Support System.

Focus

This Story model has aim to make the students value-loaded along with their thinking ability. Here the purpose of this model is that- how to present the stories which can be helpful for both values and thinking enhancement together with some techniques. It will enhance the thinking ability and values among students through different story activities, like storytelling, story role playing, story showing through pictures and videos and the like.

Syntax

As this model aimed at to enhance values and thinking among students through stories, A pattern or a framework needs to be followed for this, which will come under the syntax of model. There are three important phases that have been decided for this. Here, the Story Model has been structured with three broad phases i.e., **Compilation**, **Combination** and **Conduction**, consisting of many further points, which are described here. All the phases include some steps inside it, which can be explained below.

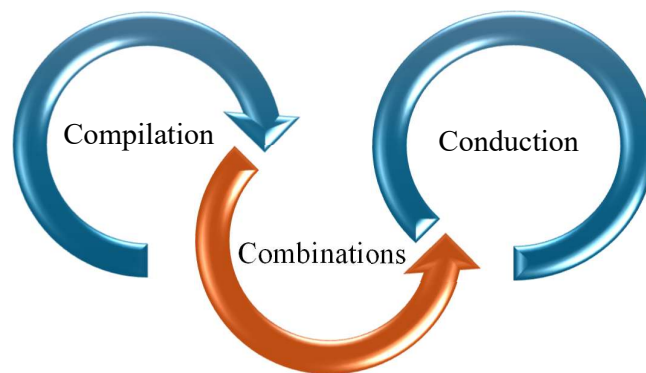

Figure 7. Phases of Model

Phase. 1 Compilation of Stories

This is a planning phase of the story, where the teacher needs to collect the stories from different sources. This phase comes before Presenting the Story to Students. In this phase three main things need to be done by the teacher Collection, Selection and Planning. Before presenting the

story in a classroom, the teacher needs to go through the details of various subjects and topics of selected education level of students.

Analysation- On the first phase of model, the researcher had to go through textbook analysis of all subjects (Odia, English, Mathematics, Science and Social Science) of Upper primary class. The values that need to be enhanced should be identified according to the age and understanding level of students. Regarding enhancement of thinking ability, information from various experts and sources needs to be recognized. So, Values and Thinking to be included must be identified.

Collection- Collection of various stories as suited to the age and interest level of students. Incorporation of suggestions and recommendations from experts has to be done here. Try should be made to relate the stories to the content of students' academic subjects. The stories should be of such types which are value-based as well as thoughtful.

Selection- Selection of stories as per the need of time and place. The age of the students also needs to be considered while selecting the stories. It will be desirable to select a story according to the environment, as the school and classroom environment is not constant. Also, the types of values and types of thinking need to be considered while selecting the stories.

The teacher needs to be strategic in using story as an instructional method. An instructional method in which values and thinking enhancement is stressed, imparting some strategies is needed. The presentation of stories to the students cannot be simple while talking about specific values and thinking enhancement which include both cognitive and affective domain. In order to affect students' cognitive and affective domain, application of different techniques is needed.

Phase. 2. Combination of techniques

The teacher needs a strategy to present the story in front of students. Story to be included in teaching-learning, it has to be converted into an instructional method by combining some techniques with it. The important messages of stories can be facilitated through classroom discussion and some other tricks and techniques. Different techniques with proper plan need to be applied by the teacher for enhancing values and thinking through the stories. There are various techniques which can be combined with a story. This phase may include three important techniques which must be followed in every story session. Preparing the students for Story with

some discussion, using different instruments inside the story and tricks to be followed inside story.

Discussion– Preparation of students is must before presenting story to them. For this a general discussion can be held. In all styles of story presentation, the teacher should not forget to make curious to students. Before presenting the story in a session, make the students curious in various ways. Making students mentally prepare for the specific session can be done through-music, song, poem, quote and simple questions. The introduction to the new story session can be made by asking some questions related to the story to be presented to students. Then the teacher can allow a discussion among students with the teacher, and then the teacher can present the story to the students. By relating those discussions to the presented story of a session, the presentation of story can begin.

Using Instruments- In order to make the story realistic and to make it reach to the students' heart and mind, some instruments which can also be instructional material for a story. This needs to be used by the teacher while presenting the story, it is like the teaching-learning material in a lesson. Different types of instruments can also be used by the teacher as suits to a particular story, to make presentation interesting. The instruments like:

- Tambourine
- Whistle
- Stick
- Pictures
- Puppet
- Face Mask
- Projector
- Other objects (Ballon, Chair-table, colourful chalk etc.)

Applying Tricks - In order to enhance the thinking capacity of students, tricks are needed in between of story presentation. Tricks are nothing but the striking point which will force students to think. Tricks are also helpful to make the class attentive to the story session. Different tricks can be used by the teacher in the middle of the story presentation The Tricks which can be used inside the stories are given in the figure below.

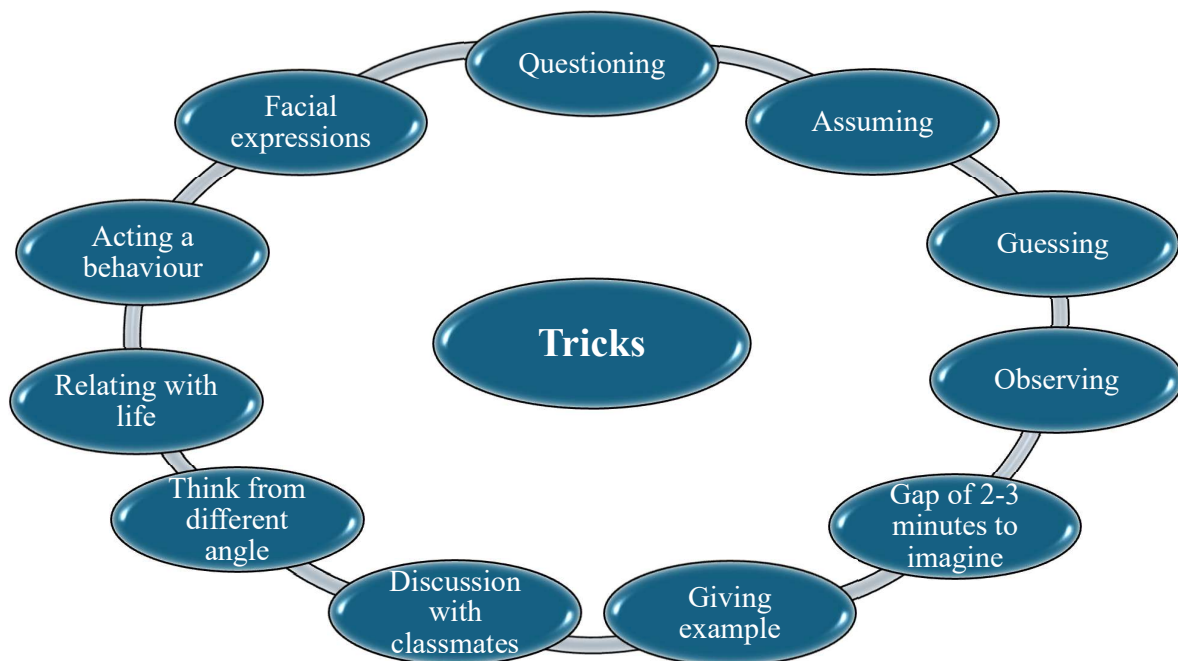

Figure 8. Tricks inside Stories

All the tricks like questioning, guessing, assuming, observing, gaps to imagine the situation, providing example, discussion, thinking from different angles, relating with students' real life, acting a selected behavioral character from the story, giving facial expressions, could be used by the teacher on students as per the need of the stories. But it must be remembered that the response to the tricks is always should be from the side of the students only. These can be used by the teacher as per the demand of each story.

The story must be conveyed to the students by combining different techniques with it. As a result, students will understand about the lesson learnt from the story, the values it has embedded with, and they will develop new ideas.

Phase 3. Conduction of Sessions

This is the presentation phase where conduction of story sessions will be planned in a systematic way. With the help of the strategies mentioned in the previous step, suitable methods of presentation of the story can be made. Later evaluation of it can be done. The conduction of story sessions can be done with the help of lesson planning. This phase includes three important steps those are, selecting mode of presentation and finally, the deciding and choosing activities for evaluation of the particular story session and at last, preparation of lesson plan,

1. Deciding Mode of presentation- Now a days, there are plenty of communication media available. So, selecting a proper mode of presentation is a big deal here. There can be various types of modes of presenting a story. Presenting stories through pictures, video, performing, simple telling or any other medium or mode. Selecting different modes depends upon the types and format of a story. Here, three different styles/modes can be selected while presenting a story: Story Showing, Story Telling and Story Performing, which can be discussed as follows.

Story Showing

- Presenting the story by showing different colorful pictures to students. Here, the pictures can be drawn by the teacher on the blackboard or on the drawing papers, which can be shown which can be downloaded from internet and collected from different other media or sources (Books, Magazines, Newspapers).
- Presenting the story by showing video clips/films to students. It may be in the form of cartoons, animals, human beings, or any metaphorical thing.
- It also can be object based. Here the teacher can bring various objects in physical and present them before the students.
- Using Puppets, like mask, hand or fingers or any puppet object.

Story Telling

The ‘Story Telling implies to old conversational method of telling stories to students. This will help in developing the language power of students. While adopting this style of presenting three things should be taken care of:

- It should be innovative. Songs and other different sounds and phrases, and poems can also be added.
- Presenting is in an interesting way. Telling plus moving one place to another inside the room and hand movement can be done.
- Keep children active in the session. Use some attention arousal methods while they get bored in the middle. Like, loud voice, funny expression, complete silence, topic change discussion or small talking with students about their personal issues.
- Vary in speech, volume, speed, and pitch according to the different moments and character inside a story.
- Repeating the words and sentences in different variations.

Story Performing

This is acting out the story. It can be of two types, a story-performing by the teacher herself and story performing by the students.

- In the first one, the teacher herself will play a different role to present a story in front of students through mono-action, innovative expression, gestures and others body movement.
- In the second, students can be guided by the teacher, it is again can be in three ways such as
 - i. For role play, by taking particular- scene/ part of a story. The role-play allows students to enact a situation and explore problems related to human relations. Problem-solving strategies, attitudes, feelings and values can be explored by students through role playing.
 - ii. The students' performance also involves the writing of the stories. Here the story presenter can present half of the story to the students, and then students will be asked to complete the whole story in their own ways.
 - iii. The activities like picture making, drawing something related to a story, story making by seeing an object.

Style of story presentation can be done in various types. The best mode can be preferable, as situation of a story demand. Here three styles of presentation have been taken into account.

Depending upon the story, the teacher can choose any of these ways.

2. **Conducting Evaluation Activities-** The evaluation can be done at the end of each story session. To test how far the objectives of stories delivered to students have been achieved, some interesting activities can be included in a story session. At the end of each story presentation the teacher can ask what they have learnt from the story. Teacher can allow a small discussion after the question answer session. Evaluation through different activities at the end of each session. The activities for evaluation can be different from one story to another based on their objective of telling or presenting. The evaluation needs to be done in two ways- from the side of values enhancement and for the side of Thinking enhancement. The following activities are suggested to include in the evaluation activities after the completion of each story session.

Activities for Enhancement of Value	Activities for Enhancement of Thinking
☐ Buzz group discussion	☐ Matching and Comparison items
☐ Role play/Good facial expression	☐ Story Making, out of pictures/Posters.
☐ Recitation of poem	☐ Quiz/ Guessing Games
☐ 'Thank You Card' to people who help us.	☐ Ascending and descending orders of things/Backward-Forward
☐ Describe each family members with few words.	☐ Making objects out of soil, paper, and leaves
☐ Describing good things about peer or about self. .	☐ Completing the story after a sentence or recreating a story
☐ Find out the good things inside a picture.	☐ Word game (arranging letters/Explaining meaning)
☐ Making a quote/slogan on certain value	☐ Relate a character from the story
☐ Picture Collection from newspaper and other sources	☐ Drawing Pictures/Making arts
☐ Sharing a story they have experienced	☐ Course of Action/ Swaping the place or Position
☐ Apriiciating good character inside a story	☐ Simple questions related to Story

Figure 9. List of Evaluation Activities

These are some listed activities which are supposed to be changed a little as per the need for a particular story session. Deciding and choosing the activities of evaluation depends on types and styles of stories. Students must be encouraged to participate in all these activities. The mostly engaged students can be rewarded by the teacher. Any story must include the above-described techniques to enhance the students' values and thinking capacity.

- 3. Preparation of Lesson plans-** A lesson plan can be followed to present the story without any trouble. Based on the type of story, a suitable lesson plan can be developed. A systematic plan for conducting the story session is needed. The lesson plan can be made on the basis of compilation. The lesson planning here needs to be versatile and

cognitive based. The planning should be as per the types of selected story and class. Involving academic topics in a story is not necessary. But if it is manageable, the stories could be related to the academic topics of different subjects of selected level of schooling. Here the teacher will decide the objective of the story presentation. The types of values and types of thinking inside the story included also will be decided in the plan. The method of delivering the session is also an important task here.

After all this, conduction of story sessions needs to be arranged. Organizing the session of stories from simple concept to harder in a systematic manner. Also, if the stories could be according to the ongoing season of the month winter, summer or rainy, it would be better. It is getting an idea about which months, for how many durations and where the presentation needs to be done. Selecting a school and selecting a particular class or group inside the school is required. For dedicating a special period for story session, the necessary request must be made. It should neither be overdosed nor have less effect. That is why weekly 2-3 sessions are recommendable. The necessary permissions and sitting arrangement and other facilities must be checked.

Social System

A conducive and cooperative environment is desired. The interaction between teacher and students will be there from the start to the ending of the story. In other words, the whole session will be an active session, where students' participation is a primary requirement. Students also should be allowed to discuss by themselves. They should be provided with freedom to express whatever they want. Here, the teacher's role is not being as authority but to be friendly with the students, so that students can freely express what's going on in their mind. Teacher has to give direction and support to students. The teacher should try every possible way to make students understand the purpose of presenting the story to them. The teacher can provide various examples to make understanding a role in a story.

Support System

Short narrative stories having problem situations are preferable where the situation, action and circumstances can affect students' mind and heart. The story presentation should be beautiful and interesting and based on story types, the equipment/materials needed can be used. A projector and pictures are preferable. The extra methodology like; story making, picture making, role playing, and other activities expected from the students. They will be given by examples of values in human life in order to better understand a story. The ability to think and

perceive the situation as it is, is also expected from students. They need pencils and paper in order to note down important points and to express their own ideas in completing a story. These are the necessary support systems for this model.

Application

This Story model can be applied to the upper primary level of elementary stage as Piaget and Kohlberg maintained that age 11 onwards is the age of maximum cognitive and moral development. This Story model will help as a foundation learning to students in values and thinking matter through stories. Here, learning takes place in a pleasurable environment and students are free to express their viewpoint on story matter. The good application of the Story model will make learning enjoyable. And the most interesting fact about the model is that here students are active participants throughout the one particular session. By story presentation with different activities, children will be able to use his/her reasoning, logic, and problem-solving abilities, also will be able to understand good and bad behaviour or which is accepted and rejected by the society where we have to live. Here, students also will be able to know about so many new concepts, places, ideas, ideals, people, news, and many others information. Students' abilities to handle difficult situations, acquiring new behaviors, improving problem-solving skills, enhancing values and promoting positive attitudes can be boosted. They will also have good experience of different beautiful activities like story making, storytelling, use of some instruments, use of language, use of facial expression and various other activities. This model can be applicable to some of the subjects of upper primary level education having the objective of enhancing students' values and thinking

Instructional and Nurturant Effects of Model

The Story Model strategy will be helpful in accomplishing instructional goals. The instructions on specific concepts can be delivered with the Story model. Where students have difficulty in understanding a lesson, difficulty in understanding new languages and difficulty in practical applicability of a concept, this strategy has the potent and interesting tool to adopt at that time.

The Story Model is designed to instruct students for their values and thinking ability enhancement. It nurtures different social, moral and personal ideals and beliefs. Further these values help in developing healthy thinking among students. The logical, analytical, creative or imaginative and reflective thinking of students can be promoted through stories. The instructional and nurturant effects of Story model can be explained in the figure below.

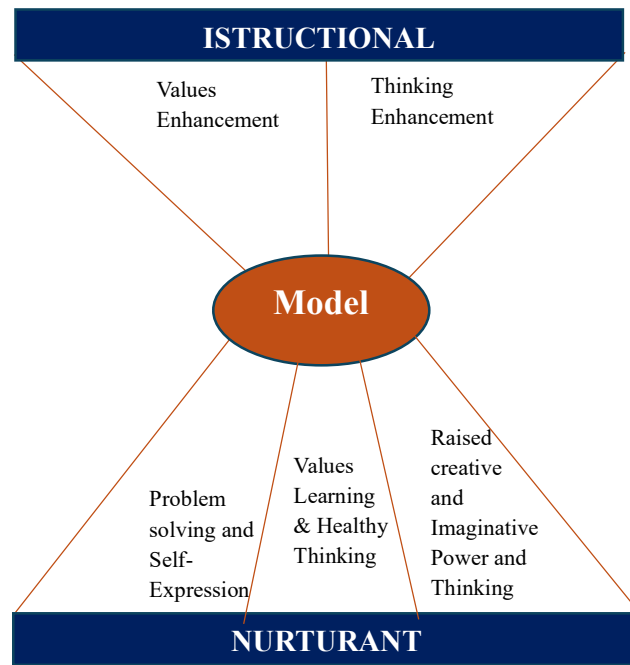

Figure 10. Instructional and Nurturant effects of Model

APPENDIX VIII
COGNITIVE LESSON PLANS/ STORY SESSIONS

Story Session.1

STORY OF ABDUL KALAM

General Objectives:

1. Students will be able to understand real life situations through stories.
2. Students will develop interest towards the story sessions.
3. Students will be able to enhance their 'Values Knowledge'.
4. Students will be able to enhance their 'Thinking ability'.
5. Students will be able to apply the knowledge gained from stories in their day-to-day life.

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about Universal Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	{	• Unity • Friendship • Equality
Thinking	{	• Knowing right or wrong • Moral Action

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students, tell me some great people's names. After some discussion teacher will ask students that What they know about APJ Abdul Kalam. After this, the teacher will explain some of his great works in Education, leadership, space etc. That he was a

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Giving some other examples of great man

Abdul Kalam was staying in the Rameswaram in a lane called 'Masjid Gali'. When he was a child, he used to visit Shiva Temple after prayer in Masjid at evening time. Everybody used to stare at him in the temple. The reason behind going to temple was to meet his friend 'Ramnath Sastra', who was the son of chief priest of that temple. Kalam and Ramnath were best friends, so they also used to sit together in the front seat of the classroom in the school. One day when a new teacher came to the school, he saw Kalam wearing white hat and Ramnath wearing Chandan Tilak and sitting together in the same bench- then he got angry and said in a very loud tone that- 'You white hat boy, how dare you to sit beside the son of a priest, stand up, go and seat at last bench'.

- *Trick 1.* After this situation, the teacher will allow students to assume what could be next.

Then Kalam felt really very bad and with a teary eye he moved to the last bench. After that, when they went back home, they told their respective fathers everything. Another day Ram father called, Kalam, Kalam's father and that teacher. Kalam was scared to see the teacher at friend's home.

- *Trick 2.* Students will be asked to give some other examples of other great mans like Kalam.

There, Rams father made the teacher realize about his mistake, as all children are same and there should be unity between all the religions. There should not be discrimination in education.

(Source: - BookBox Hindi, 2020)

Learnt Lesson: No discrimination against anyone.

Instrument/Material used in the story

Photos of Kalam

Teacher's Behaviour

- The teacher will use the stories by telling mode.
- Giving students a chance to discuss great works of Kalam.
- The teacher will explain the consequences of a war.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Involve in Discussion.
- Start practicing the learned lesson of story inside classroom

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
• Tell the name of some religions exist in India. • Make friendship with lower caste students at school, don't separate them.	Discuss the consequences of the following situation/statement: • If a lower caste student is present at school, how should we treat them? • If you are injured and your tribal classmates are helping you, will you accept that?

Anecdotal Note

At last, teacher will make a note of all noticed behavioural outcomes of children, after story session.

କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ୧ ।

ଅବଦୁଲ କଲାମଙ୍କ କାହାଣୀ

ସାଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଛାତ୍ରମାନେ କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ବାସ୍ତବ ଜୀବନର ପରିସ୍ଥିତି ବୁଝିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।
2. ଛାତ୍ରମାନେ କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହର ବିକାଶ କରିବେ ।
3. ଛାତ୍ରମାନେ ସେମାନଙ୍କର 'ମୂଲ୍ୟ ଜ୍ଞାନ' (Values Knowledge) ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।
4. ଛାତ୍ରମାନେ ସେମାନଙ୍କର 'ଚିନ୍ତା ଶକ୍ତି' (Thinking Power) ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।
5. ଛାତ୍ରମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ କାହାଣୀରୁ ଜ୍ଞାନ ଲାଭକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।

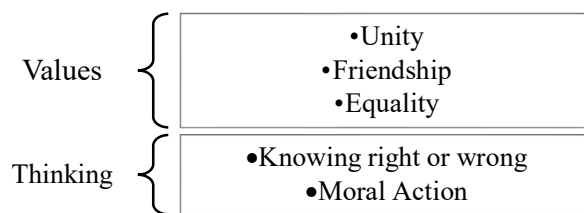
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ୟୁନିଭର୍ସାଲ ଭାଲ୍ୟୁ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା' 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ମୋତେ କିଛି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ କୁହନ୍ତୁ । କିଛି ଆଲୋଚନା ପରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ସେମାନେ ଏପିକେ ଅବଦୁଲ କଲାମଙ୍କ ବିଷୟରେ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି । ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା, ନେତୃତ୍ୱ, ସ୍ଥାନ ଇତ୍ୟାଦି ରେ ତାଙ୍କର କିଛି ମହାନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଅନୁମାନ କରିବା
- ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଆଉ କିଛି ଉଦାହରଣ

ଅବଦୁଲ କଲୀମ ରାମେଶ୍ୱରମରେ 'ମସଜିଦ୍ ଗଲି' ନାମକ ଏକ ଗଳିରେ ରହୁଥିଲେ। ପିଲାଦିନେ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ମାସିଦରେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିବା ପରେ ଶିବ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଉଥିଲେ। ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ମନ୍ଦିରରେ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲେ। ମନ୍ଦିର ଯିବା ପଛର କାରଣ ଥିଲା ସେହି ମନ୍ଦିରର ମୁଖ୍ୟ ପୂଜକଙ୍କ ପୁଅ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ 'ରାମନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ'କୁ ଭେଟିବା। କଲୀମ ଏବଂ ରାମନାଥ ଭଲ ବନ୍ଧୁ ଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ସମ୍ମୁଖ ସିଟରେ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ । ଦିନେ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ନୂଆ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସିଲେ, ସେ ଦେଖିଲା କଲୀମ ଧଳା ଟୋପି ପିନ୍ଧିଥିଲେ ଏବଂ ରାମନାଥ ଚନ୍ଦନ ତିଲକ ପିନ୍ଧି ଗୋଟିଏ ବେଞ୍ଚରେ ଏକାଠି ବସିଛନ୍ତି- ତା'ପରେ ସେ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ ଅତି ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ- 'ହେ ଧଳା ଟୋପି ପୁଅ, ତୁମେ କିପରି ଜଣେ ପୂଜକଙ୍କ ପୁଅ ପାଖରେ ବସିବାକୁ ସାହସ କଲ, ଠିଆ ହୁଅ, ଯାଇ ଶେଷ ବେଞ୍ଚରେ ବସିଯାଆନ୍ତୁ'।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ, ଆଗକୁ କ'ଣ ହୋଇପାରେ?

ତା'ପରେ କଲୀମ କୁ ବହୁତ ଖରାପ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଲୁହଭରା ଆଖିରେ ସେ ଶେଷ ବେଞ୍ଚକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଏହାପରେ ସେମାନେ ଘରକୁ ଫେରି ନିଜ ବାପାଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହିଥିଲେ। ଆଉ ଦିନେ ରାମ ପିତା କଲୀମଙ୍କ ପିତା ଓ ସେହି ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । ସାଙ୍ଗଙ୍କ ଘରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଦେଖି କଲୀମ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ କଲୀମଙ୍କ ଭଳି ଅନ୍ୟ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କୁହାଯିବ।

ସେଠାରେ ରାମ ର ପିତା ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଭୁଲ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇଥିଲେ, କାରଣ ସମସ୍ତ ପିଲା ସମାନ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଧର୍ମ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଭେଦଭାବ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ।

ଶିକ୍ଷା: କାହା ପ୍ରତି ଭେଦଭାବ କରିବା ନାହିଁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ/ସାମଗ୍ରୀ

ସ୍କୁଲ କାନ୍ଥରେ କଲୀମ କ୍ ପଠା

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ଼ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କଳାମଙ୍କ ମହାନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଯୁଦ୍ଧର ପରିଣାମ ବୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବ ।
- ଆଲୋଚନା କରିବ ।
- ଏହି ସମୟରେ ଶିଖୁଥିବା ଶିକ୍ଷାଅଭ୍ୟାସ

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
• ଭାରତରେ ଅବସ୍ଥିତ କିଛି ଧର୍ମର ନାମ କହନ୍ତୁ। • ସ୍କୁଲରେ ନିମ୍ନ ଜାତିର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ବନ୍ଧୁତା କରନ୍ତୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।	ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତି/ବିବୃତିର ପରିଣାମ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ: • ଯଦି କୌଣସି ନିମ୍ନ ଜାତିର ଛାତ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉପଲବ୍ଧ, ତେବେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରିବୁ? • ଯଦି ଆପଣ ଆହତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ଆଦିବାସୀ ସହପାଠୀମାନେ ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ତେବେ ଆପଣ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବେ କି?

ଉପାଖ୍ୟାନ ଚିତ୍ରଣା

ଶେଷରେ ଶିକ୍ଷକ କାହାଣୀ ଅଧିବେଶନ ପରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅନନ୍ୟ ଆଚରଣଗତ ଫଳାଫଳ ବିଷୟରେ ଏକ ନୋଟ୍ କରିବେ ।

Story 2.

AS YOU THINK, SO YOU BECOME

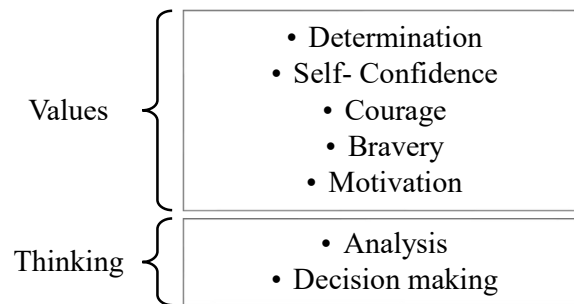
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Personal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Critical Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Storytelling

'Value' And 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students when we get scared. What are the situations where we want to step back. Then, the teacher will ask how we can be able to overcome of something of which we are afraid. From the response of the students, the teacher will start this story which will help students to know about courage and confidence to face any life battle.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving a gap of 2-3 minutes to imagine a situation.
- Guessing

Once there was a battle between two countries. The army of one country was smaller in size as comparison to other one. Therefore, the soldiers of the small group were in doubt to achieve victory.

- *Trick 1.* Giving a gap of 2-3 minutes to imagine this situation.

Then the King of the small army group made a plan, by seeing the fear of soldiers. He took a coin and said God has told me that if I toss a coin, the result will tell us about our fate in the battle. If it is heads, we shall win. He tossed the coin; everyone was watching carefully. And the coin landed with heads. By seeing this, now the soldiers have become confident.

- *Trick 2.* The teacher will ask students to guess who will win in this war.

In the battle, they vigorously attacked the enemy and at last emerged victory. But there was a twist in the story that, after the battle, it was informed that the coin had heads on both sides.

(Source: - Nachimuthu, P. ,2007)

Learnt Lesson: Believe in yourself' besides this, Students will be asked that what they have learnt from this story. In this way discussion with students will lead to learning many other lessons related to this particular story.

Instruments to be used in the Story

Coin and Tambourine

Teacher's Behaviour

Here the teacher, by using Tambourine, will use the stories by telling mode (Simple Oral Medium). Some group will be made, and a task will be provided which will be helpful for values and thinking enhancement.

Students' Behaviour

- Involving in activities inside the story.
- Listening to the teacher carefully.
- Observing the discussion.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
• Giving examples about their self- confidence.	Guessing games • Guess what would happen if the coin was not tossed?

• Telling a story related to Bravery quality.	• What could happen if the smaller army was bigger than the other one? • If students are in a situation like this, what will they do?

କାହାଣୀ ୨ ।

ଯାହା ଆମେ ଭାବିଥାଉ, ତାହା ହୋଇଥାଉ

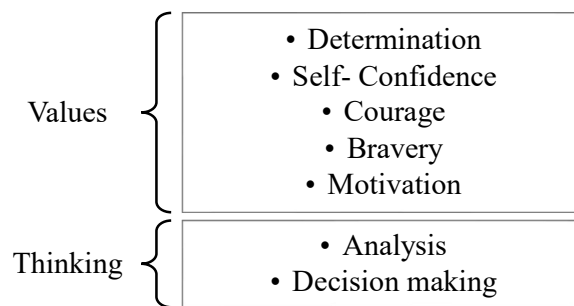
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଛାତ୍ରମାନେ ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' (Personal Value) ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ର 'ସମାଲୋଚନାକାରୀ ଚିନ୍ତାଧାରା' (Critical Thinking) ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ତମେ ଯେବେ ଭୟଭୀତ ହୋଇଥାଅ କଣ କର। କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହୁଁ । ତାପରେ, ପଚାରିବ ଯେ ଆମେ ଭୟଭୀତ ଥିବା ଜିନିଷ ରୁ କିପରି ରକ୍ଷା ପାଇ ପାରିବା?

ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଶିକ୍ଷକ ଏହି କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ଯାହାକି ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସାହସ ଏବଂ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବିକ୍ଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇ ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧର ସମ୍ମୁଖୀନ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ ହେବ |

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀର ମଝିରେ କିଛି Tricks (କୌଶଳ) ବ୍ୟବହାର କରିବେ ଯଥା,

- ଅନୁମାନ କରିବା
- ଏକ ପରିସ୍ଥିତି କଳ୍ପନା କରିବାକୁ 2-3 ମିନିଟର ବ୍ୟବଧାନ ଦେବା

ଥରେ ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଲଢ଼େଇ ହୋଇଥିଲା। ଶତ୍ରୁ ସେନା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା ଚାକ୍ ସେନା ଆକାରରେ ବହୁତ ଛୋଟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଦେଶର ସେନା ଜେନେରାଲ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ସେନା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ବିଜୟ କୁ ନେଇ ସେ ନିଶ୍ଚିତ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଚାକ୍ ସୈନିକମାନେ ସନ୍ଦେହରେ ଭରି ଯାଇଛନ୍ତି। ତେଣୁ ଯୁଦ୍ଧକୁ ଯିବା ବାଟରେ ସେମାନେ ଏକ ପୂଜା ସ୍ଥଳରେ ଅଟକିଗଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଜେନେରାଲ ବିଜୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଜେନେରାଲଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁରୁ ସେ ଦେଖିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଏବେ ବି ଭୟ ଏବଂ ସନ୍ଦେହରେ ଭରି ରହିଛନ୍ତି।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିର କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ 2-3 ମିନିଟ୍ ବ୍ୟବଧାନ ଦିଆଯିବ ।

ପ୍ରାର୍ଥନା ପରେ ଜେନେରାଲ ଏକ ମୁଦ୍ରା ନେଇ କହିଲେ "ଭଗବାନ ମୋତେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ମୁଁ ଏକ ମୁଦ୍ରା ଟପ୍ କରେ, ତେବେ ଫଳାଫଳ ଯୁଦ୍ଧରେ ଆମର ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ । ଯଦି ଏହା ମୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଆମେ ଜିତିବୁ। ଆସନ୍ତୁ ଦେଖିବା । ସେ ମୁଦ୍ରାଟିକୁ ଆକାଶରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ, ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଉକ୍ଳଷାର ସହ ଦେଖିଲେ ଯେ ଏହା ଅବତରଣ କଲା । ଏହା ମୁଣ୍ଡ ଥିଲା।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ କିଏ ଜିତିବ ତାହା ଆକଳନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ।

ସୈନିକମାନେ ଏତେ ଖୁସି ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଜୋରଦାର ଭାବେ ଶତ୍ରୁଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରି ବିଜୟୀ ହୋଇଥିଲେ। ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଜଣେ ଲୋଫ୍ଟନାଟ୍ ଜେନେରାଲଙ୍କୁ କହିଲେ, ଭାଗ୍ୟକୁ କେହି ବଦଳାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ। ଲୋଫ୍ଟନାଟ୍ଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରା ଦେଖାଇ ଜେନେରାଲ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ଠିକ୍ ଅଛି"। ଏହାର ଉତ୍ତର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ମୁଣ୍ଡ ଥିଲା।

ଶିକ୍ଷା: 'ନିଜ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବା ' ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚରାଯିବ ଯେ ସେମାନେ ଏହି କାହାଣୀରୁ କ'ଣ ଶିଖିଲେ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ସ୍ୱାରା ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାହାଣୀ ସହ ଜଡ଼ିତ ଆହୁରି ଅନେକ ଶିକ୍ଷା ମିଳିପାରିବ।

କାହାଣୀରେ ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର

ମୁଦ୍ରା ଏବଂ ଖଞ୍ଜର (Tambourine)

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଖଞ୍ଜର ର ବ୍ୟବହାର କରି ସିମ୍ପଲ ଓରାଲ୍ ମିଡ଼ିୟମ୍ (Oral Medium) ଦ୍ୱାରା କାହାଣୀ କୁ ଶୁଣାଇବେ । କିଛି ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ଏବଂ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଯାହା ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସହାୟକ ହେବ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାହାଣୀ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଜଡ଼ିତ ରହିବା ।
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବେ ଶୁଣିବା ।
- ଆଲୋଚନା ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
• ନିଜ ଜୀବନ ର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ବିଷୟରେ ଉଦାହରଣ ଦେବା । • ସାହସିକତା ଗୁଣ ସହ ଜଡ଼ିତ ଏକ କାହାଣୀ କହିବା ।	ଅନୁମାନ କରିବା ଖେଳ • ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ ଯଦି ମୁଦ୍ରା ଫିଙ୍ଗା ଯାଇନଥାନ୍ତା, ତେବେ କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା? • ଯଦି ଛୋଟ ସେନା ଅନ୍ୟ ସେନା ଠାରୁ ବଡ଼ ହୋଇଥାନ୍ତା ତେବେ କ'ଣ ହୋଇଥାନ୍ତା? • କାହାଣୀର ଏକ ଚରିତ୍ରକୁ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ (ଯଦି ଛାତ୍ର ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ରହିବେ, ସେମାନେ କ'ଣ କରିବେ).

Story 3.

HEAVEN AND HELL

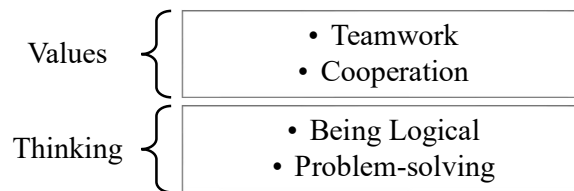
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about ‘Social Values’ through this story.
2. Students will be able to enhance their ‘Reflective and Critical Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Student’s introduction to Story

First, the teacher will interact with students by saying, telling them about some qualities which are needed to live in a healthy society. After that, the teacher will ask students, what do you mean by heaven and hell.

With the response of students, the teacher then will try to elaborate on those responses and attract students towards the story by informing them, let us know what the meaning of heaven and hell through this story is.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Acting/Play a Character from the story
- Guessing

A man once spoke with lord about heaven and hell. The Lord said to the man, come I will show you hell. They entered into the room where hungry people sat around a huge pot of cooking

stew. Each person held a spoon that reached the pot, but each spoon had a handle so much longer than their own mouths. The suffering was terrible.

- *Trick 1.* Acting of a role from this situation, from students voluntarily.

Then they entered into another room identical to the first, the big pot of stew, the group of people and the same long-handled spoons. But here everyone was happy, I don't understand said the man. Why is everyone happy here and miserable in the other room?

- *Trick 2.* The teacher will ask students to guess what the reason for their happiness could be.

Here, said the lord, they have learned to serve each other. That's it.

(Source: - Nachimuthu, P., 2007)

Learnt Lesson: Sharing and caring, Teamwork, and cooperation are the keys to success and happiness.

Instrument to be used in the story

Stick

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode.

Here, students will be assigned with some role and perform the role as described in the story.

Students' Behaviour

- Involving in activities inside the story.
- Observing students who are involved in performance.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Describing good things about peers presented in classroom.	Test of matching type items: - Bad- Being Selfish Good- Being Caring Great- Caring and Sharing

କାହାଣୀ ୩ ।

ସ୍ୱର୍ଗ ଏବଂ ନର୍କ

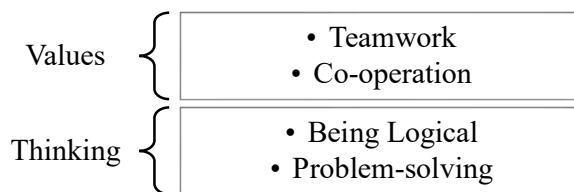
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଛାତ୍ରମାନେ ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ' ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ର 'ପ୍ରତିଫଳିତ ଓ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା' ଚିନ୍ତାଧାରା' ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ- ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ସୁସ୍ଥ ସମାଜରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ କିଛି ଗୁଣ କହିବେ । ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ସ୍ୱର୍ଗ ଓ ନର୍କର ଅର୍ଥ କ'ଣ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ସେହି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତୃତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇ କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବେ, ଆସକ୍ତ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ୱର୍ଗ ଏବଂ ନର୍କର ଅର୍ଥ କ'ଣ?

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀ ମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ।

- ଆଚରଣ ର ଅଭିନୟ

- ଆକଳନ କରିବା

ଜଣେ ଲୋକ ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କ ସହ ସ୍ଵର୍ଗ ଓ ନର୍କ ବିଷୟରେ କହିଲେ। ସଦାପ୍ରଭୁ ଲୋକଟିକୁ କହିଲେ, "ଆସ, ମୁଁ ତୁମକୁ ନର୍କ ଦେଖାଇବି। ସେମାନେ ଏକ କୋଠରୀରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ଯେଉଁଠାରେ ଭୋକିଲା ଲୋକମାନଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ରୋଷେଇ କରିବାର ଏକ ବିଶାଳ ପାତ୍ରକୁ ଘେରି ରହିଥିଲେ । କୋଠରୀରେ ଥିବା ସମସ୍ତେ ଭୋକ ଉପାସରେ ଥିଲେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ଚାମଚ ଧରିଥିଲେ ଯାହା ପାତ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚାମଚର ନିଜ ହାତଠାରୁ ଏତେ ଲମ୍ବା ଏକ ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ ଥିଲା ଯେ ଏହାକୁ ନିଜ ପାଟିରେ ଖାଦ୍ୟ ଆଣିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧। ଏହି ପରିସ୍ଥିତିର, ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବା ।

ଦୁଃଖ ଭୟାବହ ଥିଲା। ସଦାପ୍ରଭୁ କହିଲେ, "ଏବେ ଆସ, ମୁଁ ତୁମକୁ ସ୍ଵର୍ଗ ଦେଖାଇବି।

ତା'ପରେ, ପ୍ରଥମ ଭଳି ଏକ କୋଠରୀରେ ପ୍ରବେଶ କଲା, ଶୁର ବଡ଼ ପାତ୍ର, ଲୋକଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ସମାନ ଲମ୍ବା ଚାମଚ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ଓ ସୁସ୍ଥ ଥିଲେ। ଲୋକଟି କହିଲା, "ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ, ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୋଠରୀରେ ଦୁଃଖୀ କାହିଁକି? ସବୁ କିଛି ସମାନ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨। ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଖୁସିର କାରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ତାହା ଅନୁମାନ କରିବାକୁ କହିବେ।

ସେଇଟା ହିଁ ଏଇୟା। ସଦାପ୍ରଭୁ କହିଲେ, ଏଠାରେ ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ସେବା କରିବା ଶିଖିଛନ୍ତି।

ଶିକ୍ଷା: ଚିମ୍ ଖାର୍କ ଏବଂ ସହଯୋଗ ହେଉଛି ସଫଳତା ଏବଂ ସୁଖର ଚାବିକାଠି ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହାର ଉପକରଣ

ବାଡ଼ି

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅଭିନୟ କରି କାହାଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଏଠାରେ ଛାତ୍ରମାନେ କାହାଣୀରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ କିଛି ଭୂମିକା ରେ ଅଭିନୟ କରିବେ ଏବଂ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ସହକର୍ମୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଭଲ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ।	ମେଳ ଖାଉଥିବା ପ୍ରକାର ଆଇଚନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷା:- ଖରାପ- ସ୍ୱାର୍ଥପର ହେବା ଭଲ- ଯତ୍ନବାନ ହେବା ଉତ୍ତମ- ଯତ୍ନ ଏବଂ ଅଂଶୀଦାର ହେବା

Story 4.**TWO PRECIOUS DIAMONDS****Specific Objectives:**

1. Students will be able to know about 'Personal and Universal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	• Honesty • Loyalty
Thinking	
	• Knowing Right and wrong • Taking moral action/Decision

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students, have you ever returned something that someone mistakenly dropped near you. Give some real-life situations, where it is possible that humans forget and make mistakes.

With the response of students, the teacher then will try to explain some situations how humans make mistakes sometimes and how things can be done well. With this, students will be attracted to the story by hearing the teacher talk about humanity, honesty and loyalty.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- Giving examples of some character

A Merchant wanted to Purchase a Gorgeous Camel in the market and after spotting one began to settle for it with the Seller! There was a Long Bargain between the Merchant and the Camel Seller, and finally the Merchant bought the camel and took it home! On reaching Home, the Merchant while taking out the camel's Kajava (Saddle), found a Small Velvet Pouch which under it was full of precious Diamond Gems! The Merchant was surprised and immediately reached the Market and returned the Velvet Pouch to the Shopkeeper.

- *Trick 1.* Here the teacher will question the student, if the merchant did, right?

*The Camel seller was very happy, and said, "I had forgotten that I had hidden my Precious Diamonds under the Kajava! Now you choose One Diamond as a Reward! The Merchant said, "I have paid the Right Price for the Camel, so I do not need any Gift and Prizes!" The more the Merchant was Refusing, the more the Camel seller was insisting! Finally, the Merchant smiled and said: In fact, when I decided to bring back the Pouch, I had already kept 'Two of the most Precious Diamonds' with me! After this Confession, the Camel seller was Infuriated, and he quickly emptied the pouch and began to count his Diamond Gems! But after his counted with a heavy sigh of relief, he said "These are all my Diamonds, so what were the *Two Most Precious Diamonds that you kept?"*

- *Trick 2.* Teacher will ask students to give examples of some good character, then teacher will reveal the important phrase of the story.

The Merchant said: ... "My Honesty and my Self-Respect." The Seller was dumb struck!!

(Source: - Imran, 2021)

Learnt Lesson: Anyone who has these "Two Diamonds", "HONESTY" and "SELF RESPECT" is the Richest Person in the World.

Instrument to be used in the story

Stones as diamond or Penny

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode and will some choose some interested students for performance.

Here, some students will be asked to play the role of both main characters in the story.

Students' Behaviour

- Choosing a character and involve in performance activities.
- Listening to the teacher carefully.
- Observing the performance.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Making some quotes related to honesty in three people groups.	One by one students will be asked that, what would they do if they were in the place of buyer.

କାହାଣୀ ୪ ।

ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରା

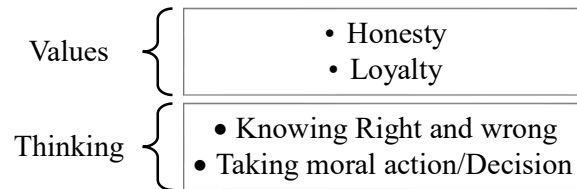
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଆପଣ କେବେ ଏମିତି କିଛି ଫେରାଲ ଛନ୍ତି କି, ଯାହାକୁ କେହି ଭୁଲବଶତଃ ଆପଣଙ୍କ ନିକଟକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଛନ୍ତି। ବାସ୍ତବ ଜୀବନର କିଛି ପରିସ୍ଥିତି ଦିଅନ୍ତୁ, ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ଯେ ମଣିଷ ଭୁଲ ରେ ଭୁଲି ଯାଇ ଥାଏ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ କିଛି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଯେ ମଣିଷ କିପରି ବେଳେବେଳେ ଭୁଲ କରିଥାଏ ଏବଂ କିପରି ଭଲ ଭାବରେ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷକ ମାନବିକତା, ସଜୋଚତା ଓ ନିଷ୍ଠା ବିଷୟରେ କହୁଥିବା ଶୁଣି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଆକର୍ଷିତ ହେବେ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପଚରାଉଚରା
- କିଛି ଚରିତ୍ରର ଉଦାହରଣ ଦେବା

ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ବଜାରରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଉଟ କିଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ଏବଂ ଦେଖିବା ପରେ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ସହିତ ଏହାକୁ ଛିର କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ! ବ୍ୟବସାୟୀ ଏବଂ ଓଟ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଲମ୍ବା ବୁଝାମଣା ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଶେଷରେ ବ୍ୟବସାୟୀ ଉଟକୁ କିଣି ଘରକୁ ନେଇଗଲେ!

ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ, ବ୍ୟବସାୟୀ ଓଟର କାଜାଭା (ସାତଲ) ବାହାର କରିବା ସମୟରେ ଏକ ଛୋଟ ଭେଲଭେଟ୍ ପାଉଚ ପାଇଲେ ଯାହା ତଳେ ଏହା ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରା ରତ୍ନରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା! ବ୍ୟବସାୟୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମାର୍କେଟରେ ପହଞ୍ଚି ଭେଲଭେଟ୍ ପାଉଚକୁ ଦୋକାନୀଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ, ଯଦି ବ୍ୟବସାୟୀ ଏପରି କରନ୍ତି, ଠିକ୍ କି?

ଓଟ ବିକ୍ରେତା ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ, "ମୁଁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି ଯେ ମୁଁ ମୋର ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରାକୁ କାଜାଭା ତଳେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲି! ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ପୁରସ୍କାର ଭାବରେ ଯେକୌଣସି ଏକ ହୀରା ଚୟନ କରନ୍ତୁ! ବ୍ୟବସାୟୀ କହିଲେ, "ମୁଁ ଓଟ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଦେଇଛି, ତେଣୁ ମୋତେ କୌଣସି ଉପହାର ଏବଂ ପୁରସ୍କାର ଦରକାର ନାହିଁ!" ବ୍ୟବସାୟୀ ଯେତେ ଅଧିକ ମନା କରୁଥିଲେ, କ୍ୟାମେଲ ବିକ୍ରେତା ସେତେ ଅଧିକ ଜିଦ୍ କରୁଥିଲେ! ଶେଷରେ, ବ୍ୟବସାୟୀ ହସି କହିଲେ: ବାସ୍ତବରେ, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ପାଉଚ୍ ଫେରାଇ ଆଣିବାକୁ ଛିରି କଲି, ମୁଁ ମୋ ପାଖରେ 'ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରା' ରଖିସାରିଥିଲି! ଏହି ସ୍ଵୀକାର ପରେ, ଓଟ ବିକ୍ରେତା କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଥିଲେ, ଏବଂ ସେ ଶୀଘ୍ର ପାଉଚ୍ ଖାଲି କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ହୀରା ରତ୍ନଗଣନା କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ! କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନିଶ୍ଚାସ ନେଇ ଗଣନା କରିବା ପରେ ସେ କହିଲେ "ଏସବୁ ମୋର ହୀରା, ତେବେ ତୁମେ ରଖିଥିବା *ଦୁଇଟି ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରା କ'ଣ ଥିଲା?"

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ଭଲ ଚରିତ୍ରର ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ କହିବେ, ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷକ କାହାଣୀର ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିବେ।

ବ୍ୟବସାୟୀ କହିଲେ: ... "ମୋର ସଜ୍ଜୋଟା ଏବଂ ମୋର ଆତ୍ମସମ୍ମାନ! ବିକ୍ରେତା ଜଣକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ!!

ଶିକ୍ଷା: ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ଏହି "ଦୁଇଟି ହୀରା", "ସଜ୍ଜୋଟା" ଏବଂ "ଆତ୍ମସମ୍ମାନ" ଅଛି ସେ ବିଶ୍ଵର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଟନ୍ତି ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ହୀରା ଭଳି ଲାଗୁଥିବା ପଥର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅଭିନୟ କରି କାହାଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ। ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ କିଛି ଆଗ୍ରହୀ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ବାଛିବେ।

ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କାହାଣୀରେ ଉଭୟ ମୁଖ୍ୟ ଚରିତ୍ର ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଏକ ଚରିତ୍ର ଚୟନ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସମ୍ମୁଖ ହେବା ।
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବା ।
- ପ୍ରଦର୍ଶନ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ସଂକୋଚତା ସହ ଜଡ଼ିତ କିଛି ବୟାନ (quote) ଦିଅନ୍ତୁ, ତିନିଟିଆ ଗୋଷ୍ଠୀରେ।	ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ପଚରାଯିବ, ଯଦି ସେମାନେ କ୍ରେତା ସ୍ଥାନରେ ଥାଆନ୍ତେ ତେବେ ସେମାନେ କ'ଣ କରିବେ।

Story 5.

THE KINDNESS

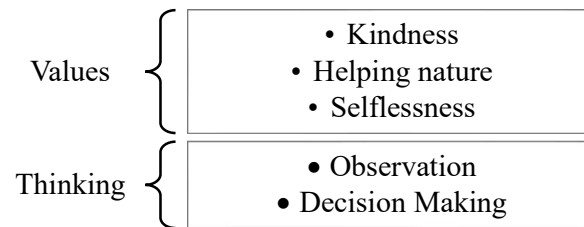
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Critical Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students; tell me have you ever traveled by Bus. Can you share some experiences while travelling in Bus.

With the answers of students, teacher will tell there are different story of each passenger sitting inside bus, being Kind to all will help each other, let us know an incident by this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Guessing
- Discussion

Once there was a bus running from one place to another. This was full of passengers. A stop came and an old man lift onto the bus. The seats were already filled by all the passengers. That old man tried to find out a seat but could not. Many young man and women were there, but nobody noticed the old man is searching the seats for him.

- *Trick 1.* Guessing from students by observing video, that who can give the seat to that old man.

Then a lady (one of the passengers) offered her seat to the old man. Old man denied first, then accepted the offer as because the lady said I can manage to go by standing as I am young and energetic now. Old man asked to that lady if she would tire then she could take her seat back. But the lady did not do that, and she reached her destination at last.

- *Trick 2.* The teacher will allow students to guess and discuss among their peers why the lady offers her seat.

At that time everybody stared at that lady because the lady started walking slowly with the help of a walking stick. And everybody shocked that o one of them offer seat to that old man, but the physically disabled lady did that.

(Source: - The Kindness Story, 2019)

Learnt Lesson: Be kind to all.

Instrument to be used in the story

Projector to show the video.

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by showing mode by using the Video clip.

Here the teacher will play the video about Kindness.

The teacher will explain the video to the students.

Students' Behaviour

- Observing the teacher.
- Understanding the video.
- Giving reflection on the video.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Storytelling by students. Sharing a story, they have experienced in different situation other than inside Bus.	• Course of Action You are travelling to your uncle's house, and you are already late, on the way you saw an old lady who lost her bag and had nothing to eat, what will you do? 1. You will buy some food for her. 2. You will give some of your money. 3. Inform to any authorities (Police, Watchman, Station Master). 4. Tell people around you to help that lady.

କାହାଣୀ ୫।

ଦାୟାଳୁତ

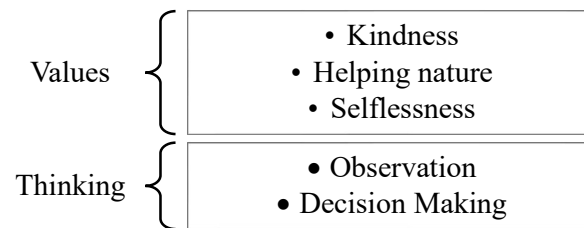
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ; ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ ଆପଣ କେବେ ବସ୍ ରେ ଯାତ୍ରା କରିଛନ୍ତି କି? ବସରେ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମୟରେ ଆପଣ କିଛି ଅନୁଭୂତି କହିପାରିବେ କି?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିବେ ବସ୍ ଭିତରେ ବସିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାହାଣୀ ଅଛି, ସମସ୍ତେ ପରସ୍ପରକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା କଥା, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀର ଏକ ଘଟଣା ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଆକଳନ କରିବା
- ଆଲୋଚନା

ଥରେ ଗୋଟିଏ ଛାନରୁ ଅନ୍ୟ ଛାନକୁ ଏକ ବସ୍ ଯାଉଥିଲା। ଏଥିରେ ଯାତ୍ରୀ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଅଟକି ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବସ୍ ଉପରକୁ ଉଠିଲେ। ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସିଟ୍ ପୂରଣ ହୋଇସାରିଥିଲା। ସେହି ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ସିଟ୍ ଖୋଜିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କରିପାରିନଥିଲେ। ସେଠାରେ ଅନେକ ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କେହି ଦେଖିନଥିଲେ ଯେ ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ସିଟ୍ ଖୋଜୁଛନ୍ତି।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଭିଡ଼ିଓ ଦେଖି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମାନ କରେଇବା, ସେହି ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ କିଏ ସିଟ୍ ଦେଇପାରିବ।

ତା'ପରେ ଜଣେ ମହିଳା (ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ) ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସିଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ପ୍ରଥମେ ମନା କଲେ, ତା'ପରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ କାରଣ ମହିଳା ଜଣକ କହିଲେ ଯେ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁବ ଏବଂ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହୋଇଥିବାରୁ ଠିଆ ହୋଇ ଯାଇପାରିବି । ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ସେହି ମହିଳାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଯଦି ସେ ଥକିଯିବେ ତେବେ ସେ ତାଙ୍କ ସିଟ୍ କୁ ଫେରାଇ ନେଇପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ମହିଳା ଜଣକ ତାହା କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଶେଷରେ ସେ ନିଜ ଗତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ସାଥୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନୁମାନ ଏବଂ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ ଯେ ମହିଳା ଜଣକ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ସିଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ।

ସେହି ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ସେହି ମହିଳାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ କାରଣ ମହିଳା ଜଣକ ଚାଲିବା-ବାଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସେହି ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ସିଟ୍ ଅଫର କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଶାରୀରିକ ଭିନ୍ନତା ମହିଳା ତାହା କଲେ ।

ଶିକ୍ଷା: ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟାଶୀଳ ହୁଅନ୍ତୁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଭିଡ଼ିଓ ଦେଖାଇବାକୁ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର ର ବ୍ୟବହାର ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଭିଡ଼ିଓ କ୍ଲିପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଦେଖାଇ କାହାଣୀ କୁ ଦେଖାଇବେ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏହି ପାଠ ଯୋଜନା ସହିତ ଜଡ଼ିତ 'ଦୟା' ବିଷୟର ଭିଡ଼ିଓ ଚଳାଇବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିଡ଼ିଓ ବୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ।
- ଭିଡ଼ିଓ କୁ ବୁଝିବା ।
- ଭିଡ଼ିଓରେ ପ୍ରତିଫଳନ ଦେବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳା
ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାହାଣୀ କହିବା । ଏକ କାହାଣୀ ସେୟାର କରି ସେମାନେ ବସ୍ ଭିତରେ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ।	କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି: ତୁମେ ତୁମ ମାମୁଁଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଉଛ, ଏବଂ ତୁମେ ପୂର୍ବରୁ ବିଳମ୍ବ କରିସାରିଛ, ରାସ୍ତା ରେ ତୁମେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଦେଖା ଯିବ ତାଙ୍କ ବ୍ୟାଗ୍ ହରାଇଛ ଏବଂ ଖାଇବାକୁ ବି କିଛି ତା ପାଖରେ ନାହିଁ, ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ରେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ? 5. ଆପଣ ତାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ କିଣିବେ । 6. ଆପଣ ଆପଣଙ୍କର କିଛି ଟଙ୍କା ଦେବେ । 7. କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ (ପୁଲିସ୍, ଜଗୁଆଳି, ସ୍ଵେଚ୍ଛା ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକର୍ମୀ) । 8. ଆପଣଙ୍କ ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ କୁହନ୍ତୁ, ସେହି ମହିଳାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ।

Story 6.

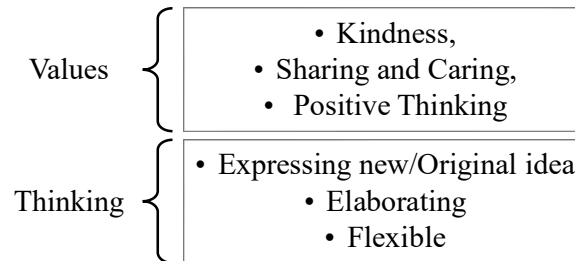
THINGS MAY NOT BE WHAT THEY SEEM

Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated**Student's introduction to Story**

The teacher will ask students to have they ever travel with Bus, train or flight. What are the situations they have come across. Share some funny, trouble and the situation which can never be forgotten. Then, the teacher will ask how they have dealt with that situation. From the response of the students, the teacher will start this story which will help students to know about Kindness and role of positive thinking.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Giving a gap of 2-3 minutes break to think.

Imagine you are on the train station platform. While you're waiting for your flight, you notice a kiosk selling shortbread cookies. You buy a box, put them in your traveling bag and then you patiently search for a seat so that you can sit down and enjoy your cookies. Finally, you find a seat next to a gentleman. You reach down into your traveling bag and pull out your box of shortbread cookies. As you do so, you notice that the gentleman starts watching you intensely. He stares as you open the box, and his eyes follow your hand as you pick up the cookie and bring it to your mouth. Just then he reaches over and takes one of your Cookies from the box and eats it! You're more than a little Surprised at this. Actually, you're at a loss for words. Not only does he take one cookie, but also, he alternates with you. For every one cookie you take, he takes one. Crazy? Greedy? He got some nerve?! Can you imagine the words you might use to describe this man to your associates back at the office?

- *Trick 1.* Students allow to assume, why that man can do like this?

Meanwhile, you both continue eating the cookies until there's just one left. To your surprise, the man reaches over and takes it. But then he does something unexpected. He breaks it in half and gives half to you. After he's finished with his half he gets up, and without a word, he leaves. You think to yourself, "Did this really happen?" You're left sitting there dumbfounded and still hungry. So, you go back to the kiosk and buy another box of cookies. You then return to your seat and begin opening your new box of cookies when you glance down into your traveling Bag Sitting there in your bag is your original box of cookies still unopened.

- *Trick 2.* Giving a gap of 2-3 minutes break to think about this situation.

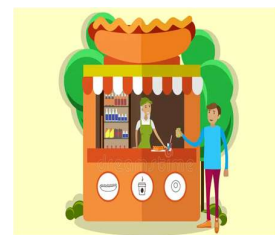
Only then do you realize that when you reached down earlier, you had reached into the other man's bag and grabbed his box of cookies by mistake. Now what do you think of the man? Generous Tolerant? You've just experienced a profound paradigm shift. You're seeing things from a new point of view. Is it time to change your point of view? Now, think of this story as it relates to your life. Seeing things from a new point of view can be very enlightening. Think outside the box. Don't settle for the status quo. Be open to suggestions. Things may not be what they seem.

(Source: -Adam, 2010)

Learnt Lesson: Don't see things always from your side only, think outside the box. See things from a new point of view.

Instrument to be used in the story

Pictures

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by showing mode.

Teachers will show different pictures related to this story. Different styles and peach of voice, facial expression of teacher is important here.

Students' Behaviour

- Involve in activities.
- Listening to the teacher carefully.
- Using pen and paper to complete a story.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Describing good and unique things about peers presented in classroom.	Completing the story after a sentence. • You are walking on the street and suddenly someone offers you chocolate. Then..... • You saw that someone took a pencil from you, without asking you. Then.....

କାହାଣୀ ୨।

ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଯାହା ଲାଗୁଛି ତାହା ହୋଇନପାରେ

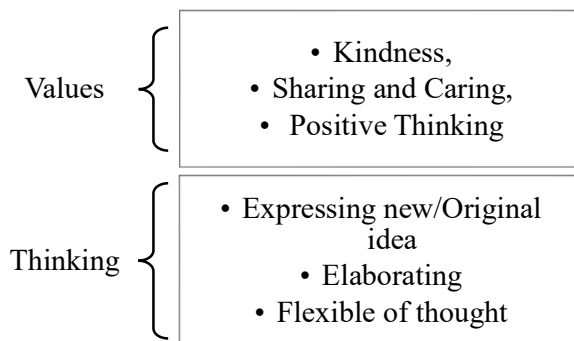
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ପ୍ରଦର୍ଶନ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବସ୍, ଟ୍ରେନ୍ କିମ୍ବା ବିମାନରେ ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ କହିବେ। ସେମାନେ କ'ଣ ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି। କିଛି ମଜାଳିଆ, ଅସୁବିଧା ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଅଂଶୀଦାର କରନ୍ତୁ ଯାହାକୁ କେବେ ବି ଭୁଲିହେବ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ସେମାନେ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିର କିପରି ମୁକାବିଲା କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ପଚାରିବେ। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏହି କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ଯାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦୟା ଏବଂ ସକାରାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଭୂମିକା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀ ମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ।

- ଅନୁମାନ କରିବା ।
- ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ 2-3 ମିନିଟ ବ୍ରେକ୍ ର ବ୍ୟବଧାନ।

କଞ୍ଚନା କରନ୍ତୁ ଆପଣ ଟ୍ରେନ୍ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ (Train Station platform)ରେ ଅଛନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ବିମାନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି, ଆପଣ ସର୍ଚ୍ଚକ୍ରେଡ୍ କୁକିଙ୍ଗ୍ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଏକ କିଓସ୍କ ଦେଖିବେ। ଆପଣ ଏକ କୁକିଙ୍ଗ୍ ବସ୍ତ୍ର କିଣନ୍ତୁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆପଣଙ୍କ ଟ୍ରାଭେଲିଂ ବ୍ୟାଗ୍ ରେ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ତା'ପରେ ଆପଣ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହ ଏକ ସିଟ୍ ସନ୍ଧାନ କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ଆପଣ ବସି ନିଜର କୁକିଙ୍ଗ୍ ଉପଭୋଗ କରିପାରିବେ । ଶେଷରେ, ଆପଣ ଜଣେ ଉଦ୍ଘାଟକ ପାଖରେ ଏକ ସିଟ୍ ପାଇବେ।

ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଟ୍ରାଭେଲିଂ ବ୍ୟାଗ୍ ରେ ପହଞ୍ଚି ସର୍ଚ୍ଚକ୍ରେଡ୍ କୁକିଙ୍ଗ୍ ବସ୍ତ୍ରକୁ ଚାଣି ନିଅନ୍ତୁ। ଏପରି କରିବା ସମୟରେ, ଆପଣ ଦେଖିବେ ଯେ ଉଦ୍ଘାଟକ ଆପଣଙ୍କୁ ଚାନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ଦେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ତୁମେ ବାସ୍ତୁ ଖୋଲିବା ସମୟରେ ସେ ଚାହିଁ ଥାଏ, ଏବଂ ତୁମେ କୁକି ଉଠାଇ ତୁମ ପାଟିକୁ ଆଣିବା ବେଳେ ତା'ର ଆଖି ତୁମ ହାତକୁ ଅନୁସରଣ କରେ । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ

ସେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ବାସ୍ତୁରୁ ତୁମର ଗୋଟିଏ କୁକିଜ୍ ନେଇ ଖାଇଛି! ଏଥିରେ ଆପଣ ଚିକେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ, ଆପଣ ଶବ୍ଦ ପାଇଁ କ୍ଷତିରେ ଅଛନ୍ତି। ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ କୁକି ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ, ବରଂ ସେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ବିକଳ ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି । ଆପଣ ନେଉଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ କୁକି ପାଇଁ ସେ ଗୋଟିଏ କୁକି ନିଅନ୍ତି । ପାଗଳ? ଲୋଭୀ କି? ତାଙ୍କର ଏହା କିଛି ଚରିକା ଥିଲା?!

- ଟ୍ରିଜ୍ ୧ / ଛାତ୍ରମାନେ ଭାବିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅନ୍ତି, ସେହି ମଣିଷ କାହିଁକି ଏପରି କରିପାରିବ?

ଏହି ସମୟରେ, ଆପଣ ଦୁହେଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ ବର୍ଣ୍ଣ ରହିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୁକିଜ୍ ଖାଇବା ଜାରି ରଖନ୍ତି। ଆପଣଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ, ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ଶେଷ କୁକିଜ୍ କୁ ବି ନେଇଯାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ସେ କିଛି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ କାମ କରନ୍ତି। ସେ ଏହାକୁ ଅଧାରେ ଭାଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ତୁମକୁ ଅଧା ଦିଅନ୍ତି । ଅଧା ସରିବା ପରେ ସେ ଉଠିଯାଏ ଏବଂ କିଛି ନ କହି ସେ ଚାଲିଯାଏ। ଆପଣ ମନରେ ଭାବୁଛନ୍ତି, "ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ଘଟିଛି କି?" ତୁମେ ସେଠାରେ ବସି ରହିଯାଇଛ ଏବଂ ଏବେ ବି ଭୋକିଲା ଅଛ । ତେଣୁ ଆପଣ କିଓସ୍କୁ ଫେରି ଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଆଉ ଏକ ବସ୍ତୁ କୁକିଜ୍ କିଣନ୍ତୁ। ତା'ପରେ ଆପଣ ନିଜ ସିଟ୍ କୁ ଫେରି ଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ତୁମରି ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ବ୍ୟାଗ୍ ଉପରେ ନଜର ପକାଇବେ ସେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କର ନୂଆ କୁକିଜ୍ ବସ୍ତୁ ଖୋଲିବା ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ, ସେଠାରେ ଆପଣଙ୍କ ବ୍ୟାଗ୍ ରେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଅରିଜିନାଲ ବସ୍ତୁ ଯାହା ଏବେ ବି ଖୋଲା ଯାଇନାହିଁ । ତା'ପରେ ହିଁ ତୁମେ ଜାଣିପାରିବ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟାଗ୍ ରେ ପହଞ୍ଚି ଥିଲେ ଏବଂ ଭୁଲବଶତଃ ତାଙ୍କ କୁକିଜ୍ ବସ୍ତୁକୁ ଧରିଥିଲେ।

- ଟ୍ରିଜ୍ ୨ / ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ 2-3 ମିନିଟ୍ ର ବ୍ୟବଧାନ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ।

ଏବେ ଆପଣ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟରେ କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି? ଉଦାର ସହନଶୀଳ? ଆପଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ଗଭୀର ଆଦର୍ଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି। ଆପଣ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବଦଳାଇବାର ସମୟ ଆସିଛି କି? ବର୍ତ୍ତମାନ, ଏହି କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ କାରଣ ଏହା ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ / ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ନୂତନ ବିନ୍ଦୁରୁ ଦେଖିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନପ୍ରଦ ହୋଇପାରେ । ସ୍ଥିତାବସ୍ଥା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକ ଯେପରି ଲାଗୁଛି ତାହା ହୋଇନପାରେ ।

ଶିକ୍ଷା: ସବୁବେଳେ କେବଳ ନିଜ ପାର୍ଶ୍ୱରୁ ଜିନିଷ ଦେଖନ୍ତୁ ନାହିଁ, ବାସ୍ତୁ ବାହାରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ। ଜିନିଷ ଗୁଡ଼ିକୁ ନୂତନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖନ୍ତୁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହାର ଉପକରଣ

ଫଟୋ ଚିତ୍ର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ ଫଟୋ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏହି କାହାଣୀ ସହ ଜଡ଼ିତ ବିଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର ଦେଖାଇବେ । ବିଭିନ୍ନ ଶୈଳୀ ଏବଂ ଚିତ୍ରର ଛିତି ଏଠାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ।
- କାହାଣୀ କୁ ଚିତ୍ରା କରିବା ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ କଳମ ଏବଂ କାଗଜ ବ୍ୟବହାର କରିବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଭଲ ଏବଂ ଅନନ୍ୟ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ।	ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ପରେ କାହାଣୀ କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତୁ। • ଆପଣ ରାସ୍ତାରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ଏବଂ ହଠାତ୍ କେହି ଆପଣଙ୍କୁ ଚକୋଲେଟ୍ ଦିଅନ୍ତି ତା'ପରେ..... • ଆପଣ ଦେଖିଲେ ଯେ କେହି ଆପଣଙ୍କୁ ନପଚାରି ଆପଣଙ୍କଠାରୁ ଏକ ପେନ୍‌ସିଲ୍ ନେଇଗଲେ। ତା'ପରେ.....

Story 7.

STORY OF RABBIT AND TORTOISE (CONTEMPORARY)

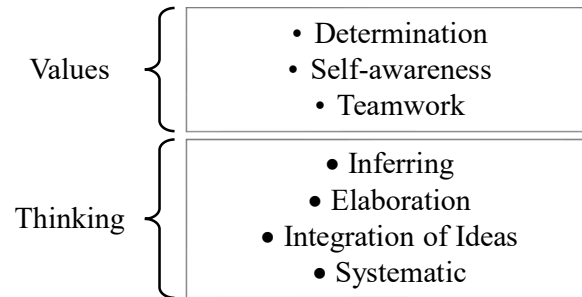
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Critical and Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Teacher will ask students; do you know about tortoise and rabbit story. Can anybody tell the story. One or two students will be asked to tell the story.

After hearing this story. All students will be asked to discuss why that rabbit did not succeed. Then the answer of the students will be clarified by the teacher. After this the teacher will tell students, let me inform you what happened next after this.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Discussing with classmates

In the previous story the Tortoise won. When the short nap of rabbit turned out to be a bit too long. Meanwhile the tortoise crossed the rabbit and reached the destination. But this was not the end. After this the rabbit went back to his home and analysed what was his mistakes, the overconfident, laxity. After realizing that, the rabbit challenged again. Now, he won the race as many times as they played same way. Then rabbit said fast and steady wins the race.

But the story didn't end here as well. The tortoise understood that he could never beat the rabbit, so he suggested let's do race by another route. The race started; the rabbit ran fast as usual but stopped before reaching the destination because a river came in his way.

- *Trick 1.* Assuming the situation by students what after that?

The rabbit was wondering what to do. In the meantime, the tortoise passed the rabbit and swam across the river, continued walking and won the race. The tortoise said, "Core competence wins the race'...

- *Trick 2.* Discussing with classmates why Tortoise won was the right way and what can be the solution for it.

After this they became friends and now the tortoise swam the river with a rabbit on its back. Then again, the rabbit carried the tortoise until they both reached the finishing line together. They both felt a greater sense of success and satisfaction than they felt earlier.

(Source: - Nachimuthu, P., 2007)

Learnt Lesson: Teamwork wins the race.

Instrument to be used in the story

Blackboard and Colourful Chalk

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by showing mode by using the blackboard.

Here the teacher will draw some pictures on the blackboard as demand by the story and will explain it to the students.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Observing the teacher's drawing.
- Involving in discussion with classmates.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
What would you advise your friends if	Inferring a story from pictures that are drawn by teacher. • Pictures of rabbit and Tortoise

he/she did not succeed in a work?	• Pot and Stones • Mouse and Tiger

କାହାଣୀ ୭।

ଠେକୁଆ ଓ କଇଁଛଙ୍କ କାହାଣୀ (ସମସାମୟିକ)

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

Values	• Determination • Self-awareness • Teamwork
Thinking	• Inferring • Elaboration • Integration of Ideas • Systematic

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ; କଇଁଛ ଏବଂ ଠେକୁଆ କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଥାପଣ ଜାଣନ୍ତି କି? କାହାଣୀ କେହି କହିପାରିବେ କି? ଜଣେ କିମ୍ବା ଦୁଇ ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ କାହାଣୀ କହିବାକୁ କୁହାଯିବ।

ଏହି କାହାଣୀ ଶୁଣିବା ପରେ । ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଠେକୁଆ କାହିଁକି ସଫଳ ହେଲା ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ କୁହାଯିବ । ତା'ପରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସ୍ୱକ୍ଷ କରିବେ । ଏହା ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ, ଏହା ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଇବି ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଅନୁମାନ କରିବା
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା

ପୂର୍ବ କାହାଣୀରେ କଇଁଛ ବିଜୟୀ ହୋଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଠେକୁଆ ର କ୍ଷୁଦ୍ର ନିଦ୍ରା ଚିକେ ଲମ୍ବା ହୋଇଗଲା । ଏହି ସମୟରେ କଇଁଛଟି ଠେକୁଆକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଏତିକିରେ ଶେଷ ହୋଇନଥିଲା । ଏହାପରେ ଠେକୁଆ ଚି ନିଜ ଘରକୁ ଯାଇ ତା'ର ଭୁଲ୍ କ'ଣ, ଅତ୍ୟଧିକ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ, ଅବହେଳାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲା । ଏହା ଜାଣିବା ପରେ ଠେକୁଆ ଚି ପୁଣି ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରିଥିଲା । ଏବେ ସେ ସମାନ ଢଙ୍ଗରେ ଖେଳୁଥିବାରୁ ଅନେକ ଥର ଏହି ଦୌଡ଼ରେ ବିଜୟୀ ହେଲା । ତା'ପରେ ଠେକୁଆ କହିଲା ଦୁତ ଓ ସ୍ଥିର ଦୌଡ଼ରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ କାହାଣୀ ମଧ୍ୟ ଏତିକିରେ ଶେଷ ହୋଇନଥିଲା । କଇଁଛ ବୁଝିଲା ଯେ ସେ କେବେ ବି ଠେକୁଆ କୁ ହରାଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ ସେ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଯେ ଆସନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ମାର୍ଗରେ ଦୌଡ଼ନ୍ତୁ । ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଦୌଡ଼; ଠେକୁଆ ସବୁଦିନ ଭଳି ଦୁତ ଗତିରେ ଦୌଡ଼ିଥିଲା କିନ୍ତୁ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଟକିଯାଇଥିଲା କାରଣ ତାଙ୍କ ବାଟରେ ଏକ ନଦୀ ଆସିଥିଲା ।

- ଟ୍ରିଜ୍ ୧ / ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁମାନ କରିବା, ଏହା ପରେ କ'ଣ ହେବ?

କ'ଣ କରିବ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରୁଛି ଠେକୁଆ । ଏହି ସମୟରେ କଇଁଛଟି ଠେକୁଆ କୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ନଦୀ ପାର ହୋଇ ଚାଲିଗାଲି ଦୌଡ଼ରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଥିଲା । କଇଁଛ କହିଲା, "ମୂଳ ଦକ୍ଷତା ଦୌଡ଼ ଜିତିଥାଏ..."

- ଟ୍ରିଜ୍ ୨ / କଇଁଛ କାହିଁକି ଜିତିଲା, ସେ ନେଇ ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା- କ'ଣ ଏହା ସଠିକ୍ ଉପାୟ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ସମାଧାନ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ।

ଏହାପରେ ସେମାନେ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ ଏବେ କଇଁଛ ପିଠିରେ ଠେକୁଆ ଧରି ନଦୀକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତା'ପରେ ପୁଣି ଦୁହେଁ ଏକାଠି ଫିନିସିଂ ଲାଇନରେ ପହଞ୍ଚିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠେକୁଆଟି କଇଁଛକୁ ଧରି ନେଇଥିଲା । ଦୁହେଁ ପୂର୍ବ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସଫଳତା ଏବଂ ସନ୍ତୋଷ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ।

ଶିକ୍ଷା: ଦଳଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଟିମ୍ ଖାର୍ଜ ଦୌଡ଼ରେ ବିଜୟୀ ହୋଇଥାଏ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଗୁଳିବୋର୍ଡ଼ ଏବଂ ରଙ୍ଗୀନ ଚକ୍

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଗୁଳିବୋର୍ଡ଼ ବ୍ୟବହାର କରି ଫଟୋ ଦେଖାଇ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ କାହାଣୀର ଚାହିଦା ଅନୁଯାୟୀ ଗୁଳିବୋର୍ଡ଼ରେ କିଛି ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବେ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଚିତ୍ର ଉପରେ ନଜର ରଖିବ ।
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବ ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଯଦି କୌଣସି କାମରେ ସଫଳ ନ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ତୁମେ ତୁମ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ କ'ଣ ପରାମର୍ଶ ଦେବ?	ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଙ୍କାଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରରୁ ଏକ କାହାଣୀ ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ । ଫଟୋଚିତ୍ର • ଠେକୁଆ ଓ କଇଁଛଙ୍କ ଫଟୋ • ପାତ୍ର ଏବଂ ପଥର • ମୂଷା ଏବଂ ବାଘ

Story 8.

BURNT ROTI

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about ‘Universal Values’ through this story.
2. Student will be able to enhance their ‘Moral Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Values	}	• Love • Togetherness
Thinking		• Knowing Right and wrong • Ethical reasonings

Student’s introduction to Story

While entering the classroom, the teacher will recite a beautiful quotation as a poem told by A.P.J. Abdul Kalam.

Where there is righteousness in the heart, there is beauty in the character.

When there is beauty in character, there is harmony in the home.

When there is harmony in the home, there is order in the nation.

When there is order in the nation, there is peace in the world.

After this, the teacher will ask students, “Did you ever get angry at your lovable peoples? Share some experiences when you get mad at any of your relatives.

With the response of students, the teacher then will try to explain how we react suddenly and hurt somebody. The teacher will inform them about the story by saying; let us learn from this story how to live together with our beloved people.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- Discussing with classmates

Once Dr. Abdul Kalam Ji says: When I was a kid, my mom cooked food for us. One night when she had made dinner after a long hard day's work, mom placed a plate of sabzi (curry) and extremely burnt roti in front of my dad. I was waiting to see if anyone noticed the burnt roti. But Dad just ate his roti and asked me how my day was at school. I don't remember what I told him that night, but I do remember I heard Mom apologizing to dad for the burnt roti. And I'll never forget what he said: "Honey, I love burnt roti."

- *Trick 1.* Question will be asked to students; can they eat burnt roti? If yes, then why?

Later that night, I went to Daddy and asked him if he really liked his roti burnt. He wrapped me in his arms & said: "Your mamma put in a long hard day at work today and she was really tired. And besides... A burnt roti never hurts anyone, but harsh words do!" "You know beta – life is full of imperfect things... and imperfect people... I am not the best and am hardly good at anything! I forget birthdays & anniversaries just like everyone else. What I've learned over the years is: To accept each other's faults and choose to celebrate relationships".

- *Trick 2.* Like this, discussion with classmates will take place about what they have done for their loved ones.

Life is too short to wake up with regrets! Love the people who treat you right and have compassion for the ones who don't... Enjoy Life Now. It has an expiry date, and you never know when yours is.

(Source- Stories in English, 2024)

Learnt Lesson: To accept each other's faults & choose to celebrate relationships. Accepting each other's fault is the key to a lasting & loving relationship.

Instrument to be used in the story

Hands and Fingers

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode by using body gestures, hands and fingers. The song will be recited loudly by the teacher. The performance of the song and story has to be done through the mono-acting of the teacher.

Students' Behaviour

- Observing and listening to the teacher carefully.
- Understanding the emotion as explained by teacher in the song.
- Reciting the poem with teacher.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Recitation of poem shared by teacher.	Collecting the letters and making words from below. E, F, G, H, I, L, N, O, R, S, T, V (i.e Love, friends, Togetherness, forgiveness)

କାହାଣୀ ୮ ।

ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟି

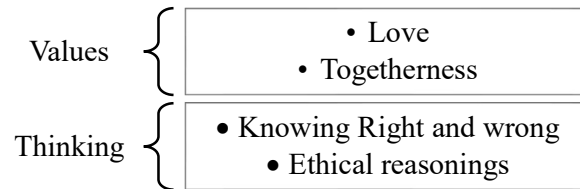
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କ୍ଲାସରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ସମୟରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏପିତେ ଅବଦୁଲ କଲାମଙ୍କ କବିତା ଭାବରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ଉଦାହରଣ ପାଠ କରିବେ।

ଯେଉଁଠି ହୃଦୟରେ ଭଲ ଥାଏ, ଚରିତ୍ର ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ ।

ଯାହାର ଚରିତ୍ର ସୁନ୍ଦର ରହିଲେ ଘରେ ତାଳମେଳ ବଢ଼ିଥାଏ।

ଯେବେ ଘରେ ତାଳମେଳ ବଢ଼ିଥାଏ, ତେବେ ଦେଶରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ରହିଥାଏ।

ଯେତେବେଳେ ଦେଶରେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଦୁନିଆରେ ଶାନ୍ତି ରହିଥାଏ ।

ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଆପଣ କେବେ ନିଜ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିଛନ୍ତି କି? ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଉପରେ ରାଗ ହୁଅନ୍ତି ସେତେବେଳର କିଛି ଅନୁଭୂତି ସେୟାର କରନ୍ତୁ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଯେ ଆମେ କିପରି ହଠାତ୍ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଇ କାହାକୁ ଆଘାତ ଦେଇଥାଉ। ଶିକ୍ଷକ କହି ସେମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଜଣାଇବେ; ଆସନ୍ତୁ ଏହି କାହାଣୀରୁ ଶିଖିବା ଯେ କିପରି ଆମର ପ୍ରିୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକାଠି ରହିବା ଉଚିତ୍ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପଚରାଉଚରା
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା

ଥରେ ଡକ୍ଟର ଅବଦୁଲ କଲୀମ ଜୀ କହନ୍ତି: ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଛୋଟ ଥିଲି, ମୋ ମା' ଆମ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ରୋଷେଇ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ରାତିରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ପରିଶ୍ରମ ପରେ ରାତ୍ରି ଭୋଜନ କରିଥିଲେ, ମା' ବାପାଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଏକ ପ୍ଲେଟ୍ ଡରକାରୀ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟି ରଖୁଥିଲେ। ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟିକୁ କେହି ଦେଖୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ତାହା ଦେଖିବାକୁ ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି। କିନ୍ତୁ ବାପା କେବଳ ତାଙ୍କ ରୁଟି ଖାଇଥିଲେ ଏବଂ ମୋତେ ପଚାରିଲେ ଯେ ସ୍କୁଲରେ ମୋର ଦିନ କେମିତି ଥିଲା । ସେଦିନ ରାତିରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କ'ଣ କହିଥିଲି ତାହା ମୋର ମନେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ମୋର ମନେ ଅଛି ଯେ ମୁଁ ମା'କୁ ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟି ପାଇଁ ବାପାଙ୍କୁ କ୍ଷମା ମାଗିବା ଶୁଣିଥିଲି । ଏବଂ ସେ ଯାହା କହିଲେ ମୁଁ କେବେ ବି ଭୁଲିପାରିବି ନାହିଁ: "ହଁ, ମୁଁ ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟିକୁ ଭଲ ପାଏ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯିବ; ସେମାନେ ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟି ଖାଇପାରିବେ କି? ଯଦି ହଁ, ତେବେ କାହିଁକି?

ସେଦିନ ରାତିରେ ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲି ଯେ ତାଙ୍କ ରୁଟି ପୋଡ଼ା କୁ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ପସନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି କି? ସେ ମୋତେ କୋଳରେ ଗୁଡ଼ାଇ କହିଲା: "ତୁମ ମା' ଆଜି କାମରେ ବହୁତ କଠିନ ଦିନ କାଟିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଥକି ଯାଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ... ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିବା ରୁଟି କେବେ କାହାକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଏ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ କଠୋର ଶବ୍ଦ ହୁଏ!" "ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ବେଟା - ଜୀବନ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିନିଷରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ... ଏବଂ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋକ... ମୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୁହେଁ ଏବଂ କୌଣସି ଜିନିଷରେ ଭଲ ନୁହେଁ! ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭଳି ଜନ୍ମଦିନ ଏବଂ ବାର୍ଷିକୀକୁ ଭୁଲିଯାଏ । ମୁଁ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଯାହା ଶିଖିଛି ତାହା ହେଉଛି: ପରସ୍ପରର ଦୋଷକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଏବଂ ସମ୍ପର୍କକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବା ।"

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ସେମିତି, ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ସେମାନେ ନିଜ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କ ପାଇଁ କ'ଣ କରିଛନ୍ତି ସେ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ।

ଦୁଃଖରେ ରହିବା ପାଇଁ ଜୀବନ ବହୁତ ଛୋଟ ! ଯେଉଁମାନେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ସଠିକ୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ରଖନ୍ତୁ ... ଏବେ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତୁ। ଏହାର ଏକ ଏକ୍ସପାୟରି ଡେଟ୍ ଅଛି, ଏବଂ ଆପଣ କେବେ ବି ଜାଣିପାରିବେ ନାହିଁ ଯେ ଆପଣଙ୍କର କେବେ ଅଛି ।

ଶିକ୍ଷା: ପରସ୍ପରର ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ହେଉଛି ଛାୟା ଏବଂ ପ୍ରେମ ସମ୍ପର୍କର ଚାବିକାଠି । ପରସ୍ପରର ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଏବଂ ସମ୍ପର୍କ କୁ ପାଳନ କରିବା ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ହାତ ଓ ଆଙ୍ଗୁଠି

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଇଶାରା, ହାତ ଏବଂ ଆଙ୍ଗୁଠି ବ୍ୟବହାର କରି କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ। ଏହି ଗୀତକୁ ଶିକ୍ଷକ କୋରରେ ଗାଇବେ । ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ମୋନୋ-ଆକ୍ଟିଂ (mono-acting) ଜରିଆରେ ଗୀତ ଓ କାହାଣୀର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କୁ ଧ୍ୟାନର ସହ ଦେଖିବା ଏବଂ ଶୁଣିବା ।
- ଗୀତରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଭାବନାକୁ ବୁଝିବା ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ସହ କବିତା ପାଠ କରିବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସେୟାର କରାଯାଇଥିବା କବିତା ପାଠ ।	ଅକ୍ଷର ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଏବଂ ନିମ୍ନରୁ ଶବ୍ଦ ଚିଆରି କରିବା । E, F, G, H, I, L, N, O, R, S, T, V (i.e. Love, friends, Togetherness, forgiveness)

Story 9.

COMPARISON IS THE THIEF OF JOY

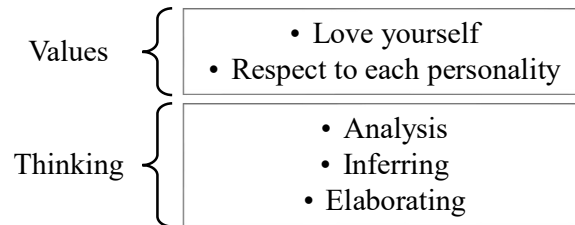
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about ‘Universal Values’ through this story.
2. Student will be able to enhance their ‘Critical Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Storytelling

'Value' And 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students one by one what are the things they do not like about themselves. If they are given a chance, then they wanted to become like. With the responses of students, the teacher will explain to them about 'let's see when we want to be like others what happened'. With this, the story will be introduced to the learners.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Acting or making sound of Birds (Metaphor)
- Guessing

Once a saint saw that crow crying sitting in a tree. Saint asks the crow why you are crying. Then the crow said I felt bad about my skin colour because I was black. The saint said what you wanted to become then. The crow replied he wanted to be a Swan, as she is white. Saint said OK, I will make you that but first of all please visit her. When crow said to Swan you must be happy, then Swan said to crow as I am white means no colour in me. Then the Crow and Swan both went together to Saint, now both of them wanted to become parrot because it is beautiful and lovable by most humans, Saint suggested them visit Parrot. After a deep search between the trees they found a parrot in the forest. Parrot said that I am not happy with my colour as green mix with the tree colour. Parrot said Peacock is more beautiful than others.

- *Trick 1.* To make students attentive and to make the story more interesting, the teacher will tell students to make the sound of mentioned Birds.

Then at last all of them again went to the saint requested him to make them peacock. The crow, Swan, Parrot visited Peacock. Peacock was very sad, when asked by them, peacock replied any

time hunter can come to kill me, because of my colorful fur. Then Crow got angry if you are not happy then who is happy, then the Peacock replied you are the happiest.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to guess why Peacock said this.

The crow was shocked and asked how? Then Peacock replied to you have not to be fear of killing, not the fear of being in cage and not the fear of became food of Human. Then the crow realized how it is saved from many dangers.

(Source: - Sharma S., 2019)

Learnt Lesson: Being happy with whatever you have. Be the way you are, you are unique and accept that. You are the best.

Instrument to be used in the Story

Tambourine

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by telling mode (Oral Medium). The teacher will use tambourine to make the story more interesting. Some students will be asked in the middle of the story to make sound like given birds.

Students' Behaviour

- Involve in activities inside the story.
- Listening to the teacher carefully.
- Guessing and inferring.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Say something which you love about yourself.	Inferring a word from the said story and explaining it.

କାହାଣୀ ୯।

ତୁଳନା ଆନନ୍ଦ କୁ ନଷ୍ଟ କରେ

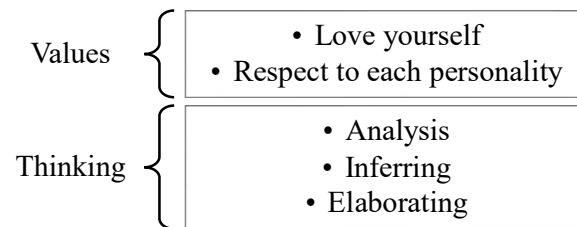
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପଚାରିବେ, ସେମାନେ ନିଜ ବିଷୟରେ କ'ଣ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଯଦି ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ, ତା'ହେଲେ ସେମାନେ କଉଁ ଭଳି ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବେ, ଦେଖନ୍ତୁ କେବେ ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲୁ କ'ଣ ହେଲା। ଏହା ସହ କାହାଣୀ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସହ ପରିଚିତ କରାହେବ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ।

- ଆକଳନ କରିବା
- ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ଅଭିନୟ ବା ଶବ୍ଦ ତିଆରି କରିବା (ରୂପକ)

ଥରେ ଜଣେ ସାଧୁ ଏକ କାଉକୁ ଗଛରେ ବସି କାନ୍ଦୁଥିବା ଦେଖିଲେ । ସାଧୁ କାଉକୁ ପଚାରିଲେ ତୁମେ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛ । ତା'ପରେ କାଉ କହିଲା ମୁଁ କଳା ହୋଇଥିବାରୁ ମୋ ଚର୍ମର ରଙ୍ଗକୁ ନେଇ ମୋତେ ଖରାପ ଲାଗୁଛି । ସେତେବେଳେ ତୁମେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛ ତାହା ସଜ୍ଜ କହିଲା । କାଉ ଉତ୍ତର ଦେଲା ଯେ ସେ ହଂସ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛି କାରଣ ସେ ଧଳା । ସଜ୍ଜ କହିଲେ ଠିକ ଅଛି, ମୁଁ ତୁମକୁ ତାହା କରିଦେବି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ଦୟାକରି ତାଙ୍କୁ ଭେଟି ଆସ । ଯେତେବେଳେ କାଉ ହଂସ କୁ କହିଲା ଯେ ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁସି ଥିବ, ତା'ପରେ ହଂସ, ନା କହିଲା ଯେ ମୁଁ ଧଳା ହୋଇଥିବାରୁ ମୋ ଭିତରେ କୌଣସି ରଙ୍ଗ ନାହିଁ । ତା'ପରେ କାଉ ଓ ହଂସ ଦୁହେଁ ଏକାଠି ସଜ୍ଜଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଦୁହେଁ ମିଠୁ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ କାରଣ, ଏହା ଅଧିକାଂଶ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୁନ୍ଦର ଏବଂ ଭଲ ପାଇବାଯୋଗ୍ୟ, ସଜ୍ଜ ସେମାନଙ୍କୁ ମିଠୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତି । ଗଛ ମଧ୍ୟରେ ଗଭୀର ଖୋଜାଖୋଜି କରିବା ପରେ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲରେ ମିଠୁ ପାଇଥିଲେ । ଗଛର ରଙ୍ଗ ସହିତ ସବୁଜ ମିଶ୍ରଣ ହୋଇଥିବାରୁ ମୁଁ ମୋ ରଙ୍ଗରେ ଖୁସି ନୁହେଁ ବୋଲି ମିଠୁ କହିଛନ୍ତି । ମୟୂର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ବୋଲି ପୋତା କହିଛନ୍ତି ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସକ୍ରିୟ କରିବା ଏବଂ କାହାଣୀକୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତତ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଧ୍ଵନି ବାହାର କରିବାକୁ କହିବେ ।

ତା'ପରେ ଶେଷରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପୁଣି ସାଧୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ମୟୂର କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । କାଉ, ହଂସ, ମିଠୁ ମୟୂରଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଥିଲେ । ମୟୂର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁଃଖୀ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ପଚାରିଲେ ମୟୂର ଉତ୍ତର ଦେଲା ଯେ ମୋର ରଙ୍ଗ ନାହିଁ ଫଳ କାରଣରୁ ଶିକାରୀ ମୋତେ ମାରିବାକୁ ଯେକୌଣସି ସମୟରେ ଆସିପାରେ । ତା'ପରେ କାଉ ରାଗିଗଲା ଏବଂ କହିଲା ଯଦି ଆପଣ ଖୁସି ନୁହଁନ୍ତି ତେବେ କିଏ ଖୁସି, ତା'ପରେ ମୟୂର ଉତ୍ତର ଦେଲା ଯେ ତୁମେ ସବୁଠାରୁ ଖୁସି ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ମୟୂର ଏମିତି କାହିଁକି କହିଲା ତାହା ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ ।

କାଉ ଚିତ୍କାର କରି ପଚାରିଲା କେମିତି? ତା'ପରେ ମୟୂର ଉତ୍ତର ଦେଲା ଯେ ତୁମକୁ ହତ୍ୟାର ଭୟ କରିବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ, ପିଞ୍ଜରାରେ ରହିବାର ଭୟ ନାହିଁ ଏବଂ ମଣିଷର ଖାଦ୍ୟ ହେବାର ଭୟ ନାହିଁ । ତା'ପରେ କାଉ ଅନୁଭବ କଲା, ଏହା କିପରି ଅନେକ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥାଏ ।

ଶିକ୍ଷା: ଆପଣଙ୍କ ପାଖରେ ଯାହା ଅଛି ସେଥିରେ ଖୁସି ରୁହନ୍ତୁ । ଆପଣ ଯେପରି ଅଛନ୍ତି, ଆପଣ ଅନନ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି / ତୁମେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଖଞ୍ଜର (Tambourine)

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀର କହିବା ବା ଓରାଲ୍ ମିଡ଼ିୟମ ମାଧ୍ୟମର ବ୍ୟବହାର କରିବେ। କାହାଣୀକୁ ଅଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଖଞ୍ଜରା ବ୍ୟବହାର କରିବେ। କିଛି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କାହାଣୀ ମଝିରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପକ୍ଷୀ ଭଳି ଶବ୍ଦ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାହାଣୀ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା।
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଆକଳନ ଏବଂ ଅନୁମାନ କରିବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
କିଛି କୁହନ୍ତୁ, ଯାହାକୁ ଆପଣ ନିଜ ବିଷୟରେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।	ଉକ୍ତ କାହାଣୀରୁ ଏକ ଶବ୍ଦ ଅନୁମାନ କରି ଏହାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ।

Story 10.

PLEASE BE PATIENT

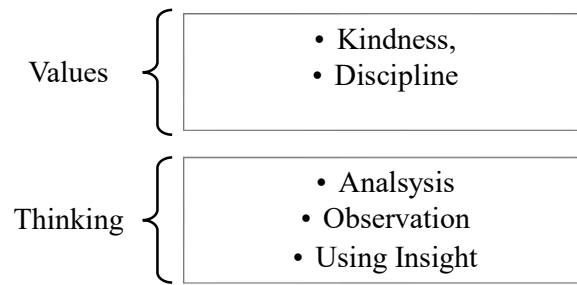
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Critical and Reflective Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students do they know how to ride a bicycle, do they ever cross the road, or if they ever see a person who walks slowly or drives slowly. What could be the reason and what kind of reaction do they show in that situation. From response of the students, teacher will start this story which will help students to know about Discipline, being patience and kindness.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Giving Examples

There was a man, who get quite irritated by the antics of other people on the road. Whenever someone is slow getting through a light, he cannot control and start shouting. His thinking was 'why don't people get fast where they want to go'.

Once, a car ahead of that man was moving like a turtle and not giving the way in spite of continuous honking of him! The man beside was losing his cool.

- *Trick1.* Assuming the situation by students about what could be the reason behind this.

After that he noticed the small sticker on the car's rear! "Physically challenged; Please be patient." And that changed everything!! Then he immediately went calm & slowed down his car. In fact, he got a little protective of the car & the driver!!! Later, he reached home a few minutes later, and he thought it was ok!

- *Trick2.* Students will give examples about Kindness, Discipline and Patience.

And then one thing struck on him: would I have been patient if there was no sticker? Why do we need stickers to be patient with people!? Will we be more patient & kinder with others if people had labels pasted on their foreheads? Labels like “Lost my job”, “Fighting cancer”, “Going through a bad divorce”, “Suffering Emotional abuse “, "Lost a loved one”, “Feeling worthless”, “Financially broken”and more like these!! The least we can do is to be patient, kind & compassionate.

(Source: - Gora. S, 2018)

Learnt Lesson: Everyone is fighting a battle we know nothing about. We don't know what someone is going through or gone through. Be kind and compassionate to them.

Instrument use in Story

Sticker and Marker

Teacher’s Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode. The teacher will call some students to perform the role of the story.

Students’ Behaviour

Involve in activities. Perform the role. Decide the good behaviour.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Recreating the same story in another way.	Describe the works of following position- Mother, Father, Doctor, Police, Good friend

କାହାଣୀ ୧୦।

ଦୟାକରି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖନ୍ତୁ

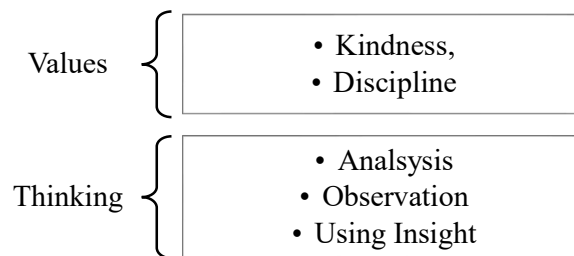
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ପ୍ରତିଫଳିତ /ଚିନ୍ତନଶୀଳ ଓ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଅଭିନୟ ଆଚରଣ
- ଅନୁମାନ କରିବା

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସାଇକେଲ ଚଳାଇବା ଜାଣନ୍ତି କି, ସେମାନେ କେବେ ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରନ୍ତି କି ନାହିଁ, ସେମାନେ କେବେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲୁଥିବା କିମ୍ବା ଧୀରେ ଧୀରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି କି ନାହିଁ ବୋଲି କହିବେ । ତେବେ ଏହାର କାରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେମାନେ କି ପ୍ରକାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖାନ୍ତି। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏହି କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ଯାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଶୃଙ୍ଖଳା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦୟା ବିଷୟରେ ଜାଣିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଥିଲେ, ଯିଏ କି ରାସ୍ତାରେ ଥିବା ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ଆଚରଣରେ ବହୁତ ବିରକ୍ତ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ବି କେହି ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଲୋକ ଦେଇ ଗତି କରୁଛନ୍ତି, ସେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଚିତ୍କାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦିଅନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତାଧାରା ଥିଲା 'ଲୋକମାନେ ଯେଉଁଠି ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ସେଠାରେ କାହିଁକି ଦୁର୍ଘଟ ଗତିରେ ଯାଉନାହାନ୍ତି' । ଥରେ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆଗରେ ଏକ କାର୍ କଇଁଛ ଭଳି ଗତି କରୁଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ହର୍ନ ବାଜିବା ସଙ୍ଗେ ବାଟ ଦେଉନଥିଲା! ପାଖରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ନିଜର ରାଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରୁ ନଥିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଏହା ପଛର କାରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ସେ ନେଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଶ୍ଳିଷିତ ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯିବ ।

ଏହାପରେ ସେ କାରର ପଛ ପଟରେ ଥିବା ଛୋଟ ଷ୍ଟିକରକୁ ଦେଖିଲେ । "ଶାରୀରିକ ଭିନ୍ନତା; ଦୟାକରି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖନ୍ତୁ। ଏବଂ ଏହା ସବୁ କିଛି ବଦଳାଇ ଦେଲା !! ତା'ପରେ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ନିଜ କାର କୁ ଧୀର କରିଦେଇଥିଲେ। ବାସ୍ତବରେ, ସେ କାର୍ ଏବଂ ଡ୍ରାଇଭରଙ୍କୁ ଟିକିଏ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ!! ପରେ, ସେ କିଛି ମିନିଟ୍ ବିଳମ୍ବରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ଏବଂ ସେ ଭାବିଲେ ଯେ ଏହା ଠିକ୍ ଅଛି!

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଦୟା, ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଉଦାହରଣ ଦେବେ।।

ଆଉ ତା'ପରେ ହାଇରେ ଗୋଟିଏ କଥା ଆସିଲା ଯେ, ଷ୍ଟିକର ନଥିଲେ ମୁଁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧି ଥାଆନ୍ତା କି? ଲୋକଙ୍କ ସହ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଆମକୁ କାହିଁକି ଷ୍ଟିକର ଦରକାର ! ଯଦି ଲୋକଙ୍କ ମଥାରେ ଲେବଲ୍ ଲଗାଯାଇଥାଏ ତେବେ ଆମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଧିକ ଧୈର୍ଯ୍ୟବାନ ଏବଂ ଦୟାଳୁ ହୋଇପାରିବା କି? "ଟାକିରି ହରାଇଲି", "କର୍କଟ ସହ ଲଢ଼େଇ", "ଖରାପ ଛାଡ଼ିପତ୍ର ଦେଇ ଗତି କରିବା", "ମାନସିକ ନିର୍ଯାତନା ଭୋଗିବା", "ଜଣେ ପ୍ରିୟଜନଙ୍କୁ ହରାଇବା", "ମୂଲ୍ୟହୀନ ଅନୁଭବ", "ଆର୍ଥିକ ଭାବରେ ଭାଙ୍ଗିଯିବା" ଭଳି ଲେବଲ୍ । ଏବଂ ଏହିପରି ଅଧିକ!! ସର୍ବନିମ୍ନ ଆମେ ଧୈର୍ଯ୍ୟବାନ, ଦୟାଳୁ ଏବଂ ଦୟାଳୁ ହୋଇପାରିବା।

କାହାଣୀର ନୈତିକତା: ସମସ୍ତେ ଏମିତି ଲଢ଼େଇ ଲଢ଼ୁଛନ୍ତି ଯାହା ବିଷୟରେ ଆମେ କିଛି ଜାଣିନାହୁଁ । କେହି କ'ଣ ଦେଇ ଗତି କରୁଛନ୍ତି କିମ୍ବା କ'ଣ ଦେଇ ଗତି କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଆମେ ଜାଣିନାହୁଁ । ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟାଳୁ ଓ ଦୟାଶୀଳ ହୁଅନ୍ତୁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହାର ଉପକରଣ

ଷ୍ଟିକର ଏବଂ ମାର୍କର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅଭିନୟ କରି କାହାଣୀକୁ କହିବେ ।

କାହାଣୀ ରଚନା କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ କିଛି ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଡାକିବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।

ଏହି ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିବା ।

ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ସ୍ଥିର କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ରେ, ଏହି କାହାଣୀକୁ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରି କହିବା ।	ନିମ୍ନଲିଖିତ ପଦବୀର କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ- ମାଆ, ପିତା, ଡାକ୍ତର, ପୋଲିସ୍, ଭଲ ବନ୍ଧୁ

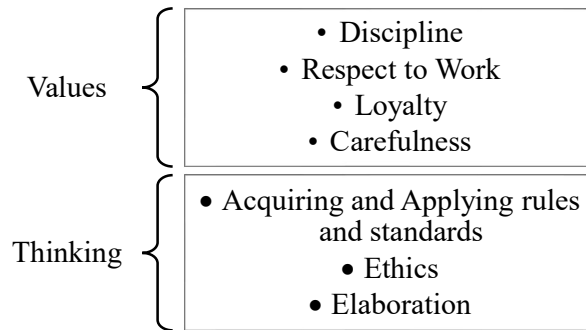
Story 11.**CHANAKYA – THE GREAT****Specific Objectives:**

1. Students will be able to learn about ‘Personal Values’ through this story.
2. Student will be able to enhance their ‘Moral and Creative Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students the following questions.

- Do you enjoy the things freely provided to you?
- Do you like using others' things?
- Do you return things when someone has given you in your needy time?
- Do you know Chanakya?

With the answers of students, teacher will tell, let me share a story of Chanakya, where we will be able to know about his nature and will understand why he was great. Why and what we should follow some principles in life, let us discuss.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- New words meaning; Adviser, Philosopher, Lamp
- Discussing with classmates

In the Ancient time, Chanakya was a teacher, a writer, and a philosopher. He was the royal advisor in the court of Chandragupta Maurya. He is popular for 'Chanakya Neeti Shastra' book.

One day Chanakya was doing his office work at night. A friend of his came at that time. The friend wanted to have a chat with him. While they are about to start a discussion, suddenly Chanakya did a strange thing, he immediately put off the oil lamp and lighted another lamp. The friend was amazed and asked why he did this.

- *Trick 1.* Questioning to students why he did this?
- *Trick 2.* Adviser, Philosopher, Lamp- discussion between students about the meaning of these words and then will be explained by teacher.

Then Chanakya explained that the oil in the first lamp was from the king and that the second lamp was purchased by him.

- *Trick 3.* Discussion will be on why it is important to follow ethical rules and values.

The first lamp was only to be used for office work. This was the commitment to ethical and moral values, later he told.

[Source: - Nachimuthu, P.,2007)

Learnt Lesson: Utmost honesty and high character will make man a great man.

Instrument to be used in the story

History Book to correlate with story.

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode.

Here the teacher will take the help of history book to correlate the story.

Teacher will explain about ancient systems to the students.

Students' Behaviour

- Involve in activities, inside the story.
- Listening to the teacher carefully.
- Participating in and observing the discussion.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Tell the names of some more great people, which you know. And the great work has been done by them.	Quiz: In Ancient times how people were doing following activities? • writing

	• cooking • Passing information • Making a house • Petting animals

କାହାଣୀ ୧୧ ।

ଚାରିକ୍ୟ - ମହାନ

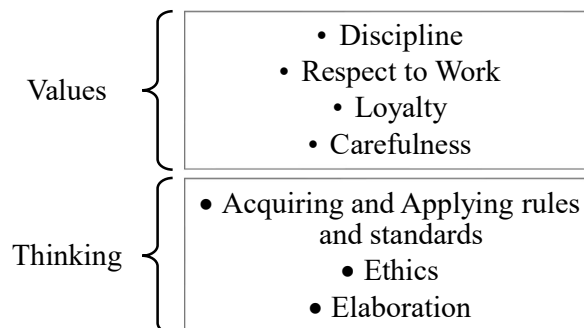
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ।

- ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଆପଣ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି କି?
- ଆପଣ ଅନ୍ୟର ଜିନିଷ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି କି?

- ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କର ଅଭାବୀ ସମୟରେ କେହି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ ଆପଣ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ଫେରାଇ ଦିଅନ୍ତି କି?
- ଚାଣକ୍ୟଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି କି?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିବେ, ମୁଁ ଚାଣକ୍ୟଙ୍କ ଏକ କାହାଣୀ ସେୟାର କରିବି, ଯେଉଁଠାରେ ଆମେ ତାଙ୍କ ପ୍ରକୃତି ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବା ଏବଂ ବୁଝିବୁ ଯେ ସେ କାହିଁକି ମହାନ ଥିଲେ । କାହିଁକି ଏବଂ କ'ଣ ଆମେ ଜୀବନରେ କିଛି ନୀତି ଅନୁସରଣ କରିବା ଉଚିତ, ଆସନ୍ତୁ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପଚରାଉଚରା
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରୁଛନ୍ତି
- ନୂଆ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ; ଉପଦେଷ୍ଟା/ପରାମର୍ଶଦା, ଦାର୍ଶନିକ, ଦୀପ

ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଚାଣକ୍ୟ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ, ଲେଖକ, ଦାର୍ଶନିକ ଥିଲେ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରଗୁପ୍ତ ମୌର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଦରବାରରେ ରାଜପରାମର୍ଶଦା ଥିଲେ । ଚାଣକ୍ୟ ନୀତି ଶାସ୍ତ୍ର ପାଇଁ ସେ ଲୋକପ୍ରିୟ ।

ଦିନେ ଚାଣକ୍ୟ ରାତିରେ ନିଜ ଅଧିକ କାମ କରୁଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଆସିଥିଲେ। ସାଙ୍ଗ ତାଙ୍କ ସହ ଚାଟି କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। ସେମାନେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ଚାଣକ୍ୟ ଏକ ଅଜବ କାମ କଲେ, ସେ ତୁରନ୍ତ ତେଲ ଦୀପ ବନ୍ଦ କରି ଆଉ ଏକ ଦୀପ ଜଳାଇଲେ। ସାଙ୍ଗ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ସେ କାହିଁକି ଏପରି କଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ସେ କାହିଁକି ଏପରି କଲେ ବୋଲି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା।
- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଉପଦେଷ୍ଟା, ଦାର୍ଶନିକ, ଲ୍ୟାମ୍ପ- ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ବିଷୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ହେବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷକ କି ସ୍ୱାରା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯିବ ।

ତା'ପରେ ଚାଣକ୍ୟ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ପ୍ରଥମ ଦୀପରେ ଥିବା ତେଲ ରାଜାଙ୍କର ଥିଲା ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୀପରେ ଥିବା ତେଲ ସେ କିଣିଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୩/ ନୈତିକ ନିୟମ ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧ କୁ କାହିଁକି ପାଳନ କରିବା ଜରୁରୀ ତାହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ହେବ ।

ପ୍ରଥମ ଦୀପ କେବଳ ଅଧିକ କାମରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାର ଥିଲା। ଏହା ହିଁ ନୈତିକ ଓ ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବୋଲି ପରେ ସେ କହିଥିଲେ।

ଶିକ୍ଷା: ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଚ୍ଚୋଟତା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଚରିତ୍ର ମଣିଷକୁ ଜଣେ ମହାନ ମଣିଷ ରେ ପରିଗଣିତ କରିବ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଇତିହାସ ପୁସ୍ତକ ର କାହାଣୀ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ଼ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ଇତିହାସ ପୁସ୍ତକର ସହାୟତା ନେବେ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ବୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାହାଣୀ ଭିତରେ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।
- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
• ଆଉ କିଛି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ କୁହନ୍ତୁ, ଯାହା ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି । ଆଉ ସେମାନେ ଯାହା ମହାନ କାମ କରିଛନ୍ତି । • ନୈତିକ ନିୟମ ଓ ମୂଲ୍ୟବୋଧ କୁ କାହିଁକି ପାଳନ କରିବା ଜରୁରୀ ସେ	କୁଇଜ୍: ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଲୋକମାନେ କିପରି ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ କଳାପ କରୁଥିଲେ? • ଲେଖିବା • ରୋଷେଇ କରିବା • ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିବା

ନେଇ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ହେବ।	• ଘର ତିଆରି କରିବା • ପଶୁ ପାଳିବା

Story 12.

IMPORTANCE OF POSITIVE ATTITUDE

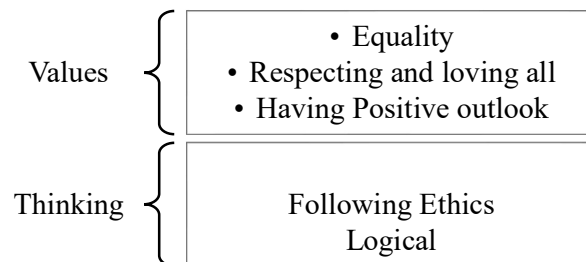
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Universal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Moral and Reflective Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Teacher will ask students; tell me how many kinds of man you have met in life. Explain different behaviour of human being, different colour of human being and creed of human being.

With the answers of students, the teacher will tell them, let us know about more different kinds of human beings in the world as like you presented in the classroom. The more variety a thing is the more beautiful it is.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Guessing
- Giving some examples by students

A man was selling different colour of helium-filled balloon; red, blue, yellow, green. Whenever he feels business is slow, he releases a balloon into the air.

- *Trick 1.* Guessing will be done by students that why the seller man does like this.

Children saw it go up and wanted to buy one. He continued this process every day. One day a little boy came tugging the jacket of balloon seller.

Then the seller turned around and saw that boy asking – can red balloon go up, seller said yes, then asked can white balloon go up- seller said yes, then the child asked can black balloon also go up and would that also fly.

- *Trick 2.* Students will be asked to give some examples of different kinds of people who exit in the classroom and how they treat them.

After listening this, the man replied with empathy, ‘son, it is not the colour of the balloon, it is what is inside that makes it go up.

(Source: - Nachimuthu, P., 2007)

Learnt Lesson: The thing inside of us that makes us go up is our life.

Instrument to be used in the story

Pictures and Balloon

Teacher’s Behaviour

The teacher will use the stories by showing mode by using some pictures and balloon related to the story.

Students’ Behaviour

- Observing the teacher and balloon
- Participate in Drawing.
- Critically thinking about nature and the variety of human beings.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Drawing Pictures by students of: • Ballons of different colours • Beauty in variety	Relate the following behaviour/word with your classmates. • Studious • Silent • Naughty • Good manners

କାହାଣୀ ୧୨ ।

ସକାରାତ୍ମକ ମନୋଭାବର ଗୁରୁତ୍ୱ

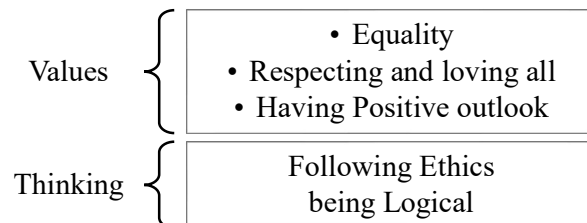
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ' ସାର୍ବଜନିକ ମୂଲ୍ୟ ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ; ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ ଆପଣ ଜୀବନରେ କେତେ ପ୍ରକାରର ମଣିଷଙ୍କୁ ଭେଟିଛନ୍ତି । ମଣିଷର ବିଭିନ୍ନ ଆଚରଣ, ମଣିଷର ଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗ ଓ ମଣିଷର ଧର୍ମକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହିତ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଆମକୁ ଦୁନିଆର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ମଣିଷ ବିଷୟରେ ଜଣାଇବେ ଯେପରି କି ଆପଣ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଅଛନ୍ତି । କୌଣସି ଜିନିଷ ଯେତେ ବିବିଧତା ହେବ, ସେତିକି ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଆକଳନ କରିବା
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେବା

ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ହିଲିୟମ ଭର୍ତ୍ତି ବେଲୁନ୍ ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ; ଲାଲ, ନୀଳ, ହଳଦିଆ, ସବୁଜ । ଯେତେବେଳେ ବି ବ୍ୟବସାୟ ଧୀରେ ଧୀରେ ହେଉଥିଲା, ସେ ଏକ ବେଲୁନ୍ କୁ ଆକାଶରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି ।

- ଟ୍ରିଜ୍ ୧ / ବିକ୍ରେତା ଜଣକ କାହିଁକି ଏପରି କରନ୍ତି ତାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଅନୁମାନ କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ ଏହା ଉପରକୁ ଯାଉଥିବା ଦେଖି ଗୋଟିଏ କିଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ରଖୁଥିଲେ । ଦିନେ ଏକ ଛୋଟ ପିଲା ବେଲୁନ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଜ୍ୟାକେଟକୁ ଟାଙ୍ଗିବାକୁ ଆସିଲା ।

ତା'ପରେ ବିକ୍ରେତା ପଛକୁ ଫେରି ଦେଖିଲେ ସେହି ବାଳକ ଚି ପଚାରିଲା - ଲାଲ ବେଲୁନ୍ ଉପରକୁ ଉଠିବ କି, ବିକ୍ରେତା କହିଲା ହଁ, ତା'ପରେ ଧଳା ବେଲୁନ୍ ଉପରକୁ ଯିବ କି- ବିକ୍ରେତା କହିଲା ହଁ, ତା'ପରେ ପିଲାଟି ପଚାରିଲା କଳା ବେଲୁନ୍ ମଧ୍ୟ ଉପରକୁ ଯାଇ ପାରିବ କି ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ଉଡ଼ିବ କି?

- ଟ୍ରିଜ୍ ୨ / ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଦେବାକୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କିପରି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।

ଏହା ଶୁଣିବା ପରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ସହାନୁଭୂତିର ସହ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, 'ପୁଅ, ଏହା ବେଲୁନ୍ ର ରଙ୍ଗ ନୁହେଁ, ଏହା ଭିତରେ ଯାହା ଅଛି ତାହା ହିଁ ଏହାକୁ ଉପରକୁ ଠେଲି ଦିଏ ।

ଶିକ୍ଷା: ଆମ ଭିତରେ ଥିବା ଜିନିଷ ଯାହା ଆମକୁ ଉପରକୁ ନେଇଯାଏ ତାହା ହେଉଛି ଆମ ଜୀବନ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଫଟୋ ଏବଂ ବେଲୁନ୍

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କିଛି ଚିତ୍ର ଏବଂ ବେଲୁନ୍ ବ୍ୟବହାର କରି କାହାଣୀ ଦେଖାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏବଂ ବେଲୁନ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା।
- ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା।
- ପ୍ରକୃତିର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ମଣିଷର ବିବିଧତା ବିଷୟରେ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିତ୍ର ଆଙ୍କିବା: • ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ବେଲୁନ୍ • ବିବିଧତାରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ	ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦକୁ ଆପଣଙ୍କ ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ସଂଯୋଗ କରନ୍ତୁ। • ପରିଶ୍ରମୀ • ନୀରବ • ଦୁଷ୍ଟତା • ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ

Story 13.

SEARCH FOR THE PRIEST

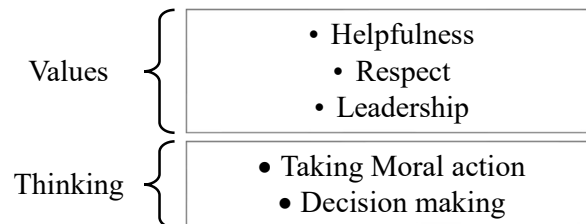
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about ‘Universal and Social Values’ through this story.
2. Student will be able to enhance their ‘Moral and Critical Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Student’s introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students if they climbed mountains before- how the experience was. Do they know about priest- what is the duty of it.

With the answers of students, teacher will inform students that today they are going to hear about the story of desirable priest for a temple. What qualities do we need to be a good human being, let us find.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- Guessing

There was a temple high up the hill. The priest of the temple was known to be a respected and a great scholar. When priest was laying on his deathbed told the trustee of the temple that ‘after my death, make sure that only a ‘huma being’ replaces me as the priest of this temple. After his death, information passed to far about the urgent replacement of the priest. A day was set for

all candidates, and aspirants came by trekking the steep and climbing to the temple. The route of the temple was not easy, it was full of thorns and stones.

- *Trick 1.* The teacher will ask students- Can any of you climb to that mountain for an interview only?

But by the time most people managed to reach the temple. The selection procedure started, all the aspirants recite difficult shlokas, verses from sacred texts and explain various procedure of priesthood. When the selection about to end, one young man walked slowly into the temple. Everyone asked why he was late, then he explained I had to clear the path of thorns and stones. He said I apologize for the delay; I don't wish to participate in the competition.

- *Trick 2.* Guess what after this, who should be the Priest?

Hearing this the trustee selected him as a priest, all others were wonder why not we. Then the trustee explained all you came in the same path, but nobody thinks of removing the thorns and stones. As a human being he cares about others, and he matches the quality as the old priest said.

(Source: - Nachimuthu, P., 2007)

Learnt Lesson: A leader and a good human being need to care about others.

Instrument to be used in the story

Tambourine

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode.

Relating the situation with real life.

Teacher will explain about ancient systems to choose a leader.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Answering the questions.
- Reciting slokas.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Recite some Sanskrit slokas that you have learned.	Course of action (decision making): If you find a crowd in a store, and you notice an old lady is waiting for a long time to buy some ration and she is not able to go through the crowd. In this situation, what your reaction will be?

କାହାଣୀ ୧୩ ।

ପୁରୋହିତଙ୍କ ସନ୍ଧାନ

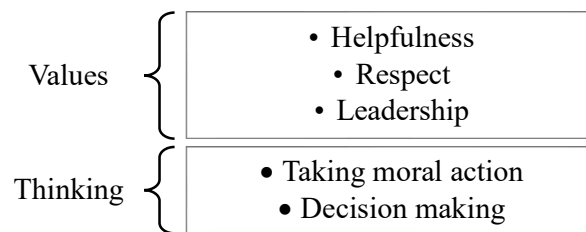
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

- ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ' ସାର୍ବଜନୀନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
- ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର ' ନୈତିକ ଓ ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଶୁଣାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଯଦି ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ ପାହାଡ଼ ଚଢ଼ିବେ, ତେବେ ଅନୁଭୂତି କେମିତି ଥିଲା। ପୁରୋହିତଙ୍କ ବିଷୟରେ ସେମାନେ ଜାଣନ୍ତି କି, ଏହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ଯେ ଆଜି ସେମାନେ ମନ୍ଦିର ପାଇଁ ବାଞ୍ଛିତ ପୂଜକଙ୍କ କାହାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି। ଜଣେ ଭଲ ମଣିଷ ହେବା ପାଇଁ ଆମକୁ କେଉଁ ଗୁଣର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ଆସନ୍ତୁ ଆଲୋଚନା କରିବା।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପରରାଉଚରା
- ଆକଳନ କରିବା

ପାହାଡ଼ ଉପରେ ଏକ ମନ୍ଦିର ଥିଲା । ମନ୍ଦିରର ପୂଜକ ଜଣେ ସମ୍ମାନିତ ଏବଂ ମହାନ ପଣ୍ଡିତ ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ପୂଜକ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଶଯ୍ୟାରେ ଶୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ମନ୍ଦିରର ଗ୍ରନ୍ଥକୁ କହିଥିଲେ ଯେ 'ମୋ ର ମୃତ୍ୟୁ ପରେ, ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଏହି ମନ୍ଦିରର ପୂଜକ ଭାବରେ ମୋ ସ୍ଥାନରେ କେବଳ 'ମନୁଷ୍ୟ' ହିଁ ରହିବେ। ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ପୂଜକଙ୍କ ତୁରନ୍ତ ବଦଳି ନେଇ ବହୁ ଦୂରରେ ସୂଚନା ପହଞ୍ଚିଥିଲା। ସମସ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦିନ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଶାୟୀମାନେ ପାହାଚ ଅତିକ୍ରମ କରି ମନ୍ଦିର କୁ ଚଢ଼ି ଆସିଥିଲେ । ମନ୍ଦିରର ମାର୍ଗ ସହଜ ନଥିଲା, ଏହା କଣ୍ଠ ଓ ପଥରରେ ପରିପୁର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ- ତୁମ ଭିତରୁ କେହି ସେହି ପର୍ବତକୁ ଚଢ଼ିପାରିବ କି, କେବଳ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ?

କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ। ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ସମସ୍ତ ଆଶାୟୀ ମାନେ କଠିନ ଶ୍ଲୋକ ପାଠ କରନ୍ତି, ପବିତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥରୁ ଶବ୍ଦ ପାଠ କରନ୍ତି ଏବଂ ପୁରୋହିତଦ୍ୱରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତି । ଚୟନ ସରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ଜଣେ ଯୁବକ ଧୀରେ ଧୀରେ ମନ୍ଦିର ଭିତରକୁ ଚାଲି ଆସିଥିଲେ। ସମସ୍ତେ ପଚାରିଲେ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଛି, ତା'ପରେ ସେ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ମୋତେ କଣ୍ଠ ଓ ପଥରର ରାସ୍ତା ସଫା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା। ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ମୁଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି; ମୁଁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଭାଗ ନେବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଅନୁମାନ କର ଏହା ପରେ କ'ଣ ହେବ, ପୁରୋହିତ କିଏ ହେବ?

ଏହା ଶୁଣି ଗ୍ରନ୍ଥ ତାଙ୍କୁ ପୂଜକ ଭାବରେ ମନୋନୀତ କଲେ, ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଯେ ଆମେ କାହିଁକି ନୁହେଁ । ତା'ପରେ ଗ୍ରନ୍ଥ ବୁଝାଇଲେ ଯେ ଆପଣ ମାନେ ସମସ୍ତେ ସମାନ ମାର୍ଗରେ ଆସିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ କଣ୍ଠ ଓ ପଥର ହଟାଇବାକୁ କେହି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଜଣେ ମଣିଷ ଭାବରେ ସେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତି ଏବଂ ପୁରୁଣା ପୁରୋହିତଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଗୁଣ ସହିତ ମେଳ ଖାଆନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷା: ଜଣେ ନେତା ଏବଂ ଜଣେ ଭଲ ମଣିଷ ଅନ୍ୟର ଯତ୍ନ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଖଞ୍ଜର (Tambourine)

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ସହ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ନେତା ଚୟନ କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପ୍ରାଚୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବ ।
- ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବ ।
- ସ୍ନୋକ ପାଠ କରିବ ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ଆପଣ ଶିଖୁଥିବା କିଛି ସଂସ୍କୃତ ସ୍ନୋକ ପାଠ କରନ୍ତୁ ।	କାର୍ଯ୍ୟପତ୍ର ଯଦି ଆପଣ କୌଣସି ଦୋକାନରେ ଭିଡ଼ ଦେଖିଲେ ଏବଂ ଆପଣ ଦେଖିବେ ଯେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧା କିଛି ରାସନ କିଣିବା ପାଇଁ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେ ଭିଡ଼ ମଧ୍ୟରୁ ଯିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି । ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କ'ଣ ରହିବ ?

Story 14.

THE FOLLY OF PANIC

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about Personal Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Reflective and Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Values' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	}	• Positive Outlook • Confidence
Thinking		• Use of insight • Fluency

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students, share some experiences when you become scared but later you realize it was small things which need not to be cared.

With the response of students, the teacher then will try to elaborate on those responses and attract students towards the story by informing them, let us know about what happen in this story with little hare, how he was nervous and later he become fearless.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving expressions of different animals
- Giving examples of other animals

Once there was a little nervous 'Hare' who was always afraid that something dreadful was going to happen to her. "Suppose the Earth were to fall in, what would happen to me?" And she said this so often that at last she thought it really was about to happen.

- *Trick 1.* The teacher will say here, to students to make expressions or sound like different animals,

One day, when she had been saying over and over again, "she heard a slight noise: it really was only a heavy fruit which had fallen upon a rustling leaf, but the little Hare was so nervous she was ready to believe in a frightened tone: "The Earth is falling in." She ran away as fast as she could go. On the way he met her brother; "And he repeated this to his brother hare, and he to his brother hare, and he to his brother hare, until at last there were a hundred thousand brother hares, all shouting: "The Earth is falling in." First the deer, and then the sheep, buffalo, elephant and then many. Now the wise Lion heard all this noise and wondered at it. "There are no signs," he said, "of the Earth falling in.

They must have heard something." And then he stopped them all short and said: "What is this you are saying?" And the Elephant said: "I noticed that the Earth was falling in. "How do you know this?" asked the Lion. "Why, now I come to think of it, it was the tiger; Tiger said: "I had it from the Camel," and the Camel said: "I had it from the Buffalo." And the buffalo from the wild boar, and the wild boar from the sheep, and the sheep from the deer, and the deer from the hares, and the Hares said: "Oh! we heard it from that little Hare.

- *Trick 2.* The teacher will say here to students, give examples of other animals or birds like the nature of little Hare.

"And the Lion said: "Little Hare, what made you say that the Earth was falling in?" Then he showed the little Hare how the fruit had fallen upon the leaf, making the noise that had frightened her, and she said: "Yes, I see- the Earth is not falling in". Then little Hare stood before the animals and said: "The Earth is not falling in." And all the animals began to repeat this to one another.

(Source: - Shedlock, M. L., 1951)

Learnt Lesson: Be positive and don't pass on misinformation.

Instrument to be used in the story

Puppet

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by showing mode.

Here, some students will be asked to make sound of some animal.

Students' Behaviour

- Observe the puppet and the teacher.
- Making sounds of animals.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
• Giving and exercising of good and bad facial expression. • By this they will learn about good expressions of respect and greeting.	Make an animal out of soil, paper, or tree leaves.

କାହାଣୀ ୧୪।

ଆତଙ୍କର ମୂର୍ଖତା

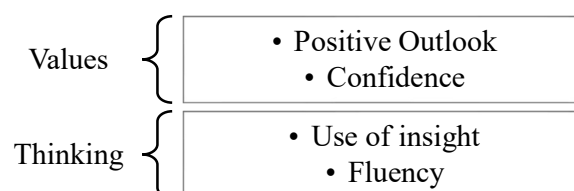
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର ' ପ୍ରତିଫଳିତ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଭୟଭୀତ ହେଲେ କିଛି ଅନୁଭୂତି ବାଣ୍ଟିବେ କିନ୍ତୁ ପରେ ଆପଣ ଅନୁଭବ କରିବେ ଯେ ଏହା ଛୋଟ ଛୋଟ ଜିନିଷ ଯାହାର ଭାବିବା ର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେହି ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତୃତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇ କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବେ, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀରେ ଛୋଟ 'ଗୁଠୁଛି ମୁଷା' ସହିତ କ'ଣ ଘଟିଥାଏ, ସେ କିପରି ନର୍ତ୍ତସ ଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ସେ ନିର୍ଭୀକ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ବିଭିନ୍ନ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା
- ଅନ୍ୟ ଭୟଭୀତ ପଶୁଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଦେବା

ଥରେ ଚିକିଏ ନର୍ତ୍ତସ ' ଗୁଠୁଛି ମୁଷା ' ଥିଲେ ଯିଏ ସବୁବେଳେ ଭୟ କରୁଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ସହ କିଛି ଭୟଙ୍କର ଘଟିବାକୁ ଯାଉଛି।
"ଧରାଯାଉ ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ଖସିପଡ଼ିବ, ମୋର କ'ଣ ହେବ?" ଏବଂ ସେ ଏହା ଏତେ ବାରମ୍ବାର କହିଥିଲେ ଯେ ଶେଷରେ ସେ ଭାବିଲେ ଯେ ଏହା ପ୍ରକୃତରେ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଠାରେ କହିବେ , ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପଶୁଙ୍କ ପରି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କିମ୍ବା ଶବ୍ଦ ତିଆରି କର ।

ଦିନେ, ଯେତେବେଳେ ସେ ବାରମ୍ବାର କହୁଥିଲେ, ", ସେ ସାମାନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲେ: ଏହା ପ୍ରକୃତରେ କେବଳ ଏକ ଭାରୀ ଫଳ ଥିଲା ଯାହା ଏକ ଜଳିଯାଇଥିବା ପତ୍ର ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଛୋଟ ଗୁଠୁଛି ମୁଷା ଚି ଏତେ ଭୟଭୀତ ଥିଲା ଯେ ସେ ଭୟଭୀତ ସ୍ଵରରେ ବିଶ୍ଵାସ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା: "ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ଖସିଯାଉଛି। ସେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ଯାଇପାରୁଥିଲେ ସେତେ ଶୀଘ୍ର ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ। ବାଟରେ ସେ ତା'ର ଭାଇକୁ ଭେଟିଲା, "ସେ ଏହା ତାଙ୍କ ଭାଇ ହରେଙ୍କୁ, ସେ ତା'ର ଭାଇ ହରିଶକୁ ଏବଂ ସେ ତା'ର ଭାଇ ହରିଶକୁ ଦୋହରାଇଲା। ଶେଷରେ ସେଠାରେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଭାଇ ହରିଶ ଥିଲେ, ସମସ୍ତେ ଚିତ୍କାର କଲେ: "ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ଖସିପଡ଼ୁଛି। ପ୍ରଥମେ ହରିଶ, ତା'ପରେ ମେଣ୍ଟା, ମଇଁଷି, ହାତୀ ଓ ପରେ ଅନେକ। ଏବେ ଜ୍ଞାନୀ ସିଂହ ଏସବୁ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେ କହିଲେ, "ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ପଡ଼ିବାର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ନାହିଁ।

ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଶୁଣିଥିବେ। ତା'ପରେ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଅଟକାଇ କହିଲେ, "ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ?" ହାତୀ କହିଲା: "ମୁଁ କହିଲି ଯେ ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ଖସିପଡ଼ୁଛି । " ତୁମେ ଏହା କେମିତି ଜାଣିଛ?" ସିଂହ ପଚାରିଲା । "କାହିଁକି,

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏହା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଆସିଛି, ଏହା ବାଘ ଥିଲା, ବାଘ କହିଲା: "ମୁଁ ଏହାକୁ ଓଠରୁ ପାଇଥିଲି" ଏବଂ ଓଠ କହିଲା: "ମୁଁ ଏହାକୁ ମଇଁଷିରୁ ପାଇଥିଲି। ଜଙ୍ଗଲୀ ଘୁଷୁରିରୁ ମଇଁଷି, ମେଷାମାନଙ୍କର ବଣୁଆ ଘୁଷୁରି, ହରିଣର ମେଷା ଓ ହରିଣରୁ ହରିଣ ଓ ଗୁଠୁଛି ମୁଷା ମାନେ କହିଲେ, "ଓହ! ଆମେ ଏହା ସେହି ଛୋଟ ଗୁଠୁଛି ମୁଷା ଠାରୁ ଶୁଣିଥିଲୁ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ, ଗୁଠୁଛି ମୁଷା ର ପ୍ରକୃତି ଭଳି ଅନ୍ୟ ପଶୁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

"ଏବଂ ସିଂହ କହିଲା: "ଛୋଟ ଗୁଠୁଛି ମୁଷା, ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ ଯେ ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ଖସିପଡୁଛି?" ତା'ପରେ ସେ ଛୋଟ ଗୁଠୁଛି ମୁଷା କୁ ଦେଖାଇଲେ ଯେ କିପରି ପତ୍ର ଉପରେ ଫଳ ପଡ଼ିଛି, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ଭୟଭୀତ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେ କହିଲା: "ହଁ, ମୁଁ ଦେଖୁଛି- ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ପଡୁନାହିଁ"। ତା'ପରେ ଛୋଟ ହରିଣ ପଶୁମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା: "ପୃଥିବୀ ଭିତରକୁ ପଡୁନାହିଁ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପଶୁପରଶ୍ଚରକୁ ଏହା ଦୋହରାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଶିକ୍ଷା: ସକାରାତ୍ମକ ହୁଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଭୁଲ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ/ସାମଗ୍ରୀ

କଣ୍ଠେଇ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଏଠାରେ କିଛି ଛାତ୍ରଙ୍କୁ କୌଣସି ପଶୁର ଶବ୍ଦ ତିଆରି କରିବାକୁ କୁହାଯିବ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କଣ୍ଠେଇ ଓ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ।
- ପଶୁଙ୍କ ଶବ୍ଦ ଉତ୍ତୋଳନ କରନ୍ତୁ

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଳ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଚେହେରାର ଭଲ ଓ ଖରାପ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଦେବା ଏବଂ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା । ଏହା ଦ୍ଵାରା ସେମାନେ ଭଲ ସମ୍ମାନ ଓ ଅଭିନନ୍ଦନ ବିଷୟରେ ଶିଖିବେ ।	ମାଟି, କାଗଜ କିମ୍ବା ଗଛ ପତ୍ରରୁ ପଶୁ ତିଆରି କରନ୍ତୁ ।

Story 15.

INDIA CONCEPT OF VASUDEVA KUTUMBAKAM

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about ‘Universal Values’ through this story.
2. Student will be able to enhance their ‘Moral Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Values	• Brotherhood • Humanity • Respect for Country
Thinking	
	• Moral action and Good Decision

Student’s introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students about some historical wars. What happened when a war took place.

With the answers of students, the teacher will inform students about 2 world wars and how people were suffering for food and shelter, let us know through this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Relating with own life of students
- Discussing with classmates

It was the time of World War II when Hitler invaded Poland, where many people in German suffers. Approximately 500 women and 200 children refugees tried to escape from the German by the ship with the help of police. They all met with their family said goodbye by saying “if we live, we will meet again” this was their last conversation with their loved ones. The captain of the ship was told that they would take them to any country where they can get shelter.

- *Trick 1.* Students will be allowed to relate the condition with their life and other historical wars.

Many European and Asian Country and even Iran denied entering them. Finally, the ship reached India., British government also refused to make them entry there. But when the news reached the Maharaja of Jamnagar, everybody was given shelter with education facility.

- *Trick 2.* Discussion will be happened by students about the names of different countries, also about the King ruling in India.

Later when the World War is over people return to their country. And even now people of Poland did not forget Maharaja of Jamnagar. Many streets and places have been named after the name of King ‘Jam Saheb’ - Digvijay Singh.

(Source: - Say "No" to Sold Media, 2018)

Learnt Lesson: Help others when they need it.

Instrument to be used in the story

History book for war

Teacher’s Behaviour

- The teacher will use the stories by telling mode.
- Questioning about different countries and states.
- Giving students a chance to ask questions.
- The teacher will explain the consequences of a war.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Answering the questions.
- Relating to the story with others historical story.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Giving 'THANK YOU' cards to the people who helped us.	Discuss the consequences of the following situation/statement: • Two students are fighting to sit inside the classroom over a clean place.

କାହାଣୀ ୧୫।

ଭାରତ ରେ 'ବସୁଦେବ କୁଟୁମ୍ବକମ'ର ଧାରଣା

ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ମୁନିଭର୍ଷାଳ ଭାଲ୍ୟୁ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

Values	{	• Brotherhood • Humanity • Rsepect for Country
Thinking	{	• Moral action and Good Decision

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ଐତିହାସିକ ଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟରେ ପଚାରିବେ। ଯୁଦ୍ଧ ବେଳେ କ'ଣ ହୋଇଥାଏ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ୨ଟି ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇବେ ଏବଂ ଲୋକମାନେ କିପରି ଖାଦ୍ୟ ଓ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ କଷ୍ଟ ଭୋଗୁଥିଲେ, ଆସକ୍ତ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା

ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ର ସମୟ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ ହିଟଲର ପୋଲଣ୍ଡ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଜର୍ମାନର ଅନେକ ଲୋକ ଶିବିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ପାଖାପାଖି ୫୦୦ ମହିଳା ଓ ୨୦୦ ଶିଶୁ ଶରଣାର୍ଥୀ ପୁଲିସ ସହାୟତାରେ ଜର୍ମାନ ଠାରୁ ଖସି ପଳାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ। ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିଲେ "ଯଦି ଆମେ ବଞ୍ଚିବୁ, ଆମେ ପୁନର୍ବାର ଭେଟିବୁ" କହି ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ। ଜାହାଜର କ୍ୟାପଟେନଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ଦେଶରେ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ଆଶ୍ରୟ ପାଇପାରିବେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଐତିହାସିକ ଯୁଦ୍ଧ ସହିତ ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ।

ଅନେକ ଯୁରୋପୀୟ ଏବଂ ଏସୀୟ ଦେଶ ଏବଂ ଏପରିକି ଇରାନ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ଶେଷରେ ଜାହାଜ ଟି ଭାରତରେ ପହଞ୍ଚିଲା ., ଦ୍ୱିତୀୟ ସରକାର ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଠାକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଖବର ଜାମନଗର ମହାରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ସୁବିଧା ସହ ଆଶ୍ରୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ନାମ, ଭାରତରେ ଶାସନ କରୁଥିବା ରାଜାଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଆଲୋଚନା କରିବେ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସରିବା ପରେ ଲୋକମାନେ ନିଜ ଦେଶକୁ ଫେରିଯାଆନ୍ତି । ଏବେ ବି ପୋଲ୍ୟାଣ୍ଡର ଲୋକମାନେ ଜାମନଗରର ମହାରାଜାଙ୍କୁ ଭୁଲି ନାହାନ୍ତି । ସେହି ରାଜା 'ଜାମ୍ ସାହେବ' ଦିଗବିଜୟ ସିଂହଙ୍କ ନାମରେ ଅନେକ ରାସ୍ତା ଓ ସ୍ଥାନର ନାମକରଣ କରାଯାଇଛି ।

ଶିକ୍ଷା: ଆବଶ୍ୟକ କ୍ଷମେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇବା ପାଇଁ ଇତିହାସ ପୁସ୍ତକ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ୍ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
- ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ଓ ରାଜ୍ୟ କୁ ନେଇ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦେବେ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଯୁଦ୍ଧର ପରିଣାମ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନରେ ସହ ଶୁଣିବେ ।
- ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବେ ।
- କାହାଣୀକୁ ଅନ୍ୟ ଐତିହାସିକ କାହାଣୀ ସହିତ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ 'ଧନ୍ୟବାଦ' କାର୍ଡ ଦେବା ।	ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିସ୍ଥିତି/ବିବୃତ୍ତିର ପରିଣାମ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ: ପରିଷ୍କାର ସ୍ଥାନ ରେ ବସିବା କୁ ନେଇ ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହ ଭିତରେ ଦୁଇ ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଝଗଡ଼ା ହେଉଛି ।

Story 16.

TOGETHER WE CAN

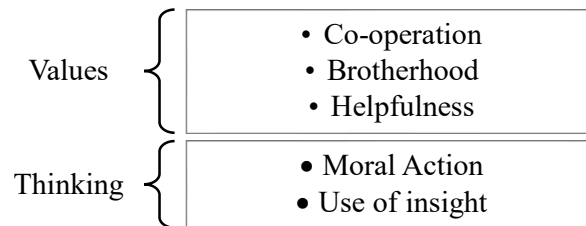
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about ‘Universal Values’ through this story.
2. Students will be able to enhance their ‘Moral and Reflective Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Student’s introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students, have they ever seen a corn field. How does it look? If they like the taste of corn, either boil or fire. After this, about their relations with other students of other classes. What relationship they are having with them. Do they fight, if yes then what are the reasons.

With the discussion with students, the teacher will move ahead to present the story, where they will understand about co-operation.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving examples
- Relating to their own life

There was a farmer who grew award-winning corn. Each year his produces of good fetched him a good price at the local fair. One day a newspaper reporter interviewed him and learned something interesting about how he grew it. The reporter discovered that the farmer shared his seed corn with his neighbors. "How can you afford to share your best seed corn with your neighbours when they are entering corn in competition with yours each year?" the reporter asked.

- *Trick 1.* Here, examples of students who help others in the class will be given by students.

"Why sir," said the farmer, "didn't you know? The wind picks up pollen from the ripening corn and swirls it from field to field. If my neighbors grow inferior corn, cross-pollination will steadily degrade the quality of my corn. If I am to grow good corn, I must help my neighbors grow good corn." He is very much aware of the connectedness of life. His corn cannot improve unless his neighbor's corn also improves.

- *Trick 2.* The teacher asks students to recall and relate this kind of nature of people present near you.

So, it is in other dimensions. Those who choose to be at peace must help their neighbours to be at peace. Those who choose to live well must help others to live well, for the values of a life is measured by the lives it touches.

(Source: - CBSE, 2012)

Learnt Lesson: Those who choose to be happy must help others to find happiness for the welfare of all.

Instrument to be used in the story

Paper Mike

Teacher's Behaviour

- Teacher will use the stories by performing mode.
- The performance will be done by students after the teacher explains the story to them.
- The teacher will explain the consequences of a fight.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.

- Acting a behaviour/ Role Playing
- Observing the actions of students and teachers.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Fill the blank- I do <u>this....</u> good work every day.	REFLECT: How did the farmer see his own welfare?

କାହାଣୀ ୧୭।

ଏକାଠି ଆମେ କରିପାରିବା

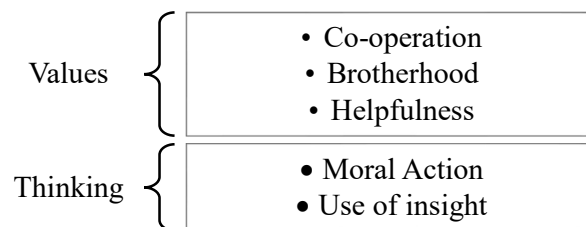
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଏବଂ ଚିନ୍ତନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସେମାନେ କେବେ ମକା କ୍ଷେତ ଦେଖୁଛନ୍ତି କି? ଏହା କିପରି ଦେଖାଯାଏ? ତେବେ ବାଷ୍ପପୁଟା କିମ୍ବା ନିଆଁ ସେମାନେ କଉଁ ମକାର ସ୍ୱାଦ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି । ଏହାପରେ

ଅନ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରିବେ। ସେମାନଙ୍କ ସହ ସେମାନଙ୍କର କ'ଣ ସମ୍ପର୍କ ରହିଛି। ସେମାନେ ଲଢ଼େଇ କରନ୍ତି କି, ଯଦି ହଁ ତେବେ ଏହାର କାରଣ କ'ଣ?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିବେ, ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ସହଯୋଗ ବିଷୟରେ ବୁଝିପାରିବେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଉଦାହରଣ ଦେଇ
- ଅଭିନୟ ଚୟନ

ଜଣେ ଚାଷୀ ପୁରସ୍କାର ପ୍ରାପ୍ତ ମକା ଚାଷ କରିଥିଲେ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ତାଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ ମେଳାରେ ଭଲ ମୂଲ୍ୟ ପାଇଥିଲା। ଦିନେ ଜଣେ ଖବରକାଗଜ ପ୍ରତିନିଧି ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତକାର ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଏହାକୁ କିପରି ବଢ଼ାଇଲେ ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ରୋଚକ କଥା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ । ରିପୋର୍ଟର ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ କୃଷକ ଜଣକ ତାଙ୍କର ବିହନ ମକା ତାଙ୍କ ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ସହ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ଆପଣଙ୍କ ସହ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରି ମକା ଚାଷ କରୁଥିବା ବେଳେ ଆପଣ କିପରି ସେମାନଙ୍କ ସହ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିହନ ମକା ବାଣ୍ଟିପାରିବେ ବୋଲି ସାମ୍ବାଦିକ ଜଣକ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି।

- ଟିକ୍ ୧/ ଏଠାରେ, ଶ୍ରେଣୀରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଦେବେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ।

କୃଷକ କହିଲେ, "ସାର୍ କାହିଁକି, ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ? ପବନ, ପାଚିଥିବା ମକାରୁ ପରାଗ ଉଠାଇ କ୍ଷେତରୁ କ୍ଷେତକୁ ଘୁରି ବୁଲୁଛି। ଯଦି ମୋ ପଡ଼ୋଶୀମାନେ ନିମ୍ନମାନର ମକା ଚାଷ କରନ୍ତି, ତେବେ କ୍ରମ-ପରାଗୀକରଣ ମୋ ମକାର ଗୁଣବତ୍ତାକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ହ୍ରାସ କରିବ । ଯଦି ମୁଁ ଭଲ ମକା ଚାଷ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ତେବେ ମୁଁ ମୋପଡ଼ୋଶୀମାନଙ୍କୁ ଭଲ ମକା ଚାଷ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଜୀବନର ସଂଯୋଗ ବିଷୟରେ ସେ ବହୁତ ସଚେତନ । ପଡ଼ୋଶୀଙ୍କ ମକା ରେ ମଧ୍ୟ ଉନ୍ନତି ନ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ ମକାରେ ଉନ୍ନତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବୁଝାଇଥିବା କାହାଣୀମଧ୍ୟରୁ ଏକ ଚରିତ୍ର ଚୟନ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ପାଇଁ କହିବେ ।

ତେଣୁ ଏହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦିଗରେ ରହିଛି। ଯେଉଁମାନେ ଶାନ୍ତିରେ ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେମାନେ ନିଜ ପଢ଼ାଶୀମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତିରେ ରହିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯେଉଁମାନେ ଭଲ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ, କାରଣ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଏହା ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ଜୀବନ ଦ୍ଵାରା ମାପ କରାଯାଏ ।

ଶିକ୍ଷା: ଯେଉଁମାନେ ଖୁସି ରହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ସୁଖ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

କାର୍ତ୍ତକ ମାଲକ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀ ବୁଝାଇବା ପରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଲଢ଼େଇ ର ପରିଣାମ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣନ୍ତୁ ।
- ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ ବା ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ନଜର ରଖନ୍ତୁ ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅତ୍ୟୁତ୍ତମ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତିଫଳିତ କରନ୍ତୁ: କୃଷକ ନିଜ କଲ୍ୟାଣକୁ କେମିତି ଦେଖିଲେ?

ଖାଲି ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରନ୍ତୁ- ମୁଁ ପ୍ରତିଦିନ ଏହି... ଭଳି କାମ କରେ ।	

Story 17.

Disease Prevention

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Personal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Critical Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	{	• Saving Environment • Cleanliness
Thinking	{	• Analysing • Inferring • Problem solving

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students,

- Have they heard about any pandemic.
- What are the diseases they have heard.
- What could be the situation when a disease starts spreading.
- How can diseases spread.

With the answers of students, the teacher will make them aware of different diseases. Then the teacher will inform them how we can affect our environment unknowingly, let us watch a story about this.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- Relating with your own life

In the video, students will see where a boy does toilet outside near a river. From that river a lady took water for drinking and cooking purposes. After this bee touches the shit and that bee flies around, it sits on people's hands and sweets. The bacteria pass from one situation to another. People drunk the water, eaten the sweets, and without washing their hands they took food.

- *Trick 1.* Question to students will be asked by the teacher that what have they observed what's going on in this part of the video.

Another day the whole village people suffered from Diarrhea. A little boy seeing father suffering, went to the nearby doctor. The doctor came home, boiled the river water, and added some salt and sugar in it and told the patient to drink it. The child helped father to drink it. The boy went from place to place and told people to wash their hands occasionally and properly, wash the food before use.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to relate to their daily life, recall the cleaning activity you are missing and how you can improve your cleanliness.

Drink clean water. Later, a Toilet Room near river constructed by village people. After this, the people were saved and the whole villagers were happy.

(Source: - Prevention of Diseases, 2022)

Learnt Lesson: Clean yourself to be saved from many diseases, it will also help to save others.

Instrument to be used in the story

Video with the help of Projector

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by showing mode by using the Video clip.

Here the teacher will play the video about cleanliness.

The teacher will explain the video to the students.

Students' Behaviour

- Observing the teacher.
- Understanding the video.
- Giving reflection on the video.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Task Activities: Tell a habit of cleanliness which you have not done before, but you will start to do it from today.	Make odd one out: • Hands, Hair, legs, mouth, • Sanitizers, Soap, Water, Sand • Cloth bags, Paper bags, Polyethene, tree leaf bags

କାହାଣୀ ୧୭ ।

ରୋଗ ପ୍ରତିଷେଧକ

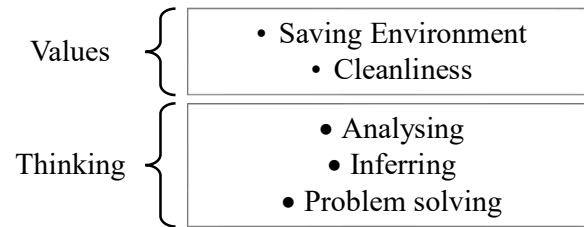
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ,

- ସେମାନେ କୌଣସି ମହାମାରୀ ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛନ୍ତି କି?
- ସେମାନେ କ'ଣ ରୋଗ ଶୁଣିଛନ୍ତି।
- ରୋଗ ବ୍ୟାପିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ହୋଇପାରେ।
- କେମିତି ବ୍ୟାପିପାରେ ରୋଗ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ନେଇ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗ ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କରାଇବେ। ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷକ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ଯେ ଆମେ ଅଜ୍ଞାତରେ ଆମ ପରିବେଶକୁ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବା, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏ ବିଷୟରେ ଏକ କାହାଣୀ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପଚରାଉଚରା
- ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିତ

ଭିଡ଼ିଓରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି, ବାହାରେ ଜଣେ ବାଳକ ନଦୀ ନିକଟରେ କେଉଁଠି ଶୌଚାଳୟ କରୁଛି। ସେହି ନଦୀରୁ ଜଣେ ମହିଳା ପିଇବା ଓ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ପାଣି ନେଇଥିଲେ। ଏହି ମାଛି ଶୌଚ କୁ ଛୁଇଁବା ପରେ ଏବଂ ସେହି ମାଛି ଚାରିଆଡ଼େ ଉଡ଼ିବା ପରେ ଏହା ଲୋକଙ୍କ ହାତରେ ବସି ମିଠା ଖାଇଥାଏ। ଜୀବାଣୁ ଗୋଟିଏ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥିତିକୁ ଯାଇଥାଏ । ଲୋକମାନେ ପାଣି ପିଇଥିଲେ, ମିଠା ଖାଇଥିଲେ ଏବଂ ହାତ ନ ଧୋଇ ଖାଦ୍ୟ ନେଇଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଯେ ଭିଡ଼ିଓର ଏହି ଅଂଶରେ କ'ଣ ଚାଲିଛି ତାହା ସେମାନେ କ'ଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି।

ଆଉ କିଛି ଦିନ ପୂରା ଗାଁ ଲୋକେ ଝାଡ଼ାବାଡ଼ିରେ ପାଡ଼ିତ ହୋଇଥିଲେ। ବାପାଙ୍କୁ ଯତ୍ନଶୀଳ ଅନୁଭବ କରୁଥିବା ଦେଖି ଏକ ଛୋଟ ପୁଅ ନିକଟସ୍ଥ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲା। ଡାକ୍ତର ଘରକୁ ଆସି ନଦୀ ପାଣି ପୁଟାଇ ସେଥିରେ କିଛି ଲୁଗା ଓ ଚିନି ମିଶାଇ ରୋଗୀକୁ ପିଇବାକୁ କହିଥିଲେ। ପିଲାଟି ବାପାଙ୍କୁ ଏହାକୁ ପିଇବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା। ପିଲାଟି ଗୋଟିଏ ଛାନକୁ ଯାଇ ଲୋକଙ୍କୁ ବେଳେବେଳେ ଓ ଠିକ୍ ଭାବେ ହାତ ଧୋଇବା, ବ୍ୟବହାର ପୂର୍ବରୁ ଖାଦ୍ୟ ଧୋଇବାକୁ କହିଥିଲା।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଦୈନିକ ଜୀବନ ସହିତ ଜଡ଼ିବାକୁ କହିବେ, ଯେ ସେମାନେ ସଫେଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବରେ କରୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଏବଂ କିପରି ସ୍ୱଚ୍ଛତାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିପାରିବେ ।

ପରିଷ୍କାର ପାଣି ପିଅନ୍ତୁ। ପରେ ନଦୀ ନିକଟରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶୈତାଳୟ କୋଠରୀ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହାପରେ ଲୋକେ ବଞ୍ଚିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ପୂରା ଗ୍ରାମବାସୀ ଖୁସି ହୋଇଯାଇଥିଲେ।

ଶିକ୍ଷା: ଅନେକ ରୋଗରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ସଫା କରନ୍ତୁ ଏହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାରେ ମଧ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ଭିଡ଼ିଓ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଭିଡ଼ିଓ କ୍ଲିପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଦେଖାଇ କାହାଣୀ କୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏହି ପାଠ ଯୋଜନା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବିଷୟରେ ଭିଡ଼ିଓ ବଜାଇବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିଡ଼ିଓ ବୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା।
- ଭିଡ଼ିଓ କୁ ବୁଝିବା ।
- ଭିଡ଼ିଓରେ ପ୍ରତିଫଳନ ଦେବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ: ସ୍ୱଚ୍ଛତାର ଏପରି ଏକ ଅଭ୍ୟାସ କୁହନ୍ତୁ ଯାହା ଆପଣ ପୂର୍ବରୁ କରି ନଥିବେ, କିନ୍ତୁ ଆଜିଠାରୁ ଆପଣ ଏହା କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବେ ।	କଣ ଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର : • ହାତ, କେଶ, ଗୋଡ଼, ପାଟି, • ସାନିଟାଇଜର, ସାବୁନ୍, ପାଣି, ବାଲି • କପଡ଼ା ବ୍ୟାଗ୍, କାଗଜ ବ୍ୟାଗ୍, ପଲିଥେନ୍, ଗଛ ପତ୍ର ବ୍ୟାଗ୍

Story 18.**Triple Filter Test- HONESTY****Specific Objectives:**

1. Students will be able to know about ‘Social Values’ through this story.
2. Students will be able to enhance their ‘Reflective and Moral Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Values	{	• Honesty, • Truthfulness
Thinking	{	• Judgemental • Self-assessment ability • Knowing right and wrong

Student’s introduction to Story

The teacher will ask students some questions as follows,

- If they heard any wrong information before.
- Have they ever passed the wrong information?
- Have they realized what could be the consequences of passing wrong information.

With the answers of the students, the teacher will lead to a thoughtful discussion. After this the teacher will give some introductions and information about Socrates. Socrates is a western moral and ethical philosopher. Socrates method that is 'questioning method' is also popular. Plato, also a great philosopher, was one of his fellow students.

Then the teacher will announce let's reflect some ideas from Great philosopher Socrate from this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Relating with own life
- Discussion in a group

An ancient Greece, Socrates was reputed to hold knowledge in high esteem. One day an acquaintance met the great philosopher 'Socrates' and said, "Do you know what I just heard about your friend?" "Hold on a minute," Socrates replied. "Before telling me anything I would like you to pass a little test. It's called the Triple Filter Test." "Triple filter?"

Socrates continued. "Before you talk to me about my friend, it might be a good idea to take a moment and filter what you're going to say. That's why I call it the triple filter test. The first filter is Truth. Have you made absolutely sure that what you are about to tell me is true?" "No," the man said, actually, I just heard about it. Now, let's try the second filter, the filter of Goodness. Is what you are about to tell me about my friend something good?" "No, on the contrary..." "So," Socrates continued, "you want to tell me something bad about him, but you're not certain it's true.

- *Trick 1.* The teacher will tell students whether they have questioned somebody like this?

You may still pass the test though, because there's one filter left: the filter of Usefulness. Is what you want to tell me about my friend going to be useful to me?" "No, not really ..." he spoke.

- *Trick 2.* Discussion among students will be allowed by the teacher, if this triple filter is useful or not?

“Well,” concluded Socrates, “if what you want to tell me is neither true nor good nor even useful, why tell it to me at all?”

(Source: - CBSE, 2012)

Learnt Lesson: Don't tell anything bad about others when you are not sure about that. Believe in accurate information only

Instrument use in Story

Pen and Paper for tick mark

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode. The teacher will do some mono acting of both roles in this story.

Students' Behaviour

Observing the teacher acting.

Practice the triple test.

Involve in activities.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Writing and tick marks of Triple test.	REFLECT: When and how can applying the triple filter in our interactions help us?

କାହାଣୀ ୧୮ ।

ତ୍ରିପଲ ଫିଲ୍ମର ଟେଷ୍ଟ- ସଜୋଚତା

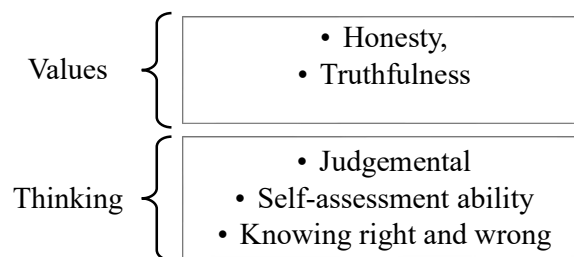
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର 'ପ୍ରତିଫଳିତ ଏବଂ ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ- ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ,

- ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଭୁଲ୍ ସୂଚନା ଶୁଣିଛନ୍ତି କି ।
- ସେମାନେ କେବେ ଭୁଲ୍ ତଥ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି କି?
- ଭୁଲ୍ ସୂଚନା ଦେବାର ପରିଣାମ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ତାହା ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି କି?

ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହିତ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ମାନେ ଚିନ୍ତାପ୍ରବଣ ଆଲୋଚନା ର କାରଣ ହେବେ । ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସକ୍ରେଟିସ୍‌ଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ପରିଚୟ ଓ ସୂଚନା ଦେବେ । ସକ୍ରେଟିସ୍ ଜଣେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ନୈତିକ ଏବଂ ନୈତିକ ଦାର୍ଶନିକ । ସକ୍ରେଟିସ୍ (Socrates) ପଦ୍ଧତି ଯାହା ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ପଦ୍ଧତି ଅଟେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଲୋକପ୍ରିୟ । ପ୍ଲେଟୋ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ମହାନ ଦାର୍ଶନିକ ଥିଲେ ତାଙ୍କର ଜଣେ ସାଥୀ ଛାତ୍ର ।

ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଘୋଷଣା କରିବେ ଯେ ଆସନ୍ତୁ ଏହି କାହାଣୀରୁ ମହାନ ଦାର୍ଶନିକ ସୋକ୍ରେଟଙ୍କ କିଛି ଧାରଣାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିବା ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା
- ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଆଲୋଚନା

ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀସ୍ ର ସକ୍ରେଟିସ୍ ଉଚ୍ଚ ସମ୍ମାନ ଜ୍ଞାନ ରଖୁଥିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ ପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି, ମହାନ ଦାର୍ଶନିକ 'ସକ୍ରେଟିସ୍'ଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଲେ, "ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ମୁଁ ତୁମ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ବିଷୟରେ କ'ଣ ଶୁଣିଛି?" ସକ୍ରେଟିସ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ଗୋଟିଏ ମିନିଟ୍ ଅଟକି ରହ । ମୋତେ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଚାହେଁ ତୁମେ ଏକ ଛୋଟ ପରୀକ୍ଷାରେ ପାସ କର । ଏହାକୁ ଟ୍ରିପଲ୍ ଫିଲ୍ଡର ଚେଷ୍ଟ କୁହାଯାଏ । "ଟ୍ରିପଲ୍ ଫିଲ୍ଡର?"

ସକ୍ରେଟିସ୍ ଜାରି ରଖିଲେ । "ତୁମେ ମୋ ସାଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ମୋ ସହ କଥା ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ତୁମେ ଯାହା କହିବାକୁ ଯାଉଛ ତାହାକୁ ଫିଲ୍ଡର କରିବା ଏକ ଭଲ ଧାରଣା ହୋଇପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଏହାକୁ ଟ୍ରିପଲ୍ ଫିଲ୍ଡର ଚେଷ୍ଟ ବୋଲି କହୁଛି । ପ୍ରଥମ ଫିଲ୍ଡର ହେଉଛି ସତ୍ୟ । ତୁମେ ମୋତେ ଯାହା କହିବାକୁ ଯାଉଛ ତାହା ସତ ବୋଲି ତୁମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛ କି?" "ନା," ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କହିଲେ, ବାସ୍ତବରେ, ମୁଁ ଏହା ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଆସନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଫିଲ୍ଡର, ଭଗବାନଙ୍କ ଫିଲ୍ଡର ଚେଷ୍ଟା କରିବା । ତୁମେ ମୋ ସାଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ମୋତେ ଯାହା କହିବାକୁ ଯାଉଛ ତାହା କ'ଣ କିଛି ଭଲ?" "ନା, ଅପରପକ୍ଷେ..." ବୋଲି ସେ କହିଲେ । ସକ୍ରେଟିସ୍ ତାପରେ କହିଲେ, "ତେଣୁ, ତୁମେ ମୋତେ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଖରାପ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଏହା ସତ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ ନୁହେଁ ।

- ଟ୍ରିପ୍ ୧ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ କି ସେମାନେ ଏଭଳି କାହାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି କି?

ତଥାପି ଆପଣ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି, କାରଣ ଗୋଟିଏ ଫିଲ୍ଡର ବାକି ଅଛି: ଉପଯୋଗୀତାର ଫିଲ୍ଡର । ତୁମେ ମୋତେ ମୋ ସାଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ତାହା ମୋ ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ହେବ?" "ନା, ପ୍ରକୃତରେ ନୁହେଁ..."

- ଟ୍ରିପ୍ ୨ / ଏହି ଟ୍ରିପଲ୍ ଫିଲ୍ଡର ଉପଯୋଗୀ କି ନାହିଁ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକ ଅନୁମତି ଦେବେ?

ଉତ୍ତର ଦେଲେ " ସକ୍ରେଟିସ୍ ଶେଷରେ କହିଲେ, "ଆଜ୍ଞା, ଯଦି ତୁମେ ମୋତେ ଯାହା କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ତାହା ଯଦି ସତ ନୁହେଁ କି ଭଲ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଉପଯୋଗୀ ମଧ୍ୟ ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହା ମୋତେ ଆଦୌ କାହିଁକି କହିବ?"

ଶିକ୍ଷା: ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ଏକ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ନୁହଁନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଖରାପ କୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହାର ଉପକରଣ

ଟିକ୍ ମାର୍କ ପାଇଁ ପେନ୍ ଏବଂ କାଗଜ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅଭିନୟ କରି କାହାଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ। ଏହି କାହାଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ଉଭୟ ଭୂମିକାରେ କିଛି ମୋନୋ ଆକ୍ଟ୍ କରିବେ ।

ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅଭିନୟ ଉପରେ ନଜର ରଖନ୍ତୁ।

ତ୍ରିପଲ ଟେଷ୍ଟଅଭ୍ୟାସ କରିବା ।

କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ତ୍ରିପଲ ଟେଷ୍ଟର ଲେଖା ଓ ଟିକ୍ ମାର୍କ	ପ୍ରତିଫଳନ: ଆମର ବାର୍ତ୍ତାଳାପରେ ତ୍ରିପଲ ଫିଲ୍ଡ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା କେବେ ଏବଂ କିପରି ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ?

Story 19.

A LAZY BOY

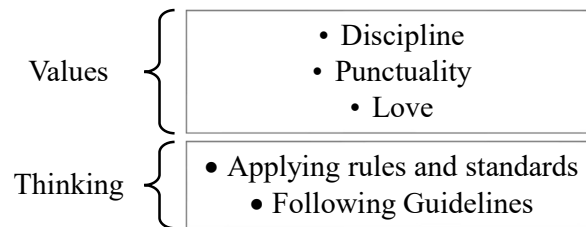
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Personal and Universal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will tell students to share and explain their relationship with their brother and sisters. With this, the teacher will ask how you react: when your sister cried. When does she want something from you? And this type of question.

After this, the teacher will ask about students' timetable, if they follow a daily routine, if they do something within the time, if they reach a place at given time. With this teacher will start the story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Relating with own life

Once there was a twin brother and sister. They go to school every day. But that brother used to come to school late. He had to listen to headmaster. Still, he has never been on time. After

schooling was over, the boy had difficulty getting a job because he used to go late for interviews also. After many attempts, he was able to join the same office with her sister.

- *Trick 1.* Here the teacher will tell students to assume what the behaviour of Brother in the office can be.

Now, they both have jobs in the same office. The boy whose name was Kishore always goes late to the office also. The sister always tried to make her understand about the time, but he never understood. The boy was very lazy and did not care about anything. One day when he reached the office late the boss was angry with him because an important file must be ready with time. Still, Kishore was not apologized for its mistake as it was only 10 minutes late. The boss always scolded him, but he never cared about it.

One day when his sister had an accident. Hearing this the brother suddenly reached the place and he suddenly took her to the hospital. The doctor said she needs blood there. But when Kishore wanted to donate blood, the doctor refused to transfer the blood because his blood was not good because of consuming so much pesticides food. Then they had to arrange a donor, they struggled to find a donor. At last, they found but the donor comes late to the hospital.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to think about this kind of serious situation that has already happened in their life.

The doctor was also anxious to save the patient's life. When the doctor said 5 minutes was also very important to save someone's life, Kishore was listening to everything. Then after this Kishore realizes the value of time.

(Source: - Hindi Kahaniyan, 2020)

Learnt Lesson: Value time and value people.

Instrument to be used in the story

Tambourine for school bell and other signs, Wristwatch

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode.

Relating the situation with real life.

The teacher will explain about family bonding.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Assuming the situation.
- Boys and girls singing the song together.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Singing songs by students dedicated to any of family members.	Complete the story: 1. At school, Period start at 10.15, you will reach to classroom in 2. Your friend did not come to school. So, You have to go friend's house. You will visit him/her at time.....

କାହାଣୀ ୧୯ ।

ଏକ ଅଳ୍ପସୁଆ ବାଳକ

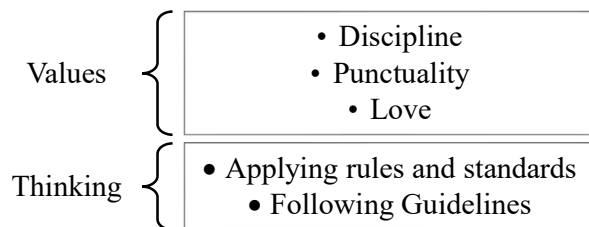
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀଙ୍କ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ କହିବା ଏବଂ ବୁଝାଇବାକୁ କହିବେ । ଏହା ସହ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପଚାରିବେ, ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ଭଉଣୀ କାନ୍ଦିବ ସେତେବେଳେ ଆପଣ କିପରି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦିଅନ୍ତି? ସେ କେବେ ତୁମଠାରୁ କିଛି ଚାହୁଁଛି? ଏବଂ ସେହିଭଳି ।

ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସମୟ ସୂଚୀ ବିଷୟରେ ପଚାରିବେ, ସେମାନେ ଦୈନନ୍ଦିନ ରୁଟିନ୍ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି କି ନାହିଁ, ସେମାନେ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କିଛି କରନ୍ତି କି ନାହିଁ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚନ୍ତି କି ନାହିଁ ଏହା ସହ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ
- ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା

ଥରେ ଜଣେ ଯାଆଁଳା ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀ ଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ସ୍କୁଲ ଯାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଭାଇ ବିଳମ୍ବରେ ସ୍କୁଲ ଆସୁଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତଥାପି ସେ କେବେ ବି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ପାଠ ପଢ଼ିବା ପରେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ବିଳମ୍ବରେ ଯାଉଥିବାରୁ ପିଲାଟି ଚାକିରି ପାଇବାରେ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିଲା । ବହୁ ଚେଷ୍ଟା ପରେ ସେ ନିଜ ଭଉଣୀ କୁ ସହ ସେହି ଅଫିସରେ ଯୋଗ ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ ଅଫିସରେ ଭାଇଙ୍କ ଆଚରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ।

ଏବେ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଅଫିସରେ ଚାକିରି କରୁଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ବାଳକର ନାମ କିଶୋର ଥିଲା, ସେ ସବୁବେଳେ ଅଫିସକୁ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବରେ ଯାଉଥିଲା । ଭଉଣୀ ସବୁବେଳେ ସମୟ ବିଷୟରେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ବୁଝି ପାରିନଥିଲେ । ପିଲାଟି

ବହୁତ ଅଳ୍ପୁଆ ଥିଲା ଏବଂ କୌଣସି ଜିନିଷପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଉନଥିଲା । ଦିନେ ଯେତେବେଳେ ସେ ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ମାଲିକ ତାଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିଗଲେ କାରଣ ସମୟ ସହିତ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଫାଇଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ତଥାପି ମାତ୍ର ୧୦ ମିନିଟ୍ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିବାରୁ କିଶୋର ନିଜ ଭୁଲ ପାଇଁ କ୍ଷମା ମାଗିନଥିଲେ । ମାଲିକ ସବୁବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଉଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେ ଏଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇନଥିଲେ । ତାହା

ଦିନେ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣାର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ଶୁଣି ଭାଇ ହଠାତ୍ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଏବଂ ସେ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ନେଇଯାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ତାଙ୍କୁ ରକ୍ତ ଦରକାର ବୋଲି ଡାକ୍ତର କହିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କିଶୋର ଯେତେବେଳେ ରକ୍ତଦାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ସେତେବେଳେ ଡାକ୍ତର ଏତେ ପରିମାଣର କାର୍ତ୍ତବ୍ୟତା ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା କାରଣରୁ ତାଙ୍କ ରକ୍ତ ଭଲ ନଥିବାରୁ ରକ୍ତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଦାତା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା, ଦାତା ଖୋଜିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ସଂଘର୍ଷ କଲେ । ଶେଷରେ ସେମାନେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ କିନ୍ତୁ ଦାତା ବିଳମ୍ବରେ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ଆସନ୍ତି ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ପୂର୍ବରୁ ଘଟିଥିବା ଏଭଳି ଗମ୍ଭୀର ପରିସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ କହିବେ ।

ଡାକ୍ତର ମଧ୍ୟ ରୋଗୀଙ୍କ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବାପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ଥିଲେ । କାହାର ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ୫ ମିନିଟ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ବୋଲି ଡାକ୍ତର କହିବାରୁ କିଶୋର ସବୁ କଥା ଶୁଣୁଥିଲେ । ତା'ପରେ କିଶୋର ସମୟର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝିଥାନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷା: ସମୟକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟ ଦିଅନ୍ତୁ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଖଞ୍ଜରା, ହାତଘଡ଼ି

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ୍ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ସହ ଯୋଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପାରିବାରିକ ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ।
- ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁମାନ କରିବା ।
- ପୁଅ ଝିଅ ମାନେ ଏକାଠି ଗୀତ ଗାଇବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ସମର୍ପିତ କରିବା ପାଇଁ ଗୀତ ଗାଇବା ।	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାହାଣୀ: 3. ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିରିୟଡ୍ ୧୦.୧୫ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲେ, ତୁମେ କ୍ଲାସ୍‌ରୁମ୍ ରେ ପହଞ୍ଚିବ..... 4. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ସ୍କୁଲକୁ ଆସିନଥିଲା । ତେଣୁ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତୁମେ ତାଙ୍କୁ କେଉଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଭେଟିବ

Story 20.

WHAT YOU CHOOSE MAKES A BIG DIFFERENCE

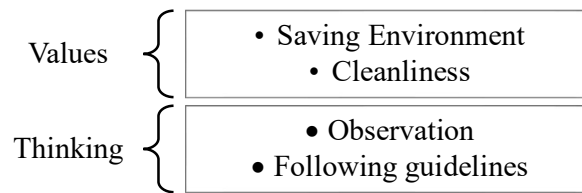
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Personal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Teacher will ask students; tell me what the things are that we need to do after waking up until we go to bed at night. From these answers, students will be asked to identify all the things which are related to the cleanliness.

With the answers of students, the teacher will tell them that in our daily life we do many things which have positive and negative impact on the environment. Then the teacher will inform them how we can affect our environment unknowingly, let us know by this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Observation of students
- Giving examples by students

Once a woman went to market. She bought some fruit. The seller gave the fruits by filling it with a polyethnic/plastic bag. Then the woman went to home back and after putting fruits on table, she threw the plastic bag through the window into a river. Within the river, a fish ate that plastic bag. After some time, a heron came and took the fish out from the water.

- *Trick 1.* Students will be asked if they are observing the video correctly, what is happening there.

Heron when moving to tree, a woodcutter came and cut many trees. After that, for birds and animals in the jungle it was hard to survive. This came out in newspapers and people read it by sitting inside the car, realizing not that they are polluting the environment.

- *Trick 2.* Here students will give some examples like this of what the things people are mistakenly doing which are harming the environment.

Because when the gas released by cars is carbon dioxide and carbon monoxide, it creates clouds and brings unseasonal heavy rain. This caused flood and all the people had to struggle.

(Source: - Kirloskar, F. 2020).

Learnt Lesson: Everything is connected with each other, small mistakes can lead to big danger, So, save the environment and it will save us.

Instrument to be used in the story

Projector or any other tool available at school to show the video.

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by showing mode by using the Video clip.

Here the teacher will play the video about cleanliness.

The teacher will explain the video to the students.

Students' Behaviour

- Observing the teacher.
- Understanding the video.
- Giving reflection on the video.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Answer the question: • How to grow a tree/ what does a tree need to grow? • What should we do after eating from plastic packet?	Arrange the order: - • Tree-Eating-Water-Fruits (Water-Tree-Fruits-Eating)

କାହାଣୀ ୨୦ ।

ଆପଣ ଯାହା ଚୟନ କରନ୍ତି ତାହା ଏକ ବଡ଼ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥାଏ

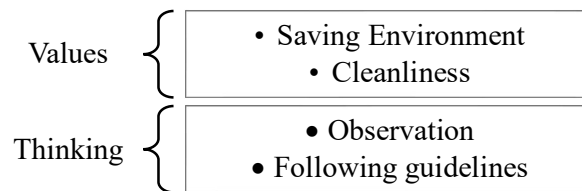
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ; ସକାଳୁ ଉଠିବା ପରେ ରାତିରେ ଶୋଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆମକୁ କ'ଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ତାହା ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ । ଏହି ଉତ୍ତରରୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟତା ସହ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ତ ଜିନିଷ ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିବେ ଯେ ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଆମେ ଅନେକ କାମ କରିଥାଉ ଯାହାର ପରିବେଶ ଉପରେ ସକାରାତ୍ମକ ଓ ନକାରାତ୍ମକ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥାଏ । ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ଯେ ଆମେ ଅଜାଣତରେ କିପରି ଆମ ପରିବେଶକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିପାରିବା, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଦାହରଣ

ଥରେ ଜଣେ ମହିଳା ବଜାରକୁ ଯାଇଥିଲେ। ସେ କିଛି ଫଳ କିଣିଥିଲେ। ବିକ୍ରେତା ଫଳକୁ ଏକ ପଲିଏଥିନିକ୍ /ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟାଗ୍
ରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଦେଇଥିଲେ। ଏହାପରେ ମହିଳା ଜଣକ ଘରକୁ ଯାଇ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଫଳ ପକାଇବା ପରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟାଗ୍
ଝରକା ଦେଇ ନଦୀରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ। ନଦୀ ଭିତରେ ଏକ ମାଛ ସେହି ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବ୍ୟାଗ୍ କୁ ଖାଇଦେଇଥିଲା। ଏହାପରେ
କେତେବେଳେ ଏକ ଗୋରୁ ଆସି ମାଛକୁ ପାଣିରୁ ବାହାର କରି ଦେଇଥିଲା।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚରାଯିବ ଯେ ସେମାନେ ଭିଡିଓକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ଦେଖୁଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ସେଠାରେ କ'ଣ ଘଟୁଛି।

ହେରୋନ୍ ଗଛକୁ ଯିବା ବେଳେ ଜଣେ କାଠକଟା ଆସି ଅନେକ ଗଛ କାଟି ଦେଇଥିଲେ। ଏହାପରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଥିବା ପକ୍ଷୀ ଓ
ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ପାଇଁ ବଞ୍ଚିବା କଷ୍ଟକର ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା। ଏହା ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଏବଂ ଲୋକମାନେ
ପରିବେଶକୁ ପ୍ରଦୂଷିତ କରୁନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଅନୁଭବ କରି କାର୍ ଭିତରେ ବସି ଏହାକୁ ପଢ଼ିଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଏଠାରେ ଛାତ୍ରମାନେ କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେବେ ଯେ ଏମିତି ଲୋକମାନେ ଭୁଲରେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି ଯାହା
ପରିବେଶକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଛି ।

କାରଣ କାର୍ ସ୍ତରା କାର୍ବନ ଡାଇଅକ୍ସାଇଡ୍ ଓ କାର୍ବନ ମୋନୋକ୍ସାଇଡ୍ ଗ୍ୟାସ୍ ନିର୍ଗତ ହେବା ପରେ ଏହା ମେଘ ସୃଷ୍ଟି କରି
ଅଦିନିଆ ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ଆଣିଥିଲା। ଫଳରେ ବନ୍ୟା ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ସଂଘର୍ଷ କରିବାକୁ
ପଡ଼ିଥିଲା।

ଶିକ୍ଷା: ସବୁ କିଛି ପରସ୍ପର ସହ ଜଡ଼ିତ, ଛୋଟ ଛୋଟ ଭୁଲ ବଡ଼ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ, ତେଣୁ ପରିବେଶ ବଞ୍ଚାଅ ଏବଂ ଏହା
ଆମକୁ ରକ୍ଷା କରିବ / ସୁଚ୍ଛତା /

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଭିଡିଓ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର ଉପକରଣ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷକ ଭିଡିଓ କ୍ଲିପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ମୋଡ୍ ଦେଖାଇ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଏହି ପାଠ ଯୋଜନା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବିଷୟରେ ଭିଡିଓ ଦେଖାଇବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିଡିଓ ଦୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା।
- ଭିଡ଼ିଓ କୁ ବୁଝିବା ।
- ଭିଡ଼ିଓ ର ପ୍ରତିଫଳନ ଦେବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଦିଅ: • ଗଛ କିପରି ଚାଷ କରିବେ/ ଗଛ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ କ'ଣ ଦରକାର? • ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ ପ୍ୟାକେଟରୁ ଖାଇବା ପରେ ଆମେ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍?	ଅନୁକ୍ରମ ରେ ରଖ:- • ଗଛ-ଖାଇବା-ପାଣି-ଫଳ (ପାଣି - ଗଛ-ଫଳ-ଖାଇବା)

Story 21.

BHAGWAN AND ALLAH

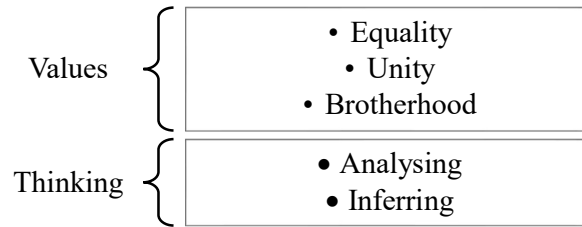
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Universal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Critical Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students,

- Have they heard about Mosque?
- What are the different religious places they have heard about?

With the answers of students, teacher will make them aware of different religion in India. Then teacher will inform them despite of variety religion, there is one similarity called humanity and how important it is to maintain unity, lets know through this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Observing
- Discussing with classmates

In the video, students will see....

One day a little boy sent by his mother to give some food to Priest on the occasion of yearly funeral of his Grand Father. He went to the temple, but he did not find the priest there. Then someone informed that boy about Mosque. Then the boy was curious to know what it was. He saw Mosque nearby and he went there.

- *Trick 1.* The teacher will ask class, have they observed video rightly that what's going on there?

The Maulabi of that Mosque said to the boy that he went into a wrong place. But the boy was confused and could not understood the differences between Temple and Mosque. The boy asked many questions to Maulabi and made him confused.

- *Trick 2.* The teacher will allow students to discuss on differences of Temple and Mosques.

At last, Maulabi said in angry Allah is everywhere and all God are same. The, the boy asked why the priest cannot be same to Maulabi. When the boy said please take my food, my grandfather will be happy. Then the Maulabi was surprised by the saying of that little boy. And at last, he agreed to take the food.

(Source: - Corporate Bytes, 2020).

Learnt Lesson: Don't discriminate against anyone on any discrimination basis.

Instrument to be used in the story

Video with the help of Projector

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by showing mode by using the Video clip.

The teacher will explain the video to the students.

Students' Behaviour

- Observing the video.
- Giving reflection on it.
- Participate in discussion.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Singing Song based on Secularism- Raghupati Raghaba ...	• Giving example by students based on secularism. • Buzz group discussion on meaning of SECULARISM and BROTHERHOOD.

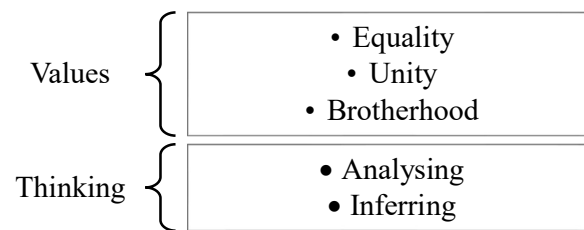
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ' ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ,

- ସେମାନେ ମସଜିଦ୍ ବିଷୟରେ ଶୁଣିଛନ୍ତି କି?
- ସେମାନେ କେଉଁ ଭିନ୍ନ ଧାର୍ମିକ ସ୍ଥଳ ଶୁଣିଛନ୍ତି ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରାଇବେ। ତା'ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ ସତ୍ତ୍ୱେ ଜଣାଇବେ, ମାନବିକତା ନାମକ ଏକ ସମାନତା ଅଛି ଏବଂ ଏକତା ବଜାୟ ରଖିବା କେତେ ଜରୁରୀ, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା

ଭିଡ଼ିଓରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ. . .

ଦିନେ ଜଣେ ଛୋଟ ପୁଅକୁ ତାଙ୍କ ମା' ତାଙ୍କ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ଅତିମ ସଂସ୍କାର ଅବସରରେ ପୁରୋହିତଙ୍କୁ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ପଠାଇଥିଲେ। ସେ ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ପୂଜାରୀଙ୍କୁ ପାଇନଥିଲେ। ତା'ପରେ କେହି ଜଣେ ସେହି ବାଳକକୁ ମସଜିଦ୍ ବିଷୟରେ ଜଣାଇଥିଲେ। ତା'ପରେ ବାଳକଟି ଜାଣିବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ଥିଲା ଏହା କ'ଣ। ସେ ନିକଟରେ ମସଜିଦ୍ ଦେଖି ସେଠାକୁ ଯାଇଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ୍ଲାସକୁ ପଚାରିବେ, ସେଠାରେ କ'ଣ ଚାଲିଛି, ସେମାନେ ଠିକ୍ ଭାବେ ଭିଡ଼ିଓ ଦେଖିଛନ୍ତି କି?

ସେହି ମସଜିଦ୍‌ର ମୌଲାବି ବାଳକକୁ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ ତୁଲ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ବାଳକଟି ବୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା ଏବଂ ମନ୍ଦିର ଏବଂ ମସଜିଦ୍ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ବୁଝି ପାରିନଥିଲା । ବାଳକଟି ମୌଲାବିଙ୍କୁ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ବୁଦ୍ଧରେ ପକାଇଥିଲା।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ମନ୍ଦିର ଓ ମସଜିଦ୍ ର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ କହିବେ ।

ଶେଷରେ ମୌଲାବି କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ କହିଲେ, ଆଜ୍ଞା ସବୁଠି ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତ ଭଗବାନ ସମାନ। ପୁରୋହିତ କାହିଁକି ମୌଲାବିଙ୍କ ସହ ସମାନ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ବାଳକ ଜଣକ ପଚାରିଥିଲେ। ଯେତେବେଳେ ପୁଅ କହିଲା ଦୟାକରି ମୋର ଖାଦ୍ୟ ନିଅ, ମୋ ଜେଜେବାପା ଖୁସି ହୋଇଯିବେ । ତା'ପରେ ମୌଲାବି ସେହି ଛୋଟ ପିଲାର କଥାରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ଶେଷରେ ସେ ଖାଦ୍ୟ ନେବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ।

ଶିକ୍ଷା: କାହାକୁ କୌଣସି ଆଧାରରେ ଭେଦଭାବ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ଭିଡ଼ିଓ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଭିଡ଼ିଓ କ୍ଲିପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଦେଖାଇ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିଡ଼ିଓ ବୁଝାଇବେ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଭିଡ଼ିଓଟିକୁ ଦେଖିବେ ।
- ଏହା ଉପରେ ପ୍ରତିଫଳନ ଦେବେ ।
- ଆଲୋଚନାରେ ଭାଗ ନେବେ

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଗୀତ ଗାଇବା- ରଘୁପତି ରାଘବ...	ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉଦାହରଣ ଦେବା। ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତା ଏବଂ ଭାଇଚାରା ର ଅର୍ଥ ଉପରେ ବଜ୍ର ଗୁପ୍ତ ଆଲୋଚନା ।

Story 22.**TWO FARMERS IN THE HEAVEN****Specific Objectives:**

1. Students will be able to learn about 'Universal Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Reflective Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Value	• Helpfulness • Selflessness • Love
Thinking	

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students what they wanted to become in life. How is it possible to become rich? How can we help people? At last, the teacher will ask if they will be fortunate to rebirth on earth, then what they wanted to become in the next life.

With the answers of the students, the teacher will inform them it is not necessary to be rich by money but by heart it is important. Let us know this through this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving a few minutes gap to imagine the situation.
- Think differently!

Once there were two farmers. Both died in same day. They both went into heaven together. There, God asked them what do you want to become in your next birth?

- *Trick 1.* The teacher will give few moments to students to imagine the place where God stays.

One of the farmers was frustrated and said my whole life worked as hell but people take my earning money from me. So, God please this time do something like this where I will get money and money only and I don't need to pay anyone and provide anyone anything. God said alright. Then other farmers came and said I was very happy with my life everything I had in my previous life, But I was unable to give something extra to people who comes to my home they should not left with empty hand. So, I wanted give more to people in my next birth. So, please make me capable of giving to people who come to house. God said Done!

- *Trick 2.* The teacher will tell students to think from the angle of 2nd farmer, what he actually wants.

Then they took rebirth on earth. One farmer who wanted to become a giver he becomes the richest man of the village. And another person who wanted to only take from others becomes a beggar.

(Source: - Maheshwari, S., 2019).

Learnt Lesson: Be a giver and a giver of happiness to someone.

Instrument to be used in the story

Face Mask

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by performing mode. Here the performance will be done by the teacher. The performance of both farmers and role of God, will be acted by teacher. The voice and facial expression should be done accordingly.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Observing the actions of students and teachers.
- Involved in the activities.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Give opinion on following! • What happens when we do bad to someone? • What could be the consequences of our greed, anger, and sin activity?	One by one each student will be asked that. “If God given a chance to you to select, what do you want to become, in the next birth”?

କାହାଣୀ ୨୨ ।

ସ୍ଵର୍ଗରେ ଦୁଇ ଜଣ କୃଷକ

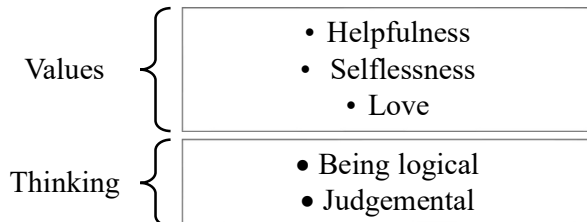
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ' ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର ' ପ୍ରତିଫଳିତ ଚିନ୍ତା ' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ସେମାନେ ଜୀବନରେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ? କିପରି ଧନୀ ହେବା ସମ୍ଭବ? ଆମେ ଲୋକଙ୍କୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବା? ଶେଷରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପଚରାଯିବ ଯେ ସେମାନେ ପୃଥିବୀରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ କରିବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇବେ କି, ତେବେ ସେମାନେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜୀବନରେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହିତ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ, ଅର୍ଥରେ ଧନୀ ହେବା ଜରୁରୀ ନୁହେଁ ବରଂ ହୃଦୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ଜରିଆରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ପରିସ୍ଥିତିର କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ୨ ମିନିଟ୍ ବ୍ୟବଧାନ ଦିଅନ୍ତୁ।
- ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ

ଏକଦା ସେଠାରେ ଦୁଇ ଜଣ ଚାଷୀ ଥିଲେ। ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଉଭୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା। ଦୁହେଁ ଏକାଠି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଭଗବାନ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଯେ ତୁମେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମରେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛ?

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଭଗବାନ ରହୁଥିବା ସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କିଛି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେବେ।

ଜଣେ କୃଷକ ନିରାଶ ହୋଇ କହିଲେ ଯେ ସାରା ଜୀବନ ନର୍କ ପରି କାମ କଲା କିନ୍ତୁ ଲୋକମାନେ ମୋଠାରୁ ମୋର ରୋଜଗାର ଟଙ୍କା ନେଇଗଲେ । ତେଣୁ ଭଗବାନ ଦୟାକରି ଏଥର ଏମିତି କିଛି କରନ୍ତୁ, ଯେଉଁଠି ମୋତେ କେବଳ ଟଙ୍କା ଓ ଟଙ୍କା ମିଳିବ ଏବଂ ମୋତେ କାହାକୁ ଟଙ୍କା ଦେଇ କାହାକୁ କିଛି ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଭଗବାନ କହିଲେ ଠିକ୍ ଅଛି । ତା'ପରେ

ଅନ୍ୟ କୃଷକମାନେ ଆସି କହିଲେ ଯେ ମୁଁ ମୋ ର ପୂର୍ବ ଜୀବନରେ ଯାହା କିଛି ପାଇଥିଲି ସେଥିରେ ମୁଁ ବହୁତ ଖୁସି ଅଛି, କିନ୍ତୁ ମୋ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କିଛି ଅତିରିକ୍ତ ଦେବାକୁ ଅସମର୍ଥ ଥିଲି ଯେଉଁମାନେ ଖାଲି ହାତରେ ଛାଡ଼ିଯିବା ଉଚିତ୍ ହୁଏ । ତେଣୁ ମୁଁ ମୋର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ତେଣୁ ଦୟାକରି ମୋତେ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦେବାପାଇଁ ସକ୍ଷମ କରନ୍ତୁ । ଭଗବାନ କହିଲେ!

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ କୃଷକ ଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ କହିବେ, ସେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।

ତା'ପରେ ସେମାନେ ପୃଥ୍ୱୀରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କଲେ। ଜଣେ କୃଷକ ଯିଏ ଦାତା ହେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ସେ ଗାଁର ସବୁଠାରୁ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ଆଉ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ କେବଳ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସେ ଭିକାରି ହୋଇଯାଆନ୍ତି।

ଶିକ୍ଷା: କାହାକୁ ଖୁସିଦାତା ହୁଅନ୍ତୁ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଫେସ୍ ମାସ୍କ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ। ଉଭୟ କୃଷକଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ଭଗବାନଙ୍କ ଭୂମିକା କୁ ଶିକ୍ଷକ ମାନେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ । ସେହି ଅନୁପାୟୀ ସ୍ୱର ଏବଂ ମୁହଁର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।
- କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟରେ ମତାମତ ଦିଅନ୍ତୁ! କ'ଣ ହେବ ଯେତେବେଳେ ଆମେ କାହା କୁ ଖରାପ କରିଥାଉ? ଆମ ଲୋଭ, କ୍ରୋଧ ଓ ପାପର ପରିଣାମ କ'ଣ ହୋଇପାରେ?	ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପଚରାଯିବ। "ଯଦି ଭଗବାନ ତୁମକୁ ଚୟନ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଜନ୍ମରେ ତୁମେ କ'ଣ ହେବାକୁ ଚାହୁଁଛ?"

Story 23.

FAITH ON ONESELF

Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Personal and Universal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Critical Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	• Helpfulness • Positive Outlook and faith
Thinking	• Inferring • Observing

Student's introduction to Story

Before starting story, teacher will tell students to share what they know about God, to share their experience when they felt God exit in the world.

Here, teacher will tell a very short well-known story, where a man was screaming to save his life because he was drowning in the deep water. Some people came to save him, but he did not allow him. He said God will directly come to him and will save him. In this way he died.

With the discussion with students, teacher will inform the students that where can we find the God, who is the God. Let's know through this story that, none other than the people who help us in our needy time are the God.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving some examples
- Guessing

Once, there were 15 soldiers who went to the pick of the Himalaya Mountain for their duty up to 3 months. The soldiers were even unable to walk properly due to cold weather. They were thinking that if a cup of tea were there it could be better. They searched everywhere for the tea stall, but they didn't find it. At last, a store showed them. But there was not any seller also the store was locked. Because they were feeling very cold, they just broke the lock and went inside and started making tea. After drinking tea, they felt relaxed and again they started to climb the mountain. They also put a 500 note there on the table of the tea stall.

- *Trick 1.* Similar examples of this kind of situation will be shared by students here.

When the term of 3 months over they return with the same route. They found the same tea stall again; this time the stall was opened. They visited there to drink tea again.

There was a seller this time. The seller was always praising the God that it has given me a lot, it is a magician, it has done miracles to me. The senior officer could not control and ask the seller why you are continuously praising God since we came here.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to guess what the seller will say in reply.

There the seller said that if we want something God help us in anyway, as because few months before when I was needed money for my son urgent treatment. When I came to my stall to sell it, I realized the door had broken and I thought my stall had been rubbered, but then I saw some money on the table of my stall. So, I belief in God from that day. Then the soldiers looked at each other and smiled.

(Source: - Sachdeva, R., 2017)

Learnt Lesson: We should be kind enough to help someone.

Instrument to be used in the story

Winter Coat, Teacup

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode.

Teacher will take care of the peach of voice while telling.

Teacher will explain God exist in every human being.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Guessing the situation.
- Engage in the story through own point of views.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
• Tell something about Indian Army. • Tell what values you have found out from the story.	Answer the following questions. • If the Army did not find the stall, then what could happen? • If the seller did not get money, then what c he had options?

କାହାଣୀ ୨୩ ।

ନିଜ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖନ୍ତୁ

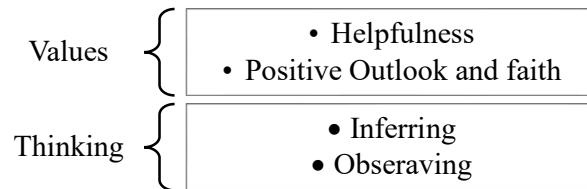
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଭଗବାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଯାହା ଜାଣିଛି ତାହା କହିବାକୁ କହିବେ, ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଦୁନିଆରେ ଭଗବାନ କି ଉପସ୍ଥିତ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ଅନୁଭୂତି ବାଣ୍ଟିବେ।

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଜଣାଶୁଣା କାହାଣୀ କହିବେ, ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଭୀର ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ଯାଇଥିବାରୁ ନିଜ ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ। କିଛି ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଆସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲେ। ଭଗବାନ ସିଧାସଳଖ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବେ ବୋଲି ସେ କହିଛନ୍ତି। ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ଯେ ଭଗବାନ କିଏ, ଭଗବାନଙ୍କୁ ଆମେ କେଉଁଠୁ ପାଇପାରିବା। ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ, ଆମର ଅଭାବୀ ସମୟରେ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ଆଉ କେହି ନୁହଁନ୍ତି ବରଂ ଭଗବାନ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- କିଛି ଉଦାହରଣ ଦେଇ
- ଆକଳନ କରିବା

ଥରେ ୧୫ ଜଣ ସୈନିକ ୩ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁ୍ୟଚି ପାଇଁ ହିମାଳୟ ପର୍ବତର ପିନ୍ କୁ ଯାଇଥିଲେ। ଥଣ୍ଡା ପାଗ ଯୋଗୁଁ ସୈନିକମାନେ ଠିକ୍ ଭାବେ ଚାଲି ପାରୁ ନ ଥିଲେ। ସେମାନେ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ଯଦି ଏକ କପ୍ ଚା' ଆସିବ ତେବେ ଭଲ ହେବ। ସେମାନେ ଚା' ଦୋକାନକୁ ଚାରିଆଡ଼େ ଖୋଜାଖୋଜି କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପାଇନଥିଲେ। ଶେଷରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ଷ୍ଟୋର ଦେଖାଦେଇଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଦୋକାନରେ ତାଲା ପଡ଼ିଥିବା କୌଣସି ବିକ୍ରେତା ମଧ୍ୟ ନଥିଲେ। ଅତ୍ୟଧିକ ଥଣ୍ଡା ଅନୁଭବ ହେଉଥିବାରୁ ସେମାନେ ତାଲା ଭାଙ୍ଗି ଭିତରକୁ ଯାଇ ଚା' ଡିଆରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। ଚା' ପିଇବା ପରେ ସେମାନେ ଆରାମ ଅନୁଭବ କଲେ ଏବଂ ପୁଣି ଥରେ ସେମାନେ ପର୍ବତ ଚଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେମାନେ ସେଠାରେ ଚା' ଦୋକାନର ଚେବୁଲ ଉପରେ ଏକ ୫୦୦ ନୋଟ୍ ମଧ୍ୟ ରଖିଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିର ସମାନ ଉଦାହରଣ ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଦେବେ।

ଡିନି ମାସର ଅବଧି ସରିବା ପରେ ସେମାନେ ସମାନ ମାର୍ଗ ନେଇ ଯେଉଁଠି ସେମାନେ ପୁଣି ସେହି ଚା' ଦୋକାନ ପାଇଲେ; ଏଥର ଷ୍ଟଲ ଖୋଲାଯାଇଥିଲା। ସେମାନେ ସେଠାକୁ ପୁଣି ଚା' ପିଇବାକୁ ଯାଇଥିଲେ।

ଏଥର ଜଣେ ବିକ୍ରେତା ଥିଲେ। ବିକ୍ରେତା ସର୍ବଦା ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଥିଲା ଯେ ଏହା ମୋତେ ବହୁତ କିଛି ଦେଇଛି, ଏହା ଜଣେ ଯାଦୁଗର, ଏହା ମୋ ପାଇଁ ଚମତ୍କାର କରିଛି | ବରିଷ୍ଠ ଅଧିକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଯେ ଆମେ ଏଠାକୁ ଆସିବା ପରଠାରୁ ତୁମେ କାହିଁକି ଲଗାତାର ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରୁଛ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଉତ୍ତରରେ ବିକ୍ରେତା କ'ଣ କହିବେ ତାହା ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ।

ସେଠାରେ ବିକ୍ରେତା କହିଲେ ଯେ ଯଦି ଆମେ କିଛି ଚାହୁଁଛୁ ତେବେ ଭଗବାନ ଆମକୁ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ, କାରଣ କିଛି ମାସ ପୂର୍ବରୁ ଯେତେବେଳେ ମୋ ପୁଅର ଜରୁରୀ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ମୋତେ ଟଙ୍କା ଦରକାର ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ମୋ ଷ୍ଟଲକୁ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ଆସିଲି, ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି ଯେ କବାଟ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି ଏବଂ ମୁଁ ଭାବିଲି ମୋର ଷ୍ଟଲ ରବର ହୋଇଛି, କିନ୍ତୁ ଚା'ପରେ ମୁଁ ମୋ ଷ୍ଟଲର ଚେବୁଲ ଉପରେ କିଛି ଟଙ୍କା ଦେଖିଲି | ତେଣୁ ସେଦିନଠାରୁ ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୋ ଚା'ପରେ ସୈନିକ ଜଣକ ପରସ୍ପରକୁ ଚାହିଁ ହସିଥାନ୍ତି।

ଶିକ୍ଷା: କାହାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୟାକୁ ହେବା ଉଚିତ୍ |

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଶୀତକାଳୀନ କୋଟ୍, ଟିକପ୍

ଶିକ୍ଷଣିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ଼ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିବା ସମୟରେ କଣ୍ଠସ୍ଵରର ଯତ୍ନ ନେବେ ।

ଗୁରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ ଭିତରେ ଭଗବାନଙ୍କ ପ୍ରସ୍ଥାନ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣନ୍ତୁ ।
- ପରିସ୍ଥିତିର ଆକଳନ କରୁଛନ୍ତି ।
- ନିଜ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ କାହାଣୀରେ ନିୟୋଜିତ ହୁଅନ୍ତୁ ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
• ଭାରତୀୟ ସେନା ବିଷୟରେ କିଛି କୁହନ୍ତୁ । • କାହାଣୀରୁ ଆପଣ କ'ଣ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପାଇଛନ୍ତି ତାହା କୁହନ୍ତୁ ।	ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ । • ଯଦି ସେନା ଷ୍ଟଲ ପାଇନଥିଲେ, ତେବେ କ'ଣ ହୋଇପାରେ? • ଯଦି ବିକ୍ରେତା ଟଙ୍କା ପାଇନଥିଲେ, ତା'ହେଲେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କ'ଣ ବିକଳ ହୁଏ?

Story 24.

INNER BEAUTY

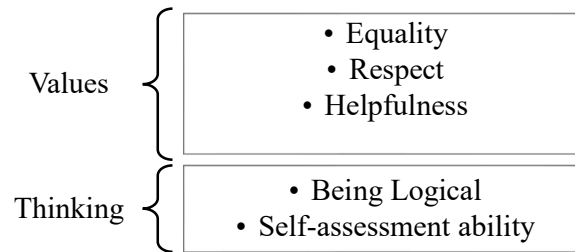
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about 'Universal Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Reflective Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

The teacher will ask students some questions as follows,

- Have they ever been passed by people who are differently abled?
- What reaction they show when they see a disabled person?
- Do they know the special power of differently abled people?

With the answers of the students, the teacher will inform the students how useful and good a differently abled person can be, let us know through this story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Giving 2-3 minutes gap to imagine
- Group Discussion

Once a beautiful lady travelling in flight. She called the airhostess because she wanted to change the seat. The airhostess came and asked Mam, what is the problem with the seat? She has her seat near a person who does not have his hands. Then the lady complaint to the airhostess, I can't seat nearby such person which has no hands. What is the problem of seat the airhostess asked, I'm feeling very uncomfortable and cannot be able to see that person, please give me another seat, the lady replied. The airhostess said the flight is full, no other seats are available there. But the lady was constantly arguing with the hostess to provide her with different seat. Everybody was shockingly looking at the argument. After this the airhostess felt bad about it and said she should ask to the senior airhostess.

- Trick 1. Here the teacher will give 2-3 minutes to students to imagine the situation in a flight.

Then the airhostess came back and said there is only one seat available in business class. The beautiful lady was happy to be shifted to another seat. But then the airhostess said, this is for this man not for you. Then the airhostess helped him to take out to the business class. Everybody was clapping by seeing the kindness of airhostess.

- Trick 2. The teacher will allow students to discuss in a group that, what the airhostess did was right to give respect to that person?

Then the man who has no hands becomes very emotional. He explained to everyone that he was a soldier who fought for our country and in the war, he lost his both the hands. I was sad to see this lady behaviour but then while I saw the airhostess, I'm now proud to see all you people showing me such huge respect.

(Source: - Desai, S., 2019)

Learnt Lesson: Never look down on anyone, don't be egoistic. Equality is the way to live life.

Instrument use in Story

Bench inside the classroom

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories in performing mode. The teacher will do some mono acting of both roles in this story.

Students' Behaviour

Observing the teacher acting.

Discussing with peers.

Answering the questions.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Tell some inner beauty things; as like 'character', 'Respect', high thinking'.	Think and Answer. • What does kindness mean?

	• Why is kindness important?

କାହାଣୀ ୨୪।

ଭିତର ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ

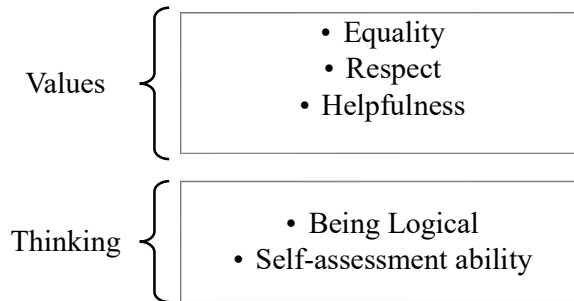
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର 'ପ୍ରତିଫଳିତ ଚିନ୍ତାଧାରା' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ,

- ସେମାନେ କେବେ ଭିନ୍ନତା କୁ ସ୍ୱୀକାର ପାଇଁ କରିଛନ୍ତି କି?
- ଜଣେ ଭିନ୍ନତା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ସେମାନେ କ'ଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି?
- ସେମାନେ ଭିନ୍ନତାଙ୍କ ବିଶେଷ ଶକ୍ତି ଜାଣନ୍ତି କି?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ ଯେ ଜଣେ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ବ୍ୟକ୍ତି କେତେ ଉପଯୋଗୀ ଓ ଭଲ ହୋଇପାରେ, ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ୨-୩ ମିନିଟ୍ ବ୍ୟବଧାନ ଦେବେ
- ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଆଲୋଚନା

ଥରେ ବିମାନରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିବା ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ମହିଳା । ସିଟ୍ ବଦଳାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିବାରୁ ସେ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ଡାକିଥିଲେ । ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ଆସି ମାମକୁ ପଚାରିଲେ, ସିଟ୍ ରେ କ'ଣ ଅସୁବିଧା ଅଛି? ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ହାତ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ମହିଳା ଜଣକ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍‌ଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗ କଲେ, ମୁଁ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ ବସିପାରିବି ନାହିଁ ଯାହାର ହାତ ନାହିଁ । ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍‌ଙ୍କୁ ବସିବାରେ କ'ଣ ଅସୁବିଧା ଅଛି ବୋଲି ମହିଳା ଜଣକ ପଚାରିଥିଲେ, ମୁଁ ବହୁତ ଅସହଜ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଏବଂ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖି ପାରିବି ନାହିଁ, ଦୟାକରି ମୋତେ ଆଉ ଏକ ସିଟ୍ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ କହିଛନ୍ତି ଯେ ବିମାନ ଭରି ରହିଛି, ସେଠାରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସିଟ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ମହିଳା ଜଣକ ତାଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ସିଟ୍ ଦେବା ପାଇଁ ହୋଷ୍ଟେସ୍ କୁ ସହ ବାରମ୍ବାର ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରୁଥିଲେ । ସମସ୍ତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ଏହାକୁ ନେଇ ଖରାପ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବରିଷ୍ଠ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍‌ଙ୍କୁ ପଚାରିବା ଉଚିତ ବୋଲି କହିଥିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିମାନରେ ସିଟ୍ କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ୨-୩ ମିନିଟ୍ ସମୟ ଦେବେ ।

ତା'ପରେ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ଫେରି ଆସି କହିଲେ ଯେ ବିଜନେସ୍ କ୍ଲାସ୍‌ରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ସିଟ୍ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ସୁନ୍ଦରୀ ମହିଳା ଜଣକ ଅନ୍ୟ ଏକ ସିଟ୍‌କୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇ ଖୁସି ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ କହିଲେ, ଏହା ତୁମ ପାଇଁ ନୁହେଁ, ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ । ତା'ପରେ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ତାଙ୍କୁ ବିଜନେସ୍ କ୍ଲାସ୍‌କୁ ଯିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ର ଦୟା ଦେଖି ସମସ୍ତେ ତାଳି ବଜାଇଥିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବେ ଯେ, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ପାଇଁ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ କ'ଣ କରିବା ଠିକ୍ ଥିଲା?

ତା'ପରେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ହାତ ନଥାଏ ସେ ବହୁତ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇଯାଏ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇଥିଲେ ଯେ ସେ ଜଣେ ସୈନିକ, ଯିଏ କି ଆମ ଦେଶ ପାଇଁ ଲଢ଼ିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁଦ୍ଧରେ ସେ ନିଜର ଦୁଇ ହାତ ହରାଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଏହି ମହିଳାଙ୍କ ଆଚରଣ

ଦେଖୁ ଦୁଃଖୁତ ହୋଇଥିଲି କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଏୟାରହୋଷ୍ଟେସ୍ ଦେଖୁଲି, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣମାନେ ମୋତେ ଏତେ ବଡ଼ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉଥିବା ଦେଖୁ ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରୁଛି ।

ଶିକ୍ଷା: କେବେ ବି କାହାକୁ ତଳକୁ ଦେଖନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଅହଂକାରୀ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ। ସମାନତା ହେଉଛି ଜୀବନ ବଞ୍ଚିବାର ଉପାୟ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହାର ଉପକରଣ

କ୍ଲାସରୁମ୍ ଭିତର ର ବେଞ୍ଚ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଅଭିନୟ କରି କାହାଣୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ। ଏହି କାହାଣୀରେ ଶିକ୍ଷକ ଉଭୟ ଭୂମିକାରେ କିଛି ମୋନୋ ଆକ୍ଟ୍ କରିବେ ।

ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଅଭିନୟ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।

ସାଥୀମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
କିଛି ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କଥା କୁହନ୍ତୁ; ଯେମିତି 'ଚରିତ୍ର', 'ସମ୍ମାନ', ଉଚ୍ଚ ଚିନ୍ତାଧାରା'।	ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତୁ • ଦୟାର ଅର୍ଥ କ'ଣ? • ଦୟା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?

Story 25.

A SPECIAL TREE

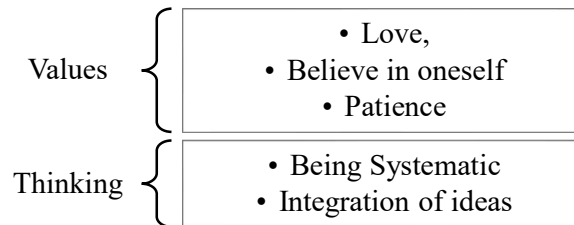
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about ‘Personal and Universal Values’ through this story.
2. Students will be able to enhance their ‘Reflective and Creative Thinking’ in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

‘Value’ and ‘Thinking’ To Be Inculcated

Student’s introduction to Story

First, the teacher will ask students, “Have you ever tried anything again and again still you failed. Give some examples of the situations, when we have to make many attempts then only, can we achieve success?”

With the response of students, the teacher then will try to explain some situations well and by this attracting student towards the story by informing them that let us know about a story where a boy has to be patient and tried again and again to save a tree.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Observing the Pictures
- Assuming

One day, Rakesh was coming from the market by eating cherries in the way. There were forests of oak and deodar, where Rakesh used to live with his grandfather. By passing the road, Rakesh was able to reach grandfather cottage with three cherries left in his hand. He offered those cherries to grandfather. Grandfather took one and the other two eaten by Rakesh himself. Then seeds of those cherries press onto the soil with thumb by him. In the evening grandfather used to tell stories to Rakesh while sitting over a charcoal fire.

- *Trick 1.* The teacher will show pictures to the students whenever they find it difficult to understand the meaning of words like Oak and Deodar.

One morning in the garden Rakesh saw a small twig and was surprised that cherry tree root had come up. Suddenly he called his grandfather to see that. The grandfather was forgetting about the seed because it's been a year. When the rainy season came, the tree grew little higher. But then, one day a goat came and ate all the leaves of the tree.

- *Trick 2.* The teacher will ask the students here, now how can the tree grow again?

The grandfather said never mind, it will grow again, the cherry tree is tough. Towards end of the rainy season the tree leaves grow again. But a lady again cut the tree into two pieces. Grandfather scolded that lady, but damage could not be repaired. Now, Rakesh has also grown up to eight and became taller. Tree is grown now into the chest of Rakesh. Rakesh used to water the tree even after rain. The Cherry tree little bent down because of weight of snow.

It's been four years. Now the tree is taller than the grandfather's height. Rakesh used to sit under that tree, feels more relax the place more than any other. One day he asked why this tree feels special to me. We planted it by ourselves, said grandfather.

(Source: - Bond, R., 2011)

Learnt Lesson: Work harder and be patient.

Instrument to be used in the story

Pictures and Objects

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by showing mode.

Here, students will be asked to identify objects and pictures in the story and as described in the story.

Students' Behaviour

- Involve in activities.
- Listening to the teacher carefully.
- Observing pictures and objects.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Collection of pictures from books, magazines and newspapers related to saving trees.	Make a story out of collected pictures.

କାହାଣୀ ୨୪।

ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗଛ

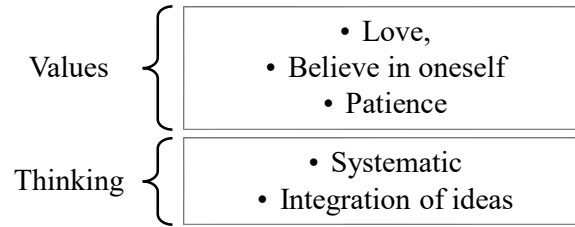
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସାର୍ବଜନୀନ ମୂଲ୍ୟ' (Personal and Universal Values) ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ବିବ୍ୟାପୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ଚିନ୍ତନଶୀଳ ଓ ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' (Reflective and Creative Thinking) କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଆପଣ କେବେ କିଛି ଚେଷ୍ଟା କରି ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି କି? ପରିସ୍ଥିତିର କିଛି ଉଦାହରଣ ଦିଅନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ଆମକୁ ଅନେକ ପ୍ରୟାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସେତେବେଳେ ହିଁ ଆମେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିପାରିବା?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ କରିବେ ଯେ ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏକ କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ପୁଅକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ଏବଂ ଏକ ଗଛକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଫଟୋଗ୍ରାଫିକୁ ଧ୍ୟାନ ରେ ଦେଖିବା
- ଅନୁମାନ କରିବା

ଦିନେ ରାଜେଶ ଚେରି ଖାଇ ବଜାରରୁ ଆସୁଥିଲେ। ସେଠାରେ ଓକ ଓ ଦେଓଦରର ଜଙ୍ଗଲ ଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ରାଜେଶ ତାଙ୍କ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ସହ ରହୁଥିଲେ। ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରି ରାଜେଶ ହାତରେ ତିନୋଟି ଚେରି ବାକି ରଖି ଜେଜେବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ। ସେ ସେହି ଚେରିଗୁଡ଼ିକୁ ଜେଜେବାପାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ। ଦାଦା ନିଜେ ଗୋଟିଏ ଖାଇଲେ ଓ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ରାଜେଶ କୁ ଦେଲେ। ତା'ପରେ ସେହି ଚେରିଗୁଡ଼ିକର ମଞ୍ଜି ତାଙ୍କ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ମାଟି ଉପରେ ଚାପି ଦେଲେ। ସଂଧ୍ୟାରେ ଦାଦା ଏକ କୋଇଲା ନିଆଁ ଉପରେ ବସି ରାଜେଶଙ୍କୁ କାହାଣୀ କହୁଥିଲେ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଓକ ଓ ଦେଓଦର ଭଳି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବୁଝିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଲେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଫଟୋ ଦେଖାଇବେ।

ଦିନେ ସକାଳେ ବଗିଚାରେ ରାଜେଶ ଏକ ଛୋଟ ଡାଳି ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଯେ ତେରି ଗଛ ମୂଳ ଉଠିଛି । ହଠାତ୍ ସେ ଏହା ଦେଖିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଜେଜେବାପାଙ୍କୁ ଡାକିଥିଲେ । ବର୍ଷେ ବିତିଯାଇଥିବାରୁ ଜେଜେବାପା ବିହନ ବିଷୟରେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ବର୍ଷା ଋତୁ ଆସିଲା ସେତେବେଳେ ଗଛଟି ଟିକିଏ ବଢ଼ିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଆସି ଗଛର ସବୁ ପତ୍ର ଖାଇ ଦେଇଥିଲା ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ଗଛ ପୁଣି କେମିତି ବଢ଼ିବ ?

ଜେଜେବାପା କହିଲେ, କିଛି ଚିନ୍ତା କର ନାହିଁ, ଏହା ପୁଣି ବଢ଼ିବ, ତେରି ଗଛ କଠିନ । ବର୍ଷା ଋତୁ ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଗଛପତ୍ର ପୁଣି ବଢ଼ିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ମହିଳା ପୁଣି ଗଛକୁ ଦୁଇ ଖଣ୍ଡ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଜେଜେବାପା ସେହି ମହିଳାଙ୍କୁ ଗାଳି ଗୁଲଜ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କ୍ଷୟକ୍ଷତିର ମରାମତି ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଏବେ ରାଜେଶ ମଧ୍ୟ ଆଠ ବର୍ଷ ବୟସରେ ବଡ଼ ହୋଇ ଲମ୍ବା ହୋଇଗଲାଣି । ରାଜେଶଙ୍କ ଛାତି ଯାଏ ଏବେ ଗଛ ବଢ଼ିଛି । ବର୍ଷା ପରେ ମଧ୍ୟ ରାଜେଶ ଗଛକୁ ପାଣି ଦେଉଥିଲେ । ବରଫର ଓଜନ ହେତୁ ତେରି ଗଛ ଟିକିଏ ତଳକୁ ଖସି ଯାଇଥିଲା ।

ଚାରି ବର୍ଷ ବିତିଗଲାଣି । ଏବେ ଗଛ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଲମ୍ବା । ରାଜେଶ ସେହି ଗଛ ତଳେ ବସିଥିଲେ, ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ତୁଳନାରେ ଜାଗାକୁ ଅଧିକ ଆରାମ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ପଚାରିଲେ ଏହି ଗଛ ମୋ ପାଇଁ କାହିଁକି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଲାଗୁଛି । ଆମେ ନିଜେ ଏହାକୁ ରୋପଣ କରିଥିଲୁ ବୋଲି ଜେଜେବାପା କହିଛନ୍ତି ।

ଶିକ୍ଷା: ଅଧିକ ପରିଶ୍ରମ କରନ୍ତୁ ଓ ଯୈର୍ଯ୍ୟ ରଖନ୍ତୁ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଫଟୋ ଏବଂ ବସ୍ତୁ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କାହାଣୀରେ ଥିବା ବସ୍ତୁ ଏବଂ ଚିତ୍ର ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ଏବଂ କାହାଣୀରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ନିୟୋଜିତ ହେବା ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଚିତ୍ର ଏବଂ ବସ୍ତୁ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଗଛ ବଞ୍ଚାଇବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପୁସ୍ତକ, ପତ୍ରିକା ଓ ଖବରକାଗଜରୁ ଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରହ ।	ସଂଗୃହୀତ ଚିତ୍ରରୁ ଏକ କାହାଣୀ ତିଆରି କରନ୍ତୁ।

Story 26.**THE CRACK POT****Specific Objectives:**

1. Students will be able to learn about 'Personal Values' through this story.
2. Students will be able to enhance their 'Critical and Reflective Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	• Positive Outlook • Self-confidence • Not discrimanting
Thinking	
	• Self-assestment • Observation

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students, what are the bad habits and how it can be corrected? Can anyone fully be perfect?

With the answers of students, the teacher will inform them about variety of children inside classroom likewise we have variety people around the world. Everybody is unique in their own way. Let us know how we can convert our flaw into advantages.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Think Differently
- Relating with their own life

A young woman worked for a merchant who lives in the top of the hill. She has to come down the hill every day to collect water from the stream. She has two pots to carry the water, which she has to carry upon her shoulders. One of the pots was cracked, but she still used it. The cracked pot saw the other filled and uncracked pot and felt unhappy. After using it for many years, one day the crack pot spoke to the lady, I apologized for my flaws, most of the water wasted by me because of cracked’.

- *Trick 1.* The teacher will tell students- so, the crack pot can be useful in what way, think about it?

Then the lady said, “I will show you the path when we return to the up of the hill. The next time the pot carefully observed the path up the hill. Then the pot noticed on his side of the path, there were beautiful flowers growing in abundance while the other side was still dry.

- *Trick 2.* Here the teacher will tell students to relate this to your life, that if something is missing inside you it is actually for a good reason.

Then the lady said I know that your crack part, but I took it as advantage to water those beautiful plants. If you were not cracked, the path could not have this much beauty.

(Source: - Demic, 2019)

Learnt Lesson: Everyone is unique, and we all have our own flaws, that’s make the world beautiful. Be the way you are.

Instrument to be used in the story

Video with the help of Projector

Teacher's Behaviour

Teacher will use the stories by showing mode by using the Video clip.

The teacher will explain the video to the students.

Students' Behaviour

- Observing the teacher.
- Understanding the video.
- Giving reflection on the video.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Describe any of your family members in a few words.	Make a story out of this picture.

କାହାଣୀ ୨୭ ।

ଫାଟ ଥିବା ପାତ୍ର

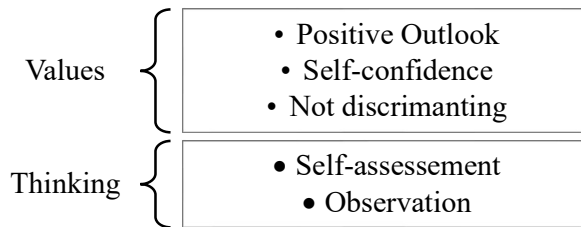
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର 'ସମାଲୋଚନା ଓ ପ୍ରତିଫଳିତ ଚିନ୍ତାଧାରା' 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଖରାପ ଅଭ୍ୟାସ କ'ଣ ଏବଂ ଏହାକୁ କିପରି ସୁଧାରିହେବ? କେହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିବେ କି?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ସହିତ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଭିତରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପିଲାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଇବେ, ଯେମିତି ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଆମର ବିଭିନ୍ନ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଅନନ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା କିପରି ଆମେ ଆମ ତ୍ରୁଟିକୁ ଫାଇଦାରେ ପରିଣତ କରିପାରିବା।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବା
- ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା

ପାହାଡ଼ ଉପରେ ରହୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜଣେ ଯୁବତୀ କାମ କରୁଥିଲେ। ଝରଣାରୁ ପାଣି ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ପାହାଡ଼ ଡଳକୁ ଆସିବାକୁ ପଡୁଛି। ପାଣି ବୋହିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦୁଇଟି ପାତ୍ର ଅଛି, ଯାହାକୁ ତାଙ୍କୁ ନିଜ କାନ୍ଧରେ ବୋହିବାକୁ ପଡିବ । ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ଫାଟି ଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ସେ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ। ଫାଟି ଯାଇଥିବା ପାତ୍ରଟି ଅନ୍ୟଟି ଭର୍ତ୍ତି ଓ ଅପରିଷ୍କାର ପାତ୍ରକୁ ଦେଖି ଅସନ୍ନୁତ୍ସ ଅନୁଭବ କଲା । ଅନେକ ବର୍ଷ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରେ, ଦିନେ ଫାଟି ପାତ୍ରଟି ମହିଳାଙ୍କ ସହ କଥା ହେଲା, ମୁଁ ମୋର ତ୍ରୁଟି ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି 'ଫାଟିଯାଇଥିବା ଅଧିକାଂଶ ପାଣି ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି'।

- ତ୍ରିକ୍ ଏ / ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ- ତେଣୁ ଫାଟି ପାତ୍ର କେଉଁ ଉପାୟରେ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରିବ, ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ?

ତା'ପରେ ମହିଳା ଜଣକ କହିଲେ, ଆମେ ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ଫେରିବା ପରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ରାସ୍ତା ଦେଖାଇବି। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପାତ୍ରଟି ପାହାଡ଼ ଉପର ରାସ୍ତାକୁ ସତର୍କତାର ସହ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା । ତା'ପରେ ତାଙ୍କ ବାଟରେ ଥିବା ପାତ୍ରଟି ଦେଖିଲା, ସେଠାରେ ପ୍ରଚୁର ପରିମାଣରେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ବହୁଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ଵ ଏବେ ବି ଶୁଖିଲା ଥିଲା ।

- ଟ୍ରିଜ୍ ୨ / ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ କହିବେ ଯେ ଏହାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଦେଖନ୍ତୁ, ଯଦି ଆପଣଙ୍କ ଭିତରେ କିଛି ହଜିଯାଇଛି ତେବେ ତାହା ସଠିକ୍ କାରଣ ପାଇଁ ଅଟେ ।

ତା'ପରେ ମହିଳା ଜଣକ କହିଲେ ଯେ ମୁଁ ଜାଣିଛି ତୁମର ଫାଟ ଅଂଶ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେହି ସୁନ୍ଦର ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ପାଣି ଦେବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଫାଇଦା ଭାବରେ ନେଇଥିଲି / ଯଦି ଆପଣ ଫାଟି ନଥାନ୍ତେ, ତେବେ ରାସ୍ତାରେ ଏତେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ହୋଇନଥାନ୍ତା ।

ଶିକ୍ଷା: ସମସ୍ତେ ଅନନ୍ୟ ଅଟନ୍ତି, ଏବଂ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ ତ୍ରୁଟି ଅଛି, ଯାହା ଦୁନିଆକୁ ସୁନ୍ଦର କରୁଛି । ତୁମେ ଯେପରି ଅଛ ସେମିତି ଠିକ୍ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର ସାହାଯ୍ୟରେ ଭିଡ଼ିଓ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଭିଡ଼ିଓ କ୍ଲିପ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଦେଖାଇ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିଡ଼ିଓ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଛନ୍ତି ।
- ଭିଡ଼ିଓ କୁ ବୁଝିବେ ।
- ଭିଡ଼ିଓରେ ପ୍ରତିଫଳନ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u> ଆପଣଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ଶବ୍ଦରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ।	<u>ଚିତ୍ରା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u> ଏହି ଫଟୋରୁ ଏକ କାହାଣୀ ଡିଆରି କରନ୍ତୁ

Story 27.

THE TWO BEGGARS

Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about Personal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Reflective & Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Performing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	{	• Cleanliness • Helpfulness
Thinking	{	• Judgemental • Systematic • Applying rule to life

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask students, tell some cleanliness work names that we must do as human beings. After this the teacher will ask how we can make ourselves clean regularly. If we do not maintain cleanliness, then what could happen.

After this the teacher will also ask about the looks of beggars. What can be the cause of their life condition.

After a brief discussion, the teacher will tell- let us know a funny story and perform the mimicry of this. Here we will be able to learn about cleanliness, laziness, greedy and use of insight to do work.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Relating to daily life
- Guessing

Once, a king of great hearts made a great empire. One day, the king, while roaming inside the garden palace, saw a dirty beggar at the palace gates. The beggar was rubbing his back. The king could not control the emotion and then the king called the beggar and asked the beggar, "Why are you rubbing your back in front of the palace gates. Then the bagger replied, "Your Majesty, my back is itching badly. The King advised him to be clean always so that itching and other diseases can be eradicated.

- *Trick 1.* Here the teacher will ask students if they are maintaining cleanliness, is it for rich people only, or what?

Then the king called the guards and gave order them -to take that beggar to a clean place and provide the beggar with a hot bath. After this the king gave him fifty gold coins also.

And after this incident, the news spread throughout the whole kingdom rapidly. A few days later, the king again saw two poor and dirty beggars who were rubbing their backs. He asked them what they were doing this; they replied that it was because their backs were itching. The king already understood their foolishness and greed for coins. So, this time the king ordered his guards to give these beggars fifty whiplashes on their backs to cure their itch. While they asked the King, why this time did you not give gold coins.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to guess why the King this time did this.

The king replied you are two men so you can scratch each other's back. You are here only out of greed; I can notice clearly. Moreover, cleanliness is a personal benefit, it should not be compromised in any way.

(Source: - English for Students, 2020).

Learnt Lesson: Don't be greedy for own health.

Instrument to be used in the story

Paper bowl, Coins

Teacher's Behaviour

- Teacher will use the stories by performing mode.
- The performance will be done by students after the teacher explains the story to them.
- The teacher will explain why cleanliness is important.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Acting a behaviour/ Role Playing
- Observing the actions of students and teachers.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
If You were a King, then what could you do for the beggars.	Make a routine of systematic work of cleanliness and stick it on the classroom wall.

କାହାଣୀ ୨୭।

ଦୁଇ ଭିକାରି

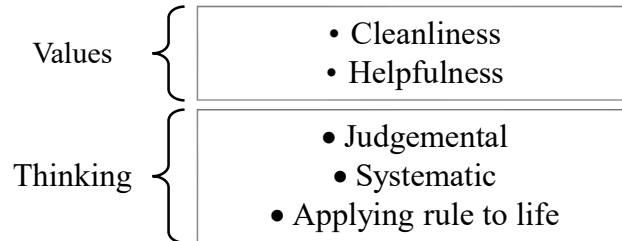
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ନିଜର ' ପ୍ରତିଫଳିତ ଏବଂ ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ-ଅଭିନୟ

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, କିଛି ସ୍ୱଚ୍ଛତା କାର୍ଯ୍ୟ ର ନାମ କହିବେ ଯାହା ଆମକୁ ମଣିଷ ଭାବରେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ପଚାରିବେ ଯେ ଆମେ କିପରି ନିୟମିତ ଭାବେ ନିଜକୁ ସଫା ରଖି ପାରିବା। ଯଦି ଆମେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବଜାୟ ରଖୁନାହିଁ ତେବେ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ।

ଏହାପରେ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଭିକାରିଙ୍କ ରୂପ ବିଷୟରେ ପଚାରିବେ। ସେମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଅବସ୍ଥାର କାରଣ କ'ଣ ହୋଇପାରେ।

କିଛି ସମୟ ଆଲୋଚନା ପରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଏକ ମଜାଳିଆ କାହାଣୀ ଜଣାଇବେ ଏବଂ ଏହାର ନକଲ ପରିବେଷଣ କରିବା ପାଇଁ କହିବେ । ଏଠାରେ ଆମେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା, ଆଳସ୍ୟ, ଲୋଭ ଏବଂ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ବୁଦ୍ଧିର ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ଶିଖିବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବୁ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା
- ଆକଳନ କରିବା

ଥରେ ଜଣେ ମହାନ ହୃଦୟର ରାଜା ଏକ ମହାନ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଦିନେ ରାଜା ବଗିଚା ମହଲ ଭିତରେ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଦ୍ୱାରରେ ଜଣେ ଅପରିଷ୍କାର ଭିକାରିଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ । ଭିକାରି ଜଣକ ତାଙ୍କ ପିଠି ଘଷୁଥିଲେ। ରାଜା ଭାବନାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ତା'ପରେ ରାଜା ଭିକାରିକୁ ଡାକି ଭିକାରିଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, "ତୁମେ କାହିଁକି ରାଜପ୍ରାସାଦ ଦ୍ୱାର

ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ପିଠି ଘଷୁଛ । ତା'ପରେ ବ୍ୟାଗର ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ମହାରାଜ, ମୋ ପିଠି ଖରାପ ଭାବେ ଖରାପ ହେଉଛି । ରାଜା ତାଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ରହିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଖରାପ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରୋଗ ଦୂର ହୋଇପାରିବ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧ / ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ସେମାନେ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବଜାୟ ରଖିଛନ୍ତି କି, ଏହା କେବଳ ଧନୀ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ନା କ'ଣ?

ତା'ପରେ ରାଜା ରକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଡାକି ଆଦେଶ ଦେଲେ - ସେହି ଭିକାରିକୁ ଏକ ପରିଷ୍କାର ଛାନକୁ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଭିକାରିକୁ ଗରମ ପାଣିରେ ଗାଧୋଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ରାଜା ତାଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ସୁନା ମୁଦ୍ରା ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏବଂ ଏହି ଘଟଣା ପରେ ଏହି ଖବର ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବ୍ୟାପିଯାଇଥିଲା । କିଛି ଦିନ ପରେ ରାଜା ପୁଣି ଦୁଇ ଜଣ ଗରିବ ଓ ଅପରିଷ୍କାର ଭିକାରିଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ପିଠି ଘଷୁଛନ୍ତି । ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଏହା କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପିଠି ଖରାପ ହେବା କାରଣରୁ ଏପରି ହୋଇଛି । ରାଜା ସେମାନଙ୍କର ମୁଖତା ଓ ମୁଦ୍ରା ଲୋଭ ବୁଝି ସାରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏଥର ରାଜା ତାଙ୍କ ରକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଯେ ଏହି ଭିକାରିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପିଠିରେ ପଚାରିବେ ଚି ଚାବୁଡ଼ା ଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ଏଥର ତୁମେ କାହିଁକି ସୁନା ମୁଦ୍ରା ଦେଲ ନାହିଁ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ / ଏଥର ରାଜା କାହିଁକି ଏପରି କଲେ ତାହା ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ ।

ରାଜା ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ ତୁମେ ଦୁଇ ଜଣ ଲୋକ ଯେପରି ତୁମେ ପରସ୍ପରର ପିଠି କୁଣ୍ଡାଇପାରିବ । ଆପଣ କେବଳ ଲୋଭରେ ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି; ମୁଁ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରୁଛି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ, ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଫାଇଦା, ଏଥିରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣା କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଶିକ୍ଷା: ନିଜ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଲୋଭ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

କାଗଜ ପାତ୍ର, ମୁଦ୍ରା

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ କାହାଣୀ ବୁଝାଇବା ପରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବ ।
- ସ୍ୱଚ୍ଛତା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହା ଶିକ୍ଷକ ବୁଝାଇବେ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣନ୍ତୁ।
- ଆଚରଣ/ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିବା
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ନଜର ରଖନ୍ତୁ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ଯଦି ତୁମେ ରାଜା ଥାଆନ୍ତା ତେବେ ତୁମେ ସେହି ଭିକାରିମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ'ଣ କରିପାରିବ।	ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତାର ଶୃଙ୍ଖଳିତ କାର୍ଯ୍ୟର ଏକ ରୁଚିତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ କାନ୍ଥରେ ଲଗାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଚିନ୍ତା କରି କୁହନ୍ତୁ:

Story 28.

SELF-WORTH

Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Personal and Social Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	• Confidence • Unity in diversity • Positive Outlook
Thinking	

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask the students, have they ever felt less valued?

Have they ever questioned about the worth of living. Have they ever disappointed from life experiences.

With the answer of students, the teacher will inform that everybody has come to this earth with some purpose. There is a story about knowing our values and waiting for the right time to appreciate our present in the world. Let us know this story, how we will find our value of living.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Questioning
- Relating with own life

One day a boy, in a very upset mood, went to the temple. In front of God, he cried and told you have given me so much pain and I don't want to stay at this earth anymore please call me to your place back. Then suddenly God came and asked what the problem is my boy? The boy first doubt, but then God confirmed her that trust me my boy, I'm the God. Then the boy said, "I am very upset with my life, whatever I do I failed always, I don't understand what the worth of my life is?"

- *Trick 1.* Here, the teacher would ask students if they failed any exam, how they react to it, is the failure is for long period?

Then the God provide him a shining red stone and said if you find the right worth of this stone in the market then I will tell you what your worth in the life is. But please don't sell the stone. Then the boy went to the market, he visited the fruit seller and asked the worth. The fruit seller said I can give you 10kg Mango in return if you want ok otherwise go another place. Then the boy went to the vegetable seller. There were many vegetables like tomatoes, potatoes, brinjal and many more. When the boy asked the vegetable seller to keep the red stone and give the worth of it, the seller said I can give you only 1 sack of potatoes not more than this. By this time the sun was about to set, and it was already evening time. The boy this time went to a Gold Jewelry store and offered the red stone. The Jeweler said I can give you 50lakhs of the cost of this stone. The boy was shocked and said no I don't want to sell this stone. Then the jeweler thought it was less valuable and said the last value of this stone would be 1 crore only, I can't

give more than this. Then the boy said no, I just wanted to know the value of this stone, I don't have to sell it. The jeweler was angry and asked why you came here then, go out of this store.

At last, the boy thought to go to the diamond store. When he went to the store owner, he was surprised to see the stone, where have you found this stone. He said this is the most precious stone of the world which cannot be affordable by anyone.

- *Trick 2. Can you relate this to your life, in the right place you are truly recognized and valued as you are.*

Then the boy also shocked, went back to the God and told everything. When he asked God, now please tell the worth of my living, the God answered, my boy this is what I wanted you to make understand that the red stone is your life.

(Source: - Kartik RJ, 2019)

Learnt Lesson: With hard work we should wait for the right opportunity.

Instrument to be used in the story

A Red stone, a picture of worldly things

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode. Repeating the interesting phrases to highlight this and as an attention arousal trick.

Teacher will take care of the peach of voice while telling.

The teacher will explain to everyone how important it is to live a life and spend the life with a quality being.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Asking the teacher, clearing the doubt, and answering the teacher questions also.
- Inter group discussion on value activities.

Evaluation

Evaluation included activities for both Value and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Find good things inside this picture and tell the work of it.	Drawing the following: • The rainbow colours. • Five Fingers of a hand to show worth of each finger. • The friends holding hands.

କାହାଣୀ ୨୮ ।

ଆତ୍ମ-ମୂଲ୍ୟ

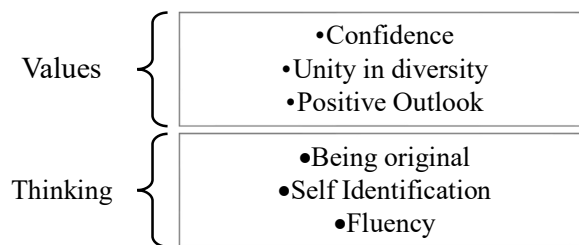
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ' ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା ' କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ସେମାନେ କେବେ କମ୍ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି କି?

ସେମାନେ କେବେ ବଞ୍ଚିବାର ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଛନ୍ତି କି? ସେମାନେ କେବେ ଜୀବନରୁ ନିରାଶ ହୋଇଛନ୍ତି କି?

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତର ରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଜଣାଇବେ ଯେ ସମସ୍ତେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଆମର ମୂଲ୍ୟ ଜାଣିବା ଏବଂ ଦୁନିଆରେ ଆମର ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ବିଷୟରେ ଏକ କାହାଣୀ ଅଛି | ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ, ଆମେ କିପରି ଆମର ଜୀବନଧାରଣର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ପଚରାଉଚରା
- ନିଜ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିବା

ଦିନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟଥିତ ମୁତରେ ଥିବା ଜଣେ ବାଳକ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲା । ଭଗବାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲେ ତୁମେ ମୋତେ ଏତେ ଯତ୍ନେ ଦେଇଛ ଏବଂ ମୁଁ ଆଉ ଏହି ପୃଥିବୀରେ ରହିବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ ଦୟାକରି ମୋତେ ତୁମ ସ୍ଥାନକୁ ଡାକିଦିଅ । ତା'ପରେ ହଠାତ୍ ଭଗବାନ ଆସି ପଚାରିଲେ ମୋ ପୁଅ କ'ଣ ଅସୁବିଧା? ବାଳକଟି ପ୍ରଥମେ ସନ୍ଦେହ କରେ, କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ଭଗବାନ ତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କଲେ ଯେ ମୋ ପୁଅକୁ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ଭଗବାନ । ତା'ପରେ ବାଳକ କହିଲା, ମୁଁ ମୋ ଜୀବନକୁ ନେଇ ବହୁତ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ, ମୁଁ ଯାହା ବି କରେ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ବିଫଳ ହେଲି, ମୋ ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ ତାହା ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ଯେ ଯଦି ସେମାନେ କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାରେ ଫେଲ୍ ହୁଅନ୍ତି, ସେମାନେ ଏହା ଉପରେ କିପରି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦିଅନ୍ତି, ବିଫଳତା ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପାଇଁ ଥାଏ କି?

ତା'ପରେ ଭଗବାନ ତାକୁ ଏକ ଚମକିଲା ଲାଲ ପଥର ପ୍ରଦାନ କଲେ ଏବଂ କହିଲେ ଯେ ଯଦି ତୁମେ ବଜାରରେ ଏହି ପଥରର ସଠିକ୍ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବ ତେବେ ମୁଁ ତୁମକୁ କହିବି ଯେ ତୁମର ଜୀବନରେ ମୂଲ୍ୟ କ'ଣ । କିନ୍ତୁ ଦୟାକରି ପଥରକୁ ବିକ୍ରି କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ତା'ପରେ ବାଳକଟି ବଜାରକୁ ଗଲା, ଫଳ ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ମୂଲ୍ୟ ପଚାରିଲା । ଫଳ ବିକ୍ରେତା କହିଲେ ଯେ ଯଦି ତୁମେ ଭଲ ଚାହୁଁଛ ତେବେ ବଦଳରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ୧୦ କେଜି ଆମ୍ବ ଦେଇପାରିବି ନଚେତ୍ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଅ । ତା'ପରେ ପିଲାଟି ପରିବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲା। ଚମାଚୋ, ଆଳୁ, ବାଇଗଣ ଭଳି ଅନେକ ପନିପରିବା ଥିଲା। ପିଲାଟି ପନିପରିବା ବିକ୍ରେତାଙ୍କୁ ଲାଲ ପଥର ରଖି ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ କହିବାରୁ ବିକ୍ରେତା କହିଲେ ଯେ ମୁଁ ତୁମକୁ କେବଳ ୧ ବସ୍ତା ଆଳୁ ଦେଇପାରିବି। ଏହି ସମୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେବାକୁ ଯାଉଥିଲା ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ ହୋଇସାରିଥିଲା । ପୁଅ ଏଥର ଏକ ସୁନା ଗହଣା ଦୋକାନକୁ ଯାଇ ଲାଲ ପଥର ଅର୍ପଣ କରିଥିଲା। କୁଏଲର କହିଲା ଏହି ପଥରର ୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଇପାରିବି । ବାଳକଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା ନା ମୁଁ ଏହି ପଥର କୁ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ। ତା'ପରେ ଗହଣା ବ୍ୟବସାୟୀ ଭାବିଲେ ଯେ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ କମ୍ ଏବଂ କହିଲେ ଏହି ପଥରର ଶେଷ ମୂଲ୍ୟ କେବଳ ୧ କୋଟି ହେବ, ମୁଁ ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ

ଦେଇପାରିବି ନାହିଁ । ତା'ପରେ ବାଳକ କହିଲା ନା, ମୁଁ କେବଳ ଏହି ପଥରର ମୂଲ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି, ମୋତେ ଏହାକୁ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । କୁଏଲର କ୍ରୋଧିତ ହୋଇ କହିଲା ତୁମେ କାହିଁକି ଏଠାକୁ ଆସିଛ, ଏହି ଦୋକାନରୁ ବାହାରକୁ ଯାଅ ।

ଶେଷରେ ବାଳକଟି ହୀରା ଦୋକାନକୁ ଯିବାକୁ ଚିନ୍ତା କଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଷ୍ଟୋର ମାଲିକଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଥର ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ, ଆପଣ ଏହି ପଥରକୁ କେଉଁଠାରେ ପାଇଛନ୍ତି । ସେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ପଥର ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ କେହି ସୁଲଭ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨ । ଆପଣ ଏହାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନ ସହିତ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରିପାରିବେ କି, ସଠିକ୍ ସ୍ଥାନରେ ଆପଣ ପ୍ରକୃତରେ ଆପଣଙ୍କ ପରି ପରିଚିତ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଟନ୍ତି ।

ତା'ପରେ ବାଳକଟି ବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ସବୁ କଥା କହିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଦୟାକରି ମୋର ବଞ୍ଚିବାର ମୂଲ୍ୟ କୁହନ୍ତୁ, ଭଗବାନ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ମୋ ପୁଅ ମୁଁ ଏହା ବୁଝାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି ଯେ ଲାଲ ପଥର ହେଉଛି ତୁମର ଜୀବନ ।

ଶିକ୍ଷା: କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ସଠିକ୍ ସୁଯୋଗକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଏକ ଲାଲ ପଥର, ଦୁନିଆରୀ ଜିନିଷର ଚିତ୍ର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ୍ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ଏହାକୁ ଆଲୋଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଧ୍ୟାନ ଉତ୍ତେଜନା କୌଶଳ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପୁନରାବୃତ୍ତି କରନ୍ତୁ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କହିବା ସମୟରେ କଣ୍ଠସ୍ୱରର ଯତ୍ନ ନେବେ ।

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇବେ ଯେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିବା ଏବଂ ଗୁଣାତ୍ମକ ଜୀବନ ବିତାଇବା କେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣନ୍ତୁ ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କୁ ପଚାରିବା, ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବା ଏବଂ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେବା ।
- ମୂଲ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ଆନ୍ତଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଏହି ପଟୋ ଭିତରେ ଭଲ ଜିନିଷ ଖୋଜନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାର କାମ କୁହନ୍ତୁ ।	ନିମ୍ନଲିଖିତ ଚିନ୍ତାକ୍ତନ କରନ୍ତୁ: • ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ରଙ୍ଗ ଚିତ୍ର । • ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଙ୍ଗୁଠିର ମୂଲ୍ୟ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ହାତର ପାଞ୍ଚଟି ଆଙ୍ଗୁଠି ଚିତ୍ର । • ସାଙ୍ଗମାନେ ହାତ ଧରିଥିବା ଚିତ୍ର ।

Story 29.

A MONKEY'S SAD STORY

Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Values	• Togetherness • Brotherhood • Co-operation
Thinking	• Flexibility • Integration • Elaboration

Student's introduction to Story

First, the teacher will ask students what they do when they feel bored. What are the benefits of making friendships? Tell something good about naughty children in the classroom. With this the good behaviour of students could be highlighted.

With the answers of students, discussion will be on how life is fun full of friends. Even the most dangerous person can be your friend and like to make friends, because everyone needs socialization and also friends in life, even animals are also in need of friends. Let us know this through story.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Guessing
- Think from different angles

Once a monkey was very sad. That is why he decided to quit his life. Then while roaming in the Jungle, he found a tiger sleeping under a tree. That monkey intentionally came near that tiger and tried to pull the ear of that tiger. While pulling the ear of the tiger, the tiger suddenly woke up. The tiger was very angry. With an angry voice it screamed and said, who did this- who dared to pull my ear. Who invited himself to death?

- *Trick 1.* Guess what after that? What can the Lion do to the Monkey?

In the low voice the monkey said this is me- a Monkey, my lord. I have no friends; I'm feeling so sad in life, so I wanted to die. So, please eat me. Then, the tiger smiled and went near to the monkey. The monkey was in fear when the tiger asked did anybody saw you while pulling my ear, the monkey answered with a very low voice- not my lord. Then the tiger said please pull my ear one-two times more; the monkey was very scared. The tiger said it again, so the monkey slowly pulled his ear again with fear. The tiger said please pull it again. The monkey again pulled it with fear. Again, the tiger said pull again. This time the monkey fear was gone. And again, when tiger said to pull his ear, this time both laughed together.

- *Trick 2.* Here the teacher will tell students to think from the angle, if they have friends with whom they have separated before.

I'm feeling very good, the tiger said. Because here I also feel bored by sitting alone every time. And finally, this helps both of them to feel good. So, a tiger can also feel lonely and making friends can make his life happier.

(Source: - Monkey's Sad Story, 2022)

Learnt Lesson: Be in touch with friends, make memories together of sad or happy moments. Be with friends -don't stay alone always, it will bring happiness to your life.

Instrument to be used in the story

Monkey Puppet

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by showing mode.

Here, some students will be asked to think from different angles.

Students' Behaviour

- Observe the puppet and the teacher.
- Discussion with classmates.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Singing popular Hindi song- Bandar Mama Pahan Pajama.....	Complete the story by writing it in your own way: - Once a blind man tried to pass the road.....

କାହାଣୀ ୨୯ ।

ଏକ ମାଙ୍କଡ଼ର ଦୁଃଖଦ କାହାଣୀ

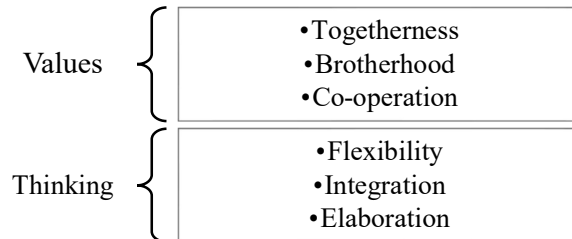
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ବିରକ୍ତ ଅନୁଭବ କଲେ ସେମାନେ କ'ଣ କରନ୍ତି? ବନ୍ଧୁତା କରିବାର ଫାଇଦା କ'ଣ? ଶ୍ରେଣୀଗୃହର ଦୁଷ୍ଟ ପିଲାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଭଲ କଥା କୁହନ୍ତୁ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉତ୍ତମ ଆଚରଣ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଇପାରିବ ।

ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ସହ ଜୀବନ କିପରି ମଜାଦାର ହୋଇଥାଏ ସେ ନେଇ ଆଲୋଚନା ହେବ । ଏପରିକି ସବୁଠାରୁ ବିପଜ୍ଜନକ ବ୍ୟକ୍ତି ଆପଣଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ହୋଇପାରନ୍ତି ଏବଂ ବନ୍ଧୁତା କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିପାରନ୍ତି, କାରଣ ଜୀବନରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାମାଜିକତା ଏବଂ ବନ୍ଧୁଦରକାର, ଏପରିକି ପଶୁକୁ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଆସନ୍ତୁ ଜାଣିବା କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଆକଳନ କରିବା
- ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବା

ଥରେ ଏକ ମାଙ୍କଡ଼ ବହୁତ ଦୁଃଖୀ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଜୀବନ ଛାଡ଼ିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲା । ଏହାପରେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁଥିବା ବେଳେ ଏକ ଗଛ ମୂଳେ ଏକ ବାଘ ଶୋଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା । ସେହି ମାଙ୍କଡ଼ ଜାଣିଶୁଣି ସେହି ବାଘର ନିକଟକୁ ଆସି ସେହି ବାଘର କାନ ଟାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା । ବାଘର କାନ ଟାଣିବା ବେଳେ ହଠାତ୍ ବାଘ ଉଠିଯାଇଥିଲା । ବାଘ ତି ବହୁତ

ରାଗିଯାଇଥିଲା । କ୍ରୋଧିତ ସ୍ଵରରେ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, କିଏ ଏପରି କଲା- କିଏ ମୋ କାନ ଟାଣିବାକୁ ସାହସ କଲା । କିଏ ନିଜକୁ ମୁତ୍ୟୁ ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲା?

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ ଏହା ପରେ କ'ଣ? ସିଂହ, ମାଙ୍କଡ଼କୁ କ'ଣ କରିପାରିବ?

ନିମ୍ନ ସ୍ଵରରେ ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା ଏ ମୁଁ- ଏକ ମାଙ୍କଡ଼, ମୋର ପ୍ରଭୁ । ମୋର କେହି ବନ୍ଧୁ ନାହାନ୍ତି; ମୁଁ ଜୀବନରେ ବହୁତ ଦୁଃଖଅନୁଭବ କରୁଛି, ତେଣୁ ମୁଁ ମରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି । ତେଣୁ ଦୟାକରି ମୋତେ ଖାଆନ୍ତୁ। ତା'ପରେ ବାଘ ହସି ମାଙ୍କଡ଼ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା। ମୋ କାନ ଟାଣିବା ବେଳେ କେହି ତୁମକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି କି ବୋଲି ବାଘ ପଚାରିବାରୁ ମାଙ୍କଡ଼ ଭୟଭୀତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା, ମାଙ୍କଡ଼ ଚି ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିମ୍ନ ସ୍ଵରରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା-ନା ମହାପ୍ରଭୁ । ତା'ପରେ ବାଘ ଚି କହିଲା ଦୟାକରି ମୋ କାନକୁ ଆଉ ଥରେ ଦୁଇ ଥର ଟାଣ , ମାଙ୍କଡ଼ ଚି ବହୁତ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ବାଘ ପୁଣି କହିଲା, ତେଣୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଭୟରେ ମାଙ୍କଡ଼ ଚି ପୁଣି କାନ ଟାଣି ନେଲା । ବାଘ କହିଲା ଦୟାକରି ତାକୁ ପୁଣି ଟାଣି ନିଅ । ମାଙ୍କଡ଼ ଚି ପୁଣି ଭୟରେ ତାକୁ ଟାଣି ନେଇଥିଲା। ପୁଣି ବାଘ କହିଲା ପୁଣି ଟାଣିବାକୁ । ଏଥର ମାଙ୍କଡ଼ ଭୟ ଦୂର ହୋଇଯାଇଛି। ଆଉ ପୁଣି ଯେତେବେଳେ ବାଘ କାନ ଟାଣିବାକୁ କହିଲା, ଏଥର ଦୁହେଁ ଏକାଠି ହସିଲେ ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ କହିବେ ଯେ ଯଦି ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁ ଅଛନ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ସହିତ ସେମାନେ ପୂର୍ବରୁ ଅଲଗା ହୋଇସାରିଛନ୍ତି ତେବେ ସେମାନେ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଚିତ୍ତା କରନ୍ତୁ ।

ତା'ପରେ ବାଘ କହିଲା, ମୁଁ ବହୁତ ଭଲ ଅନୁଭବ କରୁଛି । କାରଣ, ଏଠାରେ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଥର ଏକା ବସି ବିରଳ ଅନୁଭବ କରେ । ଏବଂ ଶେଷରେ, ଏହା ଉଭୟ ଭଲ ଅନୁଭବ କଲେ । ଏଣୁ ବାଘ ମଧ୍ୟ ଏକୁଟିଆ ଅନୁଭବ କରିପାରେ ଏବଂ ବନ୍ଧୁତା କରିବା ଦ୍ଵାରା ତାଙ୍କ ଜୀବନ ସୁଖମୟ ହୋଇପାରେ ।

ଶିକ୍ଷା: ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗରେ ରୁହନ୍ତୁ, ଦୁଃଖଦ କିମ୍ବା ଖୁସିର ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସ୍ମୃତିକୁ ଏକାଠି କରନ୍ତୁ। ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ରୁହନ୍ତୁ- ସବୁବେଳେ ଏକା ରୁହନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଏହା ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ଖୁସି ଆଣିବ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ମାଙ୍କଡ଼ କଣ୍ଢେଇ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ କଣ୍ଢେଇ ବ୍ୟବହାର ଦେଖାଇ କରିବେ।

ଏଠାରେ କିଛି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ କୁହାଯିବ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- କଣ୍ଢେଇ ଏବଂ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ।
- ସହପାଠୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ଲୋକପ୍ରିୟ ଗୀତ ଗାଇବା 'ବନ୍ଦର ମାମା ପାହାନ ପାଜାମା.....'	କାହାଣୀକୁ ନିଜ ଉପାୟରେ ଲେଖି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତୁ:- ଥରେ ଜଣେ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ରାଷ୍ଟ୍ର ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ.....

Story 30.

THE TWO-HEADED BIRD

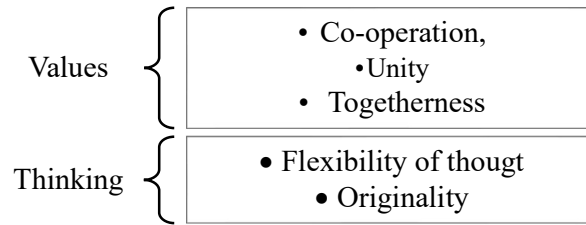
Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask the students, have they ever seen strange animals or birds? Have they ever seen two headed men? With the wonderful discussion of strange creatures. Teacher will take everyone towards today's story which is derived from Panchatantra.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Gap of 2-3 minutes
- Guessing

Once there was a strange bird, who had two heads. This unique bird loved to eat. Since it had two mouths, it gets to eat double amount, so their taste of experience is, as compared to normal bird. This bird could eat two fruits from different branch at the same time, of a tree. The mouth was feeling good, and the stomach also rejoiced its fullest.

- *Trick 1.* Student will be given 2-3 min to imagine the situation. Can you imagine how they could be in looking and dealing two heads, but they are sharing a same body.

One day, the bird seated on a tree. One of the head spotted a sweet fruit while the second head desperately searching but it was only one fruit hanging on tree. The first head then said while eating, how tasty it was, and it felt like the best fruit in the world. The second head requested a bite, but first head denied and enjoyed it all alone. The first bird explained, it does not matter which heads is eating since we shared one stomach. But the second head was very angry, and from this incident it planned to get revenge. It's the next day again, while seating on a tree the first head found an interesting fruit. Suddenly, without thinking the second head plucked it.

After realizing something poisonous fruit it is, first head started screaming. But the second head ignored and loved first head reaction. It was laughing and said I'm going to take revenge today by eating this fruit. The first head got panicked, since they share a same stomach so both

of them have to suffer. The second head did not listen and told since I plucked the fruit first, I will eat it anyhow.

- *Trick 2.* The teacher will tell students to guess what the situation after that could be.

As the fruit entered the stomach, both heads began to suffer. For 2-3 days, they had to suffer a lot. In this way second head taught the first head a lesson of unity.

(Source: - Vilas, S., 2023)

Learnt Lesson: United strength is better than divided strength.

Instrument to be used in the story

Papers for Drawing

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode.

Movement from one place to another to keep an eye on all students and to make the voice and facial expression reach everyone.

In the middle of the story tricks will be used to make them assume the situation.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Imagining the situation.
- Sharing the story of their own experiences.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Doing any good work for others in a day and sharing the experience in front of the class in the next session.	Drawing of Two headed birds that students imagined, throughout the story.

କାହାଣୀ ୩୦।

ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡ ବିଶିଷ୍ଟ ପକ୍ଷୀ

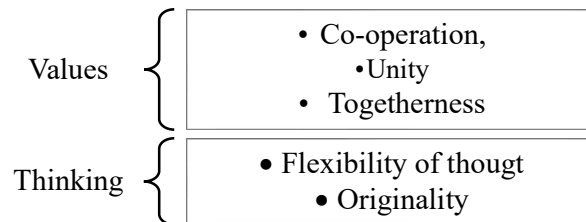
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର 'ସୃଜନଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା' 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ସେମାନେ କେବେ ଅଜବ ପଶୁ କିମ୍ବା ପକ୍ଷୀ ଦେଖିଛନ୍ତି କି? ସେମାନେ କେବେ ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖିଛନ୍ତି କି? ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଚମତ୍କାର ଆଲୋଚନା ସହିତ । ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ରରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଆଜିର କାହାଣୀ ପ୍ରତି ଶିକ୍ଷକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇଯିବେ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଅନୁମାନ
- ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ

ଥରେ ସେଠାରେ ଏକ ଅଜବ ପକ୍ଷୀ ଥିଲା, ଯାହାର ଦୁଇଟି ମୁଣ୍ଡ ଥିଲା । ଏହି ନିଆରା ପକ୍ଷୀ ତି ଖାଇବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲା । ଯେହେତୁ ଏହାର ଦୁଇଟି ପାଟି ଥିଲା, ତେଣୁ ଏହା ଦୁଇଗୁଣ ମାତ୍ରାରେ ଖାଇବାକୁ ପାଇଥାଏ, ତେଣୁ ସାଧାରଣ ପକ୍ଷୀ ଚୁକନାରେ ସେମାନଙ୍କ ଅନୁଭୂତିର ସ୍ୱାଦ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ପକ୍ଷୀ ଗୋଟିଏ ଗଛର ଗୋଟିଏ ସମୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଡାଳରୁ ଦୁଇଟି ଫଳ ଖାଇପାରେ । ପାଟି ଭଲ ଅନୁଭବ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ପେଟ ମଧ୍ୟ ପୂରା ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିଲା ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଛିତି କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ୨ରୁ ୩ ମିନିଟ୍ ସମୟ ଦିଆଯିବ । ଆପଣ କଳ୍ପନା କରିପାରିବେ କି ସେମାନେ ଦୁଇଟି ମୁଣ୍ଡକୁ ଦେଖିବା ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରିବାରେ କିପରି ହୋଇପାରନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ସମାନ ଶରୀର ଅଂଶଦ୍ୱାରା କରନ୍ତି।

ଦିନେ ପକ୍ଷୀଟି ଏକ ଗଛ ଉପରେ ବସିଲା । ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡରେ ମିଠା ଫଳ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିବା ବେଳେ ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ଖୋଜାଖୋଜି କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗଛରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଫଳ ଝୁଲୁଥିଲା । ତା'ପରେ ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇବା ସମୟରେ କହିଲା, ଏହା କେତେ ସ୍ୱାଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଏହା ଦୁନିଆର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଫଳ ଭଳି ଅନୁଭବ କଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ଅଳ୍ପ ଖାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡ ମନା କଲା ଏବଂ ଏକୁଟିଆ ଉପଭୋଗ କଲା । ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷୀ ବୁଝାଇଲା, ଆମେ ଗୋଟିଏ ପେଟ ବାଣ୍ଟିବାକୁ କେଉଁ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇଛି ତାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ବହୁତ କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଘଟଣାରୁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ଯୋଜନା କରିଥିଲା । ପରଦିନ ପୁଣି ଗଛରେ ବସିବା ବେଳେ ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡରେ ଏକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଫଳ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ହଠାତ୍ ଚିତ୍କା ନକରି ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ଚାଣି ନେଇଥିଲା ।

ଏହା ବିଷାକ୍ତ ଫଳ ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ ପ୍ରଥମେ ମୁଣ୍ଡ ଚିକ୍କାର କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ଅଣଦେଖା କରି ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ହସି ହସି କହିଲା ମୁଁ ଆଜି ଏହି ଫଳ ଖାଇ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ଯାଉଛି । ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡ ଭୟଭୀତ ହୋଇଯାଇଥିଲା, କାରଣ ସେମାନଙ୍କର ପେଟ ସମାନ ଥିବାରୁ ଉଭୟଙ୍କୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗିବାକୁ ପଡିଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ଶୁଣିନଥିଲା ଏବଂ କହିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଫଳ ଡୋଳିଲି, ମୁଁ ଏହାକୁ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଖାଇବି ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଏହା ପରେ ଛିତି କ'ଣ ହୋଇପାରେ ତାହା ଅନୁମାନ କରିବାକୁ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିବେ ।

ଫଳ ପେଟ ଭିତରକୁ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ଉଭୟ ମୁଣ୍ଡରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ୨-୩ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ଭୋଗିବାକୁ ପଡିଥିଲା । ଏହିପରି ଦ୍ୱିତୀୟ ମୁଣ୍ଡ ପ୍ରଥମ ମୁଣ୍ଡକୁ ଏକତାର ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା ।

ଶିକ୍ଷା: ବିଭାଜିତ ଶକ୍ତି ଅପେକ୍ଷା ମିଳିତ ଶକ୍ତି ଭଲ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଚିତ୍ରାଙ୍କନ ପାଇଁ କାଗଜପତ୍ର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ଼ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ଏବଂ ସ୍ଵର ଏବଂ ମୁହଁର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ।

କାହାଣୀ ମଝିରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିଚ୍ଛିତି ଅନୁମାନ କରିବା ପାଇଁ କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନର ସହ ଶୁଣିବା ।
- ପରିଚ୍ଛିତିର କଳ୍ପନା କରିବା ।
- ନିଜର ଏକ ଅଭିଜ୍ଞ କାହାଣୀ ସେୟାର କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

<u>ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>	<u>ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ</u>
ଗୋଟିଏ ଦିନରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଭଲ କାମ କରିବା ଏବଂ ପରଦିନ ଅଧିବେଶନରେ କ୍ଲବ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନୁଭୂତି ବାଣ୍ଟିବା ।	ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡ ବିଶିଷ୍ଟ ପକ୍ଷୀଙ୍କ ଚିତ୍ର ଯାହା ବିଷୟରେ ସମଗ୍ର କାହାଣୀରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ କଳ୍ପନା କରିଥିଲେ ।

Story 31.

VALUE OF TIME

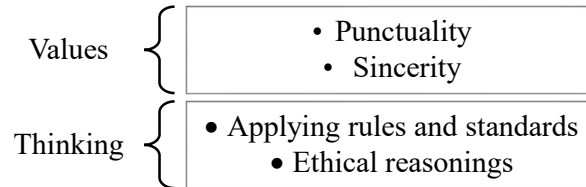
Specific Objectives:

1. Students will be able to learn about Personal Values' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Moral Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Telling

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Student's introduction to Story

Before starting the story, the teacher will ask the students how many minutes there are in an hour. And how many seconds are there in a minute? What are the works that can be done in minutes, let's have a discussion.

With some funny discussion, the teacher will inform them that. Let's know through this story what we can miss if we ignore time.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Assuming
- Relating to students' life

Once, there was a king. He always used to see a man passing by his buildings. One day he called the man and talked to him. The man had nothing to work that is why he was just moving from one place to other. The king and that lazy man named Haria were became good friends. One day while they were discussing some topic, the king asked, "Why don't you do work to earn some money?" Haria replied that no one was giving me a job. And my enemies blamed me for never doing any work on time. Then the king showed some sympathy to him and said, "I am giving you permission to go into my treasury warehouse and collect as much wealth as you need, till sunset.

- *Trick 1. Assume what that Lazy Haria would do next?*

Haria rushed towards home. When Haria reached home, he informed his wife about the kind king's offer. Hearing this, the wife of Haria could not control it, and she requested Haria to go

right now and get the gems and gold coins. But Haria said, "Let's not be serious, I cannot go now. I'm hungry give me lunch first. After lunch, Haria said that he is little tired, so he wants to take rest of one hour. In the late afternoon, when the wife insisted, he was finally ready to go to the palace. On the way to go to the warehouse, he felt very hot, so he needed to sit under a tree to rest for some time. Then, two hours later, when he got up to go, saw a man showing some magic tricks. So, he stopped and watched it up to one hour again. At last, when he reached the palace, it was late because it was time for sunset and the palace gates also shut.

- *Trick 2.* Here teacher will tell student to recall the golden opportunity that they missed because of work delay or laziness.

So, Haria lost a golden chance, because he had not learnt to value the time.

(Source: - English for Students, 2020).

Learnt Lesson: Know value of time before it is too late to realize.

Instrument to be used in the story

Wall Clock

Teacher's Behaviour

The teacher will use the stories by telling mode. Use of clock to teach students about timing.

Movement from one place to another to keep eye on all students and to make the voice reach to everyone and facial expression should be accordingly.

In the middle of the story attention arousal method- discussion with students about their personal experience about timing.

Students' Behaviour

- Listening to the teacher carefully.
- Learning how to watch the clock perfectly.
- Sharing their own experienced story.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
Telling the Stories by students related to Punctuality and Time.	Time Challenge game- In this game, students in the classroom will give 'Time Challenge' to each other to finish a work at a fixed time like: - eating in 10 minutes, finishing homework in half hour, drawing in few minutes, running, and coming back in 2 minutes, and the like.

କାହାଣୀ ୩୧ ।

ସମୟର ମୂଲ୍ୟ

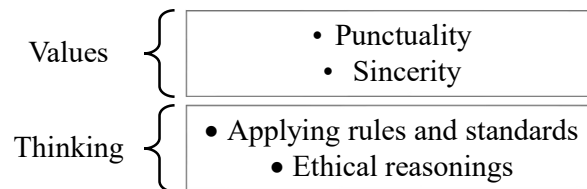
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ ।
2. ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନେ ଏହି ପାଠରେ ନିଜର 'ନୈତିକ ଚିନ୍ତାଧାରା'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ କହିବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

କାହାଣୀ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଚାରିବେ, ଘଣ୍ଟାରେ କେତେ ମିନିଟ୍ ଅଛି? ଏବଂ ଗୋଟିଏ ମିନିଟରେ କେତେ ସେକେଣ୍ଡ ଅଛି? କ'ଣ କାମ ମିନିଟ୍ ରେ ହୋଇପାରିବ, ଆସବୁ ଆଲୋଚନା କରିବା ।

କିଛି ମଜାଳିଆ ଆଲୋଚନା କରି ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ତାହା ଜଣାଇବେ । ଆସବୁ ଜାଣିବା ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ, ଯଦି ଆମେ ସମୟକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥାଉ ତେବେ ଆମେ କ'ଣ ଭୁଲିପାରିବା ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷଣିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ।

- ଆକଳନ କରିବା
- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଜୀବନ ସହ ଜଡ଼ିତ

ଥରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ। ସେ ସବୁବେଳେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କୋଠା ନିକଟବେଳ ଯାଉଥିବା ରଖୁଥିଲେ। ଦିନେ ସେ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାକି ତାଙ୍କ ସହ କଥା ହେଲେ। ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଖରେ କାମ କରିବାକୁ କିଛି ନଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ସେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଉଥିଲେ । ରାଜା ଏବଂ ହରିୟା ନାମକ ସେହି ଅଳସୁଆ ଲୋକ ଭଲ ବନ୍ଧୁ ହୋଇଗଲେ । ଦିନେ ସେମାନେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ବେଳେ ରାଜା ପଚାରିଲେ, "ତୁମେ କିଛି ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିବା ପାଇଁ କାହିଁକି କାମ କରୁନାହିଁ?" ହରିୟା ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଯେ ମୋତେ କେହି ଚାକିରି ଦେଉନାହାନ୍ତି। ଏବଂ ମୋର ଶତ୍ରୁମାନେ ମୋତେ ଦୋଷ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ମୁଁ କେବେ ବି କୌଣସି କାମ ଠିକ୍ ସମୟରେ କରେ ନାହିଁ। ତା'ପରେ ରାଜା ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କିଛି ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ କହିଲେ, ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋ ଟ୍ରେଜେରି ଗୋଦାମକୁ ଯାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଥାସମ୍ଭବ ସମ୍ପତ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛି।

- ଟ୍ରିକ୍ ୧/ ଅନୁମାନ କରନ୍ତୁ ସେହି ଅଳସୁଆ ହରିୟା କ'ଣ କରିବ ଏହା ପରେ?

ହରିୟା ଘର ଆଡ଼କୁ ବୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ। ହରିୟା ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ସେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଦୟାଳୁ ରାଜାଙ୍କ ଅର୍ପଣ ବିଷୟରେ ଜଣାଇଥିଲେ। ଏହା ଶୁଣି ହରିୟାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିପାରିନଥିଲେ ଏବଂ ସେ ହରିୟାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇ ରତ୍ନ ଓ ସୁନା ମୁଦ୍ରା ଆଣି ଦିଅନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ହରିୟା କହିଲେ, ଆସନ୍ତୁ ଗମ୍ଭୀର ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ। ମୋତେ ପ୍ରଥମେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଦେବାକୁ ଭୋକ ଲାଗେ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପରେ ହରିୟା କହିଲେ ଯେ ସେ ଚିକିତ୍ସା ଥକିଯାଇଥିବାରୁ ସେ ଏକ ଘଣ୍ଟା ବିଶ୍ରାମ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି। ଅପରାହ୍ନରେ ପତ୍ନୀ ଜିଦ୍ କରିବାରୁ ଶେଷରେ ସେ ମହଲକୁ ଯିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ। ଗୋଦାମକୁ ଯିବା ବାଟରେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଗରମ ଅନୁଭବ ହେଲା, ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ ନେବା ପାଇଁ ଏକ ଗଛ ତଳେ ବସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ଯିବାକୁ ଉଠିବା ପରେ ଦେଖିଲେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିଛି ଯାଦୁ କୌଶଳ ଦେଖାଉଛନ୍ତି। ତେଣୁ ସେ ଅଟକି ପୁଣି ଏକ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାକୁ ଦେଖୁଥିଲେ। ଶେଷରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ରାଜପ୍ରାସାଦରେ ପହଞ୍ଚିଲେ, ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ର ସମୟ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଏବଂ ରାଜପ୍ରାସାଦ ଦ୍ଵାର ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

- ଟ୍ରିକ୍ ୨/ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ କହିବେ ଯେ ସେମାନେ କାମ ରେ ବିଳମ୍ବ କିମ୍ବା ଆଳସ୍ୟ କାରଣରୁ ହାତଛଡ଼ା କରିଥିବା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗକୁ ମନେ ପକାନ୍ତୁ ।

ତେଣୁ, ହରିୟା ଏକ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୁଯୋଗ ହୋଇଲେ, କାରଣ ସେ ସମୟକୁ ମୂଲ୍ୟ ଦେବା ଶିଖି ନଥିଲେ ।

ଶିକ୍ଷା: ସମୟର ମୂଲ୍ୟ ଜାଣିବା ଅନୁଭବ କରିବା ବିଳମ୍ବ ହେବା ପୂର୍ବରୁ

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟା

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି ଆଚରଣ

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀକୁ କହିବା ମୋଡ଼ ରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସମୟ ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଘଣ୍ଟାର ବ୍ୟବହାର ।

ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ଏବଂ ସ୍ଵରକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ଏବଂ ଚେହେରାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

କାହାଣୀ ମଝିରେ ଧାନ ଆକର୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀ- ସମୟ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭୂତି ବିଷୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କି କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଘଣ୍ଟାକୁ କିପରି ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖି ଶିଖିବା ।
- ନିଜର ଏକ ଅଭିଜ୍ଞ କାହାଣୀ ସେୟାର କରିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀତା ଏବଂ ସମୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ କାହାଣୀ କହିବା ।	ଟାଇମ୍ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଗେମ୍ - ଏହି ଗେମ୍ ରେ କ୍ଲାସ୍ ରୁମ୍ ରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ପରସ୍ପରକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ କାମ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଟାଇମ୍ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଦେବେ, ଯେପରିକି ୧୦ ମିନିଟ୍ ରେ ଖାଇବା, ଅଥ ଘଣ୍ଟାରେ ହୋମୱାର୍କ ଶେଷ କରିବା, କିଛି ମିନିଟ୍ ରେ

	drawing କରିବା, ବୌଦ୍ଧିବା ଏବଂ ୨ ମିନିଟ୍ ରେ ଫେରିବା ଇତ୍ୟାଦି।

Story 32.

ABHIMANYU- STAR-CROSSED PRINCE

Specific Objectives:

1. Students will be able to know about 'Social Value' through this story.
2. Student will be able to enhance their 'Creative Thinking' in this session.

Mode of Presentation

Story-Showing

'Value' and 'Thinking' To Be Inculcated

Value	{	• Leadership Quality • Detrmination • Fighting Spirit
Thinking	{	• Fluency • Flexibility of idea

Student's introduction to Story

At first, students will be asked about Mahabharat stories. With a small discussion with students, the teacher will ask them about Abhimanyu. Abhimanyu, the son of Arujuna and Subhadra, was very much loved by parents. Once when Abhimanyu was in mother womb. Arjuna told how to fight in Chakra Bihu technique in a battle. Arjuna learnt it from Guru Dron Acharya, and Abhimanyu now from his father. But in the end the mother Subhadra got to sleep and that is why Abhimanyu missed the last part of battle technique in this way.

But Abhimanyu trained by his father Arjuna regarding war and others lively things. Abhimanyu has inherited the qualities of Krishna and the Pandavas. He has Yudhishtira's patience,

Krishna's conduct, Bhima's strength, the gentleness of Nakul and Sahadeva and Arjuna's looks, Powers, experts in using weapons and had great knowledge. Let us know how great the warrior Abhimanyu was.

Story Presentation

In the middle of the story some tricks will be used by the teacher here i.e.

- Discussion
- Gap of 2-3 minutes to imagine.

The Kauravas was discussing that Pandavas is powerful. They found out that Yudhistir is fond of gambling. The Pandavas lost in the dice game and had to leave their place and stay in the forest for 13 long years. After the 13 years passed, the Pandavas were at the place of King Virata. Here when the Arjuna saved the kingdom from the attraction of Kauravas, the King was impressed by Arjuna and wanted Arjuna to marry his daughter Uttara. Arjuna accepted the girl as daughter in law. Abhimanyu is grown up now. He became a strong youth and was the favorite nephew of Krishna. The marriage of Uttara and Abhimanyu took place royally.

- *Trick 1.* Discussion about other characters from Mahabharata.

After this the Pandavas decide to go back to Hastinapur and take back their kingdom. But Duryodhana and other Pandavas did not even want to share a single land. With this the Mahabharata war started. A lot of Kings participated in this. In the very first day of war, Abhimanyu was identified as great warrior. On the first day Pandavas lost the battle. Next day Krishna gave them confidence, so they won. Sometimes Pandavas and Sometimes Kauravas were winning. The Kauravas planned to attack the main warrior of Pandavas 'Arjuna'. So, they appointed Guru Dronacharya as fighter for him. So, according to plan Kauravas attacked Arjuna. The plan was successful, and the attack was so violent that the Pandavas with Arjuna were losing ground. At last, Yudhister approached Abhimanyu, that Drona's circulation formation of troops (Chakra Bihu) can only break by you. Because Abhimanyu said to Yudhister that he knows how to enter and fight but does not know how to come out of when he will be in danger. Yudhister said, just make a way for us we will quickly enter to help you.

- *Trick 2.* Students will be given few minutes to visualize the Chakra Bihu as shown in the picture.

Abhimanyu proceeds towards Drona's troops- Chakra Bihu. He fought bravely in the place where he was covered by all Kauravas warriors. Abhimanyu killed many good warriors even Drona admired him. Breaking the circular array, he directly reached Drona. But when Abhimanyu killed Duryodhana's son. The Kauravas became very angry. They break Abhimanyu's chariot and attacked from behind. Then Abhimanyu fell down, and everybody attacked him by throwing a lot of arrows. In order to save himself he took the wheel of the chariot and encircled it. But still he could not succeed and was killed by Kauravas.

(Source: - Amar Chitra Katha, 2018).

Learnt Lesson: Be Brave and great but listen full story of anything before applying it.

Instrument to be used in the story

Pictures of Abhimanyu and War

Teacher's Behaviour

Here the teacher will use the stories by showing mode.

Here, students will be asked to imagine the Abhimanyu warrior. With this they will be provided with a warrior mask to make the story enjoyable.

Students' Behaviour

- Imagining about Abhimanyu Character and the war
- Listening to the teacher carefully.
- Observing pictures.

Evaluation

Evaluation included activities for both Values and thinking enhancement.

<u>Activities for Value</u>	<u>Activities for Thinking</u>
• Make a good wish for each other by writing it in a closed chit. • Wish good behaviour from teacher and write it in a closed chit, which can be fulfilled within a day by teacher.	Think upon these points. 1. Described the conduct of Abhimanyu. 2. Why Abhimanyu got killed. 3. How it is possible to learn from mother womb.

କାହାଣୀ ୩୨ ।

ରାଜକୁମାର ଅଭିମନ୍ୟୁ

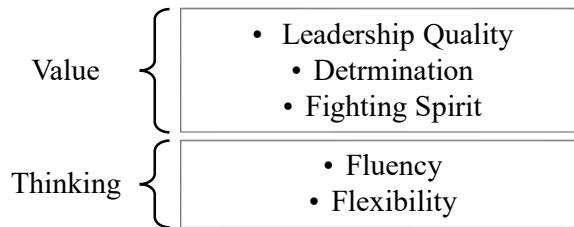
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

1. ଏହି କାହାଣୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ 'ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟ' ବିଷୟରେ ଜାଣିପାରିବେ।
2. ଏହି ପାଠରେ ଛାତ୍ରମାନେ ନିଜର ' ସୃଜନଶୀଳତା ଚିନ୍ତାଧାରା 'କୁ ବଢ଼ାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହେବେ।

ଉପସ୍ଥାପନା ପଦ୍ଧତି

କାହାଣୀ ଦେଖାଇବା

'ମୂଲ୍ୟ' ଓ 'ଚିନ୍ତା' ସୃଷ୍ଟି ହେବ

କାହାଣୀ ସହ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପରିଚୟ

ପ୍ରଥମେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ମହାଭାରତ କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ପଚରାଯିବ। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଛୋଟ ଛୋଟ ଆଲୋଚନା କରି ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କ ବିଷୟରେ ପଚାରିବେ। ଅର୍ଜୁନ ଓ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କୁ ବାପାମାଆ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ। ଥରେ ଯେତେବେଳେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ମା' ଗର୍ଭରେ ଥିଲେ। ଅର୍ଜୁନ ଯୁଦ୍ଧରେ ଚକ୍ରବିହୁ କୌଶଳରେ କିପରି ଲଢ଼ିବାକୁ ହେବ ତାହା କହିଥିଲେ। ଅର୍ଜୁନ ଏହା ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ଶିଖୁଥିଲେ ଏବଂ ଅଭିମନ୍ୟୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ଶିଖୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ମା' ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ନିଦ ଆସିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଯୁଦ୍ଧ କୌଶଳର ଶେଷ ଭାଗକୁ ଭୁଲିଗଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ତାଙ୍କ ପିତା ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯୁଦ୍ଧ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବନ୍ତ ଜିନିଷ ବିଷୟରେ ତାଲିମ ନେଇଥିଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ କୃଷ୍ଣ ଓ ପାଣ୍ଡବଙ୍କ ଗୁଣ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଭାବେ ପାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, କୃଷ୍ଣଙ୍କ ଆଚରଣ, ଭୀମଙ୍କ ଶକ୍ତି,

ନକ୍ସଳ ଓ ସହଦେବଙ୍କ କୋମଳତା ଏବଂ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ରୂପ, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାରରେ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ବହୁତ ଜ୍ଞାନ ଥିଲା । ଆସକ୍ତ ଜାଣିବା, ଅଭିମନ୍ୟୁ କେତେ ମହାନ ଯୋଦ୍ଧା ଥିଲେ ।

କାହାଣୀ ଉପସ୍ଥାପନା

କାହାଣୀମଝିରେ ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କିଛି କୌଶଳ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

- ଆଲୋଚନା କରିବା ।
- କଳ୍ପନା କରିବା ପାଇଁ 2-3 ମିନିଟର ବ୍ୟବଧାନ ।

ପାଠକମାନେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବୋଲି କୌରବମାନେ ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଯୁଧିଷ୍ଠିର କୁଆ ଖେଳିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ପାଠକମାନେ ପାଠ ଖେଳରେ ପରାଜିତ ହୋଇ ଦୀର୍ଘ ୧୩ ବର୍ଷ ଧରି ନିଜ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଜଙ୍ଗଲରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ୧୩ ବର୍ଷ ବିତିବା ପରେ ରାଜା ବିରାଟଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ଥିଲେ ପାଣ୍ଡବ । ଏଠାରେ ଯେତେବେଳେ ଅର୍ଜୁନ କୌରବଙ୍କ ଆକର୍ଷଣରୁ ରାଜ୍ୟକୁ ରକ୍ଷା କଲେ, ରାଜା ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଚାହୁଁଥିଲେ ଯେ ଅର୍ଜୁନ ତାଙ୍କ କନ୍ୟା ଉତ୍ତରାକୁ ବିବାହ କରନ୍ତୁ । ଅର୍ଜୁନ କନ୍ୟାକୁ ବୋହୂ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ଏବେ ବଡ଼ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଜଣେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯୁଦ୍ଧକ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପ୍ରିୟ ପୁତ୍ରୁରା ଥିଲେ । ଉତ୍ତରା ଓ ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କ ବିବାହ ରାଜକୀୟ ଭାବରେ ହୋଇଥିଲା ।

- ଟ୍ରିଜ୍ ୧/ମହାଭାରତର ଅନ୍ୟ ଚରିତ୍ର ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ।

ଏହାପରେ ପାଠକମାନେ ହସ୍ତିନାପୁର ଫେରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ କୁ ଫେରାଇ ନେବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ । କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ଓ ଅନ୍ୟ ପାଠକମାନେ ଗୋଟିଏ ବି ଜମି ବାଣ୍ଟିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲେ । ଏହା ସହିତ ମହାଭାରତ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ବହୁ ରାଜା ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ଅଭିମନ୍ୟୁ କୁ ମହାନ ଯୋଦ୍ଧା ଭାବେ ପରିଚୟ ମିଳିଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଦିନ ପାଠକମାନେ ଯୁଦ୍ଧରେ ହାରିଯାଇଥିଲେ । ପରଦିନ କ୍ରିଷ୍ଣା ସେମାନଙ୍କୁ ଆତ୍ମବିଶ୍ଵାସ ଦେଇଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଜିତିଥିଲେ । କେତେବେଳେ ପାଠକ ତ କେତେବେଳେ କୌରବ ବିଜୟୀ ହେଉଥିଲେ । ପାଠକ 'ଅର୍ଜୁନ'ର ମୁଖ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧାକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ କୌରବମାନେ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଗୁରୁ ଦ୍ରୋଣାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଦ୍ଧା ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ । ତେଣୁ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ କୌରବମାନେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ଯୋଜନା ସଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଆକ୍ରମଣ ଏତେ ହିଂସାମୂଳକ ଥିଲା ଯେ ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ସହ ପାଠକମାନେ ମାଟି ହରାଇଥିଲେ । ଶେଷରେ, ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲେ, ଦ୍ରୋଣଙ୍କ ସୈନ୍ୟ (ଚକ୍ର ବିନ୍ଦୁ) ଗଠନ କେବଳ ତୁମ ଦ୍ଵାରା ଭାଙ୍ଗିପାରିବ । କାରଣ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଯୁଧିଷ୍ଠିରଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ଯେ ସେ କିପରି ପ୍ରବେଶ କରିବ । ଏବଂ ଲଢ଼ିବାକୁ ଜାଣନ୍ତି କିନ୍ତୁ ସେ କେବେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିବେ ସେଥିରୁ କିପରି

ବାହାରକୁ ଆସିବେ ତାହା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଯୁଧିଷ୍ଠର କହିଲେ, କେବଳ ଆମ ପାଇଁ ଏକ ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରି ଆମେ ଶୀଘ୍ର ଆପଣଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବୁ ।

- ଡ୍ରାମ୍ ୨/ ଫଟୋରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଚକ୍ର ବିନ୍ଦୁକୁ ଦୃଶ୍ୟମାନ କରିବା ପାଇଁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କିଛି ମିନିଟ୍ ସମୟ ଦିଆଯିବ ।

ଅଭିମନ୍ୟୁ ଦ୍ରୋଣଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ଚକ୍ର ବିନ୍ଦୁ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ଗଲେ । ସେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ସାହସିକତାର ସହ ଲଢ଼ିଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ସେ ସମସ୍ତ କୌରବ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଚ୍ଛାଦିତ ହୋଇଥିଲେ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ଅନେକ ଭଲ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏପରିକି ଦ୍ରୋଣ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ । ଗୋଲାକାର ଆରେ ଭାଙ୍ଗି ସେ ସିଧାସଳଖ ଦ୍ରୋଣ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନଙ୍କ ପୁଅକୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲେ, କୌରବମାନେ ବହୁତ କ୍ରୋଧିତ ହୁଅନ୍ତି । ସେମାନେ ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କ ରଥ ଭାଙ୍ଗି ପଛପଟୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ତା'ପରେ ଅଭିମନ୍ୟୁ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଥିଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ତୀବ୍ର ଫିଙ୍ଗି ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ । ନିଜକୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ସେ ରଥର ଚକ ନେଇ ଘେରାଉ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତଥାପି ସେ ସଫଳ ହୋଇପାରିଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ସେ କୌରବ ଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହତ୍ୟା ହୋଇଗଲେ ।

ଶିକ୍ଷା: ସାହସୀ ଏବଂ ମହାନ ହୁଅନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଜିନିଷର ପୁରା କାହାଣୀ ଶୁଣନ୍ତୁ ।

କାହାଣୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ଉପକରଣ

ଅଭିମନ୍ୟୁ ଏବଂ ଯୁଧିଷ୍ଠ ଫଟୋ ଚିତ୍ର

ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

ଏଠାରେ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ କାହାଣୀ ଦେଖାଇ ବା ମୋଡ଼ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ଏଠାରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଭିମନ୍ୟୁ ଯୋଦ୍ଧାଙ୍କ କହନା କରିବାକୁ କୁହାଯିବ । ଏହା ସହ କାହାଣୀକୁ ଆନନ୍ଦଦାୟକ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ଯୋଦ୍ଧା ମାଙ୍କ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଆଚରଣ

- ଅଭିମନ୍ୟୁ ଏବଂ ଯୁଧିଷ୍ଠ ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ।
- ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ ଙ୍କ କଥା ଧ୍ୟାନ ସହ ଶୁଣିବା ।
- ଧ୍ୟାନ ରେ ଫଟୋ ଦେଖିବା ।

ମୂଲ୍ୟାୟନ

ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ଉଭୟ ମୂଲ୍ୟ ଏବଂ ଚିନ୍ତାଧାରା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ।

ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ	ଚିନ୍ତା କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ
• କ୍ଲୋଜ୍ ଚିଟ୍ ରେ ଲେଖ୍ ପରସ୍ପର ପାଇଁ ଶୁଭ କାମନା କରନ୍ତୁ। • ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଭ ଆଚରଣ କାମନା କରିବା ସହ ବନ୍ଦ ଚିଟ୍ ରେ ଲେଖ୍ ଦିଅନ୍ତୁ, ଯାହାଶିକ୍ଷକ ଗୋଟିଏ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପୂରଣ କରିପାରିବେ।	ଏହି ପୋଲିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ। • ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କ ଆଚରଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଥିଲେ। • ଅଭିମନ୍ୟୁଙ୍କୁ କାହିଁକି ହତ୍ୟା କରାଗଲା। • ମା' ଗର୍ଭରୁ ଶିଖ୍‌ବା କିପରି ସମ୍ଭବ ।

APPENDIX IX PHOTOGRAPHS

Experimental Group

Control Group

Story-Showing

Story-Performing

Story-Telling

Evaluation Activities

Story Presentation of Different Sessions

Photos of Some Stories

